

DECEM
TRAGOEDIÆ,

QVÆ

L. ANNÆO SENECAE

TRIBVNTVR:

Operâ FRANC. RAPHELENGII.

FR. F. PLANTINIANI,

IVSTI LIPSI

Reuendatores:

*Cum Viris quæ ad easdem Animaduersionibus
& Notis.*

Quod mactado Demia do.

ANTVERPIÆ,

cu ad Hæredes MARTINI NVTI,
& IOANNEM MEVRSIVM.

M. DC. XV

STRAVINSKY

J. ANN RO. B. B. B. B.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

IUSTO LIPSIO³

VIRO CLARISSIMO,
FR. RAPHELENGIVS
FR. F. PLANTINIANVS

D. C. Q.

NVLIVM Cesarem, v. cl. solum
sepe inclinatum aciem restituisse
aiunt, fugientibus obstitisse, nau-
tantes retinuisse: tantum adfert
ad rem nauiter agendam mo-
menti prauia virtutis exemplum.

Idem ego de te sidenter adfirmo; in certamine qui-
dem non tam periculoso, non minus glorioso ta-
men: nota illa scilicet literarum cum armis conla-
tio; imò verò istarum prelatio. Non semel, inquam,
solus tu partam panem de priscis Scriptoribus victo-
riam mendis eripuisti; quam iis ceu tacito consensu
cesserant alij. aded vt, absque te esset, de eorum pluri-
bus Triumphum iam cõclamasset Barbaries. Verùm
enimverò literaria cohortis fuit fatum, tam turpi-
ter & diu premi, vt fortiozem nacta assertorem, feli-
cius resurgeret. Expertus loquor. Tragœdias istas
vnas decem de Latinis superstites vindicem aliquem

4
flagitare videbam; indolebam: & iam, misericordiâ
potius motus, quàm alicui meæ confisus virtuti, ten-
tare quid ceperam. Vix pugna me ingessi, labasco &
tantum-non Criticum omnem laborem mente de-
iectus fugio. Sustinuisti tu V. C. L. & viam non
præiuvisti tantùm, etiam præmunisti. Ego abiecti sanè
animi fuisssem, si spectante ipso ac pugnante duce,
arma ignavus detrectassem. Feci itaque aliquid.
Quidquid id est, non alium illi præsidem deligere vo-
lui, quàm cuius in eo, vt in omnibus studiis, ductum,
imperium, auspiciam secutus sum. Atque eo minùs
timebo, quum à parte meâ CRITICORVM
ipse CÆSAR. Vale.

A D

8

A D L E C T O R E M.

BENIVOLE Lector, ne alicubi in hac Tragœdiarum editione offendaris, hæc pauca de instituti mei ratione præliba.

In Auctoribus singulis Tragœdiis tribuendis, & ordine ipsarum, sequor *Ἐπιπέτυσιον* LIPSIVM, præceptorem & præsidem meum: cuius etiam Animadversiones iis annexæ; & correctiones in plerisque observatæ à me studiose: ex enim adeo certæ, adeo claræ, ut minimam earum instar oraculi habeam. Si quid præterea immutatum est, factum id aut ab ingenio meo, atq; hoc rarissimè, ut qui minimum mihi licere in adolescente hac ætate arbitrer; aut, quod sæpius auctoribus libris. Quos habui, ut etiam hoc scias; Manuscriptos duos: alterum optimi & doctissimi viri ABRAHAMI ORTELLII, probæ notæ, & in quo interpuncta accuratissimè observata, quod in chirographis alioqui perrarum; alterum meum, sed vnius tantum sæculi librum; ineptè etiam descriptum. Excusos: Venetiis apud Aldum, Lugduni apud Gryphium, sic satis bonos; tres alios haud ita sedulo emendatos. Parisiis vnum, Basileæ alterum tertium Lipsiæ, editos. Ad calcem corollarium adieci, Notas meas; breves illas quidem & leves tamen. Iis ista solum à me adnotata quæ meliora sperem potius quàm adfirmem, quæque nec temeriter novanda, nec negligenter silentio prætereunda videbuntur. Neque earum unquam transgressus leges, Commentatoris vicem subij: quum enim cursum illum strenuè cucurrerit Reuendus Del-Rio, palmam ego nullus inuideo. Nec sanè quotquot repperi varias lectiones, adscripsi. vastus iste & vanus, ut puto, in tantâ librorum discrepantiâ labor. Et, fodes, quotus istas leget? Res capitalis agitur scilicet, si ego in tali loco, Et, in alio, Aut, legam; tu Ac. & Vel, malis. Euphonia interdum spectatur, inquirunt, & latens quædam energia. Non nego. Sed age, aliquis ista omnia mihi conlegat, breui supra Auctorum ipsorum scripta excreuerit huiuscemodi nugamentorum moles. At princeps mihi cura fuit, curare uti ab erratis purus prodiret textus. ad hanc rem non indiligens fui codicum perscrutator: optim

num quodque selegi, elegi, suo loco dedi; etiam nullâ
 in Notis redditâ ratione. Cur id fecerim? certus sum ego
 ita scriptum aut excusum in isto & isto exemplari, atque
 id bene, vix dubito; quid dubitem sequi? Faciam, sed mo-
 neam. Umbram aucupantium ista vox, non rem. Ridiculè
 me extollam, si fecerim: quod ni fecissem, peccassem. Lo-
 cum manifestariè mendosum emendavi auctoris plurimi-
 mis librorum; claram rem si probare velim, dubiam fa-
 ciam. Gloriam aliquam & famam non contemno, mini-
 mè. Sed promerenda ista, non emendicanda. Volo, in-
 quam, res ipsa Criticos moueat, non ostentatio sui. Si au-
 diarur huic legi, quanta sparsim in eorum libris *κατακλιμα*
 necessaria resemina! Video enim, iuuenis alioqui & ru-
 dis, in hoc studio facere plerosque quod Medici improbi,
 quibus volupe si multi ægri, desiderant, malè adfecti sint
 auctores, ut ipsi sanent; nihil occurrat, pura inpurati fœ-
 dare non verentur: quum eo magis latandum sit, quo mi-
 nus opus utrorumque operâ. Utinam verò in hac re mens
 LIPSIANA! in hac re? quin Felix ille cui in curâ dux
 LIPSIUS, ut cui insimul dux ipsa Virtus. Vale.

L. AN-

L. ANNÆI SENECAE
PHILOSOPHI
Medea.

Personæ.

MEDEA. CREON. CHORVS.
IASON. NVTRIX. NVNCIVS.

ACTVS PRIMVS.

MEDEA.

DI coniugales; tuq; genialis tori
Lucina custos, quæq; domitorem freti
Tiphyn nouam frenare docuisti ratem
Et tu profundi saue dominator maris;
Clarumq; Titan diuidens orbi diem;
5 Tacitisq; præbens conscium sacris iubar
Hecate triformis; quosq; iurauit mihi
Deos Iason: quosq; Medea magis
Fas est precari; noctis æterna chaos,
10 Aduersa superis regna, manesq; inpios,
Dominamq; regni tristis, & dominam fide
Meliore raptam, voce non fausta precor:
Adeste, adeste sceleris vltrices dea,
Crinem solutis squallida serpentibus,
15 Atram cruentis manibus amplexa facem:
Adeste, thalamis horrida quondam meis
Quales stetistis; coniugi letum noua,
Letumq; socero & regia stirpi date;
Mihî peius aliquod quod precer sponso malum;
20 Viuat, per vrbes erret ignotas, egens,
Exsul, pauens, inuisus, incerti laris;

- Me coniugem optet, limen alienum expetat
 Iam notus hospes; quoq; non aliud queam
 Peius precari, liberos similes patri,
 25 Similesq; matri. parta iam parta ultio est.
 Peperi. querelas verbaq; incassum fero.
 Non ibo in hostes? manibus excutiam faces,
 Caloq; lucem? spectat hoc nostri sator
 Sol generis, & spectatur, & curru insidens
 30 Per solita puri spacia decurrit poli?
 Non redit in ortus, & remetitur diem?
 Da, da per auras curribus patriis vehi;
 Conmitte habenas genitor, & flagrantibus
 Ignifera loris tribue moderari iuga:
 35 Gemino Corinthus littori opponens moras,
 Cremata flammis maria committet duo.
 Hoc restat unum, pronubum thalamo ferant
 Ut ipsa pinum: postq; sacrificas preces
 Cadam dicatis victimas altaribus.
 40 Per viscera ipsa quare supplicio viam,
 Si viuis anime: si quid antiqui tibi
 Remanet vigoris, pelle femineos metus,
 Et inhospitalem Caucasum mente indue.
 Quodcunque vidit Phasis aut Pontus nefas,
 45 Videbit Isthmos. effera, ignota, horrida,
 Tremenda celo pariter ac terris mala
 Mens intus agit. vulnera, & cadem, & vagum
 Funus per artus: leuia memoravi nimis:
 Hec virgo feci. grauior exsurgat dolor.
 50 Maiora iam me scelera post partus decent.
 Adcingere ira, teq; in exitium para.
 Furore toto: paria narrentur tua
 Repudia thalamis. quo virum linques modo?

Hoc quo secuta es. rumpe iam segnes moras.

55 Qua scelere parta est, scelere linquetur domus.

C H O R V S.

Asclepiadei, Glyconici, & Hexametri.

A D regum thalamos numine prospero

Qui calum superi quicq; regunt fretum

Adsint cum populis ritè fauentibus.

Primus sceptriferis colla Tonantibus

60 Taurus celsa ferat tergore candido.

Lucinam niuei femina corporis

Intentata iugo placet. Et asperi

Martis sanguineas qua cohibet manus.

Qua dat belligeris foedera gentibus.

65 Et cornu retinet diuite copiam,

Donetur tenerâ mitior hostiâ.

Et tu qui facibus legitimis ades,

Noctem discutiens auspice dexterâ,

Huc incede gradu marcidus ebrio,

70 Pracingens roseo tempora vinculo.

Et tu qua gemini prauia temporis

Tardè stella redis semper amantibus,

Te matres auida, te cupiunt nurus,

Quàm primùm radios spargere lucidas.

75 Vincit virginis decor

Longè Cecropias nurus:

Et qua Taygeti iugis

Exercent iuuenum modo,

Muris quod caret oppidum:

80 Et quas Aonius latex,

Alpheûsque sacer lauat,

Cedent Æsonio duci,

Si formâ velit aspici,

Proles fulminis improbi,

85 *Aptat qui iuga tigribus;*
Nec non qui tripodas mouet,

Frater virginis aspera;

Cedet Castore cum suo

Pollux castibus aprior.

90 *Sic sic calicola, precor,*
Vincat femina coniuges,

Vir longè superet viros.

Hæc cum virgineo constitit in choro,

Vnius facies præminet omnibus.

95 *Sic cum sole perit sideribus decor;*

Et densi latitant Pleiadam greges,

Cum Phœbe solitum lumine non suo

Orbem circuitis cornibus adligat.

Ostro sic niueus Phœniceo color

100 *Perfusus rebruit. sic nitidum iubar*

Pastor lucenouâ roscidus adspicit.

Ereptus thalamis Phasidos horridis,

Effrenæ solitus pectora coniugis

Inuitâ trepidus prendere dexterâ,

105 *Felix Aoniam prendito virginem,*

Nunc primùm soceris sponte volentibus.

Concesso iuuenes ludite iurgio.

Hinc illinc iuuenes mittite carmina.

+ *Rara est in dominos iusta licentia.*

110 *Candida thyrsigeri proles generosa Lyæi,*

Multifidam iam tempus erat succendere pinum.

Excute solennem digitis marcentibus ignem.

Festa dicax fundat conuicia Fescenninus.

Soluat turba iocos. tacitis eat illa tenebris,

115 *Si qua peregrino nubit fugitiua marito.*

A C T V S S E C V N D V S.

M E D E A , N V T R I X .

- O Ccidimus, aures pepulit Hymenaeus meas.
 Vix ipsa tantum, vix adhuc, credo malum.
 Hac facere Iason potuit? erepto patre,
 Patriâ, atque regno, sedibus solam exteris
 120 Deserere? durus merita contempsit mea;
 Qui scelere flammâs viderat vinci & mare,
 Adeone credit omne consumptum n. fas?
 Interta, vecors, mente non sanâ feror
 Partes in omnes. unde me vlcisci queam?
 125 Utinam esset illi frater! est coniux; in hanc
 Ferrum exigatur; hac meis satis est malis.
 Si quod Pelasga, si quod urbes Barbara
 Nouere facinus, quod tua ignorant manus,
 Nunc est parandum. scelera te hortentur tua.
 130 Et cuncta redeant; inclytum regni decus
 Raptum; & nefanda virginis paruus comes
 Diuisus ense, funus incertum patri,
 Sparsumq; ponto corpus; & Pelia senis
 Decocta aheni membra. funestum impiè
 135 Quàm saepe fudi sanguinem? at nullum scelus
 Irata feci. sauit infelix amor.
 Quid tamen Iason potuit alieni arbitri
 Iurisq; factus? debuit ferro obuium
 Obferre pectus. melius, ah melius, dolor
 140 Furiose loquere; si potest, viuat meus,
 Ut fuit, Iason; sin minus, viuat tamen;
 Memorq; nostri muneri parcat meo.
 Culpa est Creontis tota: qui sceptro inpotens
 Coniugia soluit; quiq; genitricem abstrahit
 144 Natis; & arcto pignore adstrictam fidem

M E D E A.

- Dirimit: petatur solus hic, pœnas luat
 Quas debet. alto cinere cumulabo domum.
 Videbit atrum verticem flammis agi
 Malea longas nauibus flectens moras.
- 150 NV. Sile obsecro, questusq; secreto abditos
 Manda dolori, graua quisquis vulnera
 Patiente & a quo inmotus animo pertulit,
 Referre potuit. ira qua tegitur nocet:
 Professa perdunt odia vindictæ locum.
- 155 ME. Leuis est dolor qui capere consilium potest.
 Et clepere sese: magna non latitant mala.
 Libet ire contra. NV. siste furialem impetum
 Alumna: vix te tacita defendit quies.
- X ME. Fortuna fortes metuit, ignauos premit.
- 160 NV. Tunc est probanda, si locum virtus habet.
 ME. Nunquam potest non esse virtuti locus.
 NV. Spes nulla monstrat rebus adflictiis viam.
- ME. Qui nil potest sperare, desperet nihil.
 NV. Abiere Colchi, coniugis nulla est fides,
- 165 Nihilq; superest opibus è tantis tibi.
 ME. Medea superest: hic mare & terras vides,
 Ferrumq;, & ignes, & deos, & fulmina.
 NV. Rex est timendus. ME. rex meus fuerat pater.
 NV. Non metuis arma? ME. sint licet terrâ edita.
- 170 NV. Moriere. M. cupio. N. profuge. M. pœnituit fuga:
 Medea fugiam? NV. mater es. ME. cui sim, vides.
 NV. Profugere dubitas? M. fugiã; at vlciscar prius.
 NV. Vindex sequetur. M. forsan inueniam moras.
 NV. Conpesce verba; parce iam demens minis,
- 175 Animosq; minue; tempori aptari decet.
 ME. Fortuna opes auferre, non animum potest.
 Sed cuius ictu regius cardo strepit?
 Ipse est Pelasgo tumidus imperio Creo. CREO.

- 180 **M** Edea, Colchi noxium Ætæa genus,
Nondum meis exportat è regnis pedem?
Molitur aliquid; nota fraus, nota est manus.
Cui parcat illa? quemve securum sinet?
Abolere properè pessimam ferro luem
Equidem parabam; precibus euicit gener.
- 185 Concessa vita est; liberet fines metu,
Abeatq; tuta. fert gradum contra ferox,
Minaxq; nostros propius adsatus petit.
Arcete famuli tactu & adcessu procul;
Iubete sileat; regium imperium pati
- 190 Aliquando discat. vade veloci viâ,
Monstrumq; seuum, horribile iam dudum auche.
ME. Quod crimen aut quæ culpa multatur fugâ?
CR. Quæ causa pellat, innocens mulier rogat.
ME. Si iudicas, cognosce; si regnas, iube.
- 195 CR. Æquum atque iniquum regis imperium seras.
ME. Iniqua nunquam regna perpetuò manent.
CR. I, quare Colchos. ME. redeo; qui aduexit, serat.
CR. Vox constituto sera decreto venit.
ME. Qui statuit aliquid parte inauditâ alterâ,
- 200 Æquum licet statuerit, hand æquus fuit.
CR. Auditus à te Pelia supplicium tulit.
Sed fare, causa detur egregiè locus.
ME. Difficile quàm sit animum ab ira flectere
Iam concitatum, quamq; regale hoc putet
- 205 Sceptus superbas quisquis admouit manus,
Quâ cepit ire, regiâ didici meâ.
Quamuis enim sim clade miseranda obruta,
Expulsa, supplex, sola, deserta; undique
Adflicta; quondam nobili sulsi patre,

- 210 *Auoq;* clarum Sole deduxi genus:
Quodcunque placidis flexibus Phasis rigat;
Pontusq; quidquid Scythicus à tergo videt,
Palustribus quâ maria dulcescunt aquis
Armata peltis quidquid exercet cohors
- 215 *Inclusa ripis vidua Thermodontiis:*
Hoc omne noster genitor imperio regit.
Generosa, felix, decore regali potens
Fulsi: petebant tunc meos thalamos viri,
Qui nunc petuntur. rapida fortuna ac leuis
- 220 *Præceptq;* regno eripuit, exsilio dedit.
Confide regnis, cum leuis magnas opes
Huc ferat & illuc casus. hoc reges habent
Magnificum & ingens, nulla quod rapiat dies,
Prodesse miseris, supplices fido lare
- 225 *Protegere. solum hoc Colchico regno extuli,*
Decus illud ingens, Græciæ florem inclytum,
Præsidia Achiuæ gentis, & prolem Deum
Seruasse memet. munus est Orpheus meum,
Qui saxa cantu mulcet, & silvas trahit;
- 230 *Geminumq;* munus Castor & Pollux meum est;
Satiq; Borea; quiq; trans Pontum quoque
Submota Lynceus lumine inmisso videt;
Omnesq; Minya: nam ducum taceo ducem,
Pro quo nihil debetur; hunc nulli inputo.
- 235 *Vobis reuexi ceteros, unum mihi.*
Incesse nunc, & cuncta flagitiaingere.
Fatebor; obici crimen hoc solum potest,
Argo reuersâ. virgini placeat pudor,
Paterq; placeat; tota cum ducibus ruet
- 240 *Pelæga tellus: hic tuus primus gener*
Tauri ferocis ore flagranti occidet.

- Fortuna caussam, quâ volet, nostram premat;
 Non pœnitet seruasse tot regum decus.
 Quodcumque culpâ pramium ex omni tuli,
 245 Hoc est penes te. si placet, damna ream:
 Sed redde crimen. sum nocens, fateor, Creor:
 Talem sciebas esse, cum genua adtigi,
 Fidemq; supplex praesidis dextra peti:
 Terrâ hac miseris angulum & sedem rogo,
 250 Latebraq; viles, urbe si pelle placet,
 Detur remotus aliquis in regnis locus.
 CR. Non esse me qui sceptrâ violenter geram,
 Nec qui superbo miseras calcem pede,
 Testatus equidem videor haud clarè parum,
 255 Generum exsulem legendo, & adflictum, & graui
 Terrore pauidum. quippe te poena expetit,
 Letoq; Acastus, regna Thessalica obtinens;
 Senio trementem debili atque auo grauem,
 Patrem peremptum queritur, & casi senis
 260 Discissa membra; cum dolo capta tuo
 Pia sorores inpium auderent nefas.
 Potest Iason, si tuam causam amoues,
 Suam tueri, nullus innocuum cruor
 Contaminauit: absuit ferro manus;
 265 Prorsusq; vestro purus à coetu stetit.
 Sed tu malorum machinatrix facinorum,
 Cui feminea nequitia ad audendum omnia
 Virile robur; nulla fama memoria est,
 Egredere, purga regna; letales simul
 270 Tecum aufer herbas; libera ciues metis,
 Aliâ sedens tellure sollicita deos.
 ME. Profugere cogis? redde fugienti ratem,
 Vel redde comitem; fugere cur solam iubes?

- Non sola veni. bella si metuis pati,
 275 Vtrumque regno pelle. cur fontes duos
 Distinguis? illi Pelia, non nobis iacet.
 Fugam, rapinas, adice desertum patrem,
 Lacerumq; fratrem, quidquid etiamnum novam
 Docet maritus coniugem, non est meum.
- 280 Toties nocens sum facta, sed nunquam mihi.
 CR. Iam exisse decuit: quid seris fando moras?
 ME. Supplex recedens illud extremum precor,
 Ne culpa natos matris insontes trahat.
 CR. Vale, hos paterno, ut genitor, excipiam sinu.
- 285 ME. Per ego auspiciatos regij thalami toros,
 Per spes futuras, perq; regnorum status,
 Fortuna varia dubia quos agitat vice,
 Precor, breuem largire fugienti morans
 Dum extrema natis mater insigo oscula,
- 290 Fortasse moriens. CR. fraudibus tempus petis.
 ME. Quae fraus timeri tempore exiguo potest?
 CR. Nullum ad nocendum tempus angustum est malis.
 ME. Parumne miserae temporis lacrymis negas?
 CR. Etsi repugnat precibus infelix timor.
- 295 Vnus parando dabitur exsilio dies.
 ME. Nimis est, & ex hoc aliquid abscindas licet.
 CR. Et ipsa propera, capite supplicium lues;
 Clarus priusquam Phoebus attollat diem,
 Nisi cedis Isthmo, sacra me thalami vocant:
- 300 Vocat precari festus Hymenaeo dies.

C H O R V S. Anapaestici.

Avdax nimium qui freta primus
 Rate tam fragili perfida rupit;
 Terrasque suas post terga videns,
 Animam leuibus credidit auris;

- 305 *Dubioq³ secans æquora cursu*
Potuit tenui sidere ligno,
Inter vita mortisq³ vias
Nimum gracili limite ducto.
Nondum quisquam sidera norat;
- 310 *Stellisq³ quibus pingitur æther,*
Non erat usus: nondum Pleiadas,
Hyadas poterant vitare rates;
Non Olenis sidera capre;
Non quæ sequitur, flectitq³ senex
- 315 *Arctica tardus plaustra Bootes:*
Nondum Boreas, nondum Zephyrus
Nomen habebant.
Ausus Tiphys pandere vasto
Carbasa ponto, legesq³ novas
- 320 *Scribere ventis. nunc lina sinu*
Tendere toto: nunc prolato
Pede transfuersos captare notos:
Nunc antennas medio tutas
Ponere malo: nunc in summo
- 325 *Religare loco, cum iam totos*
Auidus nimium nauita flatu
Optat, & alto rubicunda tremunt
Suppara velo.
Candida nostri secula patres
- 330 *Videre, procul fraude remotâ.*
Sua quisque piger littora tangens,
Patrioque senex factus in aruo,
Paruo diues, nisi quas tulerat
Natale solum non norat opes.
- 335 *Bene dissecti fœdera mundi*
Traxit in vnum Thessala pinus,

- Iussitq; pati verbera pontum;
 Partemq; metus fieri nostri
 Mare sepositum. dedit illa graues
 340 Inproba pœnas, per tam longos
 Ducta timpres. cum duo montes,
 Claustra profundi, hinc atque illinc
 Subito impulsu, velut atherio
 Gemerent sonitu; pergeret astra
 345 Nubesq; ipsas mare depressum;
 Palluit audax Tiphys, & omnes
 Labente manu misit habenas;
 Orpheus tacuit torpente lyrâ;
 Ipsaq; vocem perdidit Argo.
 350 Quid? cum Siculi virgo Pelori,
 Rabidos utero subcinctâ canes.
 Omnes pariter soluit hiatus;
 Quis non totos horruit artus,
 Toties vno latrante male?
 355 Quid? cum Ausonium dira pestes
 Voce canorâ mare mulcerent?
 Cum Pieria resonans citharâ
 Thracius Orpheus, solitam cantu
 Retinere rates, pene coegit
 360 Sirena sequi? quod fuit huius
 Precium curjus? aurea pellis?
 Maiusq; mari Medea malum,
 Merces primâ digna carinâ.
 Nunc iam cessit pontus, & omnes
 365 Patitur leges. non Palladia
 Compacta manu regum referens
 Incluta remos quaritur Argo.
 Qualebet altum cymba pererrat:

Terminus omnis notus, & vrbes
 370 Muros terrâ posuere nouos:
 Nil quâ fuerat sede reliquit
 Peruius orbis.

Indus gelidum potat Araxem:
 Albim Persæ Rhenumq; bibunt.

375 Venient annis secula seris,
 Quibus Oceanus vincula rerum
 Laxet, & ingens pateat tellus,
 Tiphysq; nouos detegat orbis,
 Neque sit terris vltima Thule.

ascang Cortes

A C T V S T E R T I V S.
 NVTRIX. MEDEA.

380 **A**lumna celerem quo rapis tectis pedem?
 Resiste, & iras conprime ac retine impetum.

Incerta qualis entheos cursus tulit,
 Cum iam recepto Menas insanit deo,
 Pindi niualis vertice, aut Nisa iugis,

385 Talis recursat huc & huc motu effero,
 Furoris ore signa lymphati gerens.
 Flammata facies spiritum ex alto citat.

Proclamat: oculos vberi fletu rigat.
 Renidet. omnis specimen adfectus capit;

390 Hæret, minatur, æstuat, queritur, gemit.
 Quo pondus istud verget? vbi ponet minas?

Vbi se iste fluctus franget? exundat furor:
 Non facile secum versat, aut medium scelus:
 Sè vincet; ira nouimus veteres notas.

395 Magnam aliquid instat, efferum, inmane, impium.
 Vultum furoris cerno. di fallant metum.

ME. Si queris odio misera quem statuas modum,
 Imitare amorem, regias egon' vt faces

- Inulta patiar? segnis hic ibit dies,*
 400 *Tanto petitus ambitu, tanto datus?*
Dum terra coelum media libratum feret,
Nitidusque certas mundus euoluet vices,
Numerusque arenis deerit, & solem dies,
Noctem sequentur astra, dum siccas polus
 405 *Versabit Arctos, flumina in pontum cadent;*
Nunquam meus cessabit in pœnas furor,
Crescetque semper, quæ ferarum immanitas,
Quæ Scylla, quæ Charybdis Ionium mare
Siculumque sorbens, quæq; anhelantem premens.
 410 *Titana tantis Ætna feruescet minis?*
Non rapidus amnis, non procellosum mare,
Pontusque coro sauuus, aut vis ignium
Adiuta flatu possit inhibere impetum
Irasque nostras: sternam & euertam omnia.
 415 *Timuit Creontem, ac bella Thessalici ducis:*
 + *Amor timere neminem verus potest.*
Sed cesserit conuictus, & dederit manus;
Adire certe, & coniugem extremo adloqui
Sermone potuit: hoc quoque extimuit ferox.
 420 *Laxare certe tempus inmitis fuga.*
Genero licebat. liberis vnus dies
Datus duobus. non queror tempus breue.
Multum patebit. faciet, hic faciet dies
Quod nullus vnquam taceat. inuadam deos,
 425 *Et cuncta quatiã. NV. recipe turbatum malis*
Hera pectus, animum mitiga. ME. sola est quies,
Mecum ruinã cuncta si video obruta,
Mecum omnia abeant. trahere, cum pereas, libet.
NV. Quam multa sint timenda, si perstas, vide.
 430 *Nemo potentes adgredi tutus potest,*

- O *Durâ fata semper, & sortem asperam;*
Cùm scuit, & cùm parcit, ex aquo malam!
Remedia toties inuenit nobis Deus
Periculis peiora! si vellem fidem
 435 *Præstare meritis coniugis, leto fuit*
Caput obferendum: si mori nolim, fide
Mifero carendum est. non timor vincit virum,
Sed trepida pietas: quippe sequeretur necem
Proles parentum. ô sancta, si calum incolis,
 440 *Iustitia, nûmen innoco ac testor tuum:*
Nati patrem vicere. quin ipsam quoque,
Etsi ferox est corde, nec patiens iugi,
Consulere natis malle quàm thalamis, reor.
Constituit animus precibus iratam adgredi.
 445 *Atque ecce, viso memet, exsiluit, furit,*
Fert odia præ se, totus in vultu est dolor.
 ME. *Fugimus Iason, fugimus. hoc non est nouum*
Mutare sedes: causa fugiendi noua est.
Pro te solebam fugere. discedo, exeo.
 450 *Penatibus profugere quam cogis tuis,*
Ad quos remittis? Phasin & Colchos petam?
Patriumq; regnum? quaq; fraternus cruor
Perfudit arua? quas peti terras iubes?
Quæ maria monstras? Pontici fauces freti,
 455 *Per quas reuexi nobiles regum manus,*
Adulterum secuta per Symplegadas?
Paruâ mne Iolcon, Thessala an Tempe petam?
Quascumque aperui tibi vias, clusi mihi.
Quò me remittis? exsuli exsilium imperas,
 460 *Nec das. eatur, regius iussit gener:*
Nihil recusò, dira supplicia ingere;

- Merui: cruentis pellicem pœnis premat
 Regalis ira, vinculis oneret manus,
 Clusamq; saxo noctis æterna obruat;
 465 Minora meritis patiar, ingratum caput,
 Reuoluat, animis igneos tauri halitus,
 Interq; sauos gentis indomita metus,
 Armifero in aruo flammeum Æta pecus,
 Hostisq; subiti tela: cum iussu meo
 470 Terrigena miles mutuâ cade occidit:
 Adiice expetita spolia Phryxei arietis,
 Somnoq; iussum lumina ignoto dare
 In somne monstrum; traditum fratrem necis
 Et scelere in vno non semel factum scelus;
 475 Iussasq; natas fraude deceptas meâ,
 Secare membra non reuicturi senis.
 Aliena sequeris regna: deserui mea.
 Per spes tuorum liberum, & certum laudem,
 Per victa monstra, per manes, pro te quibus
 480 Nunquam peperci, perq; præteritos metus,
 Per calum, & undas, coniugis testes mei,
 Miserere, redde supplici felix vicem.
 Ex opibus illis quas procul raptas Scythæ
 Usque à perustis Indiæ populis petunt,
 485 Referta quasq; vix domus gazas capit,
 Ornatus auro nemora; nil exsul tuli
 Nisi fratris artus: hos quoque impendi tibi.
 Tibi patria cessit, tibi pater, frater, pudor;
 Hac dote nupsi: redde fugienti sua.
 490 IA. Perimere cum te vellet infestus Creso,
 Lacrymis meis euictus exsilium dedit.
 ME. Pœnam putabam: munus, ut video, est fuga.
 IA. Dum licet abire, profuge, teq; hinc eripe:

- *Gravis ira regum est semper.* ME. *hoc suades mihi.*
 495 *Præstas Creusa, pellicem inuisam amoues.*
 IA. *Medea amores obicis?* ME. *Et cadem, Et dolos.*
 IA. *Obijcere crimen quod potes tandem mihi?*
 ME. *Quodcumque feci.* IA. *restat hoc unum insuper,*
Tuis ut etiam sceleribus fiam nocens?
 500 ME. *Tua illa, tua sunt illa. cui prodest scelus,*
Is fecit. omnes coniugem infamem arguant;
Solus tuere, solus insontem voca.
Tibi innocens sit quisquis est pro te nocens
 IA. *Ingrata vita est cuius accepta pudet.*
 505 ME. *Retinenda non est cuius accepta pudet.*
 IA. *Quin potius irâ concitum pectus doma;*
Placare natis. ME. *abdico, abiuro, abnuo.*
Meis Creusa liberis fratres dabit?
Regina natis exsulum adflictis potens?
 510 *Non veniat unquam tam malus miseris dies,*
Qui prole scæda misceat prolem inclytam;
Phæbi nepotes Sisyphi nepotibus.
 IA. *Quid misera meq; teq; in exitium trahis?*
Abscede quaeso. ME. *supplicem audiuit Creo.*
 515 IA. *Quid facere possim, loquere. M. pro me? vel scelus.*
 IA. *Hinc rex, Et illinc.* ME. *est Et his maior metus*
Medea. neu conflige: certemus sine;
Sit precium Iason. IA. *cedo defessus malis.*
Et ipsa casus sepe iam expertos time.
 520 ME. *Fortuna semper omnis intra me stetit.*
 IA. *Acastus instat, propior est hostis Creo.*
 ME. *Vtrumque profuge; nolo ut in socerum manus*
Armes, nec ut te cade cognata inquines
Medea cogit, innocens mecum fuge.
 525 IA. *Et quis resistet, gemina si bella ingruant?*

- Creo atque Acastus arma si iungant sua?
 ME. His adice Colchos, adice Æetem ducem,
 Scythas Pelasgis iunge; demersos dabo.
 IA. Alta extimesco sceptrum. ME. ne cupias, vide.
 530 IA. Suspecta ne sint, longa conloquia amputa.
 ME. Nunc summe toto Iuppiter celo tona,
 Intende dextram, vindices flammam para,
 Omnemq; ruptis nubibus mundum quate:
 Nec deligenti tela librentur manu
 535 In me vel istam. quisquis è nobis cadet,
 Nocens peribit: non potest in nos tuum
 Errare fulmen. IA. sana meditari incipe,
 Et placida fare. si quid ex soceri domo
 Potest fugam leuare, solamen pete.
 540 ME. Contemnere animus regias, ut scis, opes
 Potest, soletq;: liberos tantum fuga
 Habere comites liceat, in quorum sinu
 Lacrymas profundam. te noui nati manent.
 IA. Parere precibus cupere me fateor tuis;
 545 Pietas vetat. namque istud haud possum pati:
 Non si ipse memet cogat & rex, & socer.
 Hac causa vita est, hoc perusti pectoris
 Curis leuamen: spiritu citius queam
 Carere, membris, luce. ME. si hic natos amas,
 550 Bene est; tenetur, vulneri patuit locus.
 Suprema certè liceat abeuntem loqui
 Mandata, liceat vltimum amplexum dare.
 Ratum est & illud. voce iam extremam peto,
 Ne si qua noster dubius effudit dolor,
 555 Maneant in animo verba, sed melior tibi
 Memoria nostri subeat; hac ira data
 Oblitterentur. IA. omnia ex animo expuli.

- Precorq; & ipse, feruidam vt mentem regas,
 Placideq; tractes. miseras lenit quies.
- 560 ME. Discessit, itan' est? vadis oblitus mei
 Et tot meorum facinorum. excidimus tibi:
 Nunquam excidemus. hoc age, omnes aduoca
 Vires & artes. fructus est scelerum tibi,
 Nullum scelus putare. vix fraudi est locus:
- 565 Timemur. hac aggredere, qua nemo potest
 Quidquam timere. perge, nunc aude, incipe
 Quidquid potes, Medea, quidquid non potes.
 Tu fida nutrix, socia moeroris mei,
 Varij q; casus, misera consilia adiuua.
- 570 Est palla nobis, munus aetherea domus,
 Decusq; regni, pignus Aetæ datum
 A Sole: gemmis est & auro textili
 Monile fulgens; quodq; gemmarum nitor
 Distinguit aurum, quo solent cingi comæ:
- 575 Hæc nostra nati dona nubenti ferant:
 Sed ante diris inlita ac tincta artibus.
 Vocetur Hecate; sacra lucifera adpara;
 Struantur aræ; flamma iam tectis sonet.

C H O R V S. Sapphici.

- 580 N Vlla vis flamma, tumidiq; venti
 Tanta, nec teli metuenda torti;
 Quanta, cum coniux viduata tedis
 Ardet & odit.
 Non vbi hibernos nebulosus imbres
 Auster aduexit; properatque torrens
- 585 Ischer, & iunctos vetat esse pontes;
 Ac vagus errat:
 Non vbi impellit Rhodanus profundum;
 Aut vbi in riuos niuibus solutis

Sole iam forti, medióque vere

Tabuit Hamus.

590

Cæcus est ignis stimulatus ira,

Nec regi curat, patiturve frenos.

Haud timet mortem, cupit ire in ipsos

Obuius enses.

595

Parcite ô diui, veniam precamur,

Viuat ut tutus mare qui subegit.

Sed furit vinci dominus profundi

Regna secunda.

Ausus æternos agitare currus,

600

Inmemor meta iuuenis paterna,

Quos polo sparsit furiosus ignes

Ipsæ recepit,

Constitit nulliviam nota magno.

Vade, qua tutum populo priori:

605

Rumpene sancti violente mundi

Fœdera sacra.

Quisquis audacis tetigit carina

Nobiles remos, nemoris sacrati

Pelson densâ spoliauit umbrâ:

610

Quisquis intravit scopulos vagantes,

Et tot emensus pelagi labores,

Barbara funem religauit ora,

Raptor externi rediturus auri,

Exitu diro temerata ponti

615

Iura piavit.

Exigit pœnas mare prouocatum.

Tiphys inprimis domitor profundi

Liquit indocto regimen magistro,

Littore externo procul à paternis

620

Occidens regnis, tumulata ½ vili

Tectus,

Tectus, ignotas iacet inter umbras.

Aulis amissi memor inde regis

Portubus lentis retinet carinas.

Stare que rentes.

625 Ille vocali genitus Camœna,

Cuius ad chordas modulante plectro

Restitit torrens, siluere venti,

Cui sono cantu volucris relicto,

Adfuit tota comitante silua,

630 Thracios sparsus iacuit per agros;

Ad caput tractus fluuiialis Hebri,

Contigit notam Styga, Tartarumq;

Non rediturus.

Strauit Alcides Aquilone natos;

635 Patre Neptuno genitum necauit,

Sumere innumeras solitum figuras:

Ipse post terra pelagiq; pacem,

Post feri Ditis patefacta regna,

Viuus ardenti recubans in Oeta,

640 Præbuit sauis sua membra flammis,

Tabæ consumptus gemini cruoris

Munere nuptæ

Strauit Anceum violentus icu

Setiger. fratres Meleagre matris

645 Inpius maestas, morerisq; dextra

Matris irata. mernere cuncti.

Morte quod crimen tener expiauit

Herculi magno puer inrepertus?

Raptus est tutas puer inter undas.

650 Ite nunc fortes perarate pontum

Sorte timenda.

Idmonem, quamuis bene fata nosset,

Condidit serpens Libycis arenis,

- Omnibus verax, sibi falsus uni,
 655 *Concidit Mopsus, caruitq; Thebis.*
Ille si verè cecinit futura,
Exsul erravit Thetidis maritus.
Ignè fallaci nociturus Argis
Nauplius princeps cadit in profundum.
 660 *Crimini pœnas patrio pependit,*
Fulmine & ponto moriens Oileus,
Coniugis fatum redimens Pheræi
Vxor inpendit animam marito.
Ipsè qui pradam spoliūmq; iussit
 665 *Aureum primâ reuehi carinâ,*
Vstus accenso Pelias ahenò
Arsit angustas vagus inter vndas.
Iam satis diui mare vindicastis;
Parcite iusso.

A C T V S Q V A R T V S.
N V T R I X.

- 670 **P** *Auet animus, horret, magna perniciès adest.*
Immane quantum augetur, & semet dolor
Accendit ipse, vimq; præteritam integrat.
Vidi furentem sæpe; & adgressam deos
Calum trahentem: maius his, maius parat
 675 *Medea monstrum. namque ut adtonito gradu*
Euasit, & penetrabile funestum adtigit;
Totas opes effudit; & quidquid diu
Etiam ipsa timuit, promit; atque omnem explicat
Turbam malorum; arcana, secreta, abdita.
 680 *Et triste lauâ complicans sacrum manu,*
Pestès vocat quascumque feruenti creat,
Arena Libya, quasq; perpetuâ niue
Taurus cœrcet frigore Arctoo rigens.

- Et omne monstrum. tracta magicis cantibus
 685 Squammea latebris turba desertis adest.
 Hic sera serpens corpus immensum trahit,
 Trifidamq; linguam exertat, & quærens quibus
 Mortifera veniat, carmine audito stupet,
 Tumidumq; nodis corpus adgestis plicat,
 690 Cogitq; in orbes. Parua sunt, inquit, mala,
 Et vile telum est ima quod tellus creat:
 Cælo petam venena. iam nunc tempus est
 Aliquid mouere fraude vulgari altius.
 Huc ille vasti more torrentis iacens
 695 Descendat anguis, cuius immensos dua
 Maior minorq; sentiunt nodos fera,
 Maior Pelasgis, apta Sidoniis minor.
 Pressasq; tandem soluat Ophiuchus manus;
 Virusq; fundat. adsit ad cantus meos
 700 Laceffere ausus gemina Python numina.
 Et Hydra, & omnis redeat Herculeâ manus
 Succisa serpens, cæde se reparans sua.
 Tu quoque relictis peruigil Colchis ades
 Sopite primùm cantibus serpens meis.
 705 Postquam euocauit omne serpentum genus,
 Congerit in vnum frugis infauista mala:
 Quæcumque generat inuius saxis Eryx;
 Quæ fert opertis hieme perpetuâ iugis
 Sparsus cruore Caucasus Promethei;
 710 Et quæ sagittas diuites Arabes linunt,
 Pharetraq; pugnax Medus, aut Parthus lenis,
 Aut quos sub axe frigido succos legunt
 Lucis Suëui nobiles Hercyniis.
 Quodcumque tellus vere nidifico creat;
 715 Aut rigida cum iam bruma discussit decus

Nemorum, & nivali cuncta constrinxit gelu;
 Quodcumque gramen flore mortifero viret,
 Dirusq; tortis succus in radicibus
 Causas nocendi gignit, adtrectat manu.

- 720 Amonius illas contulit pestes Athos;
 Has Pindus ingens; illa Pangæi iugis
 Teneram cruenta falce deposuit comam:
 Has aluit altum gurgitem Tigris premens;
 Danubius illas; has per arentes plagas
 725 Tepidis Hydaspes gemmifer currens aquis,
 Nomenq; terris qui dedit Batis suis,
 Hesperia pulsans maria languenti vado:
 Hac passa ferrum est dum parat Phœbus diem,
 Illius alta nocte succisus frutex:

- 730 At huius ungue secta cantato seges.
 Mortifera carpit gramina, ac serpentium
 Saniem exprimit, miscetq; & obscenas aues,
 Mæstiq; cor bubonis, & rauca strigis
 Execta viua viscera. hac scelerum artifex
 735 Discreta ponit: his rapax vis ignium,
 His gelida pigri frigoris glacies inest.
 Addit venenis verba, non istis minus
 Metuenda. sonuit ecce vesano gradu
 Canitq;: mundus vocibus primis tremat.

M E D E A.

Trochaici tetrametri, Iambici trimetri
 ac dimetri, & Anapaestici.

- 740 **V** Os precor vulgus silentium vosq; ferales deos,
 Et chaos cecum, atq; opacâ Ditis umbrosi domum.
 Tartari ripis ligatos squallida mortis specus
 Supplicii anima remissiscurrite ad thalamos novos.
 Rotâ resistat membra torques, tangat Ixion humum

- 745 *Tantalus securus undas hauriat Pyrenidas:
 Longe grauior pœna sedeat coniugis socero mei.
 Lubricus per saxa retro Sisyphum voluat lapis.
 Vos quoque urnis quas foratis inritus ludit labor,
 Danaides, coite; vestras hic dies querit mantus.*
- 750 *Nunc meis vocata sacris, noctium sidus, veni,
 Pessimòs induta vultus, fronte non una minax.
 Tibi more gentis vinculo soluens comam
 Secreta nudo nemora lustravi pede.
 Et euocavi nubibus siccis aquas,*
- 755 *Egiq; ad imum maria; & Oceanus graues
 Interius undas æstibus victis dedit.
 Pariterque mundus lege confusâ ætheris
 Et solcm & astra vidit: & vetitum mare
 Tetigistis vrsa. temporum flexi vices;*
- 760 *Æstiuâ tellus floruit cantu meo;
 Messem coactâ vidit hibernam Ceres,
 Violenta Phasis vertit in fontem vada;
 Et Ister, in tot ora diuisus, truces
 Compressit undas omnibus ripis piger.*
- 765 *Sonnuere fluctus, tumuit insanum mare
 Tacente vento. nemoris antiqui domus
 Amisit umbram vocis imperio mea.
 Die relicto Phœbus in medio stetit.
 Hyadesq; nostris cantibus mota lauant.*
- 770 *Adesse sacris tempus est Phœbe tuis.
 Tibi hæc cruentâ ferta texuntur manu,
 Nouena quæ serpens ligat;
 Tibi hæc Typhæus, membra qui discors tulit,
 Qui regna concussit Ionis.*
- 775 *Vectoris istic perfidi sanguis inest,
 Quem Nessus expirans dedit.*

- Oetaus isto cinere defecit rogas,
 Qui virus Herculeum bibit.
 Pia sororis, in pia matris facem,
 780 Ultricis Althea vides.
 Reliquit istas inuioplumas specu
 Harpyia dum Zetum fugit.
 Hic adice pinnas saucia Stymphalidos,
 Lerneapasse spicula.
 785 Sonuistis ara; tripodas agnosco meos,
 Fauente conmotos dea.
 Video Triuia currus agiles,
 Non quos pleno lucida vultu
 Pernox agitat; sed quos facie
 790 Lurida mœstâ, cum Thessalicis
 Vexata minis, calum freno
 Propiore legit. sic face, tristem
 Pallida lucem funde per auras;
 Horrore nouo terre populos;
 795 Inq; auxiliium Dictynna tuum
 Preciosa sonent ara Corinthi.
 Tibi sanguineo cespite sacrum
 Solenne damus; tibi de medio
 Rapta sepulcro fax nocturnos
 800 Sustulit ignes? tibi mota caput
 Flexâ voces ceruice dedi;
 Tibi funereo de more iacens
 Passos vincit vitæ capillos;
 Tibi iactatur tristis Stygiâ
 805 Ramus ab vnda; tibi nudato
 Pectore Menas sacro feriam
 Brachia cultro.
 Mânet noster sanguis ad aras.

- A*lsuesce manus stringere ferrum,
 810 *C*arosq; pati posse cruores.
*S*acrūm laticem percussa dedi.
*Q*uod si nimium saepe vocari
*Q*uereris, votis ignosce, precor.
*C*ausa vocandi Persei tuos
 815 *S*apius arcus, vna atque eadem
*S*emper, Iason. Tu nunc vestes
*T*ingue Creusa, quas cum primūm
*S*umpsferit, imas vrat serpens
*F*lamma medullas. ignis fuluo
 820 *C*lusus in auro latet obscurus;
*Q*uem mihi cali qui furta luit
*V*iscere foeto dedit, & docuit
*C*ondere vires arte Prometheus:
*D*edit ac tenui sulphure tectos
 825 *M*ulciber ignes. & viuacis
*F*ulgura flammæ de cognato
*P*haëtonte tuli.
*H*abeo mediæ dona Chimæra:
*H*abeo flammæ
 830 *V*sto Tauri gutture raptas;
*Q*uas permisto felle Medusa,
*T*acitum iussi seruare malum.
*A*dde venenis stimulos Hecate,
*D*onisq; meis semina flammæ
 835 *C*ondita serua. fallant visus,
*T*actusq; ferant: meet in pectus
*V*enasq; calor: stillent artus,
*O*ssaq; fument. vincatq; suas
*F*lagrante comâ noua nupta faces.
 840 *V*ota tenentur: ter latratus

*Audax Hecate dedit, & sacros
Edidit ignes face luctifera.*

*Peracta vis est omnis. huc natos voca,
Preciosa per quos dona nubenti seras.*

345 *Ite, ite nati, matris infauista genus,
Placate vobis munere & multa prece
Dominam & nouercam. vadite, & celeres domum
Referte gressus, ultimo amplexu vt fruatur.*

C H O R V S.

Iambici dimetri catalecti.

350 *Q*uoniam cruenta Manas
Præcepit amore sauo
Rapitur? quod inpotenti
Facinus parat furore?

*Vultus citatus irâ
Riget; & caput feroci
355 Quatiens superba motu
Regi minatur ultro.*

*Quis credat exsulantem?
Flagrant gena rubentes,
Pallor fugat ruborem.*

360 *Nullum vagante s. r. m. a
Seruat diu colorem.
Huc fert pedes & illuc.
Vt tigris orba natis,
Cursu furente lustrat*

365 *Gangeticum nemus: sic
Frenare ne scit iras
Medea, non amores.
Nunc ira amorque causam
Iunxere: quid sequetur?*

370 *Quando efferet Pelasgis*

Nefando

*Nefanda Colchis aruis
Gressum? metūque soluet
Regnum, simulq; reges?
Nunc Phœbe mitte currus*

875 *Nulla morante loro;
Nox condat alma lucem:
Mergat diem timendum
Dux noctis hesperugo.*

A C T V S Q V I N T V S.
N V N C I V S . C H O R V S . N V T R I X .
M E D E A . I A S O N .

880 **P**eriere cuncta, concidit regni status,
Nata atque genitor cinere permisso iacent.

CH. *Qua fraude capti? NV. qua solent reges capis
Donis. CHO. in illis esse quis potuit dolus?*

NVN. *Et ipse miror; vixq; iam factō malo,
Potuisse fieri credo. CHO. quis cladis modus?*

885 NVN. *Auidus per omnem regia partem furit
Emissus ignis: iam domus tota occidit,*

Vrbi timetur. CHO. vnda flammās opprimat.

NVN. *Et hoc in ista clade mirandum accidit;*

Alit vnda flammās, quodq; prohibetur magis,

890 *Magis ardet ignis, ipsa praesidia occupat.*

NVT. *Effer citatum sede Pelopea gradum,*

Medea, praecipua quae libet terras pete.

ME. *Egō? ut recedam? si profugissem prius,*

Ad hoc redirem: nuptias specto novas.

895 *Quid anime cessas? sequere felicem impetum,*

Pars vltionis ista, quā gaudes, quōta est?

Amas adhuc furiosa? sic satis est tibi

Celebs Iason: quare poenarum genus

Haud vsitatum. tamq; sic temet para.

- 900 *Fas omne cedat, abeat expulsus pudor:
Vindicta leuis est quam ferunt parua manus.
Incumbe in iras, teq; languentem excita,
Penitusq; veteres pectore ex imo impetus
Violentus hauri. quidquid admissum est adhuc,*
- 905 *Pietas vocetur. hoc age: & faxo, sciant,
Quam leuia fuerint, quamq; vulgaris nata
Qua commodauit scelera. praelusit dolor
Per ista noster. quid manus poterant rudes
Audere magnum? quid puellaris furor?*
- 910 *Medea nunc sum: creuit ingenium malis. —
Iuuat, iuuat rapuisse fraternum caput;
Artus iuuat secuisse, & arcano patrem
Spoliasse sacro; iuuat in exitium senis
Armasse natas. quare materiam dolor*
- 915 *Ad omne facinus, non rudem dextram adferens.
Quo te igitur ira mittis? aut qua perfido
Intendis hosti tela? nescio quid ferox
Decreuit animus intus, & nondum sibi
Audet fateri; stulta properavi nimis.*
- 920 *Expellice utinam liberos hostis meus
Al quos haberet! quidquid ex illo tuum est,
Creusa peperit: placuit hoc poena genus,
Meritoq; placuit: ultimum magno scelus
Animo parandum est. liberi quondam mei,*
- 925 *Vos pro paternis sceleribus poenas date.
Cor pepulit horror, membra torpescent gelu,
Pectusq; tremuit, ira discessit loco,
Materq; tota coniuge expulsa redit.
Egon' ut meorum liberum ac proles mea*
- 930 *Fundam cruorem? melius ah demens furor?
Incoartum istud facinus ac dirum nefas*

- A me quoque absit. quod scelus miseri luent?
 Scelus est Iason genitor, & maius scelus
 Medea mater. occidant, non sunt mei.*
- 935 *Pereant? mei sunt: crimine & culpa carent,
 Sunt innocentes, fateor: & frater fuit.
 Quid anime titubas? ora quid lacryma rigant?
 Variamq; nunc huc ira nunc illuc amor
 Diducit? anceps & stus incertam rapit.*
- 940 *Vt saeva rapidi bella cum venti gerunt,
 Vtrimque fluctus maria discordes agunt,
 Dubiumq; pelagus feruet: haud aliter meum
 Cor fluctuatur. ira pietatem fugat;
 Iramq; pietas. cede pietati dolor.*
- 945 *Huc cara proles, unicum adfecta domus
 Solamen: huc vos ferte, & infusos mihi
 Coniungite artus: habeat incolumes pater,
 Dum & mater habeat. urget exilium ac fugas:
 Iam iam meo rapiuntur euulsi sinu,*
- 950 *Flentes, gementes. osculis pereant patris;
 Periere matris. rursus increscit dolor,
 Et feruet odium: repetit inuisam manum
 Antiqua mentis ira; qua ducis sequor.
 Utinam superba turba Tantalidos meo*
- 955 *Exisset utero, bisq; septenos parens
 Natos tulissem! sterilis in poena sui.
 Fratri patriq; quod sat est peperit duos.
 Quonam ista tendit turba furiarum impotens?
 Quem querit? aut quod flammeos ictus parat?*
- 960 *Aut cui cruentas agmen infernum faces
 Intentat? ingens anguis excusso sonat
 Tortus flagello. quem trabe infesta petit
 Megara? cuius umbra dispersis venit*

Incerta membris? frater est; pœnas petit.

965 *Dabimus, sed omnes fige luminibus faces;*

Lania, perure, pectus en furiis patet.

Discedere à me frater ultrices deas,

Manésque ad imos ire securas iube:

Mihi me relinque, & utere hac frater manu,

970 *Qua strinxit ensem: victima manes tuos*

Placamus istâ. quid repens adfert sonus?

Parantur arma, meq; in exitium petunt.

Excelsa nostra tecta conscendam domus

Cæde inchoata. perge tu mecum comes,

975 *Tuum quoque ipse corpus hinc mecum auehe.*

Nunc hoc age anime: non in occulto tibi est

Perdenda virtus, adproba populo manum,

IA. quicumque regum es cladibus fidus, dolens,

Concurre, ut ipsam sceleris auctorem horridi

980 *Capiamus: huc huc fortis armigeri cohors*

Conferte tela; vertite ex imo domum.

ME. Iam iam recepi sceptrâ, germanum, patrem,

Spoliúmque Colchi pecudis aurata tenent;

Rediere regna. rapta virginitas redit.

985 *O placida tandem numina. ô festum diem,*

O nuptialem! vade, perfectum est scelus;

Vindicta nondum: perage, dum faciunt manus.

Quid nunc moraris anime? quid dubitas? potens

Iam cecidit ira: pœnitet, facti pudet.

990 *Quid misera, feci? misera, pœniteat licet;*

Feci. voluptas magna me inuisam subit:

Et ecce crescit: deerat hoc unum mihi,

Spectator ipse: nil adhuc factum reor;

Quidquid sine esto fecimus sceleris, perit.

995 *IA. En ipsa tecti parte precipiti imminet.*

- Huc rapiat ignes aliquis, ut flammis cadat
 Suis perusta. ME. congere extremum tuis
 Natis Iason funus, ac tumulum strue.
 Coniux, socerque, iusta iam functis habent
 1000 Ame sepulti: natus hic fatum tulit:
 Hic te vidente dabitur exitio pari.
 IA. Per numen omne, perq; communes fugas,
 Terrosq; quos non nostra violauit fides,
 Iam parce nato: si quod est crimen, meum est:
 1005 Me dede morti. noxium maeta caput.
 ME. Hac qua recusas, qua doles, ferrum exigam.
 I, nunc superbe, virginum thalamos pete,
 Relinque matres. IA. vnus est poena satis.
 ME. Si posset vna cade satiari manus,
 1010 Nullam petisset: ut duos perimam tamen,
 Nimum est dolori numerus angustus meo.
 In matre si quod pignus etiamnum latet,
 Scrutabor ense viscera, & ferro extraham.
 IA. Iam perage coeptum facinus, haud ultra precor,
 1015 ME. Perfruere lento scelere, ne propera dolor;
 Moramq; saltem supplicibus dona meis.
 Meus dies est: tempore accepto utimur.
 IA. Infesta memet perime. ME. misereri iubes.
 Bene est, peractum est. plura non habui dolor,
 1020 Quae tibi litarem. lumina huc tumida adleua
 Ingrate Iason: coniugem agnoscis tuam?
 Sic fugere soleo: patuit in caelum via.
 Squamosa gemini colla serpentes iugo
 Submissa praebent: recipe iam natos parens:
 1025 Ego inter auras aliti curru vehar.
 IA. Per alta vade spatia sublimi aethere;
 Testare nullos esse, qua ueheris, deos,

IGNOTI POETÆ THEBAIS.

Personæ.

OEDIPVS. ANTIGONE.

NVNCIVS. IOCASTA.

POLYNICES.

ACTVS PRIMVS.

OEDIPVS. ANTIGONE.

CÆciparentis regimen, ac fessi unicum
Patris leuamen, nata, quam tanti est mihi
Genuisse vel sic, desere infauftum patrem.

In recta quid deslectis errantem gradum?

5 *Permitte labi, melius inueniam viam*

Quam quero, solus, qua me ab hac vita extrahat,

Et hoc nefandi capitis adspectu leuet

Calum atque terras, quantulum hac egi manu?

Non video noxa conscium nostra diem:

10 *Sed videor, hinc iam solue inhaerentem manum,*

Et patere cacum, quâ volet, ferri pedem.

Ibo, ibo, quâ prarupta protendit iuga

Meus Citharon; quâ peragrati celer

Per saxa montis iacuit Actæon suis

15 *Noua prædæ tanibus; quâ per obscurum nemus,*

Silvamq; opaca vallis instinctas deo

Egit sorores mater, & gaudens malo

Vibrante thyrsopratulit fixum caput;

Vel quâ cucurrit corpus inuisum trahens

20 *Zethi iuuentus, quâ per horrentes rubos.*

Tauri ferocis sanguis ostentat fugas,

Vel quâ alta maria vertice immenso premit;

Inoq; præceps, quâ scelus fugiens suum,

Nouumq; faciens, mater insiluit freto

- 25 *Mersura natum seq̃. felices, quibus
Fortuna melior tam bonas matres dedit.
Est alius istis noster in siluis locus,
Qui me reposcit; hunc petam cursu incito,
Non hasitabit gressus; huc omni duce*
- 30 *Spoliatus, ibo. quid moror sedes meas?
Montem Citharon redde, & hospitium mihi
Illud meum restitue, vt exspirem senex
Vbi debui infans: recipe supplicium vetus
Semper cruenta, saue, crudelis, ferox,*
- 35 *Cum occidis & cum parcis: olim iam tuum
Est hoc cadauer. perage mandatum patris,
Iam & matris. animus gestit antiqua exsequis
Supplicia. quid me nata pestifero tenes
Amore vincitum? quid tenes? genitor vocat:*
- 40 *Sequor, sequor; iam parce: sanguineum gerens
Insigne regni Laius rapti furit,
Et ecce inanes manibus infestis petit
Foditq̃, vultus. nata genitorem vides?
Ego video. tandem spiritum inimicum exue,*
- 45 *Desertor anime, fortis in partem tui:
Omitte pœnas languidas longa mora,
Mortemq̃, totam recipe. quid segnis traho?
Quid viuo? nullum facere iam possum scelus,
Possum miser. pradico, discede à patre,*
- 50 *Discede virgo. timeo post matrem omnia.
AN. Vis nulla genitor à tuo nostram manuum
Corpore resoluet, nemo me comitem tui
Eripiet unquam. Labdaci claram domum,
Opulenta ferro regna germani petant,*
- 55 *Pars magna patris optimo è regno mea est,
Pater ipse: non hunc auferet frater mihi*

- Thebana raptoscepra qui regno tenet,
 Non hunc cateruas alter Argolicas agens.
 Non si reuulso Iuppiter mundo tenet,
 60 Mediumq; nostros fulmen in nexus cadat,
 Manum hanc remittam. prohibeas genito cet,
 Regam abnuentem, dirigam inuitum gradum.
 In plana tendis? vado: prarupta expetis?
 Non obsto, sed precedo: quouis vertere
 65 Duce me, duobus omnis eligitur via.
 Perire sine me non potes: mecum potes,
 Hic alta rupes arduo surgit iugo,
 Spectatq; longè spatia subiecti maris:
 Vis hanc petamus? nudus hic pendet silex,
 70 Hic scissa tellus faucibus ruptis hiat,
 Vis hanc petamus? hic rapax torrens cadit,
 Partesq; lapsi montis exesas rotat,
 In hunc ruamus? dum prior quò vis eo.
 Non deprecor, non hortor. extingui cupis,
 75 Votumq; genitor maximum mors est tibi?
 Si moreris, antecedo: si viuus, sequor,
 Sed flecte mentem, pectus antiquum aduoca,
 Victasq; magno robore arumnas doma.
 Resiste: tantis in malis vinci malum est,
 80 OED. Vnde in nefanda specimen egregium demo?
 Vnde ista generi virgo dissimilis suo,
 Fortuna? credis. aliquis est ex me pius?
 Non esset vnquam, fata bene noui mea,
 Nisi vt noceret. ipsa se in leges nouas
 85 Natura vertet; regeret in fontem citas
 Reuolutus undas amnis, & noctem adferet
 Phœbea lampas, hesperus faciet diem:
 Vt ad misérias aliquid accedat meas.

- Pij quoque erimus. unica Oedipoda est salus,
 90 Non esse saluum, liceat ulcisci patrem
 Adhuc inultum. dextra quid cessas iners
 Exigere pœnas? quidquid exactum est adhuc,
 Matri dedisti. mitte genitoris manum
 Animosa virgo; funus extendis meum
 95 Longasq; viui ducis exsequias patris;
 Aliquando terrâ corpus inuisum tege.
 Peccas honesta mente; pietatem vocas,
 Patrem insepultum trahere. qui cogit mori
 Nolentem, in æquo est, quiq; properantem impedit.
 100 Occidere est, vetare cupientem mori.
 Nec tamen in æquo est, alterum grauius reor.
 Malo imperari, quàm eripi mortem mihi.
 Desiste cæpto virgo; ius vita ac necis
 Mea penes me est. regna deserui libens,
 105 Regnum mei retineo. si fida es comes,
 Ensem parenti trade; sed notum nece
 Ensem paterna. tradis? an nati tenent
 Cum regno & illum? faciet, ubicumq; est, scelus.
 Ibi sit. relinquo, natus hunc habeat meus.
 110 Sed vterque flammâs potius & vastum aggerem
 Componere in altos ipse me immittam rogos.
 Erectam ad ignes funebrem adscendam struem,
 Pectusq; solvam durum, & in cineres dabo
 Hoc quidquid in me viuit. Vbi sauum est mare?
 115 Duc, vbi sit altis preruptum saxis iugum;
 Vbi torta rapidus ducat Ismenos vada,
 Duc, vbi fere sint, vbi fretum, vbi praeceptus locus,
 Si dux es. illuc ire morituro placet,
 Vbi sedit alta rupe semifero dolos
 120 Sphinx ore neclens: dirige huc gressu pedem:

- Hic siste patrem: dira ne sedes vacet,
 Monstrum repone maius: hoc saxum insidens
 Obscura nostra verba fortuna loquar,
 Quæ nemo soluat. quisquis Assyrio loca
 125 Possessa regi scindis, & Cadmi nemus
 Serpente notum, sacra quo Dirce latet;
 Supplex ad aras quisquis Euroten bibis;
 Spartamq; fratre nobilem gemino colis
 Quicumq; Elim, Parnason, & Bœotios
 130 Colonus agros uberis tondes soli;
 Aduerte mentem: saua Thebarum lues
 Luctifica cæcis verba committes modis,
 Quid simile posuit? quid tam inextricabile?
 Aui gener, patrisq; riualis sui,
 135 Frater suorum liberum, & fratrum parens;
 Vno auia partu liberos peperit viro,
 Ac sibi nepotes. monstra quis tanta explicet?
 Ego ipse, victæ spolia qui Sphingis tuli,
 Hærebo, fati tardus interpres mei
 140 Quid perdis ultra verba? quid pectus ferum
 Mollire tentas precibus? hoc animo sedet,
 Effundere hanc cum morte luctantem diu
 Animam, & tenebras petere. nam sceleri hac meo
 Parum alta nox est. Tartaro condi iuuat,
 145 Et si quid ultra Tartarum est. tandem libet
 Quod olim oportet. morte prohiberi haud queo.
 Ferrum negabis? noxias lapso vias
 Cludes? & arctis colla laqueis inferi
 Prohibebis? herbas, quæ ferunt letum, aufores?
 150 Quid ista tandem cura proficiet tua?
 Vbiq; mors est. optimè hoc cauit Deus:
 Eripere vitam nemo non homini potest;

At nemo mortem: mille ad hanc aditus patent.

Nil quero: dextrâ noster & nudâ solet

155 *Bene animus uti. dextra nunc toto impetu,
Toto dolore, viribus totis veni:*

Non destino unum vulneri nostro locum,

Totus nocens sum: quâ voles mortem exige.

Effringe corpus, corq; tot scelerum capax

160 *Euelle totos viscerum nuda sinus;
Fractum incitatis ictibus guttur sonet;
Laceraue fixis unguibus vena fluant;
Aut dirige iras quo soles: hac vulnera
Rescissa multo sanguine ac tabe irriga:*

165 *Hac extrahe animam duram, inexpugnabilem.*

*Et tu parens, ubicumq; poenarum arbiter
Adstas mearum: non ego hoc tantum scelus*

Vlla expiari credidi poenâ satis

Vnquam, nec ista morte contentus fui,

170 *Nec me redemi parte membratim tibi
Volui perire: debitum tandem exige.*

Nunc solu poenas, nunc tibi inferias dedi.

Ades, atque inertem dexteram introrsus preme;

Magisq; merge. timida cum paruo caput

175 *Libavit haustu, vixq; cupientes sequi
Eduxit oculos. haeret etiam nunc mihi*

Ille animus, haeret; cum recusantem manum

Pressere vultus. audias verum Oedipe:

Minus eruisti lumina audacter tua,

180 *Quam praestitisti; nunc manum cerebro indue.*

Hac parte mortem perage, quâ cœpi mori.

AN. Pauca ô parens magnanime miseranda precor

Vt verbanata mente placatâ audias.

Non te ut reducam veteris ad specimen domus,

185. Habitumq; regni flore pollentem inclyti,
 Peto aut ut iras, tempore aut ipsa morâ
 Fractas, remisso pectore ac placido feras.

Et hoc decebat roboris tanti virum,

Non esse sub dolore, nec victum malis

190 Dare terga: non est, ut putas, virtus pater
 Timere vitam, sed malis ingentibus
 Obstare, nec se vertere, ac retro dare.

Qui fata proculcauit, ac vitæ bonæ
 Proiecit, atq; abcidit, & casus suos

195 Oneravit ipsi, ceu video, nullo est opus,
 Quare ipse mortem fugiat, aut quare petat.
 Vtrumq; timidi est velle. contempsit mori,
 Qui non cupiscit. cuius haud ultra mala
 Exire possunt, in loco tuto est situs.

200 Quis iam deorum (velle fac) quidquam potest.
 Malis tuis adycere? iam nec tu potes,
 Nisi hoc, ut esse te putes dignum nece.
 Non es, nec vllâ pectus hoc culpa attigit.
 Et hoc magis te genitor in fontem voca,

205 Quod innocens es, diis quoq; inuitis. quid est
 Quod te esseravit? quod nonos suffixerit
 Stimulos dolori? quid te ad infernas agit
 Sedes? quid ex his pellit? ut careas die?
 Carce: ut altis nobilem muris domum,

210 Patriamq; fugias? patria tibi viuo perijt.
 Natos fugis, matremq; ab adpectu omnium
 Fortunate submouit: & quidquid potest
 Auferre cuiquam mors, tibi hoc vita abstulit.
 Regni tumultus, turba fortuna prior

215 Abscessit ante iusta. quem genitor fugis?

OED. Me fugio: fugio conscium scelerum omnium

*Pectus, manumq; hanc fugio, & hoc caelum, & deos:
Et dira fugio scelera, qua feci innocens.*

Ego hoc solum, frugifera quo surgit Ceres,

220 *Premo? has ego auras ore pestifero traho?*

Ego laticis haustu satior? aut ullo fruor

Almae parentis munere? ego castam manum

Nefandus, incestificus, execrabilis

Adrecto? ego ullos aure concipio sonos,

225 *Per quos parentis nomen aut nati audiam?*

Vtinam quidem rescindere has quirem vias,

Manibusq; adactis omne quo voces meant,

Aditusq; verbis tramite angusto patet,

Eruere possem, nata: iam sensum tui,

230 *Qua pars meorum es criminum, infelix pater*

Fugissem. inhaeret ac recrudescit nefas.

Subinde & aures ingerunt quidquid mihi

Negastis oculi. cur caput tenebris graue

Non mitto ad umbras Ditis aeternas? quid hic

235 *Manes meos detineo? quid terram grauo,*

Mistusq; superis erro? quid restat mali?

Regnum, parentes, liberi, virtus quoque,

Et ingenii solertis eximium decus

Periere: cuncta fors mihi infesta abstulit:

240 *Lacrymae supererant: has quoque eripui mihi.*

Absiste: nullas animus admittit preces,

Novamq; poenam sceleribus quarit parem.

Et esse par que poterit? infanti quoque

Decreta mors est. fata quis tam tristia

245 *Sortitus unquam? videram nondum diem,*

Vteriq; nondum solueram clusi moras,

Et iam timebar. protinus quosdam editos

Nox occupauit, & noua luci abstulit:

- Mors me antecessit. aliquis intra viscera*
 250 *Materna letum precocis fati tulit:*
Sed nunquid & peccauit? abstrusum, abditum,
Dubiumq; an essem, sceleris infandi reum
Deus egit: illo teste damnauit parens,
Calidoq; teneros transtudit ferro pedes,
 255 *Et in alta nemora pabulum misit feris,*
Auibus & auidis, quas Citharon noxius
Cruore saepe regio adtractas alit.
Sed quem deus damnauit, abiicit pater,
Mors quoque refugit: prestiti Delphiis fidem:
 260 *Genitorem adortus impia strauit nece.*
Hoc alia pietas redimet, occidi patrem.
Sed matrem amari, proloqui hymenaum pudet,
Tedasq; nostras. has quoque inuitum pati
Te coge poenas; facinus ignotum, esserum,
 265 *Inusitatum fare, quod populi horreant,*
Quod esse factum nulla non aetas neget,
Quod patricidam pudeat. in patrios toros
Tuli paterno sanguine adspersas manus,
Scelerisq; precium maius accepi scelus:
 270 *Leue est paternum facinus; in thalamos meos*
Deducta mater; ne parum scelerum foret,
Fecunda. nullum crimen hoc maius potest
Natura ferre. si quod etiamnum est tamen,
Qui facere possunt, dedimus. abieci necis
 275 *Precium paterna sceptrum; & hoc iterum manus*
Armauit alias; optime regni mei
Fatum ipse noui, nemo sine sacro feret
Illud cruore. magna presagit mala
Paternus animus: iacta iam sunt semina
 280 *Cladis futura: spernitur pacti fides.*

Hic occupato cedere imperio negat;
 Ius ille & icti foederis testes deos
 Inuocat, & Argos exul, atque vrbes mouet
 Graias in arma. non leuis fessis venit

285 Ruina Thebis: tela, flamma, vulnera
 Instant: & istis si quod est maius malum;
 Vt esse genitos nemo non ex me sciat.

AN. Si nulla, genitor, causa viuendi tibi est;
 Hæc vna abunde est, ut pater natos regas

290 Graui ter furentes. tu impij belli minas
 Auertere vnus, tuq; recordes potes
 Inhibere iuuenes, ciuibus pacem dare,
 Patria quietem, foederi læso fidem.
 Vitam tibi ipse si negas, multis negas.

295 OED. Illis parentis vllus aut æqui est amor,
 Auidis cruoris, imperi, armorum, doli,
 Diris, scelestis, breuiter ut dicam, meis?
 Certant in omne facinus, & pensi nihil
 Ducunt, vbi illos ira præcipites agat.

300 Nefasq; nullum, per nefas nati, putant.
 Non patris illos tangit adflicti pudor,
 Non patria, regno pectus adtonitum furit.
 Scio quò ferantur, quanta moliri parent,
 Ideoq; leti quæro maturi viam,

305 Mori q; propero, dum in domo nemo est mea
 Nocentior me. nata quid genibus meis
 Fles aduoluta? quid prece indomitum domas?
 Vnum hoc habet fortuna quo possim capi,
 Inuictus aliis sola tu adfectus potes

310 Molire duros, sola pietatem in domo
 Docere nostrâ. nil graue aut miserum est mihi,
 Quod te sciam voluisse, tu t. n. um impera.

Hic Oedipus, hic Aegea tranabit freta,
 Iubente te; flammâsq; quas Siculo vomit
 315 De monte tellus igneos voluens globos,
 Excipiet ore; seq; serpenti offeret
 Qua saua furto nemoris Herculeo furit;
 Iubente te praebebit alitibus iecur;
 Iubente te vel viuet.

ACTVS SECVNDVS.

NVCNCIVS. OEDIPVS. ANTIGONE.

320 **E**xemplum in ingens regia stirpe edite,
 Thebae paentes arma fraterna inuocant,
 Rogantq; tecis arceas patriis faces.
 Non sunt mina, iam propius adcessit malum;
 Nam regna repetens frater & pactas vices,
 325 In bella cunctos Gracia populos agit;
 Septena muros castra Thebanos premunt.
 Succurre; prohibe pariter & bellum & nefas.
 OED. Ego ille sum, qui scelera committi vetem?
 Et abstinere sanguine à caro manus
 330 Doceam: magister iuris & amoris pij
 Ego sum? meorum exempla facinorum adpetunt.
 Me nunc sequuntur: laudo & agnosco libens;
 Exhortor, aliquid vt patre hoc dignum gerant.
 Agite ô propago clara, generosam indolem
 335 Probate factis, gloriam ac laudes meas
 Superate: & aliquid facite propter quod patrem
 Adhuc iuuet vixisse. facietis scio,
 Sic estis orti: scelere defungi haud leui,
 Haud vsitato, tanta nobilitas potest.
 340 Ferte arma, facibus petite penetrales deos,
 Frugemq; flammâ metite natalis soli,
 Mijcete cuncta, rapite in exitium omnia,

- Deiicite passim mœnia, in planum datē,
 Templis deos obruite, maculatos lares
 345 Conflate: ab imo tota considat domus;
 Vrbs concremetur. primus à thalamis meis
 Incipiat ignis. AN. mitte violentum impetum
 Doloris, ac te publica exorent mala,
 Auctorq; placida liberis pacis veni.
- 350 OED. Vides modesta deditum menti senem?
 Placidaq; amantem pacis ad partes vocas?
 Tumet animus ira, feruet immensum dolor.
 Maiusq; quam quod casus & iuuenum furor
 Conatur, aliquid cupio. non satis est adhuc
 355 Ciuile bellum: frater in fratrem ruat.
 Nec hoc sat est: quod debet vt fiat nefas
 De more nostro, quod meos deceat toros,
 Date arma patri: nemo me ex his eruat
 Siluis; latebo rupis exese cauo.
- 360 Aut sepe densa corpus abstrusum tegam;
 Hinc aucupabor verba rumoris vagi,
 Et saua fratrum bella, quod possum, audiam.

ACTVS TERTIVS.

IOCASTA. ANTIGONE. NVNCIVS.

- Felix Agaue, facinus horrendum manu
 Quâ fecerat gestauit, & spoliū tulit
 365 Cruenta nati Menas in partes dati.
 Fecit scelus; sed misera non vltra suum
 Scelus hoc cucurrit, hoc leue est quod sum nocens?
 Feci nocentes. hoc quoque etiamnum leue est,
 Peperi nocentes. deerat arumnis meis,
 370 Vt & hostem amarem. bruma ter posuit niues,
 Et tertia iam falce decubuit Ceres:
 Vt exsul errat natus, & patria caret.

Profugusq; regum auxilia Graiorum rogat;
 Gener est Adraſti, cuius imperio mare,

375 Quod cingit Iſthmon, regitur. hic gentes ſuas,
 Septemq; ſecum regna ad auxilium trahit
 Generi. quid optem, quidve decernam, haud ſcio.
 Regnum repoſcit: cauſa repetentis bona eſt;
 Mala ſic petentis. vota qua faciam parens?

380 Vtrumque natum video, nil poſſum piè
 Pietate ſaluâ facere: quodcunq; alteri
 Optabo nato, fiet alterius malo,
 Sed vtrumque quamuis diligam adfectu pari
 Quò cauſa melior, forſq; deterior trahit,

385 Inclinat animus, ſemper infirmo fauens.
 Miſeros magis fortuna conciliat ſuis.

NON. Regina, dum tu flebiles queſtus cies,
 Teriſq; tempus, tota nudatis ſtetit
 Acies in armis: ara iam bellum cieat,

390 Aquilaq; pugnam ſignifer mota vocat;
 Septena reges bella diſpoſiti parant;
 Animo pari Cadmea progenies ſubit;
 Curſu citato miles hinc atque hinc ruit.

395 Vide ut atra nubes puluere abſcondat diem,
 Fumoq; ſimiles campus in calum erigat
 Nebulas, equeſtri fracta quas tellus pede
 Submittit; & ſi vera metuentes vident,
 Infeſta fulgent ſigna, ſurrectis adeſt

400 Frons prima telis, aureâ clarum notâ
 Nomen ducum vexilla præſcriptum ferunt.
 I, redde amorem fratribus, pacem omnibus,
 Et impia arma mater oppoſita impedi.

AN. Perge, i parens, & concita celerem gradum,
 Compeſce tela, fratribus ferrum excute,

- 405 Nudum inter enses pectus infestos tene,
 Aut solue bellum mater, aut prima excipe.
 IO. Ibo, ibo, & armis obuium opponam caput,
 Stabo inter arma. petere qui fratrem volet,
 Petat antè matrem. tela, qui fuerit pius,
- 410 Rogante ponat matre; qui non est pius,
 Incipiat à me, feruidos iuuenes anua
 Tenebo. nullum teste me fiet nefas.
 Aut si quod & me teste committi potest,
 Non fiet unum. AN. signa conlatis micant
- 415 Vicina signis, clamor hostilis fremit,
 Scelus in propinquo est, occupa mater preces.
 Et ecce motos fletibus credas meis,
 Sic agmen armis segne compositis venit;
 Procedit acies tarda, sed properant duces.
- 420 IO. Quis me procella turbine insana vehens
 Volucer per auras ventus aetherias aget?
 Quæ Sphinx, vel atra nube subtexens diem *conspare*
 Stymphalis auidis præpotem pennis feret? *cig*
 Aut quæ per altas æris rapiet vias
- 425 Harpyia, saui regis obseruans famem,
 Et inter acies proiecit raptam duas?
 NVN. Vadit furenti similis; atque etiam furit.
 Sagitta qualis Parthica velox manu
 Excussa fertur, qualis insano ratis
- 430 Premente vento rapitur; aut qualis cadit
 Delapsa calo stella, cum stringens polum
 Rectam citatis ignibus rumpit viam;
 Adtonita cursu fugit, & binas statim
 Diduxit acies. victa maternâ prece
- 435 Hasere bella. iamq; in alternam necem
 Illinc & hinc miscere cupientes manum,

Vibrata tela continent dextra sua,
 Paci fauetur, omnium ferrum latet
 Cessatq; telum vibrat in fratrum manus;
 440 Laniata canas mater ostendit comas,
 Rogat abnuentes, inrigat fletu genas,
 Negare matri qui diu dubitat, potest.

ACTVS QVARTVS.
 IOCASTA. POLYNICES.

IN me arma & ignes vertite, in me omnis ruat
 Vnam inuentus, quaq; ab Inachio venit
 445 Animosamuro, quaq; Thebanâ feroc
 Descendit arce; ciuis atque hostis simul
 Hunc petite ventrem, qui dedit fratres viro.
 Mea membra passim spargite, ac diuellite;
 Ego vtrumque peperit. ponitis ferrum ocyus
 450 Ac dico & ex a quo mihi dextras datis?
 Date, dum pie sunt. error inuitos adhuc
 Fecit nocentes? omne fortuna fuit
 Peccantis in nos crimen? hoc primum neq; is
 Inter scientes geritur. in vestra manu est,
 455 Vtrum velitis. sancta si pietas placet,
 Donate matrem pace; si placuit scelus,
 Maius paratum est. media se opponit parens;
 Proinde bellum tollite, aut belli moram.
 Sollicita cui nunc mater alterna prece
 460 Verba admouebo? misera quem amplectar prius?
 In utramque partem ducor adfectu pari.
 Hic absuit? sed pacta si fratrum valent,
 Nunc alter aberit; ergo non unquam duos,
 Nisi sic, videbo? iunge complexus prior
 465 Tu, tot labores totq; perpessus mala;
 L. ngoparentem fessus exsilio vides;

- Accede propius, clude vaginâ impium
 Ensem; & trementem iamq; cupientem excuti
 Hastam solo defige. maternum tuo*
 470 *Coire pectus pectori clypeus vetat,
 Hunc quoque repone; vinculo frontem exue,
 Tegmenq; capitis triste belligeri leua,
 Et ora matri redde. quo vultus refers,
 Acieq; pauca fratris obseruas manum?*
 475 *Adfusa totum corpus amplexu tegam?
 Tuo cruori per meum fiet via.
 Quid dubius haeres? an times matris fidem?
 PO. Timeo. nihil iam iura natura valent,
 Post ista fratrum exempla, ne matri quidem*
 480 *Fides habenda est. IO. redde iam capulo manum,
 Adstringe galeam, laeva se clypeo ingerat;
 Dum frater exarmatur, armatus mane.
 Tu pone ferrum, causa qui es ferri prior,
 Si pacis odium est, furere si bello placet,*
 485 *Inducias te mater exiguas rogat,
 Ferat ut reuerso post fugam nato oscula,
 Vel prima, vel suprema. dum pacem peto,
 Audite inermes? ille te, tu illum times;
 Ego utrumque, sed pro utroque. quid strictû abnuis*
 490 *Recondere ensem? qualibet gaude mora.
 Id gerere bellum cupitis, in quo est optimum
 Vinci. vereris fratris infesti dolos?
 Quoties necesse est fallere, aut falli à suis,
 Patiare potius ipse, quàm facias, scelus. JA.*
 495 *Sed ne verere: mater insidias, & hinc
 Et rursus illinc abiget. exoro, an patri
 Inuideo vestro? veni, ut arcerem nefas,
 An ut viderem? propius hio ferrum abdidit,*

- Reclinis hasta: & arma defixa incubant.
 500 Ad te preces nunc nate maternas feram,
 Sed antè lachrymas. teneo longo tempore
 Petita votis ora. te profugum solo
 Patrio penates regis externi tegunt:
 Te maria tot diuersa, tot casus vagum
 505 Egere: non te duxit in thalamos parens
 Comitata primos, nec sua festa manu
 Ornauit ades, nec sua latus faces
 Vittâ reuinxit. dona non auro & graues
 Gazas socer, non arua, non vrbes dedit:
 510 Dotale bellum est. hostium es factus gener,
 Patriâ remotus, hospes alieni laris,
 Externa consecutus, expulsus tuis,
 Sine crimine exsul, ne quid è fatis tibi
 Deesset paternis; hoc quoque ex illis habes,
 515 Errasse thalamis. nate post multos mihi
 Remisse soles, nate sollicita metus
 Et spes parentis, cuius ad spectum deos
 Semper rogavi, cum tuus reditus mihi
 Tantum esset erepturus aduentu tuo,
 520 Quantum daturus; quando pro te desinam
 Dixi, timere? dixit irridens Deus,
 Ipsum timebis. nempe, nisi bellum foret,
 Ego te carerem: nempe, si tu non fores,
 Bello carerem; triste conspectus datur
 525 Precium tui, durumq; sed matri placet;
 Hinc modo recedant arma, dum nullum nefas
 Mars saeuus audet. hoc quoque est magnum nefas,
 Tam propè fuisse. stupeo, & ex sanguis tremo;
 Cum stare fratres hinc & hinc video duos
 530 Sceleris sub icu; membra quassantur metu.

- Quàm penè mater maius adspexi nefas,
 Quàm quod miser videre non potuit pater.
 Licet timore facinoris tanti vacem,
 Videamq; iam nil tale, sum infelix tamen,
 535 Quòd penè vidi. per decem mensum graues
 Vteri labores, perq; pietate inclytas
 Precor sorores, & per irati sibi
 Genas parentis, scelere quas nullo nocens,
 Erroris à se dira supplicia exigens,
 540 Hausit; nefandas mœnibus patris faces
 Auerte, signa bellici retro agminis
 Flecte. vt recedas, magna pars sceleris tamen
 Vestri peracta est. vidit hostili grege
 Campos repleti patria, fulgentes procul
 525 Armis cateruas; vidit equitatu leui
 Cadmea frangi prata, & excelsos rotis
 Volitare proceres, igne flagrantes trabes
 Fumare, cineri qua petunt nostras domos;
 Fratresq; (facinus quod nouum & Thebis fuit)
 550 In se ruentes; totus hic exercitus,
 Et populus omnis, & vtraque hoc vidit soror,
 Genitrixq; vidit; nam pater debet sibi
 Quòd ista non spectauit. occurrat tibi
 Nunc Oedipus: quo iudice, erroris quoque
 555 Pœna petuntur. ne precor, ferro erue
 Patriam, ac penates; nêve, quas regere expetis,
 Euerte Thebas. quis tenet mentem furor?
 Petendo patriam perdis. vt fiat tua,
 Vis esse nullam? quin tua causa nocet
 560 Ipsum hoc quod armis vertis infestis solum,
 Segetesq; adustas sternis, & totos fugam
 Edis per agros, nemo sic vastat sua.

- Quæ corripiti igne, quæ meti gladio iubes,
 Aliena credis. rex sit è vobis vter,
 565 Manente regno quarite. hæc telis petes,
 Flammiſq; teçta poteris has Amphionis
 Quaffare moles; nulla quas ſtruxit manus
 Stridente tardum machina ducens onus;
 Sed conuocatus vocis è cithara ſono
 570 Per ſeipſe turres venit in ſummas lapis?
 Hæc ſaxa franges victor? hinc ſpolia auferes?
 Vinçtoſq; duces patris æquales tui?
 Matres ab ipſo coniugum raptas ſinu?
 Seuus catenâ miles inpoſitâ trahet?
 575 Vt adulta virgo miſta captiuo gregi
 Thebana nuriſus munus Argolicis eat?
 An è ipſa palmas vinçta poſt tergum datæ
 Mater triumpho præda fraterni vehar?
 Potèſne ciues lætus exitio datos
 580 Videre paſſim? mœnibus caris potes
 Hoſtem admouere? ſanguine è flamma potes
 Implere Thebas? tam ferum è durum geris
 Seuumq; in iras peçtus, è nondum imperas?
 Quid ſceptra facient? pone veſanos, precor,
 585 Animi tumores, teq; pietati refer.
 Po. Vt profugus errem ſemper? ut patriâ arcear,
 Opemq; gentis hoſpes externa ſequar?
 Quid peterer aliud, ſi feſelliſſem fidem,
 Si peieraſſem? fraudis alienæ dabo
 590 Pœnas? at ille præmium ſclerum feret?
 Iubes abire: matris imperio obſequor.
 Da, quo reuertar. regia frater meâ
 Habitæ ſuperbus; parua me abſcondat caſas
 Hanc da repulſo; liceat exiguo lare

- 595 *Pensare regnum; coniugi donum datus
Arbitria thalami dura felicitis feram,
Humilisq; socerum lixa dominantem sequar?
In seruitutem cadere de regno graue est.* *Ja*
10. *Si regna queris? nec potest sceptro manus*
- 600 *Vacare suo? multa qua possunt peti
In orbe toto qualibet tellus dabit.
Hinc nota Baccho Tmolus adtollit iuga,
Qua lata terris spatia frugiferis iacent,
Et qua trahens opulenta Pactolus vadit,*
- 605 *Inundat auro rura; nec latis minus
Meandros aruis flectit errantes aquas,
Rapidusq; campos fertiles Hebrus secat;
Hinc grata Cereri Gargara, & diues solum;
Quod Xanthus ambit niuibus Ideis tumens;* *Hebrus*
- 610 *Hinc, qua relinquit nomen Ionij maris,
Fauces Abydi Sestos opposita premit
Aut qua latus iam propior Orienti dedit,
Tutamq; crebris portubus Lyciam videt;
Hac regna ferro quere, in hos populos ferat*
- 615 *Socer arma fortis: has paret sceptro tuo,
Tradatq; gentes. hoc adhuc regnum puta
Tenere patrem. melius exsilium est tibi,
Quam reditus iste. crimine alieno exsulas,
Tu redibis. melius usus viribus,*
- 620 *Noua regna nullo scelere maculata adpetes.
Quin ipse frater, arma comitatus tua,
Tibi militabit: vade, & id bellum gere
In quo pater materq; pugnanti tibi
Fauere possint. regna cum scelere, omnibus*
- 625 *Sunt exsiliis grauiora, nunc belli mala
Præpone, dubias Martis incerti vices.*

- Licet omne tecum Gracia robur trahas,
 Licet arma longè miles, ac latè explicet;
 Fortuna belli semper ancipiti in loco est,
 630 Quodcumque Mars decernit, exaquat duos,
 Licet impares sint, gladius: & spes & metus
 Sors cæca versat; præmiu[m] incertum petis
 Certum scelus. fauisse fac votis deos
 Omnes tuis; cessere, & auersi fugam
 635 Petiere ciues, clade funesta iacens
 Obtexit agros miles. exsultes licet,
 Victoq; fratris spolia deiecti geras,
 Frangenda palma est. quale tu id bellum putas,
 In quo execrandum victor admittit nefas,
 640 Si gaudet? hunc quem vincere infelix cupis,
 Cum viceris, lugebis. infauistas, age,
 Dimitte pugnas, libera patriam metu
 Luctu parentes. p. sceleris & fraudis sua
 Pœnas nefandus frater ut nullas ferat?
 645 10. Ne metue, pœnas & quidem soluet graues,
 Regnabit; hæc est pœna. si dubitas, auo
 Patriq; crede. Cadmus hoc dicet tibi,
 Cadmiq; proles. sceptra Thebarum fuit
 Impune nulli genere, nec quisquam fide
 650 Ruptâ tenebat illa; iam numeres licet
 Fratrem inter istos. p. numero; & est tanti mihi
 Cum regibus iacere. 10. te turba exsulum
 Adscribo; regna, dummodo inuisus tuis.
 p. Regnare non vult, esse qui inuisus timet.
 655 Simul ista mundi conditor posuit Deus,
 Odium atque regnum. regis & magni reor
 Odia ista premere. multa dominantem vetat
 Amor suborum; plus in iratos licet.

10. *Qui vult amari, languida regnet manu,*
 660 *Inuisa nunquam imperia retinentur diu.*
Præcepta melius imperi reges dabunt;
Exsilia tu dispone. 10. pro regno velim
Patriam, penates, coniugem flammis dare.
Imperia precio quolibet constant bene.
 Deest huic Tragœdiæ finis.

L. ANNÆI SENECAE
 I V N I O R I S
 HERCVLES FVRENS.

Personæ.

IVNO. LYCVS. CHORVS.
 HERCVLES. MEGARA.
 THESEVS. AMPHITRYON.

A C T V S P R I M V S.
 I V N O.

- S** Oror Tonantis (hoc enim solum mihi
 Nomen relictum est) semper alienum Iouem;
 Ac templa summi vidua deserui atheris,
 Locumq; calo pulsa pellicibus dedi.
 5 Tellus colenda est, pellices calum tenent.
 Hinc arctos alta parte glacialis poli
 Sublime classes sidus Argolicas agit.
 Hinc, quâ tepenti vere laxatur dies,
 Tyria per undas vector Europa nitet.
 10 Illinc timendum ratibus ac ponto gregem
 Passim vagantes exerunt Atlantides.
 Ferro minax hinc terret Orion deos;
 Suasq; Perseus aureus stellas habet.
 Hinc clara gemini signa Tyndarida micant;

Qui.

- 15 Quibusq; natis mobilis tellus sietit.
 Nec ipse tantum Bacchus, aut Bacchi parens,
 Adiere superos; ne qua pars probro vacet,
 Mundus puellaserta Cnossiacagerit,
 Sed vetera querimur; vna me dira ac fera
- 20 Thebana nuribus sparsa tellus impiis,
 Quoties nouercam fecit. adscendat licet,
 Meumq; victrix teneat Alcмене locum;
 Pariterq; natus astra promissa occupet,
 In cuius ortu mundus impendit diem,
- 25 Tardusq; Eoo Phœbus effulsit mari,
 Retinere mersum iussus Oceano iubar:
 Non sic abibunt odia. viuaccs aget
 Violentus iras animus, & sauus dolor
 Æterna bella pace sublata geret.
- 30 Quæ bella: quidquid horridum tellus creat
 Inimica, quidquid pontus, aut ær tulit
 Terribile, dirum, pestilens, atrox, ferum,
 Fractum atq; demitū est. superat & crescit malis;
 Iraq; nostra fruitur, in laudes suas
- 35 Mea vertit odia; dum nimis saua impero,
 Patrem probauit: inde, quæ lucem premit,
 Aperitq; Tethys, quæ ferens Titan diem
 Bines propinqua tingit Æthiopes face,
 Incomita virtus colitur, & toto Deus
- 40 Narratur orbe. monstraiam desunt mihi,
 Minorq; labor est Herculi iussa exsequi,
 Quàm mihi iubere, latus imperia excipit,
 Quæ fera tyranni iussa violento queant
 Nocere iuueni: nempe pro telis gerit,
- 45 Quæ demuit, & qua sudit, armatus venit
 Leone & Hydra. nec satis terra patent:
 Effregit ecce limen inferni Iouis,

- Et opima victi regis ad superos refert.
 Parum est reuerti, fœdus umbrarum perit.
- 50 Vidi ipsa, vidi nocte discussa inferum,
 Et Dite domito, spolia iactantem patri
 Fraternal. cur non vincitum & oppressum trahit
 Ipsum catenis paria sortitum Ioui?
 Ereboq; capto potitur, & reteggit Styga?
- 55 Patefacta ab imis manibus retro via est,
 Et sacra dira mortis in aperto iacent.
 At ille rupto carcere umbrarum, ferox
 De me triumphat, & superbifica manu
 Atrum per vrbes ducit Argolicas canem.
- 60 Viso labantem Cerbero vidi diem,
 Pavidumq; solem; me quoque inuasit tremor;
 Et terna monstri colla deuicti intuens,
 Timui imperasse. leuia sed nimium queror.
 Calo timendum est; regna ne summa occupet
- 65 Qui vicit ima, sceptrâ praripiet patri,
 Nec in astra lenta veniet, ut Bacchus, via,
 Iter ruina quaret, & vacuo volet
 Regnare mundo: robore expenso tumet,
 Et posse calum viribus vinci suis
- 70 Didicit serendo; subdidit mundo caput,
 Nec flexit humeros molis inuisa labor
 Mediu sq; collo sedit Herculeo polus.
 Immota cervix sidera & calum tulit:
 Et me prementem. quarit ad superos viam.
- 75 Perge ira, perge, & magna meditantem opprime:
 Congredere, manibus ipsa iam lacera tuis.
 Quid tanta mandas odia? discedant fera:
 Ipse imperando fessus Eurystheus vacet.
 Titanas ausos rumpere imperium Iouis

- 80 *Emitte: Siculi verticis laxa specum.
 Tellus gigante Doris excusso tremens,
 Supposita monstri colla terrifici leuet.
 Sublimis alias luna concipiat feras.
 Sed vicit ista, quaris Alcida parem?*
- 85 *Nemo est, nisi ipse bella iam secum gerat.
 Adsint ab imo Tartari fundo excita
 Eumedines, ignem flammeæ spargant coma;
 Viperea seuæ verbera incutiant manus.
 I nunc superbe, calitum sedes pete;*
- 90 *Humana temne. iam Styga, & manes, ferox
 Fugisse credis? hîc tibi ostendam inferos.
 Reuocabo in alta conditam caligine
 Ultra nocentum exsilia discordem deam,
 Quam munit ingens montis oppositi specus.*
- 95 *Educam & imò ditis è regno extraham
 Quidquid relictum est. veniat inuisum Scelus,
 Suumq; lambens sanguinem Impietas ferox.
 Errorq; & in se semper armatus Furor.
 Hoc, hoc ministro noster utatur dolor.*
- 100 *Incipite famula Ditis; ardentem incita
 Concutite pinum; & agmen horrendum anguibus.
 Megera ducat; atque luctifica manu
 Vastam rogo flagrante conripiat trabem.
 Hoc agite; pœnas petite violata Stygis;*
- 105 *Concutite pectus, acrior mentem excoquaz
 Quàm qui caminis ignis Ætneis furit.
 Ut possit animo captus Alcides agi,
 Magno furore percitus, nobis prius
 Insaniendum est. Iuno cur nondum furit?*
- 110 *Me, me sorores mente deiectam mea
 Versate primam. facere si quidquam adparo*

- Dignum nouerca; iam odia mutentur mea.
 Natos reuersus videat incolumes, precor,
 Manuque fortis redeat: inueni diem,
 115 Inuisa quo nos Hercules virtus iuuet;
 Me pariter & se vincat; & cupiat mori
 Ab inferis reuersus. hoc profit mihi,
 Ioue esse genitum. stabo, & ut certo exeat
 Emissa neruo tela, librabo manum:
 120 Regam furentis arma: pugnanti Herculi
 Tandem fauebo; scelere perfecto licet
 Admittat illas genitor in cœlum manus.
 Mouenda iam sunt bella, clarescit dies,
 Ortusq; Titan lucidus croceo subit?

C H O R V S.

Anapæstici.

- 125 Iam rara micant sidera prono
 Languida mundo; nox victa vagos
 Contrahit ignes; luce renata
 Cogit nitidum Phosphoros agmen;
 Signum celsi glaciale poli,
 130 Septem stellis Arcades vrsa
 Lucem verso temone vocant;
 Iam caruleis euectus equis
 Titan summum prospicit Oetam;
 Iam Cadmeis inclyta baccis
 135 Adpersa die dumeta rubent;
 Phœbiq; fugit reditura soror,
 Labor exoritur durus. & omneis
 Agitat curas, aperitque domos
 Pastor: gelidâ cana pruinâ
 140 Grege dimisso pabula carpit;
 Ludit prato liber aperto
 Nondum rupta fronte iuuenens;

- Vacua reparant vbera matres.
 Errat cursu leuis incerto*
- 145 *Molli petulans hœdus in herba:
 Pendet summo stridula ramo,
 Pennasq; nouo tradere soli
 Gestit querulos inter nidos
 Thracia pellex; turbaq; circum*
- 150 *Confusa sonat, murmure misto
 Testata diem; carbasa ventis
 Credit dubius nauita vita,
 Laxos aura complente sinus;
 Hic exesis pendens scopulis,*
- 155 *Aut deceptos instruit hamos,
 Aut suspensus spectat pressa
 Præmia dextra; sensit tremulum
 Linea piscem.*
- Hæc. innocua quibus est vita*
- 160 *Tranquilla quies, & læta suo
 Paruoq; domus, spes & in agris.
 Turbine magno spes sollicita
 Urbibus errant, trepidiq; metus.
 Ille superbos aditus regum,*
- 165 *Durasq; fores expers somni
 Colit; hic nullo sine beatus
 Componit opes, gazis inhians;
 Et congesto pauper in auro est.
 Illum populi fauor adtonitum,*
- 170 *Fluctuq; magis mobile vulgus
 Aura tumidum tollit inani.
 Hic clamosi rabiosa fori
 Iurgia vendens improbus, iras
 Et verba locat. nouit paucos*

- 175 *Secura quies, qui velocis*
Memores cui, tempora nunquam
Reditura tenent. dum fata sinunt,
Viuite leti: properat cursu
Vita citato volucrisq; die
- 180 *Rotapracipitis, vertitur anni.*
Dura peragunt pensa sorores,
Nec sua retro fila reuoluunt.
At gens hominum fertur rapidis
Obuia fati, incerta sui.
- 185 *Stygias ultro quarimus undas.*
Nimum Alcide pectore forti
Properas mæstos visere manes.
Certo veniunt ordine Parca.
Nulli iusso cessare licet,
- 190 *Nulli scriptum proferre diem.*
Recipit populos urna citatos.
Alium multus gloria terris
Tradat, & omnes fama per vrbes
Garrula laudet, cæloq; parem
- 195 *Tollat & astris: alius curru*
Sublimis eat: me mea tellus
Lare secreto tutoque tegat.
Venit ad pigros cana senectus:
Humiliq; loco, sed certa sedet
- 200 *Sordida parua fortuna domus;*
Alte virtus animosa cadit.
Sed mæsta venit crine soluto
Megara, paruum comitata gregem,
Tardusq; senio graditur Alcida parens.

HERCVLES FVRENS.
ACTVS SECVNDVS
MEGARA. AMPHITRYON.

- 205 **O** Magne Olympi rector, & mundi arbiter,
Iam statue tandem grauius & rumnis modum,
Finemq; cladi. nulla lux vnquam mihi
Secura fultit. finis alterius mali
Gradus est futuri; protinus reduci nouus
210 Paratur hostis. ante quam latam domum
Contingat, aliud iussus ad bellum meat.
Nec vlla requie, tempus aut vllum datur,
Nisi dum iubetur; sequitur à primo statim
Infesta Iuno. numquid immunis fuit
215 Infantis atas? monstra superauit prius
X Quàm nosse posset. gemina cristati caput
Angues ferebant ora, quos contra obuius
Reptaui infans; igneos serpentium
Oculos remisso lumine ac placido intuens,
220 Arctos serenis vultibus nodos tulit;
Et tumida tenerâ guttura elidens manu,
Pralusit Hydra. Manali pernix fera,
Multo decorum præferens auro caput,
Deprensa cursu est. maximus Nemeæ timor
225 Gemuit lacertis pressus Herculeis leo.
Quid stabula memorem dira Bistonij gregis,
Suisq; regem pabulum armentis datum?
Solitumq; densis hispidum Erymanthi iugis
Arcadica quater nemora Manalium succum?
230 Taurumq; centum non leuem populis metum?
Inter remotos gentis Hesperia greges
Pastor triformis litoris Tartessii
Peremptus, acta est præda ab occasu ultimo,
Notum Cithæron paut Oceano pecus.

- 235 Penetrare iussus solis æstivi plagas.
 Et a iusta mediis regna qua torret dies,
 Vtrumque monteis soluit abrupto obice,
 Et iam ruenti fecit Oceano viam.
 Post hæc ad ortus nemoris opulenti domos,
- 240 Aurifera vigilis spolia serpentis tulit.
 Quid seu a Lernæ monstra, numerosum malum,
 Non igne demum vicit, & docuit mori?
 Solita sçq; pinnis condere obductis diem
 Petiit ab ipsis nubibus Stymphalidas?
- 245 Non vicit illum calibis semper tori
 Regina gentis vidua Thermodontia,
 Nec ad omne clarum facinus audaces manus
 Stabuli fugavit turpis Argia labor,
 Quid ista profunt? orbe defenso caret.
- 250 Sensere terra pacis auctorem sua
 Abesse terris. prosperum ac felix scelus,
 Virtus vocatur. fontibus parent boni.
 Ius est in armis, opprimit leges timor.
 Ante ora vidi nostra truculentâ manu
- 255 Natos paterni cadere regni vindices,
 Ipsam sçq; Cadmi nobilis stirpem ultimam
 Occidere. vidi regium capitis decus
 Cum capite raptum. quis satis Thebas fleat?
 Ferax deorum terra quem dominum tremit?
- 260 E cuius aruis, eq; fecundo sinu
 Stricto inuentus orra cum ferro stetit;
 Cuiusq; mirros natus Amphion Ioue
 Struxit, canoro saxa modulatu trahens,
 In cuius urbem non semel diuim parens
- 265 Cælo relicto venit, hæc qua calites
 Recepit, & quæ fecit, & (fas sit loqui)

Fortasse faciet; sordido premitur iugo.

Cadmeæ proles atque Ophionius cinis,

Quò decidiſtis? tremitis ignauum exſulem,

270 Suis carentem finibus, noſtris grauem?

Qui ſcelera terrâ, quiq; perſequitur mari,

Ac ſeuâ iuſtâ ſceptra confregit manu,

Nunc ſeruit abſens, fertq; qua ferri vetat;

Tenetq; Thebas exſul Herculeas Lycus.

275 Sed non tenēbit. aderit & pœnas petet,

Subituſq; ad aſtra emerget; inueniet viam,

Aut faciet. Adſis ſoſpes & remees tuis;

Tandemq; venias victor ad victam domum.

Emerge coniux, atque depulſas manu

280 Abrumpe tenebras. nulla ſi vetito via;

Itérque clauſum eſt, orbe diducto redi,

Et quidquid atra nocte poſſeſſum latet,

Emitte tecum. dirutis qualis iugis

Præceps citato flumini querens iter,

285 Quondam dediſti, ſciſſa cum vaſto impetu

Patuère Tempe. peçtore impulſus tuo

Huc mons & illuc cecidit, & rupto aggere

Noua cucurrit Theſſalus torrens via.

Talis parentes, liberos, patriam petens

290 Erumpe, rerum terminos tecum efferens,

Et quidquid auida tot per annorum gradus

Abſcondit ætas redde, & oblitos ſui,

Luciſq; pauidos ante te populos age.

Indignate ſunt ſpolia, ſi tantum reſers

295 Quantum imperatū eſt. magna ſed nimiū loquor,

Ignara noſtra ſortis. vnde illum mihi,

Quo te tuamq; dexteram amplectar, diem,

Redit uſq; lentos, mec mei memores querat?

Tibi,

Tibi, ô deorum ductor, indomiti ferent

- 300 Centena tauri colla; tibi frugum parens
 Secreta reddam sacra; tibi multa fide
 Longas Eleusi tacita iactabo faces.
 Tum restitutas fratribus rebor meis
 Animas, & ipsum regna moderantem sua
 305 Florere patrem. si qua te maior tenet
 Clausum potestas, sequimur. aut omnes tuos
 Defende reditu sospes, aut omnes trahere.
 Trahes, nec ullus eriget fractos deus.

AM. O socia nostri sanguinis, casta fide

- 310 Seruans torum natosq; magnanimi Herculis,
 Meliora mente concipe, atque animum excita,
 Aderit profecto, qualis ex omni solent
 Labore, maior. ME. Quod nimis miseri volunt,
 Hoc facile credunt. AM. Immo quod metuunt nimis,

- 315 Nunquam amoueri posse nec tolli putant.
 Prona est timori semper in peius fides. *et*

ME. Demersus, ac defossus, & toto insuper
 Oppressus orbe, quam viam ad superos habet?

AM. Quam tunc habebat, cum per arenam plagam,

- 320 Et fluctuantes more turbati maris
 Abiit arenas, bisq; discedens fretum,
 Et bis recurrens? cumq; desertate
 Depensus hesit Syrtium breuibus vadis,
 Et puppe fixa maria superauit pedes?

- 325 ME. Iniqua raro maximis virtutibus
 Fortuna parcit, nemo se tuto diu
 Periculis offerre tam crebris potest.

Quem saepe transit casus, aliquando inuenit.
 Sed ecce sauis, ac minas vultu gerens,

- 330 Et qualis animo est, talis incessu venit

- Fortasse faciet; sordido premitur iugo.
 Cadmæa proles atque Ophionius cinis,
 Quò decidistis? tremitis ignavum exsulem,
 270 Suis carentem finibus, nostris grauem?
 Qui scelera terrâ, quicq; persequitur mari,
 Ac saeva iustâ sceptrâ confregit manu,
 Nunc seruit absens, fertq; qua ferri vetat;
 Tenetq; Thebas exsul Herculeas Lycus.
 275 Sed non tenēbit. aderit & pœnas petet,
 Subitusq; ad astra emerget; inueniet viam,
 Aut faciet. Adsis sospes & remees tuis;
 Tandemq; venias victor ad victam domum.
 Emerge coniux, atque depulsas manu
 280 Abrumpe tenebras. nulla si vetito via;
 Itérque clausum est, orbe diducto redi,
 Et quidquid atra nocte possessum latet,
 Emitte tecum. dirutis qualis iugis
 Præcepit citato flumini querens iter,
 285 Quondam dedisti, scissa cum vasto impetu
 Patuère Tempe. pectore impulsus tuo
 Huc mons & illuc cecidit, & rupto aggere
 Noua cucurrit Thessalus torrens via.
 Talis parentes, liberos, patriam petens
 290 Erumpe, rerum terminos tecum efferens,
 Et quidquid auida tot per annorum gradus
 Abscondit ætas redde, & oblitos sui,
 Lucisq; pauidos ante te populos age.
 Indigna te sunt spolia, si tantum refers
 295 Quantum imperatū est. magna sed nimiū loquor,
 Ignara nostra sortis. vnde illum mihi,
 Quo te tuamq; dexteram amplectar, diem
 Rediit usq; lentos, nec mei memores quera?

- Tibi, ô deorum ductor, indomiti ferent
 300 Centena tauri colla; tibi frugum parens
 Secreta reddam sacra; tibi multa fide
 Longas Eleusi tacita iactabo faces.
 Tum restitutas fratribus rebor meis
 Animas, & ipsum regna moderantem sua
 305 Florere patrem. si qua te maior tenet
 Clausum potestas, sequimur. aut omnes tuos
 Defende reditu sospes, aut omnes trahere.
 Trahes, nec ullus eriget fractos deus.
 AM. O socia nostri sanguinis, casta fide
 310 Seruans torum natosq; magnanimi Herculis,
 Meliora mente concipe, atque animum excita,
 Aderit profecto, qualis ex omni solet
 Labore, maior. ME. Quod nimis miseri volunt,
 Hoc facile credunt. AM. Immo quod metuunt nimis,
 315 Nunquam amoueri posse nec tolli putant.
 Prona est timori semper in peius fides. *et*
 ME. Demersus, ac defossus, & toto insuper
 Oppressus orbe, quam viam ad superos habet?
 AM. Quam tunc habebat, cum per arenam plagam,
 320 Et fluctuantes more turbati maris
 Abiit arenas, bisq; discedens fretum,
 Et bis recurrens? cumq; deserta rate
 Deprensus hesit Syrtium breuibus vadis,
 Et puppe fixa maria superauit pedes?
 325 ME. Iniqua raro maximis virtutibus
 Fortuna parcit, nemo se tuto diu
 Periculis offerre tam crebris potest.
 Quem saepe transit casus, aliquando inuenit.
 Sed ecce saeuus, ac minas vultu gerens,
 330 Et qualis animo est, talis incessu venit

- Aliena dextrâ sceptrâ concutiens Lycus,
 Urbis regens opulenta Thebana loca,
 Et omne quidquid vberis cingit solo
 Obliqua Phocis, quidquid Ismenus rigat,
 335 Quidquid Citharon vertice excelso videt,
 Et bina findens Isthmos exilis freta.*

LYCVS. MEGARA. AMPHITRYON.

- N**on vetera patria iura possideo domus
 Ignauus haeres: nobiles non sunt mihi
 Aui, nec altis inclytum titulis genus;
 340 Sed clara virtus. qui genus iactat suum,
 Aliena laudat. rapta sed trepida manu
 Sceptrâ obtinentur: omnis in ferro est salus.
 Quod ciuibus tenere te inuitis scias,
 Strictus tuetur ensis. alieno in loco
 345 Haud stabile regnum est: vna sed nostras potest
 Fundare vires, iunctâ regali face
 Thalamisq; Megara: ducet è genere inclyto
 Nouitas colorem nostra: non equidem reor
 Fore vt recuset, ac meos spernat toros.
 350 Quod si impotenti pertinax animo abnuet,
 Stat tollere omnem penitus Herculeam domum.
 Inuidia factum ac sermo popularis premet?
 Ars prima regni est, posse te inuidiam pati.
 Tentemus igitur: fors dedit nobis locum.
 355 Namque ipsa tristi vestis oblectu caput
 Velata, iuxta prasides adstat deos
 Lateriq; adharet verus Alcida sator.
 ME. Quidnam isle, nostri generis exitium ac lues,
 Noui parat? quid tentat? LY. ô clarum trahens
 360 A stirpe nomen regia, facilis mea
 Parumper aure verba patienti excipe.

- Si aeterna semper odia mortales gerant,
 Nec ceptus unquam cedat ex animis furor,
 Sed arma felix teneat, infelix pareat;*
- 365 *Nihil relinquent bella: tum vastis ager
 Squallebit aruis, subdita tectis faco
 Altus sepultas obruet gentes cinis.
 Pacem reduci velle, victori expedit;
 Victo necesse est. particeps regno veni:*
- 370 *Sociemus animos. pignus hoc fidei cape:
 Coniunge dextram. quid truci vultu siles?
 ME. Egone ut parentis sanguine adpersam manū,
 Fratrumq; gemina caede contingam: prius
 Extinguet ortus, referet occasus diem:*
- 375 *Pax antè fida niuibus & flammis erit:
 Et Scylla Siculum iunget Ausonio latus:
 Priusq; multo vicibus alternis fugax
 Euripus unda stabit Euboicâ piger.
 Patrem abstulisti, regna, germanos, larem,*
- 380 *Patriam: quid ultra est? una res superest mihi.
 Fratrem ac parente carior, regno ac lare,
 Odium tui: quod esse cum populo mihi
 Commune doleo: pars quota ex isto mea est?
 Dominare tumidus, spiritus altos gere:*
- 385 *Sequitur superbos ultor à tergo Deus.
 Thebana noui regna. quid matres loquar
 Passas & ausas scelera: quid geminum nefas;
 Mistumq; nomen coniugis, nati, patris?
 Quid bina fratrum castra? quid totidem rogos?*
- 390 *Riget superba Tantalus ludu parens,
 Mæstusq; Phrygio manat in Sipylô lapis.
 Quin ipse toruum subrigens cristâ caput
 Illyrica Cadmus regna per mensus fugâ,*

Mox fulminanti proximis patri stetit.

Quid? qui gubernat astra, qui nubes quatit,

460 Non latuit infans rupis excessa specu?

Solicita tanti precia natales habent;

Semperq; magno constitit, nasci Deum.

LY. Quemcunque miserum videris, hominẽ scias,

AM. Quemcunque fortem videris, miserum neges.

465 LY. Fortem vocemus, cuius ex humeris Leo

Donum puellæ factus, & clava excidit,

Fulsitq; pictum veste Sidoniâ latus?

Fortem vocemus, cuius horrentes comæ

Maduere nardo? laude qui notas manus

470 Ad non virilem tympani mouit sonum,

Mitrâ ferocem barbarâ frontem premens?

AM. Non erubescit Bacchus effusos tener

Sparnisse crines, nec manu molli leuem

Vibrasse thyrsum, cum parum forti gradu

475 Auro decorum syrma barbaricum trahit.

Post multa virtus opera laxari solet.

LY. Hoc Euryti fatetur euersi domus,

Pecorumq; ritu virginum oppressi greges

Hoc nulla Iuno, nullus Eurystheus iubet:

480 Ipsius hæc sunt opera. AM. Non nosti omnia.

Ipsius opus est, caestibus fractus suis

Eryx, & Eryci iunctus Antæus Libys:

Et qui hospitali cade manantes foci

Bibere iustum sanguinem Busiridis.

485 Ipsius opus est, vulnere & ferro obuius

Mortem coactus ante Geryonem pati;

Nec vnus vna Geryon victus manu,

Eris inter istos, qui tamen nullo stupro

Lesere thalamos. LY. Quod Ioui, hoc regi licet:

- 490 Ioui dedisti coniugem, regi dabis.
Et te magistro non nouum hoc discet nurus,
Etiam viro probante meliorem sequi.
Sin copulari pertinax tedis negat;
Velez coacta nobilem partum feram.
- 495 ME. Vmbra Creontis, & penates Labdaci,
Et nuptiales impij Oedipodæ faces,
Nunc solita nostro fata coniugio date
Nunc, nunc cruenta regis Ægypti nurus,
Adeste, multo sanguine infusa manus:
- 500 Deest vna numero Danais, explebo nefas.
LY. Coniugia quoniam peruicax nostra abnuis,
Regemq; terras; sceptrâ quid possint, scies,
Conplectere aras, nullus eripiet Deus
Te mihi: nec orbe si remolito queat
- 505 Ad supera victor numina Alcides vehi.
Congerite siluas, templa supplicibus suis
Iniecta flagrent: coniugem & totum gregem
Consumat vnus igne subrecto rogas.
AM. Hoc munus à te genitor Alcida peto,
- 510 Rogare quod me deceat, ut primus cadam.
LY. Qui morte cunctos luere supplicium iubet,
Nescit tyrannus esse, diuersa inrogat,
Miserum veta perire: felicem iube.
Ego, dum cremandis trabibus ad crescit rogas,
- 515 Sacro regentem maria votiuo rogem.
AM. Prò numinum vis summa, prò caelestium
Rector parensq;, cuius excussis tremunt
Humana telis, impiam regis feri
Conpescce dextram, quid Deos frustra precor?
- 520 Vbicunque es, audi nate. Cur subito labant
Agitata motu templa? cur mugit solum?

*Infernus imò sonuit è fundo fragor,
Audimur; en est sonitus Herculei gradus.*

CHORVS. Choriambici tetrametri,

- 525 **O** *Fortuna viris inuida fortibus,
Quàm non aqua bonis pramia diuidis!
Eurystheus facili regnet in otio;
Alcmena genitus bella per omnia
Monstris exagitet califeram manum;
Serpentis reseceat colla ferocia;*
- 530 *Deceptis referat mala sororibus,
Cum somno dederit peruigiles genas
Pomis diuitibus prapositus Draco.
Intrauit Scythia multiuagas domos,
Et gentes patriis sedibus hospitas:*
- 535 *Calcavitq; freti terga rigentia,
Et mutis tacitum littoribus mare.
Illic dura carent & quora fluctibus,
Et qua plena rates carbasa tenderant,
Intonsis teritur semita Sarmatis.*
- 540 *Stat pontus vicibus mobilis annuis,
Nauem nunc facilis, nunc equitem pati.
Illic qua viduis gentibus imperat,
Aurato religans ilia baltheo,
Detraxit spoliū nobile corpori,*
- 545 *Et peltam, & niuei vincula pectoris,
Victorem posito suspiciens genu.
Qua spe precipites actus ad inferos,
Audax ire vias irremeabiles,
Vidisti Sicula regna Proserpine?*
- 550 *Illic nulla Noto, nulla Fauonio
Consurgunt tumidis fluctibus aquora.
Non illic geminum Tyndarida genus*

- Subcurrunt timidis sidera nauibus;*
Stat nigro pelagus gurgite languidum;
 555 *Et cùm mors auidis pallida dentibus*
Gentes innumeras manibus intulit,
Vno tot populi remige transeunt.
Euincas utinam iura fera Stygis,
Parcarumq; colos irreuocabiles.
 560 *Hic qui rex populis pluribus imperat,*
Bello cùm peteres Nestoriam Pylon,
Tecum conseruit pestiferas manus,
Telum tergemina cuspide praeferens;
Effugit tenui vulnere saucius,
 565 *Et mortis dominus pertimuit mori.*
Fatum rumpe manu, tristibus inferas
Prospectus pateat lucis; & inuius
Limes det faciles ad superos vias.
Inmites potuit flectere cantibus
 570 *Vmbrarum dominos, & prece supplicis*
Orpheus, Eurydicen dum repetit suam.
Qua syluas, & aues, saxaq; traxerat,
Ars, qua praeuenerat fluminibus moras,
Ad cuius sonitum constiterant fera,
 575 *Mulcet non solitis vocibus inferos,*
Et surdis resonat clariùs in locis.
Deflent Eurydicen Threicia nurus;
Deflent & lacrymis difficiles Dei;
Et qui fronte nimis crimina tetrica
 580 *Quarunt, ac veteres excutiunt reos;*
Flentes Eurydicen Iuridici sedent.
Tandem mortis ait vincimur arbiter:
Euade ad superos; lege tamen data:
Tu post terga tui perge viri comes;

585 Tu non antè tuam respice coniugem,
 Quàm cum clara Deos obtulerit dies,
 Spartaniq; aderit ianua Tanari.
 Odit verus amor, nec patitur moras.
 Munus, dum properat cernere, perdidit.

490 Qua vinci potuit regia cantibus,
 Hac vinci poterit regia viribus.

A C T V S T E R T I V S.
 H E R C V L E S.

O Lucis alme rector, & cali decus,
 Qui alterna curru spatia flammifero ambiens,
 Illustre latis exeris terris caput;

595 Da Phœbe veniam, si quid illicitum tui
 Videre vultus: iussus in lucem extuli
 Secreta mundi. tuq; caelestium arbiter
 Paresq;, visus fulmine opposito tege.
 Et tu secundo maria qui sceptro regis,

600 Imas pete undas: quisquis ex alto adspicit
 Terrena, facie pollui metuens noua,
 Aciem reflectat, oraq; in calum erigat,
 Portenta fugiens. hoc nefas cernant duo,
 Qui aduexit, & qui iussit. in pœnas mens,

605 Atque in labores, non satis terra patent
 Iunonis odio: vidi inaccessa omnibus,
 Ignota Phœbo, quaq; deterior polus
 Obscura diro spatia concessit Ioui.
 Et si placerent tertiae sortis loca,

610 Regnare potui: noctis aeternæ chaos,
 Et nocte quiddam grauius, & tristes Deos,
 Et fata vici, morte contempta redi.
 Quid restat aliud? vidi & ostendi inferos.
 Da, si quid ultra est: tam diu pateris manus

Cessare

615 *Cessare nostras, Iuno? quid vinci iubes?
Sed templa quare miles infestus tenet?
Limenq; sacrum terror armorum obsidet.*

AMPHITRYON. HERCVLES.
THESEVS.

Vtrumne visus vota decipiunt meos?
*An ille domitor orbis, & Gratium decus,
620 Tristi silentum nobile liquit domum?
Estne ille natus? membra latitiâ stupent.
O nate, certa & sera Thebarum salus,
Verumne cerno corpus? an fallor tua
Deceptus umbra? tune es? agnosco toros,
625 Humerosq; & alto nobilem trunco manum.
HER. Vnde iste, genitor, squallor, & lugubribus
Amicta coniux? unde tam foedo obsiti
Padore nati? qua domum clades grauat?
AM. Socer est peremptus: regna possidet Lycus;
630 Natos, parentem, coniugem leto petit.
HER. Ingrata tellus. nemo ad Herculeæ domus
Auxilia venit? vidit hoc tantum nefas
Defensus orbis? cur diem questu tero?
Maestetur hostis. TH. hanc ferat virtus notam;
635 Fiatq; summus hostis Alcide Lycus.
Ad hauriendum sanguinem inimicum feror.
HER. Theseu resiste, ne qua vis subita ingruat:
Me bella poscunt. differ amplexus parens,
Coniuxq; differ: nuntiet diti Lycus
640 Me iam redisse. TH. Flebilem ex oculis fuga
Regina vultum tuq; nato sospite
Lacrymas cadentes reprime: si noui Herculem,
Lycus Creonti debitas pœnas dabit;
Lentum est dabit, dat: hoc quoque est lentum, dedit.*

645 AM. *Votum secundet, qui potest, nostrum Deus,
Rebusq; lassis adsit. O magni comes
Magnanime nati, pande virtutum ordinem;
Quam longa moestos ducat ad manes via,
Ut vincla tulerit dura tartareus canis.*

Paris 650 TH. *Memorare cogis acta secura quoque
Horrenda menti; vix adhuc certa est fides
Vitalis aura, torpet acies luminum,
Hebetesq; visus vix diem insuetum ferunt.*

AM. *Peruince Theseu quidquid alto pectore
655 Remanet pauoris, neve te fructu optimo
Frauda laborum. Quod fuit durum pati,
Meminisse dulce est. Fare casus horridos.*

TH. *Fas omne mundi, teq; dominantem precor
Regno capaci, teq; quam tota irrita*

660 *Quasiuit Enna mater, ut iura abdita
Et operta terris, liceat impune eloqui.
Spartana tellus nobile adtollit iugum,
Densis ubi aquor Tanarus siluis premit,
Hic ora soluit Ditis inuisi domus,*

665 *Hiatq; rupes alta, et immenso specu
Ingens vorago faucibus vastis patet,
Latumq; pandit omnibus populis iter.
Non ceca tenebris incipit primo via:
Tenuis relicta lucis a tergo nitor.*

670 *Fulgorq; dubius solis adflucti cadit,
Et ludit aciem; tale non dubie solet
Præbere lumen primus aut serus dies.
Hinc ampla vacuis spatia laxantur locis,
In qua omne mersum pereat humanum genus.*

ja 675 *Nec ire labor est, ipsa deducit via;
Ut saepe puppes astus inuitas rapit,*

Sic pronus aër vrget, atque avidum chaos;
 Gradumq; retro flectere haud vnquam sinunt
 Vmbrae tenaces. intus immenso sinu,

680 Placido quieta labitur Lethe vado,
 Demitq; curas; ne ve remeandi amplius
 Pateat facultas, flexibus multis grauem
 Inuoluit amnem. qualis incertâ vnguis
 Maander vndâ ludit, & cedit sibi,

685 Instatq; dubius littus an fontem petat;
 Palus inertis foeda Cocyti iacet.
 Hic vultur, illic luëtifer bubo gemit,
 Omeng; triste resonat infausa strigis;
 Horrent opaca fronde nigrantes coma,

690 Taxo imminente quam tenet segnis Sopor
 Fameq; mœsta tabido riëtû iacens;
 Pudorq; serus conscios vultus tegit,
 Metus, Pauorq; Funus, & frendens Dolor,
 Aterq; Luëtus sequitur. & Morbus tremens,

695 Et cincta ferro Bella: in extremo abdita
 Iners Senectus adiuuat baculo gradum.

AM. Estne aliqua tellus Cereris aut Bacchi ferax?

TH. Non prata viridi lata facie germinant;

Nec adulta leni fluctuat Zephyro seges,

700 Non vlla ramos silua pomiferos habet;

Sterilis profundi vastitas squallet soli,

Et foeda tellus torpet aeterno situ;

Rerumq; mœstus finis & mundi vltima:

Immotus aër haret, & pigro sedet,

705 Nox atra mundo; cuncta mœrore horrida,

Ipsaq; morte peior est mortis locus.

AM. Quid? ille opaca qui regit sceptro loca

Qua sede positus temperat populos leues?

HERCVLES FVRENS.

- TH. Est in recessu Tartari obscuro locus,
 710 Quem grauibus umbris spissa caligo adligat;
 A fonte discors manat hinc imo latex:
 Ater, quieto similis; hunc iurant Dei,
 Tacente sacram deuehens fluuio Styga;
 At hinc tumultu rapitur ingenti ferox,
 715 Et saxa fluctu voluit Acheron inuius
 Renavigari. cingitur duplici vado
 Aduersa Ditis regia, atque ingens domus
 Umbrante luco tegitur; hic vasto specu
 Pendent tyranni limina; hoc umbris iter;
 720 Hac porta regni, campus hanc circa iacet;
 In quo superbo digerit vultu sedens
 Animas recentes dira maiestas Deo,
 Frons torua; fratrum qua tamen speciem gerat,
 Gentisq; tanta; vultus est illi Iouis,
 725 Sed fulminantis; magna pars regni trucidis
 Est ipse dominus, cuius aspectum timet
 X Quidquid timetur. AM. Verane est fama, inferis
 Tam sera reddi iura, & oblitos sui
 Sceleris nocentes debitas pœnas dare?
 730 Quis iste veri rector, atque a qui arbiter?
 THE. Non vnus alta sede quaesitor sedens
 Iudicia trepidis sera sortitur reis.
 Auditur illo Cnossius Minos foro;
 Rhadamantus illo; Thetidis hoc audit socer.
 735 Quod quisque fecit patitur; auctorem scelus
 Repetit, suadq; premitur exemplo nocens.
 Vidi cruentos carcere includi duces,
 Et inpotentis terga plebeia manu
 Scindi tyranni. quisquis est placide potens,
 740 Dominusq; vita seruat innocuas manus,

- Et incruentum mitis imperium regit.
 Animoq; parcit; longa permensus diu
 Felicis aui spatia, vel calumpetit,
 Vel leta felix nemoris Elysi loca,
 745 Iudex futurus: sanguine humano abstine,
 Quicumque regnas. scelera taxantur modo
 Maiore nostra. AM. Certus inclusos tenet,
 Locus nocentes, utq; fert fama, impios
 Supplicia vinclis seu a perpetuis domant?
 750 THE. Rapitur volucris tortus Ixion rotâ.
 Ceruice saxum grande Sisyphæâ sedet.
 In amne medio faucibus siccis senex
 Sectatur undas, abluit mentum latex,
 Fidemq; cum iam saepe decepto dedit,
 755 Perit unda in ore: poma destituunt famem.
 Præbet volucris Tityus æternas dapes.
 Urnasq; frustra Danaïdes plenas ferunt.
 Errant furentes impia Cadmeïdes.
 Terretq; mensas auida Phineas avis.
 760 AM. Nunc ede nati nobilem pugnam mei.
 Patruï volentis munus, an spoliū refert?
 TH. Ferale tardis imminet saxum vadis,
 Stupente ubi undâ segne torpescit fœtum:
 Hunc seruat amnem cultu & adspectu horridus,
 765 Pavidosq; manes squallidus gestat senex,
 Inpexa pendet barba, deformem sinum
 Nodus coërcet, concava lucent genæ,
 Regit ipse conto portitor longo ratem:
 Hic onere vacuam littori puppim adplicans
 770 Repetebat umbras: pascit Alcides viam
 Cedente turbâ, dirus exclamat Charon:
 Quo pergis audax? siste properantem gradum.

- Non passus villas natus Alcmenâ moras,
 Ipso coactum nauitam conto domat,
 775 Scanditq; puppem. cymba populorum capax
 + Subcubuit vni; sedit, & grauior ratis
 Vtrimque Lethen latere titubato bibit.
 Tunc vasta trepidant monstra, Centauri truces,
 Lapithaq; multo in bella succensi meros;
 780 Stygia paludis ultimos quarens sinus,
 Fecunda mergit capita Lernæus labor.
 Post hæc auari Ditis adparet domus.
 Hic senus umbras territat Stygius canis,
 Qui terna vasto capita concutiens sono
 785 Regnum tuetur. sordidum tabo caput
 Lambunt colubri; viperis horrent iube;
 Longusq; torta sibilat caudâ draco:
 Par ira forma. sensit vt motus pedum,
 Adtollit hirtas angue vibrato comas.
 790 Missumq; captat aure subrecta sonum,
 Sentire & umbras solitus. vt propior stetit
 Ioue natus, antro cedit incertus canis,
 Et vterque timuit. ecce latratu graui
 Loca muta terret, sibilat totos minax
 795 Serpens per armos; vocis horrenda fragor
 Per ora missus terna felices quoque
 Exterret umbras. soluit à leua feros
 Tunc ipse rictus, & Cleonæum caput
 Opponit, ac se tegmine ingenti clepit;
 800 Victrice magnum dextera robur gerens;
 Huc nunc & illuc verbere assiduorotat,
 Ingeminat ictus: domitus infregit minas,
 Et cuncta lassus capita submisit canis,
 Antroq; toto cessit. extimuit sedens

- 805 *Vterque folio dominus, & duci iubet.
Me quoque petenti munus Alcida dedit.
Tunc grauia monstri colla permulcens manu,
Adamante texto vincit. oblitus sui
Custos opaci per uigil regni canis*
- 810 *Componit aures timidus. & patiens trahi,
Herumq; fassus, ore submisso obsequens
Vtrumque cauda pulsat anguifera latus.
Postquam est ad oras Tanari ventum, & nitor
Percussit oculos lucis ignota, bonos*
- 815 *Resumit animos vincetus, & vastas furens
Quassat catenas: penè vectorem abstulit,
Pronumq; retro vexit, & mouit gradu.
Tunc & meas respexit Alcides manus,
Geminis vterque viribus tractum canem*
- 820 *Ira furentem, & bella tentantem irrita,
Intulimus orbi. vidit ut clarum aethera,
Et pura nitidi spatia conspexit poli,
Oborta nox est, lumina in terram dedit,
Compressit oculos, & diem inuisum expulit,*
- 825 *Aciemq; retro flexit, atque omnipet it
Ceruice terram, tum sub Herculea caput
Abscondit umbra. Densa sed lato venit
Clamore turba, frontibus laurum gerens,
Magniq; meritas Herculis laudes canit.*

C H O R V S.

Sapphici hendecasyllabi.

- 830 **N**atus Eurysteus properante partu,
Iusserat mundi penetrare fundum:
Deerat hoc solum numero laborum,
Tertia regem spoliare sortis.
Ausus est cacos aditus inire,

- 835 Ducit ad manes via quæ remotos
 Tristis, & silua metuenda nigra.
 Sed frequens magna comitante turba,
 Quantus incedit populus per vrbes
 Ad noui ludos auidus theatri:
- 840 Quantus Eleum coit ad tonantem,
 Quinta cum sacrum reuocauit æstas:
 Quanta, cum longa redit hora noctis,
 Crescere & semnos cupiens quietos
 Libra Phœbeos tenet æqua currus,
- 845 Turba secretam Cererem frequentat,
 Et citi teçdis properant relictis
 Attici noctem celebrare Mystæ;
 Tanta per campos agitur silentes
 Turba. Pars tarda gradiens senectâ,
- 850 Tristis, & longa satiata vita,
 Pars adhuc currit melioris æui,
 Virgines nondum thalamis iugatæ,
 Et cemis nondum positis ephœbi,
 Matris & nomen modò doctus infans:
- 855 His datum solis, minus vt timerent,
 Igne præalato releuare noctem.
 Ceteri vadunt per opaca tristes,
 Qualis est nobis animus remota
 Luce, cum mœstus sibi quisq; sensit
- 860 Obrutum tota caput esse terrâ.
 Stet chaos densum, tenebraq; turpès,
 Et color noctis malus, ac silentis
 Otium mundi, vacuaq; nubes.
 Sera nos illo referat senectus.
- 865 Nemo ad id serò venit, vnde nunquam,
 Cum semel venit, potuit reuerti.

Quid iuuat durum properare fatum?
 Omnis hæc magnis vaga turba terris
 Ibit ad manes, facietq; inertis

- 870 Vela Cocyto. tibi crescit omne,
 Et quod occasus videt, & quod ortus:
 Parce venturis, tibi mors paramur;
 Sis licet segnis, properamus ipsi.
 Prima qua vitam dedit hora, carpsit.

Choriambici Glyconij.

- 875 Thebis lata dies adest;
 Aras tangite supplices,
 Pingues cedite victimas:
 Permista maribus nurus
 Solennes agitent choros;

- 880 Cessent deposito iugo
 Arui fertilis incolæ.
 Pax est Herculeâ manu
 Auroram inter & Hesperum;
 Et quâ sol medium tenens

- 885 Vmbras corporibus negat.
 Quodcunque abluitur solum
 Longo Tethyos ambitu,
 Alcidis domuit labor.

- Transuectus vada Tartari
 890 Pacatis redit inferis.
 Iam nullus superest timor;
 Nil ultra iacet inferos.
 Stantes sacrificus comas
 Dilectâ tege populo.

HERCVLES. THESEVS. AMPHITRYON.
MEGARA.

- 895 **V**ltrice dextra fusus aduerso Lycus
Terram petiuit ore; tum quisquis comes
Fuerat tyranni, iacuit & pœna comes.
Nunc sacra patri victor, & superis feram,
Castisq; meritas victimis aras colam.
- 900 Te te laborum socia & adiutrix precor
Belligera Pallas, cuius in laua ciet
Ægis ferocis ore saxifico minas.
Adsit Lycurgi domitor & rubri maris,
Tectam virenti cuspidem thyrsos gerens;
- 905 Geminumq; numen, Phœbus, & Phœbi soror,
Soror sagittis aptior, Phœbus lyra,
Fraterq; quisquis incolit calum meus,
Non ex nouerca frater. Huc adpellite
Greges opimos. quidquid Indorum seges,
910 Arabesq; odoris quidquid arboribus legunt,
Conferte in aras, pinguis exsudet vapor.
Populea nostras arbor exornet comas;
Te ramus oleæ fronde gentili tegat
Theseu: Tonantem nostra adorabit manus.
- 915 THE. Dij conditores vrbis, & siluestria
Trucis antra Zeti, nobiles Dirces aquas,
Laremq; regis qui aduena Tyrium colis!
HER. Date thura flâmis. AM. Nate manantes prius
Manus cruenta cade & hostili expia.
- 920 HER. Vtinam cruorem capitis inuisi Deis
Libare possem, gratior nullus liquor
Tinxisset aras: victima haud vlla amplior
Potest magisq; opima maectari Ioui,

- Quàm rex iniquus. AM. Finiat genitor tuos
 925 Opta labores: detur aliquando otium
 Quiesq; fessis. HER. Ipse concipiam preces
 Ioue meq; dignas: stet suo calum loco,
 Tellusq; & ather: astra inoffensos agant Pa 2
 Æterna cursus, alta pax gentes alat:
 930 Ferrum omne teneat ruris innocui labor,
 Ensesq; lateant, nulla tempestas fretum
 Violenta turbet: nullus irato Ioue
 Exsiliat ignis, nullus hiberna niue
 Nutritus agros amnis euersos trahat:
 935 Venena cessent, nulla nocituro grauis
 Succo tumescat herba: non saui ac truces
 Regnent tyranni: si quod etiamnum est scelus
 Latura tellus, properet, & si quod parat
 Monstrum, meum sit. Sed quid hoc? medium diem
 940 Cinxere tenebra, Phœbus obscuro meas
 Sine nube vultu. quis diem retro fugat,
 Agitq; in ortus? unde nox atrum caput
 Ignota profert? unde tot stella polum
 Implent diurna? primus en noster labor
 945 Cali refulget parte non minima Leo,
 Iraq; totus feruet, & morsus parat:
 Iam rapiet aliquod sidus, ingenti minax
 Stat ore, & ignes efflat, & rutila iubam
 Cervice iactat: quidquid autumnus grauis,
 950 Hiemsq; gelido frigida spatio refert,
 Vno impetu transfiliet, & verni petet
 Frægetq; Tauri colla. AM. Quod subitū hoc malū est?
 Quò nate vultus huc & huc acres refers?
 Acieq; falsum turbida calum vides?
 955 HER. Perdomita tellus, tamida cesserunt freta,

*Inferna nostros regna sensere impetus;
Immune calum est, dignus Alcida labor.
In alta mundi spatia sublimis ferar,
Petatur aether, astra promittit pater.*

960 *Quid si negaret? non capit terra Herculem,
Tandemq; superis reddit. en vltro vocat
Omnis deorum coetus, & laxat fores,
Vna vetante. recipis, & reseras polum?
An contumacis ianuam mundi traho?*

965 *Dubitatur etiam? vincla Saturno exuam,
Contraq; patris impij regnum impotens
Auum resoluam. bella Titanes parent
Me duce furentes. saxa cum siluis feram,
Rapiamq; dextrâ plena Centauris iuga.*

970 *Iam monte gemino limitem ad superos agam.
Videat sub Ossa Pelion Chiron suum;
In calum Olympus tertio positus gradu
Perueniat, aut mittatur. AM. Infandos procul
Auerte sensus; peçtoris sani parum,*

975 *Magni tamen, compeſce dementem impetum.
HER. Quid hoc? gigantes arma pestifera mouent.
Profugit & umbras Tityus, ac lacerum gerens
Et inane peçtus, quàm propè à calo stetit?
Labat Cytheron, alta Pallene tremit,*

980 *Marcentq; Tempe, rapuit hic Pindi iuga;
Hic rapuit Oeten; seuit horrendum Mimas;
Flammifera Erinnyes verbere excusso sonat.
Rogisq; adustas propius ac propius sudas
In ora tendit; seua Tisiphone caput*

985 *Serpentibus vallata, post raptum Canem,
Portam vacantem clausit opposita face.
Sed ecce proles regis inimici latet,*

- Lyci nefandum semen. inuiso patri
 Hæc dextra iam vos reddet: excutiat leues*
 990 *Nervus sagittas. tela sic mitti decet
 Herculea. AM. Quò se cæcus inuergit furor?
 Vastum coactis flexit arcum cornibus,
 Phœcramq; soluit. stridet emissa impetu
 Arundo. medio spiculum collo fugit*
 995 *Vulnere relicto. HER. Ceteram prolem eruam,
 Omnesq; latebras. quid moror? raius mihi
 Bellum Mycenis restat, ut Cyclopea
 Eversa manibus saxa nostris concidant.
 Huc eat, & illuc aula disiecto obice,*
 1000 *Rumpatq; postes, columen impulsum labet;
 Procumbat omnis regia. hic video abditum
 Natum scelesti patris. AM. En blandas manus
 Ad genua tendens voce miseranda rogat.
 Scelus nefandum, triste, & adspectu horridum!*
 1005 *Dextrâ precantem rapuit, & circa furens
 Bis ter rotatum misit; ast illi caput
 Sonat, cerebro tecta disperso madent.
 At misera paruum protegens natum sinu
 Megara, furenti similis è latebris fugit.*
 1010 *HER. Licet Tonantis profuga condaris sinu,
 Petet undecunque temet hæc dextra, & feret.
 AM. Quò misera pergis? quã fugã aut latebras petis?
 Nullus salutis Hercule infenso est locus,
 Amplectere ipsum potiùs, & blanda prece*
 1015 *Lenire tenta. ME, Parce iam coniux precor,
 Agnosce Megaram; natus hic vultus tuos,
 Habitusq; reddit; cernis, ut tendat manus?
 HER. Teneo nouercam: sequere, da pœnas mihi,
 Ingoq; pressum libera turpi Iouem.*

- 1020 *Sed ante matrem parvulū hoc monstrum auferam.*
 ME. *Quò tendis amens? sanguinem fundes tuum?*
 AM. *Pauesfactus infans igneo vultu patris*
 7. *Perit axte vulnus; spiritum rapuit timor.*
In coniugem nunc claua libratur grauis;
 1025 *Perfregit ossa, corpori trunco caput*
Abest, nec vsquam est. cernere hoc audes nimis
Viuax senectus? si piget luctus, habes
Mortem paratam. pectus in tela indue,
Vel stipitem istum, cade monstrorum inlitum
 1030 *Conuerte, falsum ac nomini turpem tuo*
Remoue parentem, ne tua laudi obstrepat.
 THE. *Quò te ipse senior obuuium morti ingeris?*
Quo pergis amens? profuge, & obtectus late,
Vnumq; manibus aufer Herculeis scelus.
 1035 HER. *Bene habet, pudendi regis excisa est domus.*
Tibi hunc dicatum maximi coniux Iouis
Gregem cecidi, vota persolui libens
Te digna; & Argos victimas alias dabit.
 AM. *Nondum litasti nate; consumma sacrum.*
 1040 *Stat ecce ad aras hostia, exspectat manum*
Ceruicē, rona. præbeo, obcurro, insequor;
Macta. Quid hoc est? errat acies luminum,
Visusq; mæror hebetat. an video Herculis
Manus trementes? vultus in somnum cadit,
 1045 *Et fessa ceruix capite submisso labat;*
Flexo genu iam totus ad terram ruit.
Vt cæsa siluis ornus, aut portus mari
Datura moles, viuis? an leto dedit
Idem tuos qui misit ad mortem furor?
 1050 *Sopor est, reciprocos spiritus motus agit.*
Detur quieti tempus, ut somno grauis

Vis victa morbi pectus obpressum lenet.

Remouete famuli tela, ne repetat furens.

CHORVS. Anapaestici.

- 1055 **L** *Vgeat aether, magnusq; parens*
Ætheris alti, tellusq; ferax,
Et vaga ponti mobilis vnda.
Tuq; ante omnes, qui per terras
Tractusq; maris fundis radios,
Noctemq; fugas ore decoro,
- 1060 *Feruide Titan; obitus pariter*
Tecum Alcides vidit & ortus,
Nouitq; tuas vtraq; domos.
Soluite tantis animum monstris,
Soluite superi; rectam in melius
- 1065 *Flectite mentem. tuq; o domitor*
Somme laborum, requies animi.
Pars humana melior vita,
Volucer matris genus astræ,
Frater dura languide mortis,
- 1070 *Veris miscens falsa, futuri*
Certus, & idem pessimus auctor;
Pater o rerum, portus vita,
Lucis requies, noctisq; comes;
Qui par regi famuloq; venis;
- 1075 *Placidus fessum lenisq; foues;*
Pavidum leti genus humanum
Cogis longam discere mortem;
Preme denictium torpore graui,
Sopor indomitos adliget artus;
- 1080 *Nec torua prius pectora linguat,*
Quàm mens repetat pristina cursum.
En fusus humi saua feroci

- Corde volutat somnia: nondum est
 Tanti pestis superata mali:
 1085 Clauaq; graui lassum solitus
 Mandare caput, quærit vacuâ
 Pondera dextrâ, motu iactans
 Brachia vano: nec adhuc omnes
 Expulit æstus: sed, ut ingenti
 1090 Vexata Noto seruat longos
 Vnda tumultus, & iam vento
 Cessante tumet. pelle insanos
 Fluctus animi, redeat pietas.
 Virtusq; viro. vel sit potius
 1095 Mens vesano concita motu:
 Prior cæcus, quâ cæpit, eat.
 Solus te iam præstare potest
 Furor insontem: proxima puris
 Sors est manibus nescire nefas.
 1100 Nunc Herculeis percussa sonent
 Pectora palmis: mundum solitos
 Ferre lacertos verbera pulsent
 Victrice manu: gemitus vastos
 Audiat æther;
 1105 Audiat atri regina poli,
 Vastisq; ferox qui colla gerit
 Vincita catenis, imo latitans
 Cerberus antro.
 Resonet mœsto clamore chaos,
 1110 Lateq; patens vnda profundi.
 Et, qui melius tua tela tamen
 Senferat, æther.
 Pectora tantis obsessa malis
 Non sunt ictu ferienda leui.

Vno planctu tria regna sonent.

1115 *Et tu collo decus, ac telum
Suspensa diu fortis arundo,
Pharetraq; leues, date saua fero.
Verbera tergo: cadant humeros
Robora fortes, stipesq; potens*

1120 *Duris oneret pectora nodis:
Plangant tantos arma dolores.
Non vos patria laudis comites,
Vlti sauo vulnere reges.*

Non Argiua membra palastra
1125 *Flectere docti, fortes castus,
Fortesq; manu; iam tamen ausi
Telum Scythici leue coryti
Missum certa librare manu,
Tutosq; fuga figere ceruos,*

1130 *Nondumq; fera terga iubata.
Ite ad Stygios vmbra portus,
Ite innocua, quas in primo
Limine vita scelus oppressit
Patriusq; furor.*

1135 *Ite infanstum genus o pueri,
Noti per iter triste laboris:
Ite, iratos visite reges.*

ACTVS QVINTVS.
HERCVLES. AMPHITRYON.
THESEVS.

Q *Vis hic locus? qua regio? qua mundi plaza?
Vbi sum? sub ortu solis, an sub cardine*

1140 *Glacialis Vrsae? numquid Hesperij maris
Extrema tellus hunc dat Oceano modum?*

Quas trahimus auras? quod solum fesso subest?

- Certè redimus. unde prostrata domo
 Video cruenta corpora? an nondum exsist
 1145 Simulacra mens inferna? post reditus quoquo
 Oberrat oculos turba feralis meos.
 Pudet fateri, paueo; nescio quod mihi
 Nescio quod animus grande presagit malum.
 Vbi est parens? Vbi illa natorum grege
 1150 Animosa coniux? cur latus lauum vacat
 Spolio leonis? quonam abiit tegmen meum,
 Idemq; somno mollis Herculeo torus?
 Vbi tela? Vbi arcus? arma quis viuo mihi
 Detrahare potuit? spolia quis tanta abstulit?
 1155 Ipsumq; quis non Hercules somnum horruit?
 Libet meum videre victorem, libet.
 Exsurge victor, quem nouum calopater
 Genuit relicto; cuius incestu stetit
 Nox longior quam nostra. quod cerno nefas?
 1160 Nati cruenta cade confecti iacent:
 Perempta coniux. quis Lycus regnum obtinet?
 Quis tanta Thebis scelera moliri ausus est,
 Hercule reuerso? quisquis Ismeni loca,
 Aëta quisquis arua, qui gemino mari
 1165 Pulsata Pelopis regna Dardanijs colis,
 Succurre, seu a cladis auctorem indica.
 X Ruat ira in omnes; hostis est, quisquis mihi
 Non monstrat hostem. victor Alcida lates?
 Procede, seu tu vindicas currus truces
 1170 Thracis cruenti, siue Geryonis pecus,
 Libyæque dominos: nulla pugnandi mora est,
 En nudus adsto, vel meis armis licet
 Petas inermem. Cur meos Theseus fugit,
 Paterq; vultus? ora cur condunt sua?*

1175 *Differte fletus. quis meos dederit neci
Omnes simul profare. quid genitor files?
At tu ede Theseu, sed tua Theseu fide.
Vterque tacitus ora pudibunda obtegit,
Furtimq; lacrymas fundit. in tantis malis*

1180 *Quid est pudendum: nunquid Argiua potens
Dominator urbis; nunquid infestum Lyci
Parentis agmen clade nos tanta obruit?
Per te meorum facinorum laudem precor
Genitor, tuiq; nominis semper mihi*

1185 *Numen secundum, fave, quis fudit domum?
Cui prada iacui? AM. Tacita sic abeant mala.
HER. Vt inultus ego sim? AM. Sape vindicta obfuit.
HER. Quisquamne segnis tanta toleravit mala?
AM. Maiora quisquis timuit. HER. His etiam pater*

1190 *Quidquam timeri maius aut grauius potest?
AM. Cladis tua pars ista, quam nosti, quota est?
HER. Miserere genitor, supplices tendo manus.
Quid hoc? manus refugit, hic errat scelus.
Vnde hic cruor? quid illa puerili madens*

1195 *Arundo leto, tineta Lernaâ nece?
Iam tela video nostra, non quero manum
Qua potuit arcum flectere, aut qua dextera
Sinuare neruum vix recedentem mihi?
Ad vos reuertor; genitor, hoc nostrum est scelus?*

1200 *Tacuere, nostrum est. AM. Luctus est isthic tuus;
Crimen nouerca, casus hic culpa caret.
HER. Nunc parte ab omni genitor iratus tona
Oblite nostri; vindica sera manu*

1205 *Saltem nepotes; stelliger mundus sonet,
Flammas & hic & ille iaculetur polus:
Rupes ligatum Caspia corpus trahant,*

Atque ales avida. cur Promethei vacant
Scopuli paretur vertice inmensa feras

Volucresq; pascens Caucaſi abruptum latus

1210 Nudumq; ſiluis. illa, qua Pontum Scythen
Symplegas arctat, hinc & hinc vincetas manus

Distendat alto: cumq; reuocata vice

In ſe coibunt, ſaxaq; in cœlum expriment,

Actis utrimque rupibus, medium mare;

1215 Ego inquieta montium iaceam mora.

Quin ſtructum aceruans nemore congeſto aggerem,

Cruore corpus impio ſparſum cremo?

Sic ſic agendum eſt; inferis reddam Herculem.

AM. Nondum tumultu pectus adtonitum caret,

1220 Mutauit iras: quodq; habet proprium furor, /ⁿ

In ſe ipſe furit. HER. O dira furiarum loca,

Et inferorum carcer, & ſonti plaga

Decreta turba, & ſi quod exilium latet

Vlterius Erebo, Cerbero ignotum & mihi,

1225 Huc me abde tellus; Tartari ad finem vltimum

Mansurus ibo. pectus ô nimum ferum!

Quis vos per omnem, liberi, ſparſos domum

Deſlere dignè poterit? hic durus malis

Lacrymare vultus neſcit. huc enſem date,

1230 Date huc ſagittas, ſtipitem huc vaſtum date.

Tibi tela frangam noſtra, tibi noſtros puer

Rumpemus arcus, ac tuus ſtipes grauis

Ardebit umbris; ipſa Lernaïs frequens

Pharetra telis in tuos ibit rogos,

1235 Dent arma pœnas: vos quoque infauſtas meis

Cremabo telis, ô nouercales manus.

THE. Quis nomen vnquam ſceleris errori indidit?

HER. Sape error ingens ſceleris obtinuit locum.

THE. Nūc Hercule opus est, perfer hāc molem mali.

1240 HER. Non sic furore cessit extinētus pudor,
 Populos vt omnes impio adspēctū fugem.
 Arma, arma Theseu, flagito propere mihi
 Subtraēta reddi. sana si mens est mihi.
 Referte manibus tela; si remanet furor,
 1245 Pater recede, mortis inueniam viam.

AM. Per sancta generis, sacra, per ius nominis
 Vtrumque nostri, siue me altorem vocas,
 Seu tu parentem, perq; venerandos piis
 Canos, seneēta parce deserta precor,
 1250 Annisq; fessis, vnicum lapsa domus
 Firmamen, vnum lumen adflicto malis
 Temet reserua. nullus ex te contigit
 Fruētus laborum. semper aut dubium mare
 Aut monstra timui: quisquis in toto fuit
 1255 Rex sauus orbe, manibus aut aris nocens,
 A me timetur: semper absentis pater
 Fruētum tui tactumq; & adspēctum peto.

HER. Cur animam in ista luce detineam amplius
 Moverque, nihil est: cuncta iam amisi bona,
 1260 Mentem, arma, coniugem, natos, manus,
 Etiam furorem. nemo polluto queat
 Animo mederi: morte sanandum est scelus.

THE. Perimes parētē? HER. Facere ne possim, occidā.

THE. Genitore corā? HER. Cernere hūc docui nefas.

1265 AM. Memoranda potius omnibus facta intuens,
 Vnius à te criminis veniam pete.
 HER. Veniam dabit sibi ipse, qui nulli dedit?
 Laudanda feci iussus, hoc vnum meum est.
 Succurre genitor, siue te pietas mouet,

1270 Seu triste fatum, siue violata decus

Virtutis, effere arma, vincatur meâ

Fortuna dextrâ. THE. Sunt quidem patria preces

Satis efficaces; sed tamen nostro quoque

Mouere fletu; surge, & aduersa impetu

1275 *Perfringe solito; nunc tuum nulli imparem*

Animum malo resume, nunc magnâ tibi

Virtute agendum est. Herculem irasci veta.

HER. Si uiuo, feci scelera: si morior, tuli.

Purgare terras propero; iam dudum mihi

1280 *Monstrum impium, seuumq; & immite, ac ferum*

Oberrat. agendum dextra conare adgredi

Ingens opus, labore bisseuo amplius.

Ignauè cessas, fortis in pueros modo

Pauidamq; matrem? arma nisi dentur mihi,

1285 *Aut omne Pindi Thracis excindam nemus,*

Bacchiq; lucos, & Cytheronis iuga

Mecum cremabo. tota cum domibus suis

Dominiq; tecta, cum deis templa omnibus

Thebana supra corpus excipiam meum,

1290 *Atque vrbe versa condar. & si fortibus*

Leue pondus humeris moenia immissa incident,

Septemq; opertus non satis portis premar;

Onus omne media parte qua mundus sedet,

Dirimitq; superos, in meum vertam caput.

1295 *Redde arma. AM. Vox est digna genitore Herculis.*

Hoc en peremptus spiculo cecidit puer,

Hoc Iuno telum manibus emisit tuis,

Hoc nunc ego utar. TH. Ecce quàm miserum metus

Cor palpitat, corpusq; sollicitum ferit.

1300 *Aptata arundo est, ecce iam facies scelus*

Volens sciensq; pande, quid fieri iubes?

HER. Nihil rogamus, noster in tuto est dolor.

- AM. Natum potes seruare tu solus mihi
 Theseu, ipse necdum maximum euasi metum.
- 1305 Miserum haud potes me facere, felicem potes.
 Sic statue quidquid statuis, ut causam tuam
 Famamq; in arcto stare & ancipiti scias.
 Aut uiuis, aut occidis: hanc animam leuem,
 Fessamq; senio, nec minus quassam malis
- 1310 In ore primo teneo. tam tardè patri
 Vitam dat aliquis? non feram ulterius morant:
 Letale ferrum pectori impressum induam:
 Hic hic iacebit Hercules sani scelus.
- HER. Iam parce genitor, parce. iam reuoca manum.
- 1315 Subcumbe virtus, perfer imperium patris,
 Eat ad labores hic quoque Herculeos labor:
 Viuamus. artus adleua adflictos solo
 Theseu parentis: dextra contactus pius
 Scelerata refugit. AM. Hanc manū amplector libēs,
- 1320 Hac nixus ibo, pectori hanc ego admouens
 Pellam dolores. HER. Quem locum profugus petam?
 Vbi me recondam: quæue tellure obruam?
 Quis Tanais, aut quis Nilus, aut quis Persica
 Violentus vnda Tigris, aut Rhenus ferox,
- 1325 Tagisve Ibera turbidus gaza fluens,
 Abluere dextram poterit? Arctoum licet
 Maotis in me gelida transfundat mare,
 Et tota Thetys per meas currat manus:
 Herebit altum facinus. in quas impius
- 1330 Terras recedes? ortum an occasum petes;
 Vbique notus perdidisti exsilio locum.
 Me refugit orbis, astra transuersos agunt
 Obliqua cursus; ipse Titan Cerberum
 Meliore vultu vidit. ô fidum caput,

HERCVLES OETÆVS.

- 1335 *Theser, latebram quare longinquam, abditam.*
Quicumque semper sceleris alieni arbiter
Amas nocentes, gratiam meritis refer,
Vicemq; nostris: redde me infernis precor
Vmbris reduētum, meq; subiectum tuis
- 1340 *Restitue vitulis: ille me abscondet locus.*
Sed & ille nouit. THE. Nostrate tellus manet;
Illic solutam cade Gradivus manum
Restituit armis: illa te Alcide vocat
Facere innocentes terra qua superos solet.

L. ANNÆI SENECAE

I V N I O R I S

HERCVLES OETÆVS.

Persona.

HERCVLES. HYLIVS. CHORVS
 MVLIERV M. ALCMENA.
 IOLE. PHILOCTETES.
 NVTRIX. DEIANIRA.

ACTVS PRIMVS.

HERCVLES.

- S** *Ator deorum, cuius excussum manu*
Vtraque Phœbi sentiunt fulmen demus,
Secure regna: protuli pacem tibi,
Quacumque Nereus porrigi terras vetat.
- 5 *Non est tonandum, perfidi reges iacent,*
Sæui tyranni; fregimus, quidquid fuit
Tibi fulminandum, sed mihi calum parens
Adhuc negatur? parui certè, Ioue
Vbique dignus; teq; testata est meum
- 10 *Patrem nouerca. quid tamen noctis moras?*
Nunquid timemur? numquid impositum sibi

Non

- Non poterit Atlas ferre cum calo Herculem?
 Quid astra genitor, quid negas? mors me tibi
 Certè remisit; omne concessit malum,
 15 Quod terra genuit, pontus, aër, inferi.
 Nullus per vrbes errat Arcadias leo;
 Stymphalis icla est; Manali nulla est feras;
 Sparsit peremptus aureum serpens nemus,
 Et Hydra vires posuit; & notos Hebro
 20 Cruore pingues hospitum fudi greges;
 Hostisq; traxi spolia Thermodontia;
 Vidi regentem fata; nec tantum redij,
 Sed trepidus atrum Cerberum vidit dies,
 Et ille solem: nullus Antæus Libys
 25 Animam resumit; cecidit ante aras suas
 Busiris; vna est Geryon sparsus manu:
 Taurusq; populis horridus centum pauor.
 Quodcumque tellus genuit infestum, occidit.
 Meaq; fusum dexterâ. iratis deis
 30 Non licuit esse. si negat mundus feras,
 Animum nouerca? redde nunc nato patrem,
 Vel astra forti. nec peto ut monstres iter,
 Permite tantum genitor, inueniam viam.
 Vel si times ne terra concipiat feras,
 35 Proferet malū quodcumque, dum terra Herculem
 Habet, videtq;. nam quis inuidet mala?
 Aut quis per vrbes rursus Argolicas erit
 Iunonis odio dignus? in tutum meas
 Laudes redegi; nulla me tellus silet.
 40 Me sensit Vrsa frigidum Scythes genus,
 Indusq; Phœbo subditus, Cancro Libys.
 Te clare Titan testor, obcurri tibi
 Quacumque fulges, nec meos lux prosequi

- Potuit triumphos: solis excessi vices,
 45 *Infrāq; nostras substitit metas dies.*
Natura cessit: terra defecit gradum;
Laxata per me nox: & extremum chaos
In me cucurrit: inde ad hunc orbem redi,
Vnde retro nemo: tulimus Oceani minas.
 50 *Nec vlla valuit quaterere tempestas ratem*
Quacumque pressi pars quota est quam prosequor?
Iam vacuus ether non potest odio tua
Sufficere nupta, quasq; deuincam feras
Tellus timet concipere, nec monstra inuenit.
 55 *Fera negantur, Hercules monstri loco*
Iam coepit esse. quanta nunc fregi mala,
Quod scelera nudus? quidquid immane obstitit,
Sola manus strauere: nec iuuenis feras
Timui, nec infans: quidquid est iussum, leue est;
 60 *Nec vlla nobis segnis inluxit dies.*
O quanta fudi monstra, que nullus mihi
Rex imperauit. institit Virtus mihi,
Iunone peior. sed quid in pauidum genus
Fecisse prodest? non habent pacem dei.
 65 *Purgata tellus omnis in caelo videt*
Quodcumque timuit. transtulit Iuno feras.
Ambit peremptus Cancer ardentem plagam.
Libyæq; sidus fertur, & messes alit.
Annum fugata tradit Astra Leo:
 70 *At ille iactans feruidam calo iubam*
Austrum madentem siccatur, & nimbos trahit.
Inuasit omnis ecce iam calum fera,
Meq; antecessit: victor è terris meos
Speculo labores. astra portentis prius
 75 *Ferisq; Iuno tribuit, ut calum mihi*

*Faciat timendum. sparserit mundum licet,
Calumq; terris peius ac peius Styge
Irata faciat; dabitur Alcida locus.*

*Si post feras, post bella, post Stygium canem
30 Nondum astra merui, Siculus Hesperium latius
Tangat Pelorus, & una sic tellus erit:
Illinc fugabo maria. si iungi iubes;
Committat undas Isthmus, & iuncto salo
Nova ferantur Atticae puppes via.*

*85 Mutetur orbis: vallibus currat novis
Ister, noua q; Tanais accipiat vias:
Da da tuendos Iuppiter saltem deos.
Illa licebit fulmen à parte auferas,
Ego quam tuebor: siue glaciale polum,*

*90 Seu me tueri feruidam partem iubes,
Hac esse superos parte securos puta.
Cirrhaa Paan templa, & etheriam domum
Serpente caso meruit: at quoties iacet
Python in Hydra: Bacchus & Perseus deis*

*95 Iam se intulere: sed quota est mundi plaga
Oriens subactus? aut quota est Gorgon fera?
Quis astra natus laudibus meruit suis
Ex te & nouerca? quem tuli, mundum peto.
Sed tu comes laboris Herculei Lyca*

*100 Prafer triumphos, Euryti victos lares,
Stratumq; regnum. vos pecus rapite ocyus,
Qua templa tollens ara Cenai Iouis
Astro timendum spectat Euboicum mare.*

CHORVS. IOLE.

Choriambici & Anapaestici.

*105 P Ar ille est superis, cui pariter dies
Et fortuna fuit; mortis habet vices,*

Lentè cùm trahitur vita gementibus.

Quisquis sub pedibus fata rapacia,
Et puppem posuit liminis ultimi,
Non captiva dabit brachia vinculis,

110 Nec pompa veniet nobile serculum.

sa Nunquam est ille miser, cui facile est mori.
Illum si medio decipiat ratis
Ponto, cùm borean expulit africus,
Aut eurus zephyrum, cùm mare diuidunt,

115 Non puppis lacera fragmina colligit,

Vt littus medio speret in aquare.

Vitam qui poterit reddere protinus,

Solus naufragium non poterit pati.

Non turpis macies, & lacryma tenent,

120 Et crinis patrio puluere sordidus.

Nos non flamma rapax, non fragor obruit.

sa Felices sequeris mors, miseros fugis.

Stamus nec patria mœnibus, heu, locus

Et siluis dabitur, lapsaq; sordida

125 Fient templa, casa: iam gelidus Dolops

Hæc ducet pecudes, quæ tepet obrutus

Strata qui superest Oechalia cinis:

Illo Thessalicus pastor in oppido

Indocta referens carmina fistula,

x 130 Cantu nostra canit tempora flebili.

Et dum pauca Deus secula contrahit,

Quæretur patria quis fuerit locus.

Felix incolui non steriles locos,

Nec ieiuna soli iugera Thessali;

135 Ad Trachyna vocor, saxa rigentia,

Et dumeta iugis horrida torridis,

Vix gratum pecori montinago nemus.

- At si quas melior sors famulas vocat,
 Illas aut volucer transferet Inachus;
 140 Aut Dircea colent mœnia, quæ fluit,
 Ismenus tenui flumine languidus;
 Hic mater tumidi nupserat Hercules.
 Qua cantes Scythia, quis genuit lapis?
 Num Titana ferunt? te Rhodope tulit,
 145 Te præruptus Athos, te fera Caspia,
 Qua virgata tibi prabuit vbera.
 Falsa est de geminis fabula noctibus,
 Æther cum tenuit sidera longius,
 Commisitq; vices Lucifer Hespero,
 150 Et soles vetuit Delia tardior.
 Nullis vulneribus peruia membra sunt.
 Ferrum sentit hebes, lentior est chalybs,
 In nudo gladius corpore frangitur,
 Et saxum resilit, fataq; negligit,
 155 Et mortem indomito corpore prouocat.
 Non illum poterunt figere cuspides,
 Non arcus Scythica tensus arundine,
 Non qua tela gerit Sarmata frigidus;
 Aut qui solifera suppositus plaga
 160 Vicino Nabatha vulnere dirigit
 Parthus Cnossiacis certior ictibus,
 Muros Oechalia corpore propulit.
 Nil obstare valet. vincere quod parat,
 Iam victum est. quot a pars vulnere concidit?
 165 Profato potuit vultus iniquior,
 Et vidisse sat est Herculeas minas:
 Qui vastus Briareus, qui tumidus Gyges
 Supra Thessalicos constitit aggeres,
 Ut calo insereret vipereas manus.

170 *Hoc vultu rignit? commoda cladibus
Magnis magna patent. nil superest mali:
Iratum misera vidimus Herculem.*

101. *At ego infelix non templa suis
Conlapsa deis, sparsosve focos;*

175 *Natis mistos arsisse patres,
Hominiq; deos, templa sepulchris;
Nullum querimur commune malum:
Alio nostras fortuna vocat
Lacrymas: alias flere ruinas*

180 *Mea fata iubent. quæ prima querar?
Quæ summa gemam? pariter cuncta
Deflere iuuat. nec plura dedit
Pectora tellus, ut digna sonent
Verbera planctu. me vel Sipyli*

185 *Flebile saxum fingite superi,
Vel in Eridani ponite ripis.
Vbi mæsta sonat Phaëtoniadum
Turba sororum; me vel Siculis
Addite saxis, ubi fata gemit*

190 *Thessala Siren: vel in Edonas
Tollite silvas: quales natum
Daulias ales solet Ismaria
Flere sub umbrâ; formam lacrymis
Aptate meis, resonetq; malis*

195 *Aspera Trachyn: Cyprias lacrymas
Myrrha tuetur: raptum coniux
Ceyca gemit: sibi Tantalus est
Facta superstes: fugit vultus
Philomela suos, natumq; sonat*

200 *Flebilis Itym: cur mea nondum
Capiunt volucres brachia plumas?*

*Felix, felix, cum silua domus
Nostra feretur, patrioq; sedens
Ales in agro referam querulo*

205 *Murmure questus: volucremq; Iolem
Turba loquetur. vidi vidi
Miseranda mei fata parentis,
Cum letifero stipite pulsus,
Tota iacuit sparsus in aula.*

210 *Prò, si tumultum fata dedissent,
Quoties genitor quarendus eras!
Potuine tuam spectare necem,
Non dum teneras vestite genas,
Nec dum fortis sanguine Toxeu?*

215 *Quid vestra querar fata parentes,
Quos in tutum mors aqua tulit?
Mea me lacrymas fortuna rogat:
Iam iam domina captiua colos
Fusosq; legam: prò, saue decor*

220 *Formaq; mortem paritura mihi!
Tibi cuncta domus concidit vni,
Dum me genitor negat Alcida,
Atque Herculeus socer esse timet.
Sed iam domina tecta petantur.*

225 *CH. Quid regna tui clara parentis,
Proauosq; tuos respicis amens?
Fugiat vultus fortuna prior.
Patiens quisquis nouit famulum,
Regemq; pati, vultusq; suos*

230 *Variare potest, vires pepulit
Pondusq; mali; nec seruit inops,
Casus animo qui tulit a quo.*

HERCVLES OETÆVS.
ACTVS SECVNDVS.
NVTRIX. DEIANIRA.

- X **Q**uàm cruentus feminas stimulat dolor,
 Cum patuit vna pellici & nuptæ domus!
 235 Scylla & Charybdis Sicula contorquens freta
 — Minus est timenda: nulla non melior fera est.
 Namque vt reluxit pellicis capta decus,
 Et fulsit Iole, qualis innubis dies,
 Purúmve claris noctibus sidus micat:
 240 Stetit furenti similis, ac toruum intuens
 Herculea coniux, foeta vt Armenia iacens
 Sub rupe tigris, hoste conspecto exilit:
 Aut iussa thyrsum quaterè, conceptum ferens:
 Moenas Lyæum. dubia quò gressus agat,
 245 Hæsit parumper: tum per Herculeos lares
 Lymphata rapitur; tota vix satis est domus:
 Incurrit, errat, sistit; in vultus dolor
 Processit omnis, pectori penè intimo
 Nihil est relictum: fletus insequitur genas,
 250 Nec vnus habitus durat, aut vno furit
 Contenta vultu: nunc inardescunt gena,
 Pallor ruborem pellit, & formas dolor
 Errat per omnes: quaritur, implorat, gemit:
 Somnère postes: ecce præcipiti gradu
 255 Secreta mentis ore confuso exerit.
 DE. Quamcunque partem sedis æthereæ premitis
 Coniux Tonantis, mitte in Alcidem feram
 Quæ mihi satis sit: si qua secundum caput
 Palude tota vastior serpens mouet,
 260 Ignara vinci si quid excessit feras
 Immane, dirum, horribile, quo viso Hercules
 Auertat oculos; hoc specu immenso exeat.

*Vel si fera negantur, hanc animam precor
Conuerte in aliquid: quodlibet possum malum*

265 *Hac mente fieri; commoda effigiem mihi
Parem dolori; non capit pectus minas.*

*Quid excutis telluris extrema sinus,
Orbemq; versas? quid rogas Ditem malis?
Omnes in isto pectore inuenias feras,*

270 *Quas timeat, odiis accipe hoc telum tuis;
Ego sum nouerca: perdere Alcidem potes.
Profer manus quocumque, quid cessas Deas?
Vtere furente: quod iubes fiat nefas?
Reperi: quid haeres? ipsa iam cesses licet,*

275 *Hæc ira satis est. NVT. pectoris sani parum
Alumna questus comprime, & flammæ doma.
Frena dolorem; coniugem ostende Herculis.*

*DE. Iole meis captiua germanos dabit
Natis, Iouisq; fiet è famula nurus?*

280 *Non flamma cursus pariter & torrens ferent.
Et vrsa pontum sicca caruleum bibet;
Non ibo inulta: gesseris cælum licet,
Totusq; pacem debeat mundus tibi.
Est aliquid Hydræ potius: irata dolor.*

285 *Nuptæ. quis ignis tantus in calum furit
Ardentis Aetnæ? quidquid est victum tibi,
Hic vincet animus. capta præripiet toros?
Adhuc timebam monstra; iam nullum est malum:
Cessere pestes; in locum venit fera*

290 *Inuisa pellex, summe prò rector deum,
Et clare Titan, Herculis tantum fui
Coniux timentis. vota quæ superis tuli
Cessere capta, pellici felix fui;
Illi meas audistis ô superi preces;*

- 295 *Incolumis illi remeat. ò nullâ dolor
Contente poenâ, quære supplicia horrida,
Incogitata, infanda; Iunonem doce,
Quid odia valeant; nescit irasci satis.
Pro me gerebas bella, propter me vagas*
- 300 *Achelous undas sanguine infecit suo,
Cum lenta serpens fieret; in taurum trucem
Nunc fleâteret serpente deposita minas;
Et mille in hoste vinceres vno feras.
Iam displicemus; capta pralata est mihi.*
- 305 *Non præferetur; qui dies thalami vltimus
Nostri est futurus, hic erit vita tua.
Quid hoc? recedit animus, & ponit minas.
Iam cessit ira, quid miser langues dolor?
Perdis furorem? coniugis sancta fidem*
- 310 *Mihi reddis iterum. quid vetas flammâs ali?
Quid frangis ignes? hunc mihi serua impetum.
Pares eramus; non erit votis opus.
Aderit nouerca, quæ manus nostras regat,
Nec inuocata. NV. quod paras demens scelus?*
- 315 *Perimes maritum? cuius extremus dies
Primusq; laudes nouit; & calo tenus
Ereâta terras fama subpositas habet?
Rogos in istos terra consurget parens,
Domusq; soceri prima, & Ætolium genus*
- 320 *Sternetur omno; saxa iam dudum & faces
In te ferentur; vindicem tellus suum
Defendet omnis. vna quod poenas dabis!
Effugere terras crede, & humanum genus*
- 325 *Te posse, fulmen genitor Alcida gerit.
Iam iam minaces ire per calum faces
Specâta, & tonantem fulmine excussio i n.*

Mortem quoque ipsam, quam putas tutam, time.
 Dominatur illic patrius Alcida tui.

- 330 Quocumque pergis misera, cognatos deos
 Illic videbis. DE. maximum fieri scelus
 Et ipsa fateor; sed dolor fieri iubet.

NVT. Moriere. DE. moriar Herculis nempe inclyti
 Coniux, nec ullus nocte discussâ dies

- 335 Viduam notabit, nec meos pellex toros
 Captiua capiet. antè ab occasu dies
 Nascetur; Indos antè glacialis polus,
 Scythâsve tepidâ Phœbus adficient rotâ;
 Quàm me relictam Thessala adspicient nurus.

- 340 Meo iugales sanguine extinguiam faces.
 Aut percat, aut me perimat; elisis feris
 Et coniugem addat; inter Herculeos licet
 Me quoque labores numeret; Alcida toros
 Moritura certè corpore amplectar meo.

- 345 Ire, ire ad umbras Herculis nuptam libet;
 Sed non inultam. si quid è nostro Hercule
 Concepit Iole, manibus euellam meis
 Antè, & per ipsas pellicem inuadam faces.
 Me nuptiali victimam feriat die

- 350 Infestus, Iolem dum supra exanimem ruam.
 Felix iacet, quicumque quos odit premit.

NVT. Quid ipsa flammâs pascis? & vastum foves
 Vltro dolorem misera? quid casum times?

Dilexit Iolem, nempe dum starent lares,
 Regisq; natam peteret; in famula locum

- 355 Regina cecidit, perdidit vires amor,
 Multumq; ab illo traxit infelix status.
 Illicita amantur, excidit quidquid licet.

DE. Fortuna amorem peior inflamat magis.

- 360 Amat vel ipsum quod caret patrio lare,
 Quod nudus auro crinis & gemma iacet:
 Ipsas misericors forsā arumnas amat,
 Hoc vsitatum est Herculi, captas amat.
 Dilecta Priami nempe Dardanij soror
- 365 Concessa famulo est: adice, quot nuptas prius,
 Quot virgines dilexit: errauit vagus.
 Arcadia nempe virgo, Palladios choros
 Dum neētit, Auge vim stupri passa excidit,
 Nullamq; amoris retinet Herculei notam.
- 370 Referam quid alias? mēne Thespiades vocant?
 Breuiq; in illas arsit Alcides face.
 Hospes Timoli Lydiam fouit nurum,
 Et amore captus ad leues sedit colos:
 Vdum feroci stamen intorquens manu,
- 375 Nempe illa ceruix spolia deposuit fere,
 Crinemq; mitrā pressit, & famulus stetit
 Hirtam Sabaā marcidus myrrhā comam,
 Vbique caluit, sed leui caluit face.
- NVT. Herere amantes post vagos ignes solent,
 380 Famulā mne & hostis praeferet natam tibi:
 DE. Vt alta siluas forma vernantes alit,
 Quas nemore nudo primus inuestit tepor,
 Aut cum solutos expulit boreas notos,
 Et saeva totas bruma decussit comas.
- 385 Deforme foliis adspicis truncis nemus.
 Sic nostra longum forma percurrens iter,
 Deperdit aliquid semper, & fulget minus,
 Malisq; minus est; quidquid in nobis fuit
 Olim petatum, cecidit & paruu labat;
- 390 Materq; multum rapuit ex illo mihi,
 Aetas citato senior eripuit gradu.

Vides ut altum famula non perdat decus?

Cessere vultus penitus, & pador sedet;

Tamen per ipsas fulget arumnas decor,

395 Nihilq; ab illa casus & fatum graue

Nisi regna traxit. hinc meum pectus timor

Altrix laceffit, hinc rapit somnos pavor.

Praclara totis gentibus coniux eram,

Thalamosq; nostros inuido sato nurus

400 Optabat omnis; quod nimis quisque deos.

Orabat ullos: nuribus Argolicis fui

Mensura voti. quem Ioui socerum parem

Altrix habebor? quis sub hoc mundo mihi

Dabitur maritus: ipse qui Alcida imperat

405 Facibus suis me iungat Eurystheus licet,

Minus est, toris caruisse regnantem leue est.

Alte illa cecidit, qua viro caret Hercule.

NVT. Conciliat animos coniugum partus ferè.

DE. Sic ipse forsàn diuidet partus toros.

410 NVT. Famula illa trahitur interim donum tibi.

DE. Hic quem per vrbes ire praclarum vides,

Et viua tergo spolia gestantem fera,

Qui regna miseris donat, & celsis rapit,

Vastâ gravatus horridam claua manum,

415 Cuius triumphos ultimi Seres canunt,

Et quisquis alius orbe consepito iacet:

Leuis est, nec illum gloria stimulat decor.

Errat per orbem, non ut aquetur Ioui,

Nec ut per vrbes magnus Argolicas eat:

420 Quod amet requirit, virginum thalamos petit.

Si qua est negata, rapitur; in populos furit;

Nuptas ruinis querit. & vitium impotens,

Virtus vocatur; cecidit Oechalia incluta,

- Vnusq; Titan vidit atque vnus dies*
 425 *Stantem & cadentem causa bellandi est amor.*
Toties timebit, Herculi natam parens
Quoties negabit; hostis est, quoties socer
Fieri recusat. si gener non est, furit.
Post hæc quid istas innocens seruo manus?
 430 *Donec furentem simulet, ac seua manu*
Intendat arcus, meq; natumq; opprimat?
Si coniuges expellit Alcides suas,
Hæc sunt repudia? nec potest fieri nocens;
Terris videri sceleribus causam suis
 435 *Fecit nouercam. quid stupes segnis furor?*
Scelus occupandum est; perge dum feruet manus.
 NVT. *Perimes maritum? DE. pellicis certè mea.*
 NV. *At Ioue creatum. DE. nempe & Alcmenâ satû.*
 NV. *Ferrone? DE. ferro. N. si nequis? DE. perimã dolo.*
 440 NV. *Quis iste furor est? DE. quem meus cõiux docet.*
 NV. *Quem nec nouerca potuit, hunc perimes virû.*
 DE. *Celestis ira quos premit, miseros facit;*
Humana nullos. NV. parce miseranda, & time.
 DE. *Contempsit omnes ille, qui mortem prius.*
 445 *Libet ire in enses. NVT. maior admissio tuus*
Alumna dolor est, culpa par odium exigat.
Cur seua modicis statuis? ut passa es, dole.
 DE. *Leue esse credis pellicis nupta malum?*
 450 *Quidquid dolorem pascit, id nimium puta.*
 NVT. *Amorne clari fugit Alcida tibi?*
 DE. *Non fugit, altrix remanet, & penitus sedet*
Fixus medullis, crede; sed magnus dolor,
 455 *Iratus amor est. NVT. artibus magicis ferè*
Coniugia nupta precibus admistis ligant.
Vernare iussi frigore in medio nemus;

- Missumq; fulmen stare; concussi fretum
 Cessante vento; turbidum explicui mare;
 Et sicca tellus fontibus patuit nouis;
 Habuere motum saxa; discussi fores;
 460 Umbra stetit & meâ iussi prece
 Manes loquuntur; sonuit infernus canis;
 Mare, terra, celum, & tartarus seruit mihi,
 Nox media solem vidit, & noctem dies;
 Nihilq; leges ad meos cantus tenet.
 465 Flectemus illum, carmina inuenient iter.
 DE. Quas Pontus herbas generat, aut quas Thessala
 Sub rupe Pindus, aut ubi inueniam malum,
 Cui cedat ille? carmine in terras mago
 Descendat astris luna desertis licet,
 470 Et bruma messes videat, & cantu fugax
 Stet deprehensum fulmen, & versâ vice
 Medius coactis fugerit stellis dies;
 Non flectet vnum. NVT. vicit & superos amor.
 DE. Vincetur vni forsân, & spoliû dabit,
 475 Amorq; summus fiet, Alcida labor.
 Sed te per omne celitum numen precor,
 Per hunc timorem, quidquid arcani adparo,
 Penitus recondas, & fide tacita premas.
 NVT. Quid istud est quod esse secretum iubes?
 480 DE. Non tela sunt, non arma, non ignis mina.
 NVT. Prestare fateor posse me tacitam fidem,
 Si scelere careat; interim scelus est fides.
 DE. Circumspice, agedum, nequis arcana occupet;
 Partemq; in omnem vultus inquirens eat.
 485 NVT. En locus ab omni tutus arbitro vacat.
 DE. Est in remoto regia sedis loco
 Arcana tacitus nostra defendens specus:

- Non ille primos accipit soles locus,
 Non ille seros, cùm ferens Titan diem,
 490 Lassam rubenti mergit Oceano rotam:
 Illic amoris pignus Herculei latet.
 Altrix fatebor, Nessus est auctor mali,
 Quem grauida nubes Thessalo genuit duci,
 Quà celsus astris inserit Pindus caput,
 495 Vltraq; nubes Othrys eductus riget.
 Namque vt subactus Hercules claua horrida
 Achelous, omnes facilis in species dari,
 Tandem peractis omnibus patuit feris,
 Vnoq; turpe subdidit cornu caput;
 500 Me coniugem dum victor Alcides habet,
 Repetebat Argos; forte per campos vagus
 Euenus altum gurgitem & pontum ferens,
 Iam penè summis turbidus ripis erat;
 Transire Nessus vorticem solitus vadis,
 505 Precium poposcit; meq; iam dorso ferens,
 Quà iungit hominem spina deficiens equo,
 Frangebat ipsas fluminis tumidi minas.
 Iam totus undis Nessus exierat ferox,
 Medioq; adhuc errabat Alcides vado,
 510 Vasto rapacem vorticem scindens gradu.
 Ast ille vt esse vidit Alcidem procul,
 Tu prada nobis, inquit, & coniunx eris.
 Prohibetur undis, meq; complexam ferens
 Gressum citabat. non tenent vnda Herculem;
 515 Infide vector, inquit, immisti licet
 Ganges & Ister vallibus iunctis eant.
 Vincemus ambos, consequar telo fugam.
 Præcessit arcus verba; tum longum ferens
 Arundo vulnus tenuit hærentem fugam,

- 520 Mortemq; fixit. ille iam quarens diem,
 Tabem fluentis vulneris dextrâ excipit,
 Traditq; nobis unguis insertam sua,
 Quam fortè seua sciderat auulsam manu.
 Tum verba moriens addit; Hoc, inquit, magæ
- 525 Dixere amorem posse desigi malo.
 Hoc docta Mycale Thessalas monuit nurus,
 Vnam inter omnes luna quam sequitur magam,
 Astris relictis. inlitas vestes dabis
 Hac, inquit, ipsa tabe, si pellex tuos
- 530 Inuisa thalamos tulerit, & coniux leuis
 Aliam parenti dederit alti sono nurum.
 Hoc nulla lux conspiciat, hoc tenebræ tegant
 Tantùm remota. sic potens vires suas
 Sanguis tenebit. verba deprehendit quies,
- 535 Mortemq; lassis intulit membris sopor.
 Tu, quam meis admittit arcanis fides,
 Perge, ut nitentes virus in vestes satum,
 Mentem per artus adeat, & tactu intimas
 Intret medullas. NVT.ocyùs iussa exsequar
- 540 Alumna; precibus tu Deum inuictum aduoca,
 Qui certa tenerâ tela dimittit manu.
 DE. Te te precor, quem mundus & superi timeant,
 Et æquor, & qui fulmen Ætneum quatit,
 Timende matri teliger seua puer,
- 545 Intende certa spiculum velox manu:
 Non è sagittis lenibus; è neruo, precor,
 Grauiore profer, quod tua nondum manus
 Misere in aliquem; non leui telo est opus,
 Ut amare possit Hercules; rigidas manus
- 550 Intende, & arcum cornibus iunctis para.
 Nunc nunc sagittâ prome, qua quondam horridus

Iouem petisti: fulmine abiecto Deus
 Cum fronte subita tumuit, & rapidum mare
 Taurus puella vector Assyria scidit.

- 555 Immitte amorem, vincat exempla omnia;
 Amare discat coniuges, si quas decor
 Immisit Iolcs pectori Herculeo faces,
 Extingue totas. perbibat flammam mei.
 560 Tu fulminantem saepe domuisti Iouem,
 Tu furua nigri sceptrum gestantem poli,
 Turba ducem maioris, & dominum Stygis.
 Tu, qui nouerca es grauior irata deus,
 Cape hunc triumphum, solus euince Herculem.

- 565 NVT. Prolata vis est, quæq; Palladia colu
 Lassauit omnem texta famularem manum.
 Nunc congeratur virus, ut vestis bibat
 Herculeam pestem; precibus augebo malum.
 In tempore ipso gnauus occurrit Lycas;
 Celandam vis est, illa ne pateant mala.

- 570 DE. O, quod superba non habent unquam domus.
 Fidele semper regibus nomen, Lyca,
 Cape hos amictus, nostra quos neuit manus,
 Dum vagus in orbem fertur, & victus mero
 Tenet feroci Lydiam gremio nurum.

- 575 Nunc poscit Iolem; sed iecur fors horridum
 Flectam emerendo. merita vincunt & malos.
 Non antè vestes induat coniux iube,
 Quam thure flammam spargat, & poscat deos
 Canam rigentem populo vincens comam.

- 580 Ipsa ad penates regiones gressus feram,
 Precibusq; amoris horridi matrem colam.
 Vos quas paternis extuli comites focis,
 Calydonia, deflete lugendas vices.

- 585 **F** Lemus casus Oenei tuos,
 Comitum primos turba per annos,
 Flemus dubios miseranda toros.
 Nos Acheloi tecum solita
 Pulsare vadum, cum iam tumidas
 Vere peractō poneret undas,
 590 Gracilisq; vado serperet a quo;
 Nec precipitem volueret annem
 Flauus rapido fonte Lycormas;
 Nos Palladias ire per aras,
 Et virgineos celebrare choros,
 595 Nos Cadmeis orgia ferre
 Tecum solita condita cistis,
 Cum iam pulso sidere bruma
 Tertia soles euocat a stas,
 Et spicifera concessa dea
 600 Attica mystas clausit Eleusis.
 Nunc quoq; fatum quodcumq; times,
 Fidas comites accipe fati.
 Nam rara fides, ubi iam melior
 Fortuna ruit.
 605 Tu quicumque es, qui sceptrā tenes,
 Licet omne tua vulgus in aula
 Centum pariter limina pulset;
 Cum tot populis stipatus eas,
 In tot populis vix una fides.
 610 Tenet auratum limen Erinnyis,
 Et cum magne patuere fores,
 Intrant fraudes, cautiq; doli.
 Ferrumq; latens; cumq; in populos
 Prodire parant, comes inuidia est.

- 615 *Noctem quoties submouet Eos,
Regem toties credite nasci.
Pauci reges, non regna, colunt,
Plures fulgor conuocat aula.
Cupit hic regi proximus ipse*
- 620 *Clarus claras ire per vrbes:
Vrit miserum gloria pectus.
Cupit hic gazis implere famem:
Nec tamen omnis plaga gemmiferi
Sufficit Istri, nec tota sitim*
- 625 *Lydia vincit; nec qua zephyro
Subdita tellus, stupet aurato
Flumine clarum radiare Tagum;
Nec si totus seruiat Hebrus;
Ruraq; diues cingat Hydaspes;*
- 630 *Intraq; suos currere fines
Spectet toto flumine Gangem.
Auidis auidis natura parum est.
Colit hic reges, regumq; lares,
Non ut presso vomere semper*
- 635 *Nunquam cesset curuus arator,
Vel mille secent arua coloni,
Solas optat, quas donet, opes.
Colit hic reges, calcet ut omnes
Perdatq; aliquos, nullumq; leuet;*
- 640 *Tantum ut noceat, cupit esse potens.
Quota pars moritur tempore fati.
Quos felices Cynthia vidit,
Vidit miseros abitura dies.
Rarum est, felix, idemq; senex.*
- 645 *Cespes Tyrio mollior ostro
Solet impavidos ducere somnos.*

- Aurea rumpunt tecta quietem,
 Vigilesq; trahit purpura noctes.
 O si pateant pectora ditum,
 650 Quantos intus sublimis agit
 Fortuna metus! Brutia coro
 Pulsante fretum mitior unda est.
 Pectora pauper securæ gerit.
 Tenet è patula pocula fago,
 655 Sed non trepida tenet ipsa manus,
 Carpit faciles vilesq; cibos,
 Sed non strictos respicit enses.
 Aurea miscet pocula sanguis.
 Coniux modico nupta marito
 660 Non disposito clara monili,
 Gestat pelagi dona rubentis,
 Nec gemmiferas detrahit aures
 Lapis Eoâ lectus in undâ,
 Nec Sidonio mollis abeno
 665 Repetita bibit lana rubores;
 Nec Maoniâ distinguit acu,
 Qua Phœbeis subditus euris
 Legit Eois Ser arboribus;
 Quelibet herba tinxere colos,
 670 Quas indocta neuere manus;
 Sed non dubios fouet illa toros.
 Sequitur dira lampade Erinny,
 Quorum populi coluere diem.
 Nec sibi felix pauper habetur,
 675 Nisi felices cecidisse videt.
 Quisquis medium defugit iter,
 Stabili nunquam tramite curret.
 Dum petit unum præbere diem,*

- Patriosq; puer concitat axes,*
 680 *Nec per solitum percurrit iter,*
Sed Phœbeis ignota secat
Sidera flammis, errante rotâ,
Secum pariter perdidit orbem.
Medium cœli dum sulcat iter,
 685 *Tenuit Latias Dædalus oras,*
Nulliq; dedit nomina ponto.
Sed dum volucres vincere veras
Icarus audet, patriasq; puer
Despicit alas, Phœboq; volat
 690 *Proximus ipsi, dedit ignoto*
Nomina ponto.
Malè pensantur magna ruinis.
Felix alius magnusq; volet,
Me nulla vocet turba potentem,
 695 *Stringat tenuis littora puppus,*
Nec magna meos aura phaselos
Iubeat medium scindere pontum.
Transit tutos fortuna sinus,
Medioq; rates quarit in alto,
 700 *Quarum feriunt suppara nubes.*
Sed quid pauido territa vultu,
Qualis Baccho saucia Thyas,
Fertur rapido regina gradu?
Qua te rursus fortuna rotat,
 705 *Miseranda, refer. licet ipsa neges,*
Vultus loquitur quodcumque tegis.

ACTVS TERTIVS.

DEIANIRA. CHORVS.

V Agus per artus errat excussos tremor,
 Erectus horret crinis, impulsis adhuc

- Stat terror animis, & cor adtonitum salit,
 710 Pavidumq; trepidis palpitat venis iecur.
 Ut fractus austropontus etiam nunc tumet,
 Quamuis quiescat languidis ventis dies;
 Ita mens adhuc vexatur excusso metu.
 Semel profecto premere felices Deus
 715 Cum cœpit, vrget. hos habent magna exitus.
 CH. Quis tam impotens, ô misera, te casus rotat?
 DE. Ut missa palla est, tabe Nessæa inlita,
 Thalamisq; demens intuli gressum meis,
 Nescio quid animus timuit, & fraudem struit.
 720 Libet experiri solibus virus ferum
 Flammissq; Nessus sanguinem ostendi arcuit.
 Hic ipse fraudes esse pramonuit Deus.
 Et forte nulla nube respersus iubar
 Laxabat ardens feruidum Titan diem;
 725 Vix ora solui, patitur etiam nunc timor!
 Medios in ignes solis, & claram facem
 Quo tincta fuerat palla, vestisq; inlita,
 Abiectus horret sanguis, & Phœbi comâ
 Tepesactus ardet; vix queo monstrum eloqui.
 730 Nives ut euris soluit, aut tepidus notus
 Quas vere primo lubricus perdit Mimas?
 Utq; euolutos frangit Ionio salo
 Obposita fluctus Leucas; & laxus tumor
 In littore ipso spumat, aut caelestibus
 735 Adpersa tepidis thura laxantur focis;
 Sic languet omne virus, & perdit comam.
 Dumq; ipsa miror; causa mirandi perit.
 Quin ipsa tellus spumeos motus agit,
 Et quidquid illa tabe contactum est, labat.

*

*

*

740 Tumensq; tacita sequitur, & quassat caput.
Natum pauentem cerno & ardenti pede
Gressus ferentem. Prome quid portes noui.

HYLLVS. DEIANIRA. NVTRIX.

I, profuge, quare si quid vltcrius patet,
I Terris, freto, sideribus, Oceano, inferis;
745 Vltra labores mater Alcida fuge.

DE. Nescio quod animus grande prasagit malum.

HYL. Regna, triumphæ templa Iunonis pete;
Hæc tibi patent; delubra præclusa omnia.

DE. Effare, qui me casus infontem premat.

750 HYL. Decus illud orbis, atque prasidium vnicum,
Quem fata terris in locum dederant Iouis,
O mater, obiit, membra, & Herculeos toros
Vrit lues Nessesæ: qui domuit feras,
Ille ille victor vincitur, mæret, dolet.

755 Quid quaris vltra? DE. miserias properant suas
Audire miseri. fare, quo posita in statu
Iam nostra domus est. ô lares, miseri lares?
Nunc vidua, nunc expulsa, nunc feror obruta?

HYL. Non sola mæres; Hercules toto iacet

760 Mundo gemendus. fata ne mater tua

ad hunc Priuata credas, iam genus totum obstrepet.
Hunc ciulatu, quem gemis, cuncti gemunt.
Commune terris omnibus pateris malum;
Luctum occupasti prima. non sola Herculem

765 Miseranda mæres. DE. quàm propè à letho tamen,
Ede ede, quaeso, iaceat Alcides meus.

ad hunc HYL. Mors refugit illum, victa qua in regno suo
de morte Semel est, nec audent fata tam vastum nefas
Admittere. ipsa forsitan trepidâ colos

770 Clotho manu proiecit, & fatum Herculis

*Timet peragere. pro diem, infandum diem,
Hocne ille somno magnus Alcides ijt*

Ad fata, & umbras, atque peiorem polum?

DE. *Præcedere illum dicis? an possum prior*

775 *Mortem occupare? fare, si nondum occidit.*

HYL. *Euboica tellus vertice immenso tumens*

Pulsatur omni parte: Phryxeum mare

Scindit Caphareus; seruit hoc aũstro latus;

At qua, niuosi patitur aquilonis minas,

780 *Euripus undas flectit instabiles vagus,*

Septemq; cursus flectit, & totidem refert,

Dum lassã Titan mergat Oceano iuga;

Hic rupe celsa, nulla quam nubes ferit,

Annoſa fulgent templa Canei Iouis.

785 *Vt stetit ad aras omne votiuum pecus,*

Totumque tantis gemit armentis nemus;

Spoliũ Leonis sordidum tabo exsuit,

Posuitq; claua pondus, & pharetrã graues

Laxauit humeros: veste tunc fulgens tua

790 *Cana reuinctus populo horrentem comam,*

Succendit aras: Accipe has, inquit, focis

Non false messes genitor, & largo sacer

Splendescat ignis thure, quod Phœbum colens

Diues Sabæis conlegit truncis Arabs.

795 *Pacata tellus, inquit, & cœlum, & freta;*

Feris subactis omnibus victor redi,

Depone fulmen. gemitus in medias preces,

Stupente & ipso, cecidit? hinc cœlum horrido

Clamore complet: qualis impressa fugax

800 *Taurus bipenni vulnus & velum ferens,*

Delubra vasto trepida mugitu replet.

Aut quale mundo fulmen emissum tonat;

- Sic ille gemitus sidera & pontum ferit:
 Et vasta Chalcis sonuit; & voces Cyclas
 805 Excepit omnis; hinc petra Capharides;
 Hinc omne voces reddit Herculeas nemus.
 Flentem videmus: vulgus antiquam putat
 Rabiem redisse; tunc fugam famuli petunt.
 At ille vultus ignea torquens face,
 810 Vnum inter omnes querit & sequitur Lycam.
 Complexus aras ille tremebunda manu,
 Mortem metu consumpsit, & parum sui
 Poena reliquit. dumq; tremebundum manu
 Tenuit cadaver, Hac manu, inquit, hac ferar,
 815 O fata! victus? Herculem perimit Lycas.
 Ecce alia clades, Hercules perimit Lycam.
 Fata inquinantur; fiet hic summus labor.
 In astra missus fertur, & nubes vago
 Spargit cruore; talis in caelum exsilit
 820 Arundo, Geticâ visa dimitti manu,
 Aut quam Cydon excussit; inferius tamen
 Et tela fugient. corpus in pontum cadet;
 In saxa ceruix; funus ambobus iacet.
 Resistite, inquit, non furor mentem abstulit.
 825 Furore grauius istud atque ira malum est.
 In me iuuat senire. vix pestem indicat,
 Et sauit: artus ipse dilacerat suos,
 Et membra vasta carpit auellens manu,
 Exsuere amictus querit; hoc solum Herculem
 830 Non posse vidi, trahere conatus tamen,
 Et membra traxit: corporis palla horridi
 Pars est, & ipsa vestis immiscet cutem.
 Nec causa dira cladis in medio patet:
 Sed causa tamen est, vixq; sufficiens malo.

- 835 Nunc ore terram languidus prono ferit,
 Nunc poscit undas: unda non vincit malum.
 Fluctifona querit littora, & pontum occupat.
 Famularis illum retinet errantem manus,
 O sortem acerbam, fuimus Alcida pares!
 840 Nunc puppis illum littore Euboico refert,
 Austerq; lenis pondus Herculeum rapit.
 DE. Destituit animus membra: nox oculos premit.
 Quid anime cessas? quid stupes? factum est scelus.
 Natum reposcit Iuppiter, Iuno amulum:
 845 Reddendus orbi est. quod potest reddi exhibe.
 Eat per artus ensis exactus meos.
 Sic sic agendum est. tam leues pœnas manus
 Tantis reposcit? tolle fulminibus socer
 Nurum scelestam: nec leni telo manus
 850 Armetur; istud fulmen exiliat polo,
 Quo, ni fuisset genitus Alcides tibi,
 Hydram cremasses: pestem ut insolitam feri,
 Et ut nouerca peius irata malum.
 Emitte telum quale in errantem prius
 855 Phaëthonta missum est; perdidisti erepto Hercule
 Et ipsa populos. Quid rogas telum deos?
 Iam parce socero, coniugem Alcida necem
 Optare pudeat; hæc erit voto manus.
 A me petatur. occupa ferrum ocyus.
 860 Cur deinde ferrum? quidquid in mortem trahit,
 Telum est abundè. rupe ab ætheria ferar.
 Hæc, hæc, renatum prima qua poscit diem,
 Oeta eligatur, corpus hinc mitti placet.
 Abrupta cantes scindat, & partem mei
 865 Ferat omne saxum, pendeant lacera manus,
 Totumq; rubeat asperi montis latus.

- So* Leuis vna mors est: leuis at extendi potest,
 Eligere nescis anime cui telo incubes.
 Utinam esset utinam fixus in thalamis meis
- 870 Herculeus ensis: huic decet ferro immori.
So Vna perire dextera nobis sat est?
 Coite gentes: saxa & incensas faces
 Iaculetur orbis; nulla nunc cesset manus:
 Corripite tela: vindicem vestrum abstuli.
- 875 Impunè saui sceptrâ iam reges gerent,
 Impunè iam nascetur indomitum malum.
 Reddentur aræ cernere adsuetæ hostiam
 Similem colenti. sceleribus feci viam.
 Ego vos tyrannis, regibus, monstris, feris,
- 880 Sauiq; raptò vindice, obposui deis.
 Cessus Tonantis socia? non spargis facem,
 Imitata fratrem, & mittis ereptam Ioui?
 Meq; ipsa perdis? laus tibi erepta inclyta est,
 Ingens triumphus: amuli Iuno tui
- 885 Mortè occupavi. NV. quid domũ impulsam trahis?
 Erroris istuc omne quodcunque est nefas.
So Haud est nocens, quicumque non sponte est nocens.
 DE. Quicumque factò ignoscit, & parcit sibi,
 Errare meruit, morte damnari placet.
- 890 NVT. Nocens videri qui petit, mortem cupit.
So DE. Mors innocentes sola deceptos facit.
 NVT. Titana fugies? DE. ipse me Titan fugit.
 NV. Vitã relinques misera? DE. at Alcidem sequar.
 NVT. Superest, & auras ille caelestes trahit.
- 895 DE. Vinci Hercules cum potuit, hinc cœpit mori.
 NVT. Natum relinques, fataq; abrumpes tua?
 DE. Quacunque natum sepelit, hac vixit diu.
 NVT, Virum sequeris? DE. pragredi casta solent.

- NVT. *Si te ipsa damnas, sceleris & miseram arguis.*
- 900 DE. *Nemo nocens sibi ipse pœnas inrogat.*
- NVT. *Multis remissa est vita, quorum error nocēs,
Non dextra fuerat. sata quis damnat sua?*
- DE. *Quicumque fata iniqua sortitus fugit.*
- NVT. *Hic ipse Megaram nempe confixam suis*
- 905 *Stravit sagittis, atque natorum indolens
Lernæa figens tela furibunda manu,
Ter parricida factus; ignouit tamen
Sibi: nam furoris fonte Cyniphio scelus
Sub axe Libyco tersit, & dextram abluit.*
- 910 *Quo misera pergis? quid tuas damnas manus?*
- DE. *Damnat meas deuictus Alcides manus:
Fraudem placet punire. NVT. si noui Herculeus
Aderit cruenti forsitan victor mali,
Dolorq; fractus cedit Alcida tuo.*
- 915 DE. *Exedit artus virus, ut fama est, Hydra:
Inmersa pestis coniugis membra abstulit.*
- NVT. *Serpentis illud virus enecta autumas
Haud posse vinci, qui malum & vinum tulit?
Elisit Hydram, dente cum infixo stetit*
- 920 *Media palude victor, effuso obrutus
Artus veneno. sanguis hunc Nessi obprimee
Qui vicit ipsas horridi Nessi manus?*
- DE. *Frustra tenetur ille, qui statuit mori:
Proinde lucem fugere decretum est mihi.*
- 925 *Vixit satis, quicumque cum Alcide occidit.*
- NVT. *Per has aniles ecce te supplex comas,
Atque vbera ista penè materna obsecro,
Depone tumidas pectoris lesi minas,
Mortisq; dira expelle decretum horridum.*
- 930 DE. *Quicumque misero fortè dissuadet mori,*

- Crudelis illi est. NVT. Interim pœna est mori.*
DE. Sed sæpe donum in pluribus venia fuit.
NVT. Defende saltem dexteram infelix tuam.
Fraudisq; facinus esse, non nupta sciat.
 935 *DE. Defendar illic, inferi soluent ream,*
A me me ipsa damnor, purget has Pluto manus.
Stabo ante ripas immemor Lethe tuas,
Et umbra tristis coniugem excipiam meum.
Sed tu, nigrantis regna qui torques poli,
 940 *Para laborem. scelera qua quisque ausus est,*
Hic vicit error. Iuno non ausa Herculem est
Eripere terris. horridam pœnam para.
Sisyphia ceruix cesset, & nostros lapis
Impellat humeros. me vagus fugiat latex,
 945 *Meamq; fallax vnda deludat sitim.*
Merui manus præbere turbinibus tuis,
Quacunque regem Thessalum torques rota.
Effodiat avidus hinc & hinc vultur fibras.
Vacet vna Danais, has ego explebo vices.
 950 *Laxate manes. recipe me comitem tui*
Phasiaca coniux, peior hac, peior tuo
Vtroque dextra est scelere, seu mater nocens,
Seu dira soror es. adde me comitem tuis
Treïcia coniux sceleribus. natam tuam
 955 *Althæa mater recipe; nunc veram tuam*
Agnosce prolem: quid tamen tantum manus
Vestra abstulerunt? claudite Elysium mihi.
Quacunque fida coniuges nemoris sacri
Lucos tenetis. si qua respersit manus
 960 *Viri cruore, nec memor casta facis*
Strictò cruenta Belias ferro stetit,
In me suas cognoscat & laudet manus:

- In hanc abire coniugum turbam libet.
Sed & illa fugiet turba tam diras manus;*
- 965 *Inuicte coniux, innocens animus mihi,
Scelestam manus est. prò nimis mens credula,
Prò Nesse fallax! namque semiferi dolis
Aufferre cupiens pellici, eripui mihi.
Recede Titan, tuq; qua blanda tenes*
- 970 *In luce miseros, vita caritura Hercule;
Lux vilis ista est. exigam pœnas tibi.
Reddamq; vitam. fatane extendam mea?
Mortemq; coniux in tuas seruem manus?
Virtusne superest aliqua? Sarmatica & manus*
- 975 *Intendere arcum tela missurum valet?
In arma cessant, teq; languenti manu
Non audit arcus? si potes letum dare
Animose coniux, dexteram expecto tuam.
Mors differatur. frange vt insontem Lycam;*
- 980 *Alias in vrbes sparge; & ignotum tibi
Emitte in orbem; perde vt Arcadia nefas,
Et quidquid aliud restitit. ab illis tamen
Coniux redisti. HYL. parce iam mater precor;
Ignosce fatis. error à culpa vacat.*
- 985 *DE. Si vera pietas, Hylle, querenda est tibi,
Iam perime matrem. pauida quid tremuit manus?
Quid ora flectis? hoc erit pietas scelus.
Ignaue dubitas? Herculem eripui tibi:
Hæc hæc peremit dextra, cui debes patri*
- 990 *Auum Tonantem; maius eripui decus,
Quàm in luce tribui. si tibi ignotum est nefas,
A matre disce: seu tibi iugulo placet
Mersisse ferrum, siue maternum libet.
Inuadere vterum; mater intrepidum tibi*

- 995 Præbebit animum; non erit totum scelus
 A te peractum: dextera sternar tua,
 Sed mente nostra. natus Alcida times?
 Ita nulla peragas iussa, nec frangens mala
 Erres per orbem; si qua nascetur fera,
- 1000 Referas parentem. dexteram intrepidam para:
 Patet ecce plenum pectus arumnis, feri.
 Scelus remitto: dextera parcunt tua
 Eumenides ipsæ; verberum crepuit sonus.
 Quenam ista torquens argue visereo comam
- 1005 Temporibus atras squallidis pinnas quatit?
 Quid me flagrante dira persequeris face,
 Megara? pœnas pœscit Alcides, dabo.
 Iamne inferorum, diua, sedere arbitri?
 Sed ecce diras carceris video fores.
- 1010 Quis iste saxum immane detritis gerit
 Iam senior humeris? ecce iam vectus lapis
 Quarit relabi. membra quis præbet rota?
 Hic ecce pallens dira Tisiphone stetit,
 Causam poposcit. parce verberibus precor,
- 1015 Megara, parce, sustine Stygias faces.
 Scelus est amoris. sed quid hoc? tellus labat;
 Et aula tectis crepuit excussis. minax
 Unde iste cœtus? totus in vultus meos
 Decurrit orbis? hinc & hinc populi fremunt,
- 1020 Totusq; pœscit vindicem mundus suum.
 Iam parcite vrbes. quò fugam præceps agam?
 Mors sola portus, dabitur arumnis locus.
 Testor nitentis flammæam Phœbi rotam,
 Superosq; testor, Herculem terris adhuc
- 1025 Moritura linquo. HYL. fugit adtonita, hei mihi!
 Peracta iam pars matris est, statuit mori.

Nunc nostra superest. mortis aufero impetum;
 O misera pietas! si mori matrem vetas,
 Patri es scelestus; si mori pateris tamen,
 1030 In matre peccas. surgit hinc illinc nefas.
 Inhibenda tamen est: pergam, & eripiam scelus.

C H O R V S.

Choriambici Glyconij.

V Erum est quod cecinit sacer
 Thressa sub Rhodopes iugis,
 Tangens Pieriam chelym,
 1035 Orpheus, Calliopa genus:
 Æternum fieri nihil,
 Illius stetit ad modos
 Torrentis rapidi fragor,
 Oblitusq; sequi fugax,
 1040 Amisit liquor impetum:
 Et dum fluminibus mora est,
 Defecisse putant Geten
 Hebrum Bistones ultimi.
 Aduexit volucres nemus,
 1045 Et silua residens venit;
 Aut si qua aëra peruolat,
 Auditis vaga cantibus
 Ales deficiens cadit.
 Abrupit scopulos Athos,
 1050 Centauris obitum ferens;
 Et iuxta Rhodopen stetit
 Laxata niue cantibus.
 Et quercum fugiens suam,
 Ad vatem properat Dryas,
 1055 Ad cantus veniunt suis
 Ipse cum latebris fera.

- Iuxtaq; impavidum pecus
 Sedit Marmaricus leo.
 Nec damae trepidant lupos.*
- 1060 *Et serpens latebras fugit
 Tunc oblita veneni.
 Quin per Tenarias fores,
 Manes cum tacitos adIt,
 Mœrentem feriens chelym,*
- 1065 *Cantu tartara flebili
 Et tristes Erebi deos
 Mouit: nec timuit Stygis
 Iuratos superis lacus.
 Hæsit non stabilis rota*
- 1070 *Victo languida turbine.
 Increuit Tityi iecur,
 Dum cantus volucres tenet.
 Audito quoque nauita
 Inferni ratis æquoris*
- 1075 *Nulla remigio venit.
 Tunc primum Phrygius senex
 Vndis stantibus immemor
 Excussit rabidam sitim,
 Nec pomis adhibet manus.*
- 1080 *Sed cum linqueret inferos
 Orpheus carmina fundens,
 Et vinci lapis improbus,
 Et vatem potuit sequi;
 Consumptas iterum deæ*
- 1085 *Supplent Eurydices colos.
 Sed dum respicit immemor,
 Nec credens sibi redditam
 Orpheus Eurydicem sequi,*

Cantus premia perdidit.

- 1090 *Qua nata est iterum perit.*
Tunc solamina cantibus
Quarens flebilibus modis,
Hæc Orpheus cecinit Getis:
Leges in superos datas,
- 1095 *Et qui tempora dirigens*
Quatuor præcipites Deus
Anni disposuit vices,
Nulli non avidas polo
Parcas stamina neclere.
- 1100 *Quod natum est poterit mori.*
Vati credere Thracio
Denictus iubet Hercules.
Iam iam legibus obrutis
Mundo cum veniet dies;
- 1105 *Australis polus obruet*
Quidquid per Libyam iacet,
Et sparsus Garamas tenet:
Arctous polus obruet
Quidquid subiacet axibus,
- 1110 *Et siccus boreas ferit.*
Amissum trepidus polo
Titan excutiet diem.
Cæli regia concidet,
Certos atque obitus trahet.
- 1115 *Atque omnes pariter deos*
Perdet mors aliqua & chaos
Et mors fata nouissima
In se constituet sibi.
Quis mundum capiet locus?
- 1120 *Discedet via tartari,*

Stratis ut pateat polis?

An quod diuidit athera

A terris spatium, sat est,

Et mundi nimium malis?

1125 *Quis tantum capiet nefas*

Fratrum? quis superis locus?

Pontum, sidera, tartara,

Regna vnus capiet tria.

Sed quis non modicus fragor

1130 *Aures attonitas mouet?*

Est est Herculeus sonus.

ACTVS QVARTVS.

Trimetri & Anapaëstici.

HERCVLES. CHORVS.

Conuerte Titan clare, anhelantes equos,

Emitte noctem. pereat hic mundo dies,

Quo moriar: atra nube inhorrescat polis.

1135 *Obsta Nouerca. Nunc pater cacum chaos*

Reddi decebat: hinc & hinc compagibus

Ruptis vterque debuit frangi polis.

Quid parcis astris? Herculem amittis pater.

Nunc partem in omnem Iuppiter specta poli,

1140 *Ne quis gigas Thessalica iaculetur iuga,*

Et fiat Othrys pondus Encelado leue.

Laxabit atri carceris iam iam fores

Pluton superbus: vincula excutiet patri.

Calumq; reddet, ille, qui pro fulmine

1145 *Tuisq; facibus natus in terris eram,*

Ad Styga reuertor. surget Enceladus ferox.

Mittetq;, quo nunc premitur, in superos onus.

Regnum omne genitor atheris dubium tibi

Mors nostra faciet, antequam spoliū tui

1150 *Calum omne fiat, conde me tota pater
Mundi ruina; frange, quem perdis, polum.*

CH. *Non vana times nate Tonantis;
Iam Thessalica Pelion Ossa
Premet; & Pindo congestus Athos*

1155 *Nemus ætheriis inseret astris.
Vincet scopulos inde Typhæus,
Et Tyrrhenam feret Inarimen.
Feret Ætnaos inde caminos,
Scindetq; latus montis aperti,*

1160 *Nondum Enceladus fulmine victus,
Iam te cali signa sequentur.*

HER. *Ego, qui relicta morte, contempta Styge,
Per media Lethes stagna cum spolio redi,
Cum penè trepidis excidit Titan equis;*

1165 *Ego, quem deorum regna senserunt tria,
Merior; nec ullus per meum stridit latus
Transmissus ensis; haud mea telum necis
Saxum est, nec instar montis abrupti latus,
Aut totus Othrys; non truci vultu Gyges*

1170 *Pindo cadaver obruit toto meum.
Sine hoste vincor; quodq; me torquet magis,
(O misera virtus) summus Alcida dies
Nullum malum prosternit inpendo, hei mihi.
In nulla vitam facta. Prò mundi arbiter,*

1175 *Superiq; quondam dextera testes mea!
Prò cuncta tellus, Herculis vestri placet.
Mortem perire? dirus o nobis pudor!
O turpe fatum! femina Herculeæ necis
Auctor feretur, auctor Alcides quibus!*

1180 *Inuicta si me cadere feminea manu
Voluere fata, perq; tam turpes colos*

- Mea mors cucurrit, cadere potuissem, hei mihi,
 Iunonis odio. femina caderem minis,
 Sed calum habentis. si nimis superis fuit;
 1185 Scythico sub axe genita domuisset meas
 Vires Amazon. femina cuius manu
 Iunonis hostis vincor? hinc grauior tui
 Nouerca pudor est. quid diem hunc latum vocas?
 Quid tale tellus genuit irata tibi?
 1190 Mortalis odia femina excessit tua.
 Adhuc fremebas esse te Alcida parem,
 Victa es duobus; pudeat irarum deos.
 Vtinam meo cruore satiasset suos
 Nemeæa rictus pestis! aut centum anguibus
 1195 Vallatus Hydram tabe pauissem mea.
 Vtinam fuisset prada Centauris datus!
 Aut inter umbras vincētus, æterno miser
 Saxo sederem! spolia cum traxi ultimæ
 Fato stupente. tunc ab inferna Styge
 1200 Lucem recepi, Ditis euici moras:
 Vbique me mors fugit, ut leto inclyto
 Fortis carerem. pro fera victa, ô fera!
 Non me triformis sole conspecto canis
 Ad Styga reduxit: non sub Hesperio polo
 1205 Ibera vicit turba pastoris feri;
 Non gemina serpens. perdidisti mortem, hei mihi,
 Toties honestam. titulus extremus quis est?
 CH. Viden', ut laudis conscia virtus
 Non Lathos horreat amnes?
 1210 Pudet auctoris, non morte dolet.
 Cupit extremum finire diem
 Vasta pressus mole gigantum,
 Et mortiferum Titana pati,

Rabidaq; necem debere fera.

- 1215 *Si tua causa est miseranda necis,
Quod nulla fera est, nullusq; gigas,
Iam quis dignus necis Herculeæ
Supereſt auctor, niſi dextra tui?*

- HER. *Eheu quis intus ſcorpium, quis feruidâ
1220 Plagâ reuulſus cancer infixus meas
Vrit medullas? ſanguinis quondam capax
Tumidi iecur pulmonis arentes fibras
Diſtendit: ardet felle ſiccato iecur,
Totumq; lentus ſanguinem auexit vapor.*

ſed de ſine

- 1225 *Primam cutem conſumpſit, hinc aditus neſus
In membra fecit, abſtulit coſtis latus:
Exedit artus penitus, & totas malum
Hauſit medullas, oſſibus vacuis ſedet.
Nec oſſa durant ipſis, ſed compagibus*

- 1230 *Diſcuſſa ruptis mole conlapsâ fluunt.
Defecit ingens corpus, & peſti ſatis
Herculeæ non ſunt membra. prò quâ tum eſt malû,
Quod eſſe vaſtum fateor! ô dirum neſus!
En cernite vrbes, cernite ex illo Hercule*

- 1235 *Quid iam ſuperſit. Herculem agnoſcis pater?
His ego lacerti ſpolia Nemeæi mali
Elifa preſſi? tenſus hac arcus manu
Aſtris ab ipſis detulit Stymphalidas?
His ego citatam greſſibus vici feram,*

- 1240 *Radiante clarum fronte geſtante caput?
His fracta Calpe manibus eliſit fretum?
His tot fera, tot ſcelera, tot reges iacent?
His mundus humeris ſedit? hac moles mei eſt?
Hæc illa cervix? hæc ego oppoſui manus*

- 1245 *Calo ruenti? cuius ô cuſtos manu,*

Trahe-

*Trahetur ultra Stygius? ubi vires prius
In me? sepulta. quid patrem adpello Iouem?
Quid per Tonantem vendico calum mihi?
Iam iam meus credetur Amphitruo pater.*

1250 *Quacunque pestis viscere in nostro lates,
Procede; quid me vulnere occulto petis?
Quis te sub axe frigido pontus Scythes,
Qua pigra Tethys genuit? aut Maurum premens
Ibera Calpelittus? ô dirum malum!*

1255 *Vtrumne serpens, squallidum cristâ caput,
Vibrans, an aliquod est mihi ignotum malum?
Numquid cruore es genita Lernæ fera?
An te reliquit Stygius in terris canis?
Omne es malum, nullumq; quis vultus tibi est?*

1260 *Concede satem scire quò peream malo.
Quacunque pestis, siue quacunque es fera,
Palam timeres. quis tibi in medias locum
Fecit medullas? ecce dirupta cute
Viscera manus detexit, ulterior tamen*

1265 *Inuenta latebra est, ô malum simile Herculi!
Vnde iste fletus? unde in has lacrymæ genas?
Inuictus olim vultus, & numquam malis
Lacrymas suis præbere consuetus; pudet;
Iam flere didicit. quis dies fletum Herculis,*

1270 *Qua terra vidit? siccus ærumnas tuli.
Tibi illa virtus, qua tot elisit mala,
Tibi cessit uni; prima, & ante omnes mihi
Fletum abstulisti; durior saxo horrido,
Et chalybe vultus, & vaga Symplegade,*

1275 *Rictus meos infregit, & lacrymam extulit:
Flentem, gementem, summe protector poli
Me terra vidit: quodq; me torquet magis,*

*Nouerca vidit. Vrit ecce iterum fibras;
Incaluit ardor. vnde nunc fulmen mihi?*

1280 CHO. *Quid non possit superare dolor?*

*Quondam Getico durior Hamo,
Nec Parrhasio lentior axe,
Sano cessit membra dolori:*

Fessumq; mouens per colla caput

1285 *Latus alterno pondere flectit,*

Fletum virtus saepe resorbet,

Sic arctōas laxare nives,

Quamuis tepido sidere Titan,

Non tamen audet, vicitq; faces

1290 *Solis adusti glaciale iubar.*

HERCVLES. ALCMENA.

Conuerte vultus ad meas clades pater.

Nunquam ad tuas confugit Alcides manus,

Non cum per artus Hydra secundum meos

Caput implicaret. inter infernos lacus

1295 *Possessus atra nocte cum fato steti,*

Nec inuocaui. tot feras vici horridas,

Reges, tyrannos; non tamen vultus meos

In astra torsi. semper hac nobis manus

Votum spondit. nulla propter me sacro

1300 *Micuere cælo fulmina. hic aliquid dies*

Optare iussit. primus audierit preces,

Idemq; summus; unicum fulmen peto.

Giganta crede: non minus cælum mihi

Adserere potui: dum patrem verum puto,

1305 *Cælo peperci. siue crudelis pater,*

Siue es misericors, commoda nato manum.

Propera ante mortem, & occupa hanc laudem tibi.

Vel, si piget, manusq; detrectat nefas,

- Emitte Siculo vertice ardentem, pater,
 1310 Titanas in me, qui manu Pindum ferant,
 Aut te Ossa, qui me monte proiecto obprimant.
 Abrumpe & Erebi claustra. me stricto petat
 Bellona ferro; mitte Graduum truce;
 Armetur in me dirus, & frater quidem,
 1315 Sed ex nouerca. tu quoque Alcida soror,
 Tantum ex parente, cuspidem in fratrem tuum
 Iaculare Pallas. supplices tendo manus
 Ad te nouerca: sparge tu saltem, precor,
 Telum; perire femina possim manu.
 1320 Iam fracta, iam satiata, quid pascis mindas?
 Quid quaris ultra? supplicem Alciden vides.
 Et nulla tellus, nulla me vidit fera
 Te deprecantem; nunc mihi iratâ quidem
 Opus est nouercâ; nunc tuus cessat dolor,
 1325 Nunc odia ponis; parcis, ubi vetum est mori?
 O terra & vrbes, non facem quisquam Herculi,
 Non arma tradet? tela subtrahitis mihi?
 Ita nulla sauas terra concipiat feras
 Post me sepultum nec meas unquam manus
 1330 Imploret orbis: si qua nascetur fera,
 Nascatur alius. undique infelix caput,
 Macetate saxi, vincite arumnas meas.
 Ingrate cessas orbis? excidimus tibi?
 Adhuc malis feri q̄, subpositus fores,
 1335 Ni me tulisses; vindicem vestrum malis
 Eripite populi. tempus hoc vobis datur.
 Pensate merita: mors erit pretium omnium.
 AL. Quas misera terras mater Alcida petam?
 Vbi natus, ubi nam est? certa si visus notat,
 1340 Reclinis ecce corde anhelanti astuat.

- Gemit: peractum est: membra complecti ultima
 O nate liceas; spiritus fugiens meo
 Legatur orbe! brachia in amplexus cape.
 Vbi membra sunt? ubi illa, qua mundum tulit,
 1345 Stelligera cervix? quis tibi exiguam tui
 Partem reliquit? HER. Herculem spectas quidem
 Mater, sed umbram & vile nescio quid mei
 Agnosce mater: ora quid flectis retro,
 Vultumq; mærens? Herculem dici tuum
 1350 Partum erubescis? AL. quis feram mundus nonam,
 Quæ terra genuit? quodve tam dirum nefas
 De te triumphat? victor Hercules quis est?
 HER. Nupta iacentem cernis Alciden dolis.
 AL. Quis tantus est qui vincat Alciden dolus?
 1355 HER. Quicumque, mater, semina irata sat est. A
 AL. At unde in artus pestis aut ossa incidit?
 HER. Aditum venenis palla feminis dedit.
 AL. Vbinam ipsa palla est: membra nudata intuo.
 HE. Consumpta mecum est. AL. tãtãne inueta est lues?
 1360 HER. O mater Hydram, & mille cum Lerna seras
 Errare mediis credo visceribus meis.
 Quæ tanta nubes flamma Sicaniis bibit?
 Quæ Lemnos ardens? quæ plaga ignifera poli,
 Vetans fragranti currere in zona diem?
 1365 In ipsa me iactate, prò comites, freta,
 Mediosq; in amnes. quis sat est Ister mihi?
 Non ipse terris maior Oceanus meos
 Franget vapores: omnis in nostris malis
 Deficiet humor, omnis arefcet latex.
 1370 Quid rector Erebi me remittebas Ioui?
 Decuit tenere; redde me tenebris tuis.
 Talem subactis Herculem ostende inferis,

- Nil inde ducam. quid, times iterum Herculem?
 Inuade mors non trepida, iam possum mori.
- 1375 AL. Compesce lacrymas saltem & arumnas doma,
 Malisq; tantis Herculem indomitum refer,
 Mortemq; vince: quod soles, vince inferos.
 HER. Si me catenis horridus vincitum suis
 Præberet auida Caucasus volucri dapem;
- 1380 Scythiagemente, flebilis gemitus mihi
 Non excidisset: si vaga Symplegades
 Vtraque premerent rufæ, redeuntis minas
 Ferrem ruina. Pindus incumbat mihi
 Atque Hamus, & qui Thracios fluctus Athos
- 1385 Frangit, Iouisq; fulmen excipiens Mimas:
 Non ipse si in me, mater, hic mundus ruat,
 Superq; nostros flagret incensus rogos
 Phœbeus axis, degener mentem Herculis
 Clamor domaret. mille decurrant fera;
- 1390 Pariterq; lacerent, hinc feris clangoribus
 Ætheria me Stymphalis, hinc taurus minax
 Cervice tota pulset, & quidquid furit;
 Solum quoque ingens surgat, hinc illinc fremens,
 Artusq; nostros durus imminuat dolor,
- 1395 Sparfus silebo; non fera excutient mihi,
 Non arma gemitus. nil, quod impelli potest.
 AL. Non virus artus nate femineum coquit;
 Sed dura series operis, & longus tibi
 Fauet cruentis forsitan morbis dolor.
- 1400 HER. Vbi mors? ubi illa? testis est aliquis mali?
 Intendat arcus; nuda sufficiet manus,
 In orbe mecum veniat. huc aliquis mihi
 Procedat, agedum huc. AL. hei mihi! sensus quoque
 Excussit ille nimis impulsu dolor.

1405 Remouete quaso tela, & infestas precor
 Rapite hinc sagittas, igne suffusa gena
 Scelus minantur. qua fuga latebras petam?
 Dolor iste furor est: Herculem solus domat.
 Cur deinde latebras aut fugam vecors petam?

1410 Obire forti meruit Alcmene manu.
 Vel scelere pereat, antè quàm letum mihi
 Ignauus aliquis mandet, ac turpis manus
 De me triumphet. ecce lassatus malis
 Sopore fessas adligat venas dolor.

1415 Grauiq; anhelum pectus impulsu quatit.
 Fauete superi, si mihi natum inclytum
 Misera negatis, vindicem saltem precor
 Seruate terris: abeat excussus dolor,
 Corpusq; vires reparet Herculeum suas.

HYLLVS. ALCMENA.
 HERCVLES.

1420 P Rò lux acerba, prò capax scelerum dolor!
 Nurus Tonantis occidit, natura iacet,
 Nepos supersum: scelere materno hic perit,
 Fraude illa capta est. quis per annorum vices,
 Totoq; in ano poterit arumnas senex

1425 Referre tantas? vnus eripiet dies
 Parentem vtrumque. cetera vt sileam mala,
 Parcamaq; fatis, Herculem amitto patrem.

AL. Compesce voces inclytum Alcida genus,
 Miseraq; fato similis Alcmena nepos:

1430 Longus dolorem forsitan vincet sopor.
 Sed ecce lassam deserit mentem quies,
 Redditq; morbo corpus, & luctus mihi.
 HER. Quid hoc? rigenti cernitur Trachin iugo?
 At inter astra positus enasi genus

- 1435 *Mortale tandem. quis mihi calum parat?
Te te pater iam video; placatam quoque
Specto nouercam. qui sonus nostras ferit
Calescis aures? Iuno me generum vocat.
Video nitentem regiam clari aetheris,*
- 1440 *Phœbiq; tritam flammeâ zonam rotâ:
Cubile video noctis; hinc tenebras vocat.
Quid hoc? quis axem cludit, & ab ipsis pater
Deducor astris? ora Phœbeus modo
Adsiabat axis, tam prope à calo sui,*
- 1445 *Trachyna video: quis mihi terras dedit?
Modò nempe me infra steterat, ac totus mihi
Subpositus orbis. tam bene excideras dolor.
Cogis fateri. parce, & hanc vocem occupa.
Hæc Hylle dona matris, hoc munus parat.*
- 1450 *Vtinam liceret stipite ingesto impiam
Effringere animam, quale Amazonium malum
Circa niualis Caucaſi domui latus.
O clara Megara, tunc, cum furerem, mihi,
Coniux fuisti? stipitem atque arcus date:*
- 1455 *Dextra inquinetur laudibus maculâ imprimam,
Summus legatur femina Herculeus labor.
HYL. Compeſce diras genitor irarum minas.
Habet, peractum est: quas petis pœnas, dedit:
Suâ perempta dextrâ mater iacet.*
- 1460 *HER. Caci dolores! manibus irati Herculis
Occidere meruit: perdidit comitem Lycam,
Sauire in ipsum corpus exanime impetus
Atque ira cogit. cur minis nostris caret?
Ipsam cadauer pabulum accipiant fera.*
- 1465 *HYL. Plus misera laeso doluit: huic aliquid quoq;
Detrahere velles. occidit dextra sua,*

- Tuo dolore. plura, quàm poscis, tulit.
 Sed non cruenta sceleribus nuptæ iaces,
 Nec fraude matris: Nessus hos struxit dolos,
 I470 Ictus sagittis qui tuis vitam expulit.
 Cruore tincta est palla semiferi, pater,
 Nessusq; nunc has exigit pœnas sibi.
 HER. Habet, peractum est; fata senstra explicant
 Lex ista summa est: quercus hanc fortem mihi
 I475 Fatidica quondam dederat, & Parnasio
 Cirrheæ quatiens templamugitunemus.
 Dextrâ perempti victor Alcide viri
 Olim iacebis; hic tibi emenso freta,
 Terrasq; & umbras, finis extremus datur.
 I480 Nil querimur ultra, decuit hunc finem dari,
 Ne quis superstes Herculis victor foret.
 Nunc mors legatur clara, memoranda, inclyta,
 Me digna prorsus; nobilem hunc faciam diem.
 Cadatur omnis silua, & Oeteum nemus
 I485 Suscipiat ignis, Herculem accipiat rogas.
 Sed ante mortem tu, genus Paantium,
 Hoc triste nobis iuuenis officium adpara;
 Herculeæ totum flamma succendat diem.
 Ad te preces nunc Hylle supremas fero;
 I490 Est clara captas inter, inclytum genus
 Regnumq; referens, Euryto virgo edita,
 Iole; tuis hanc facibus & flammis para.
 Victor cruentus abstuli patriam, lares;
 Nihilq; misera præter Alciden dedi,
 I495 Et iste rapitur: penset arumnas suas,
 Iouis nepotem foueat, & natum Herculis.
 Tibi illa pariat quidquid ex nobis habet.
 Tuq; ipsa planctus pone funebres, precor.

- O clara genitrix. viuet Alcides tuus.
 1500 Virtute nostrâ pellicem feci tuam
 Credi nouercam: siue nascente Herculo
 Nox illa certa est, siue mortalis meus
 Pater est, licet sit falsa progenies mihi,
 Materna culpa cesset, & crimen Iouis.
 1505 Merui parentem, contuli calo decus.
 Natura me concepit in laudes Iouis:
 Quin ipse quanquam Iuppiter credi meus
 Pater esse gaudet. parce iam lacrymis parens,
 Superba matres inter Argolicas eris.
 1510 Quid tale Iuno peperit, aetherium gerens
 Sceptrum, & Tonanti nupta? mortali tamoribus
 Cælum tenens inuidit? Alcidem suum
 Dici esse voluit. perage nunc Titan vices
 Solus relictus: ille qui vester comes
 1515 Vbique fueram, tartara & manes peto.
 Hanc tamen ad imos perferam laudem inclytam,
 Quod nulla pestis vicit Alcidem palam,
 Omnemq; pestem vicit Alcides palam.

C H O R V S.

Sapphici.

- 1520 O Decus mundi, radiate Titan,
 Cuius ad primos Hecate vapores
 Lassa nocturna leuat ora bigæ,
 Dic sub aurora positus Sabais,
 Dic sub occasu positus Iberis,
 Quicq; feruentem patiuntur axem,
 1525 Quicq; sub plaustro patiuntur vrsæ:
 Dic ad aternos properare manes
 Herculem, & regnum canis inquieti,
 Vnde non vnquam remouit vllus.

*Parcite ô dites, inhibete dextras.
Laudis est, purum tenuisse ferrum;
Dumq; regnabas minimum cruentus
In tuas vrbes licuisse factis.*

1565 *Sed locum virtus habet inter astra.
Sedis Arctoa spatium tenebis?*

*An grauis Titan ubi promit æstus?
An sub occasu tepido nitebis,
Vnde commisso resonare Ponto*

1570 *Audies Calpen? loca qua sereni
Deprimes cali? quis erit recepto
Tutus Alcida locus inter astra?
Horrido tantum procul à leone
Det pater sedes, calidoq; Cancro;*

1575 *Ne tuo vultu tremefacta leges
Astra conturbent, trepidetq; Titan,
Vere dum flores venient tepenti,
Et comam siluis hiemes recident,
Vel comam siluis reuocabit æstas,*

1580 *Pomaq; autumno fugiente cedent,
Nulla te terris rapiet vetustas.
Tu comes Phœbo, comes ibis astris.
Antè nascetur seges in profundo,
Vel fretum dulci resonabit undâ,*

1585 *Antè discedet glacialis vrse
Sidus, & ponto vetito fruetur,
Quàm tuas laudes populi quiescant.*

*Te pater rerum miseri precamur,
Nulla nascatur fera, nulla pestis,*

1590 *Non duces sanos miseranda tellus
Horreat; nullâ dominetur aulâ
Qui putet solum decus esse regni.*

Semper intensum tenuisse ferrum.

Si quid in terris iterum timetur,

1595 *Vindicem terra petimus relicta.*

Heu quid hoc? mundus sonat, ecce mæret;

Mæret Alcida pater. an deorum

Clamor, an vox est timida nouerca?

Hercule an viso fugit astra Iuno?

1600 *Lassus an pondus titubauit Atlas?*

An magis diri tremuere manus,

Herculem an visum canis inferorum

Fugit abruptis trepidus catenis?

Fallimur: lato venit ecce vultu

1605 *Quem tulit Paas, humerisq; tela*

Gestat, & notas populis pharetras,

Herculis heres.

ACTVS QVINTVS.

NVTRIX. PHILOCTETES.

Esfare casus, iuuenis, Herculeos precor,

Vultuq; quonam tulerit Alcides necem.

1610 PH. *Quo nemo vitam. NVT. letus ad eone vltimos*

Inuasit ignes? PH. esse iam flammam nihil

Ostendit ille, qui sub occasu Hercules

Virtute vinci docuit indomita omnia.

NVT. Inter vapores quis fuit forti locus?

1615 PH. *Quod vnum in orbe venerat nondum malum,*

Et flamma victa est, hac quoque adcessit feris:

Inter labores ignis Herculeos abit.

NV. Edissere agedum, flamma quo victa est modo?

PH. *Vt omnis Oeten in resta conripuit manus,*

1620 *Hinc fagus umbras perdit, & toto iacet*

Succisa trunco: flexit hinc pinum sero

Astris minantem, & nube de media vocat;

Ruitura

- Sume, quos nubes radios sequantur.
 1530 Pallidus mœstas specularare terras,
 Et caput turpes nebula pererrent.
 Quando, prò Titan, ubi, quo sub axe,
 Herculem in terris alium sequeris?
 Quas manus orbis miser invocabis,
 1535 Si qua sub terra numerosa pestis
 Sparget intentam rabiem draconis?
 Arcadum si quis populi vetusti
 Fecerit siluas æper inquietas?
 Thracia si quis Rhodopes alumnus
 1540 Durior terris Helices niuosa
 Sparget humano stabulum cruore?
 Quis dabit pacem populo timenti,
 Si quid irati superi per vrbes
 Iusserint nasci? iacet omnibus par,
 1545 Quem parem tellus genuit Tonanti.
 Planctus immensas resonet per vrbes;
 Et, comas nullo cohibente nodo,
 Femina exsertos feriat lacertos;
 Solaq; obductis foribus deorum,
 1550 Tempa secure pateant nouerca.
 Vadis ad Lethen, Stygiumq; littus,
 Vnde te nulla referent carina.
 Vadis ad manes miserandus, vnde
 Morte denictâ tuleras triumphum.
 1555 Umbra nudatis venies lacertis,
 Languido vultu, trepidoq; collo:
 Teq; non solum feret illa puppis.
 Non tamen viles eris inter umbras;
 Æacumq; inter, geminosq; Cretas,
 1560 Fata discernes. fieri tyranni

Ruitura cautes mouit, & siluam trahit
Secum minorem. Chaonis quondam loquax

1625 Stat vasta latè quercus, & Phœbum vetat,
Vltraq; totos porrigit ramos nemus:

Gemit illa multo vulnere impresso minax,
Frangitq; cuneos, resilit excussus chalybs,
Vulnusq; ferrum patitur, & truncum fugit.

1630 Commota tandem est: tunc cadens lenta mora
Duxit ruinam; protinus radios locis

Admisit omnes; sedibus pulsa suis
Volucres pererrant nemore succiso diem,
Quaruntq; lassis garrula pinnis nemus.

1635 Iamq; omnis arbor sonuit, & sacra quoque
Sensere quercus horridam ferro manum;
Nulliq; priscum profuit ligno nemus.

Adgeritur omnis silua, & alterna trabes
In astra tollunt Herculi angustum rogam.

1640 Rapit alta flammæ pinus, & robur tenax,
Et breuior ilex: silua contextit pyram,

Populea silua frondis Herculeæ nemus.
At ille, vt ingens nemore sub Nasamonio
Æger reclini pectore admugit leo,

1645 Fertur. quis illum credat ad flammæ rapi?

al. l. x. Vultus petentis astra, non ignes, erant.

h. 20. Vt pressit Oeten, ac suis oculis rogam

Lustrauit, omnes fregit impositus trabes.

Arcumq; poscit: Accipe hæc, inquit, sate

1650 Paante dona, munus Alcide cape:

Has Hydra sensit, his iacent Stymphalides,

Et quidquid aliud eminus vici malum.

Virtute felix iuuenis, has nunquam irritas

Mittes in hostes: siue de media voles

- 1655 *Auferre volucres nube, descendunt aues,
Et certa pradam tela de caelo ferent.
Nec fallat vnquam dexteram hic arcus tuam:
Librare telum didicit, & certam dare
Fugam sagittis, ipsa non fallunt iter*
- 1660 *Emissa neruo tela. tu tantum, precor
Adcommoda ignes, & facem extremam mihi.
Hic nodus, inquit, nulla quem capiet manus,
Mecum per ignem flagret: hoc telum Herculem
Tantum sequetur. hoc quoque acciperes, ait,*
- 1665 *Si ferre posses: adiunget domini rogam.
Tum rigida secum spolia Nemeai mali
Arsura poscit: latuit in spolio rogam.
Ingemuit omnis turba, nec lacrymas dolor
Cuiquam remisit: mater in luctum furens*
- 1670 *Diduxit avidum pectus, atque utero tenus
Exserta vastos vbera in planctus ferit;
Superosq; & ipsum vocibus pulsans Iouem,
Impleuit omnem voce femineâ locum.
Deforme letum mater Herculeum facis;*
- 1675 *Compesce lacrymas, inquit, introrsus dolor
Femineus abeat. Iuno cur latum diem
Te flente ducat: pellicis gaudet sua
Spectare lacrymas. comprime infirmum iecur
Mater; nefas est vbera atque uterum tibi*
- 1680 *Laniare, qui me genuit. & dirum fremens,
Qualis per vrbes duxit Argolicas canem.
Cum victor Erebi Dite contempto redit
Tremente fato: talis incubuit rogo.
Quis sic triumphans latus in curru stetit
Victor? quis illo gentibus vultu dedit
Leges tyrannus? quanta pax obitus tulit?*

*Hæere lacryma; cecidit expulsus dolor
Nobis quoque ipsis; nemo morituro ingemit.*

× Iam flere pudor est; ipsa, quam sexus iubet.

1690 *Mœrere, siccis hæsit Alcmena genis;
Steti: q̄; nato penè iam similis parens.
NVT. Nullasne in astra misit ad superos preces.*

Arsurus? aut in vota respexit Iouem?

PH. Iacuit sui securus, & celum intuens

1695 *Quæsiuit oculis, arce an ex aliqua pater
Despiceret illum. tum manus tendens ait:*

Quacunque parte prospicis natum pater,

Iste est pater, quem nocte commissâ dies

Quæsiuit vnus, si meas laudes canit

1700 *Vtrumque Phœbi lituus, & Scythia genus,*

Et omnis ardens ora quam torret dies:

Si pace tellus plena, si nulla gemunt

Vrbes, nec aras impias quisquam inquinat:

Si scelera desunt, spiritum admitti hunc precor

1705 *In astra, nec me mortis inferna locus,*

Nec mœsta nigri regna conterrent Iouis:

Sed ire ad illos umbra quos vici deos

Pater erubesco, nube discussa diem

Pande, vt deorum vultus ardentem Herculem

1710 *Speçtet: licet tu sidera & mundum neges,*

Vltro pater cogere, si voces dolor

Abstulerit vllas. pande tum Stygios lacus,

Et redde fatis, adproba natum prius:

Vt dignus astris videar hic faciet dies.

1715 *Leue est quod actum est. Herculem genitor prius*

Inuerit, an damnauit? hoc postq̄; addidit;

Nouerca cernat quo feram flammam modo.

Flammam poposcit, hoc age Alcida comes;

- Non segnis, inquit, conripe Oetæam facem,
 1720 Quid dextra tremuit? num manus pauida impium
 Scelus refugit? redde iam pharetras mihi
 Ignaue, iners, inermis. en nostros manus
 Quæ tendat arcus. quis sedet pallor genis?
 Animo faces inuade, quo Alciden vides
 1725 Vultu iacere; respice arsurum miser.
 Vocat ecce iam me genitor, & pandit polos.
 Venio pater. Vultusq; non idem fuit.
 Tremente pinum dexterâ ardentem impuli.
 Refugit ignis, & reluctantur faces,
 1730 Et membra vitant: sed recedentem Hercules
 Insequitur igne. Caucasum, aut Pindû, aut Athon
 Ardere credas. nullus erupit sonus;
 Tantùm ingemiscit ignis. ah durum iecur!
 Typhon in illo positus immanis rogo
 1735 Gemuisset ipse, quidq; conuulsam solo
 Imposuit humeris Ossan Enceladus ferox.
 At ille medias inter exsurgens faces
 Semustus ac laniatus, intrepidus, rubens,
 Nunc, ô parens Herculeæ, sic stare ad rogam,
 1740 Te mater, inquit, sic decet flere Herculem?
 Inter vapores positus, & flamma minas
 Immotus, inconcussus, in neutrum latus
 Conrepta flectens membra, adhortatur, monet,
 Gerit aliquid ardens; omnibus fortem addidit
 1745 Animum ministris. vrere ardentem putes.
 Stupet omne vulgus, vix habent flamma fidem;
 Tam placida frons est, tanta maiestas viro;
 Nec properat vri. cumq; iam forti datum
 Leto satis pensauit, igniferas trabes
 1750 Hinc inde traxit, minima quas flammâ occupat,

Totaſq; in ignem vertit, & quàm plurimus
Exundat ignis, recipit intrepidus, ferox.

Nunc ora flammis implet. aſt illi graues
Luxere barba. cumq; iam vultum minax

1755 Adpeteret ignis, lamberent flamma caput,
Non preſſit oculos. Sed quid hanc mœſtam intuoꝝ
Sinu gerentem reliquias magni Herculis?

Crinemq; iactans ſquallidum Alcmene gemit?

ALCMENA. PHILOCTETES.

1760 **T**Imete ſuperi fata. tam paruus cinis
Herculeus eſt; huc ille decreuit gigas.

O quanta Titan in nihil moles abIt!

Anilis, heu me, cepit Alcidem ſinus.

Hic tumultus illi eſt; ecce vix totam Hercules

Compleuit urnam. quàm leue eſt pondus mihi,

1765 Cui totus ather pondus incubuit leue.

Ad tartara olim regnaq; ô nate vltima

Rediturus ibas; quando ab inferna Styge

Remeabis iterum? non uti ſpolium trahas,

Rurſumq; Theſeus debeat lucem tibi;

1770 Sed quando ſolus ignis impoſitus tuas

Compescet umbras, teq; tartareus canis

Inhibere poterit? quando Tanareas fores

Pulſabis? Ah quas mater ad fauces agar?

Quàm mors aditur? vadis ad manes iter

1775 Habiturus vnum. Quid diem queſtu tero?

Quid miſera duras vita? quid lucem hanc tenes?

Quem parere rurſus Herculem poſſum Ioui?

Quis me parentem natus Alcmenam ſuam

Tantus vocabit? ô nimis felix, nimis,

1780 Thebane coniux, Tartari intraſſi loca

Florente nato; teq; venientem inferi

Timuere forsan, quòd pater tantum Hercules
 Vel falsus aderas. Quas petam terras anus,
 Inuisa sacris regibus? si quis tamen

- 1785 Rex est relictus sacrus. hei misera mihi!
 Quicumque casus ingemunt nati patres,
 A me peteret supplicia, me cuncti obruent.
 Si quis minor Busiris, aut si quis minor
 Antæus vrbes perfida terrent plaga,
- 1790 Ego prada ducar; si quis Ismarios greges
 Thracis cruenti vindicat, carpent greges
 Mea membra diri. forsitan pœnas petet
 Irata Iuno, totus vretur dolor:
 Secura victo tandem ab Alcide vacat.
- 1795 Pellex supersum, supplicia de qua exigit,
 Ne parere possem, fecit hic natus mihi
 Vterum timendum. qua petam Alcmene loca?
 Quis me locus, qua regio, qua mundi plaga
 Defendet? aut quas mater in latebras agar?
- 1800 Vbique certè nota, si patriam petam,
 Laresq; miseros, Argos Eurystheus tenet.
 Orbata Thebas, regnum & Ismenum petam,
 Thalamosq; nostros, in quibus quondam Iouem
 Dilecta vidi? prò nimis felix nimis,
- 1805 Si fulminantem & ipsa sensissem Iouem!
 Vtinam meis visceribus Alcides foret
 Exsectus infans? nunc datum est misera, datum
 Videre natum laude certantem Ioui:
 Et hoc daretur scire, quod fatum mihi
- 1810 Eripere posset! quis memor viuet tui
 O nate populus? omne iam ingratum est genus.
 Petam Cleonas? Arcadum an populos petam?
 Meritisq; terram nobilem quaram tuis?

Hic dira serpens cecidit hic ales fera;

1815 *Hic rex cruentus; hic tua si quis manu,
Qui te sepulto possidet calum, Les.*

*Si grata terra est, populus Alcmenam tuam
Descendat cunctis Thracia: gentes petam,
Hebriq; populos. hac quoque est meritis tuis*

1820 *Defensa tellus; stabula cum regno iacent.*

*Hic pax cruento rege prostrato data est:
Vbi enim negata? quod tibi infelix anus
Quaram sepulchrum? de tuis totus rogis
Contendat orbis: reliquias magni Herculis*

1825 *Quis populus, aut qua templa, qua gentes colent?
Quis iam petet, quis pascet Alcmenes onus?
Qua tibi sepulchra nate, quis tumulus sat est?
Hic totus orbis famam erit tumulus tibi.*

1830 *Quid anime trepidas? Herculis cineres tene,
Complectere ossa, reliquia auxilium dabunt,
Erunt satis praesidia, terre bunt tua*

*Reges vel umbra. PH. debitos nato quidem
Compesce fletus mater Alcida inclyti.
Non est gemendus, nec graui urgens nece,*

* 1835 *Virtute quisquis abstulit fatis iter.*

*Aeterna virtus Herculem fieri vetat:
Fortes vetat mœrere, degeneres iubet.*

*AL. Sedabo quæsus? vindicem amisi parens
Terra atque pelagi, quæq; purpureus dies*

1840 *Virumque clara spectat Oceanum rotâ.*

*Quot misera in uno cecidi natos parens?
Regno carebam, regna sed poteram dare.
Vna inter cunctas terra quas matres gerit,
Votis peperci: nil ego à superis peti*

1845 *Incolam nato. quid dare Hercules mihi*

Non poterat ardor? quis Deus quidquam mihi
 Negare poterat? vota in hac fuerant manu;
 Quidquid negaret Iuppiter, daret Hercules.
 Quid tale genitrix vlla mortalis tulit?

1850 Desseuit aliqua mater, & toto stetit
 Succisa foetu, bisq; septenos greges
 Deplanxit vna; gregibus aquari meus
 Quot ille poterat! matribus miseris adhuc
 Exemplar ingens deerat; Alcmena dabit.

1855 Cessate matres, pertinax si quas dolor
 Adhuc iubet lugere, quas luctus grauis
 In saxa vertit; cedite his cuncta malis.
 Agedum, senile pectus o misera manus
 Pulsate. & vna funeri tanto sat est

1860 Grandæua anus defecta; quod totus breui
 Iam quæret orbis? expedi in planctus tamen
 Desessa quanquam brachia, vt inuidiam deis
 Lugendo facias. aduoca in planctum genus.

ALCMENA. Anapæstici.

1865 **F**lete Alcmenen, magniq; Iouis
 Plangite natum, cui concepto,
 Lux vna perit, noctesq; duas
 Contulit Eos: ipsa quiddam
 Plus luce perit. tota pariter
 Plangite gentes, quarum sauos

1870 Ille tyrannos iussit Stygias
 Penetrare domos, populisq; madens
 Ponere ferrum; fletum meritis
 Reddite tantis. totus, totus
 Personet orbis. fleat Alciden

1875 Cærulea Crete; magno tellus
 Clara Tonante:

- Centum populi brachia pulsent.
 Nunc Curetes, nunc Corybantes
 Arma Idæâ quassate manu:
 1880 Armis illum lugere decet:
 Nunc nunc funus plangite verum;
 Iacet Alcides non minor ipso,
 Creta, Tonante,
 Flete Herculeos Arcades obitus,
 1885 Nondum Phœbo nascente genus.
 Et iuga Spartes Nemeâq; sonent,
 Feriatq; graues Manala plangētus.
 Poscite magno Alcidem gemitu:
 Stratus vestris setiger oris,
 1890 Aleſq; sequi iussa sagittas
 Totum pinnis velata diem?
 Flete Argolici, flete Cleons,
 Hic terrentem mœnia quondam
 Vestra leonem fregit nostri
 1895 Dexterâ nati. date Sitionia
 Verbera matres, gelidusq; sonet
 Planctibus Hebrus. flete Alcidem,
 Quod non stabulis nascitur infans,
 Nec vestra greges viscera carpunt.
 1900 Fleat Anteo libera tellus;
 Et raptâ sero plaga Geryone.
 Mecum misera plangite gentes:
 Audiat ictus vtraque Tethys.
 Vos quoque mundi turba citati,
 1905 Flete Herculeos numina casus.
 Vestrum Alcides ceruice meus
 Mundum, superi, calumq; tulit:
 Cùm stelligeri vicēt r olympi,

Pondere liber spiravit Atlas.

1910 *Vbi nunc nostra Iuppiter arces?*

Vbi promissi regia mundi?

Nempe Alcides mortalis obit;

Nempe sepultus. quoties telis

Facibusq; tuis ille pepercit?

1915 *Quoties ignis spargendus erat?*

In me saltem iaculare facem,

Semelemq; puta.

Iámne Elysias ó nate domus,

Iam littus habes, ad quod populos

1920 *Natura vocat?*

An post raptum Styx atra canem

Præclusit iter; teq; in primo

Limine Ditis fata morantur?

Quis nunc umbras nate tumultus,

1925 *Manesq; tenet?*

Fugit abductâ nauita cymbâ,

Et Centauris Thessala motis

Ferit adtonitos unguia manes?

Anguesq; suos Hydra sub undis

1930 *Territa mersit: teq; labores*

O nate timent?

Fallor, fallor vesana parens?

Nec te manes umbraq; timent.

Non Argolico rapta leoni

1935 *Fuluâ pellis contecta iubâ*

Lauos operit dura lacertos;

Vallantq; feri tempora dentes.

Donum pharetra cessere tue.

Telaq; mittet iam dextra minor.

1940 *Vadis inermis nate per umbras,*

Ad quas semper mansurus eris.

HERCVLES. ALCMENA.

Iambici & dactylici.

- Q** *Vid me tenentem regna siderei poli,
Caloq; tandem redditum, planctu iubet
Sentire fatum' parce. nam virtus mihi*
- 1945 *In astra, & ipsos fecit ad superos iter.
AL. Vnde sonus trepidas aures ferit?
Vnde meas inhibet lacrymas fragor?
Agnosco agnosco, victum est chaos
A Styge, nate, redis iterum mihi:*
- 1950 *Fractaq; non semel est mors horrida.
Vicisti rursus noctis loca,
Puppis & inferna vada tristia.
Peruius est Acheron iam languidus,
Et remeare licet soli tibi.*
- 1955 *Nec te fata tenent post funera,
An tibi preclusit Pluton iter,
Et pavidus regni metuisti sibi?
Certè ego te vidi flagrantibus
Inpositum siluis, cum pluribus*
- 1960 *In calum surerent flamma minis.
Arsisti certè, verum vltima
Non tenuere tuas umbras loca;
Quid timuere tui manes precor?
Vmbra quoque est Diti nimis horrida.*
- 1965 *HER. Non me ridentis stagna Cocyti tenent,
Non puppis umbras furua transuexit meas;
Iam parce mater questibus, manus semel
Vmbra q; vidi: quidquid in nobis tui
Mortale fuerat, ignis iniectus tulit:*
- 1970 *Paterna calo pars data est, flammis tua.*

Proinde planctus pone, quos nato pares
 Genitrix inerti: luctus in turpes eas?
 Virtus in astra tendit, in mortem timor.
 Prasens ab astris, mater, Alcides cano;

1975 Pœnas cruentus iam tibi Eurystheus dabit,
 Curru superbum vecta transcendes caput.
 Me iam decet subire caelestem plagam;
 Inferna vincorursus Alcides loca.

AL. Mane parumper. cessit; ex oculis abire:

1680 In astra fertur. fallor, an vultus putat
 Vidisse natum? misera mens incredula est. †
 Es numen, & te mundus æternum tenet.
 Io triumphæ. regna Thebarum petam,
 Nouumq; templis additum numen canam.

CHORVS. Anapæstici.

1985 **N** Vnquam Stygias fertur ad umbras
 Inclyta virtus. viuite fortes;
 Nec lethæos seuæ per amnes
 Vos fata trahent. sed cum summas
 Exiget horas consumpta dies,

1990 Iter ad superos gloria pandet.
 Sed tu dormitor magne ferarum,
 Orbisq; simul pacator ades.
 Nunc quoq; nostras respice terras:
 Et si qua nouo bellua vultu

1995 Quatiens populos terrore graui,
 Tu fulminibus frange trifulcis,
 Fortius ipso genitore tuo
 Fulmina mittens.

L. ANNÆI SENECAE
I V N I O R I S

Thyestes.

Personæ.

TANTALVS. ATREVS. THYESTES.
NUNCIVS. MEGÆRA. SERVVS.
PLISTHENES. CHORVS.

A C T V S P R I M V S.

TANTALVS. MEGÆRA.

Quis me inferorum sede ab infarsa extrahit,
Auido fugaces ore castantem cibos?

Quis malè deorum Tantalò viuas domos
Ostendit iterum? peius inuentum est siti
5 Arente in vndis aliquid, & peius fame
Hiante semper? Sisyphi nunquid lapis
Gestandus humeris lubricus nostris venit?
Aut membra celeri differens cursu rota?
Aut pœna Tityi, semper ad crescens iecur
10 Visceribus atras pascit effessis aues?
Et nocte reparans quidquid amisit die,
Plenum recenti pabulum monstro iacet?
In quod malum transscribor? ô quisquis nona
Supplicia functis durus umbrarum arbiter
15 Disponis, adde si quid ad pœnas potes:
Quod ipse custos carceris diri horreat,
Quod mœstus Acheron paueat, ad cuius metum
Nos quoque tremamus; quare, iam nostrâ subit,
E stirpe turba, qua suum vincat genus,
20 Ac me innocentem faciat, & inausa audeat.

Regio-

- Regione quidquid impia cessat loci,
 Complebo. nunquam stante Pelopeia domo,
 Minos vocabit. ME. perge detestabilis
 Umbra, & penates inpios furivage.
- 25 Certetur omni scelere, & alterna vice
 Stringantur enses. nec sit irarum modus
 Pudorve: mentes cacus instiget furor;
 Rabies parentum duret, & longum nefas
 Eat in nepotes. nec vacet cuiquam vetus
- 30 Odisse crimen, semper oriatur novum,
 Nec unum in uno: dumq; punitur scelus,
 Crescat: superbis fratribus regna excidant,
 Repetantq; profugos: dubia violenta domus
 Fortuna reges inter incertos labet:
- 35 Miser ex potente fiat, ex misero potens;
 Fluētq; regnum casus assiduo ferat:
 Ob scelera pulsi, cum dabit patriam deus,
 In scelera redeant: sintq; tam inuis omnibus,
 Quam sibi. nihil sit ira quod vetitum putet.
- 40 Fratrem expauescat frater, & natum parens,
 Natusq; patrem. liberi pereant male,
 Peius tamen nascantur. immineat viro
 Infesta coniux. bella trans pontum vehant:
 Effusus omnes inriget terras cruor,
- 45 Supraq; magnos gentium exsultet duces
 Libido victrix. impia stuprum in domo
 Leuissimum sit: fratris & fas, & fides,
 Iusq; omne pereat. non sit a vestris malis
 Immune calum. cum micant stella polo,
- 50 Flammaq; servant debitum mundo decus;
 Nox atra fiat, excidat caelo dies.
 Misce penates; odia, caedes, funera

- Accersere, & imple scelere Tantaleam domum.*
Ornetur altum columen, & lauro fores
 55 *Lata virescant; dignus aduentus tuo*
Splendescat ignis; Thracium sicut nefas
Maiore numero, dextra cur patrii vacat?
Nondum Thyestes liberos deslet suos?
Ecquando tollet ignibus iam subditis
 60 *Spumante aheno membra? per partes eant*
Discerpta: patrios polluat sanguis focos:
Epulae instruantur, non noui sceleris tibi
Comiua venies; liberum dedimus diem.
Tuamq; ad istas soluimus mensas famem.
 65 *Ieiunia exple, mistus in Bacchum cruor*
Spectante te potetur: inueni dapas,
Quas ipse fugeres. siste, quod praeceptis ruis?
TAN. Ad stagna, & amnes, & recedentes aquas,
Labrisq; ab ipsis arboris plena fugas.
 70 *Abire in atrum carceris liceat mei*
Cubile: liceat, si parum videor miser,
Mutare ripas: alueo medius tuo
Phlegethon relinquitur, igneo cineris freto.
Quicumque poenas lege factorum datas
 75 *Pati iuberis; quisquis exeso iaces*
Pavidus sub antro, quicq; venturi times
Montis ruinam: quisquis auidorum feros
Rictus leonum, & dira furiarum agmina
Implicitus horres: quisquis inmissas faces
 80 *Semiustus abigis, Tantali vocem excipe*
Properantis ad vos: credite experto mihi;
Amate poenas, quando continget mihi
Effugere superos? ME. antè perturba domum;
Inferq; tecum praelia, & ferri malum

- 85 Regibus amorem: concute insano ferum
 Pectus tumultu. TAN. me pati poenas docet,
 Non esse poenam: mittor, ut dirus vapor
 Tellure ruptâ, vel grauem populis luem
 Sparsura pestis. ducam in horrendum nefas
- 90 Auis nepotes? magne diuorum parens,
 Nosterq; quamuis pudeat, ingenti licet
 Taxata poenâ lingua crucietur, loquar;
 Nec hoc tacebo moneo, ne sacrâ manus
 Violata cede, néve furiali malo
- 95 Adspergite aras. stabo, & arcebo soelus.
 Quid ora terres verberare, & tortos ferox
 Minaris angues? quid famem fixam intimis
 Agitas medullis? flagrat incensum siti
 Cor, & perustis flamma visceribus micat.
- 100 Sequor. ME. furorem diuide in totam domum.
 Sic sic ferantur, & suum infensi inuicem
 Sitiant cruorem; sensit introitus tuos
 Domus, & nefando tota contactu horruit.
 Actum est abundè, gradere ad inferos specus;
- 105 Annemq; notum; iam tuo mæsta pede
 Terra grauantur. cernis ut fontes liquor
 Introrsus actus linquat; ut ripa vacent;
 Ventusq; raras igneus nubes ferat; *a Ura /*
 Pallefcit omnis arbor, ac nudus stetit *ca 043*
- 110 Fugiente pomo ramus; & qui fluctibus
 Illinc propinquis Isthmos atque illinc fremit,
 Vicina gracili diuidens terrâ vada,
 Longè remotos latus exaudit sonos.
 Iam Lerna retrocessit, & Phoronides
- 115 Latuere vena, nec suas profert sacras
 Alpheus undas, & Citharonis iuga

Stant parte nulla cana, deposita niue;
 Timentque veterem nobiles Argi sitim,
 En ipse Titan dubitat, an iubeat sequi,

120 Cogatq; habenis ire periturum diem.

CHORVS. Choriambici Asclepiadei.

A Rgos de superis si quis Achaicum,
 Piseasq; domos turribus inclytas,
 Isthmi si quis amat regna Corinthij,
 Et portus geminos, & mare dissidens:

125 Si quis Taygeti conspicuas niues,
 Quas cum Sarmaticus tempore frigido

In summis boreas composuit iugis,

Æstas veliferis soluit Etesijs;

Quem tangit gelido flumine lucidus

130 Alpheus, stadio notus Olympico,

Aduertat placidum numen, & arceat

Alterna scelerum ne redeant vices,

Neu succedat auo deterior nepos,

Et maior placeat culpa minoribus.

135 Tandem lassâ feros exsuat impetus

Sicci progenies inpiâ Tantali.

Peccatum satis est; fas valuit nihil,

Aut commune nefas. proditus occidit

Deceptor domina Myrtilus, & fide

140 Vectus qua tulerat, nobile reddidit

Mutato pelagus nomine. notior

Nulla est Ioniis fabula nauibus.

Exceptus gladio paruulus inpio

Dum currit patrium natus ad osculum,

145 Inmatura focus victima concidit;

Diuulsusq; tua est Tantale dextera,

Mensas ut strueres hospitibus deis.

- Hos æterna fames prosequitur cibos,
 Hos æterna sitis, nec dapibus feris
 150 Decerni potuit pœna decentior;
 Stat lusus vacuo gutture Tantalus,
 Impendet capiti plurima noxio
 Phineis auibus præda fugacior.
 Hinc illinc grauidis frondibus incubat
 155 Et curuata suis foetibus, ac tremens
 Inludit patulis arbor hiatibus.
 Hæc, quamuis auidus, nec patiens mora
 Deceptus toties tangere negligit,
 Obliquatq; oculos, oraq; comprimit,
 160 Inclusisq; famem dentibus adligat:
 Sed tunc diuitias omne nemus suas
 Demittit propius, pomaq; desuper
 Insultant foliis mitia languidis,
 Accenduntq; famem, quæ iubet inritas
 165 Exercere manus: hæc ubi protulit,
 Et falli libuit, totus in arduum
 Autumnus rapitur, siluaq; mobilis.
 Instat deinde sitis non leuior fame,
 Quæ cum percaluit sanguis, & igneis
 170 Exarsit facibus, stat miser obuios
 Fluclus ore petens, quos profugus latex
 Auertit, sterili deficiens vado;
 Conantemq; sequi deserit, hic bibit
 Altum de rapido gurgite puluerem.

ACTVS SECVNDVS.

ATREVS. SERVVS.

- 175 I Gnaue, iners, eneruis, & (quod maximum
 Probrum tyranno rebus in summis reor)
 Inultæ, post tot scelera, post fratris dolos,

Fasq; omne ruptum, questibus vanis agis
Iras? at Argos fremere iam totum tuis

180 Debebat armis, omnis & geminum mare
Innare classis, iam tuis flammis agros
Lucere & urbes decuit; ac strictum undique
Micare ferrum. Tota sub nostro sonet
Argolica tellus equite; non silua tegant

185 Hostem, nec altis montium structa iugis
Arces. relictis bellicum totus canat
Populus Mycenis. quisquis inuisum caput
Tegit ac tuetur, clade funesta occidat.
Hæc ipsa pollens inclyti Pelopis domus

190 Ruat vel in me, dummodo in fratrem ruat.
Age anime, fac quod nulla posteritas probet;
Sed nulla taceat. aliquod audendum est nefas
Atrox, cruentum, tale, quod frater meus
Suum esse malit. scelera non ulcisceris,

195 Nisi vincis, & quid esse tam seuum potest,
Quod superet illum. nunquid abiectus iacet?
Nunquid secundis patitur in rebus modum,
Fessis quietem? noui ego ingenium viri
Indocile; flecti non potest, frangi potest.

200 Proin antequam se firmet, aut vires paret
Petatur vltro, ne quiescentem petat.
Aut perdet, aut peribit; in medio est scelus
Positum occupanti. SER. fama te populi nihil
Aduersa terret? ATR. maximū hoc regni bonū est,

X 205. Quod facta domini cogitur populus sui
Quam ferre, tam laudare. SER. quos cogit metus
Laudare, eosdem reddit inimicos metus.
At qui faucis gloriam veri petit,
Animo magis quam voce laudari volet.

210 ATR. Laus vera & humili saepe contingit viro;
Non nisi potenti falsa quod nolunt velint.

SER. Rex velit honesta; nemo non eadem volet.

AER. Vbicumque tantum honesta dominant licent,
Precario regnatur. SER. Vbi non est pudor,

215 Nec cura iuris, sanctitas, pietas, fides,

Instabile regnum est. ATR. sanctitas, pietas, fides,
Priuata bona sunt: qua iuuat, reges eant.

SER. Nefas nocere vel malo fratri puta.

ATR. Fas est in illo quidquid in fratre est nefas.

220 Quod enim reliquit crimen intactum? aut ubi

Sceleri pepercit? coniugem stupro abstulit,

Regnumq; furto; specimen antiquum imperi

Fraude est adeptus; fraude turbauit domum.

Est Pelopis altis nobile in stabulis pecus,

225 Arcanus aries, ductor opulenti gregis,

Huius per omne corpus effuso coma

Dependet auro, cuius è tergo noui

Aurata reges sceptrata Tantalei gerunt;

Possessor huius regnat: hunc tanta domus

230 Fortuna sequitur. tuta seposita sacer

In parte carpit prata, qua cludit lapis,

Fatale sacro pascuum muro tegens.

Hunc (facinus ingens ausus) adsumpta in scelus

235 Consorte nostri perfidus thalami auerit.

Hinc omne cladis mutua fluxit malum.

Per regna trepidus exul errauit mea:

Pars nulla generis tuta ab insidiis vacat,

Corrupta contum, imperi quassa est fides.

240 Domus agra, dubius sanguis: est certi nihil,

Nisi frater hostis. quid stupes? tandem incipe,

Animosq; sume. Tantalum & Pelopem aspice:

Ad hæc manus exempla poscuntur mea.

Profare, dirum quâ caput mactem viâ.

SER. *Ferro peremptus spiritum inimicum exspuas.*

245 ATR. *De sine pœna loqueris, ego pœnam volo.*

Perimat tyrannus? lenis in regno meo

Mors impetretur? SER. nulla te pietas mouet?

ATR. *Excede pietas, si modo nostra in domo*

Vnquam fuisti. dira furiarum cohors,

250 *Discorsq; Erinmys veniat, & geminas faces*

Megara quatiens. non satis magno meum

Ardet furore pectus: impleri iuuat

Maiore monstro. SER. quid noui rabidus struis?

ATR. *Nil quod doloris capiat ad sueti modum.*

255 *Nullum relinquam facinus, & nullum est satis.*

SER. *Ferrum? ATR. parum est. SER. Quid ignis?*

(ATR. *etiamnum parum est.*

SER. *Quonam ergo telo tantus utetur dolor?*

ATR. *Ipsò Thyeste. SER. maius est ira hoc malum.*

ATR. *Fateor. tumultus pectora ad tonitus quatit.*

260 *Penitusq; voluit: rapior, & quò nescio:*

Sed rapior. imo mugit è fundo solum;

Tonat dies serenus; ac totis domus

Vt fracta tectis crepuit, & moti lares

Vertere vultum. fiat hoc, fiat, nefas,

265 *Quod dî timetis. SER. facere quid tandem paras?*

ATR. *Nescio quid animus maius, & solito amplius*

Supraq; fines moris humani tumet,

Instatq; pigris manibus: haud, quid sit, scio.

Sed grande quiddam est. ita sit: hoc anime incipe.

270 *Dignum Thyeste facinus & dignum Atreo*

Vterque faciat. vidit infandas domus

Odrysiæ mensas. fateor, immane est scelus

- Sed occupatum, maius hoc aliquid dolor
 Inueniat. animum filio inspira parens,
 275 Sororq; causa est similis; adsiste, & manu
 Impelle nostram; liberos audius parens
 Gaudensq; laceret & suos artus edat.
 Bene est. abunde est; hic placet pœna modus
 Tantisper. vbinam est? tam diu cur innocens
 280 Versatur Atreus tota iam ante oculos meos
 Imago cadis errat, ingesta orbitas
 In ora patris. anime quid rursus times?
 Et ante rem subsidis? audendum est, age.
 Quod est in isto scelere precipuum nefas.
 285 Hoc ipse faciat. SER. sed quibus captus dolis
 Nostros dabit perductus in laqueos pedem?
 Inimica credit cuncta. ATR. non poterit capi.
 Nisi capere vellet. regna nunc sperat mea:
 Hac spe minanti fulmen occurret Ioui;
 290 Hac spe subibit gurgitis tumidi minas;
 Dubiumq; Libyæ Syrtis intrabit fretum;
 Hac spe, quod esse maximum retur malum,
 Fratrem videbit. SER. quis fidem pacis dabit?
 Cui tanta credit ATR. credula est spes improba:
 295 Natis tamen mandata, qua patruo ferant,
 Dabimus: relictis exsul hospitibus, vagus,
 Regno ut miserias mutet, atque Argos regat
 Ex parte dominus. si nimis durus preces
 Spernet Thyestes, liberos eius rudes,
 300 Malisq; fessos grauibus, & faciles capi
 Preces mouebunt. hinc vetus regni furor,
 Illinc egestas tristis, hinc durus labor,
 Quamuis rigentem tot malis subigent virum,
 SER. Iam tempus illi fecit arumnas leues.

- X 305 ATR. Erras: malorum sensus ad crescit dies
 Leue est miserias ferre; perferre est graue.
 SER. Alios ministros consillis istis lege.
 Peiora iuuenes facile praecepta audiunt:
 In patre facient quidquid in patruo doces.
 310 Saep in magistrum scelera redierunt sua.
 ATR. Vt nemo doceat fraudis & sceleris vias,
 * Regnum docebit. ne mali fiant, times:
 * Nascuntur. istud, quod vocas sauum, asperum,
 Agiq; dire credis, & nimium inpie,
 315 Fortasse & illic agitur. SER. hanc fraudem scient
 Nati parari; tacita tam rudibus fides
 Non est in annis detegent forsitan dolos.
 ATR. Tacere multis discitur vita malis
 SER. Ipsosne, per quos fallere alium cogitas,
 320 Falles. ATR. ac ipsi crimine & culpa vacent.
 Quid enim est necesse liberos sceleri meo
 Injerere? per nos odia se nostra explicent.
 Male agis, recedis anime: si parcis tuis,
 Parce & illi, consill Agamemnon mei
 325 Sciens minister fiat, & patris cliens
 Menelaus adest. prolis incerte fides.
 Ex hoc petatur scelere: si bella abnuunt,
 Et gerere nolunt odia; si patruum vocant;
 Pater est. eatur. Multa sed trepidus solet
 Detegere vultus, magna nolentem quoque
 330 Consilia produnt: nesciant quanta rei
 Fiant ministri. & stratu coepta occulte.
 SER. E laud sum monendus ista nostro in pectore
 Fides, timorq; sed magis cludit fides.

THYESTES.
CHORVS.
Choriambici Glyconij.

179

- 335 Tandem regia nobilis,
Antiqui genus Inachi,
Fratrum composuit minas.
Quis vos exagitat furor,
Alternis dare sanguinem,
340 Et sceptrum scelere adgredi?
Nescitis cupidi arcium,
Regnum quo iaceat loco.
Regem non faciunt opes,
Non vestis Tyria color,
345 Non frontis nota regia,
Non auro nitida trabes.
Rex est, qui posuit metus,
Et diri mala pectoris:
Quem non ambitio inpotens,
350 Et nunquam stabilis fauor
Vulgi precipitis mouet:
Non quidquid fudit Occidens;
Aut vnda Tagus aurea
Claro deuehit alueo:
355 Non quidquid Libycis terit
Feruens area messibus;
Quem non concutiet cadens
Obliqui via fulminis;
Non eurus rapiens mare;
360 Aut sauo rapidus freta
Ventosi tumor Adria;
Quem non lancea militis,
Non strictus domuit chalybs,
Qui tuto positus loco

Secundus Rex

- 363 *Infra se videt omnia:*
Occurritq; suo libens
Fato, nec queritur mori.
Reges conueniant licet,
Qui sparsos agitant Dacas,
- 370 *Qui rubri vada littoris;*
Aut gemmis mare lucidum
Late sanguineum tenent;
Aut qui Caspia fortibus
Recludunt iuga Sarmatis;
- 375 *Certet Danubium licet*
Audet qui pedes ingredi;
Et quocumque loco iacent
Seres vellere nobiles:
- Mens regnum bona possidet.*
- 380 *Nil ullis opis est equis;*
Nil armis, & inertibus
Telis, qua procul ingerit
Parthus, cum simulat fugas:
Ad motis nihil est opus
- 385 *Vrbes sternere machinis,*
Longe saxa rotantibus:
- Rex est, qui metuit nihil;*
Rex est quique cupit nihil.
Hoc regnum sibi quisque dat.
- 390 *Stet quicumque volet potens*
Aula culmine lubrico;
Me dulcis saturet quies.
Obscuro positus loco,
Leni persuar otio.
- 395 *Nullis nota Quiritibus*
Aetas per tacitum fluat.

- Sic cum transferint mei
 Nullo cum strepitu dies,
 Plebeius moriar senex.
 400 Illi mors grauis incubat,
 Qui notus nimis omnibus,
 Ignotus moritur sibi.

ACTVS TERTIVS.

THYESTES. PLISTHENES.

- O Ptata patria cecata, & Argolicas opes,
 Miserisq; summū ac maximū exsulibus bonū,
 405 Tactum soli natalis, & patrios deos
 (Si sunt tamen di) cerno, Cyclopium sacras
 Turres, labore maius humano decus,
 Celebrata iuueni stadia, per qua nobilis
 Palmam paterno non semel curru tuli.
 410 Occurret Argos, populus occurret frequens.
 Sed nempe & Atreus; repete siluestres fugas
 Saltusq; densos potius, & mistam feris
 Similemq; vitam. clarus hic regni nitor
 Fulgore non est quod oculos falso auferat:
 415 Cum quid datur, spectabis, & dantem adspice,
 Modò inter illa qua putant cuncti aspera
 Fortis fui, letusq; nunc contra in metus
 Reuoluor; animus haret, ac retro cupit
 Corpus referre; moueo nolentem gradum.
 420 PL. Pigro (quid hoc est?) genitor incessu stupet,
 Vultumq; versat, seque in incerto tenet.
 THY. Quid anime pendes? quidve consilium diu
 Tam facile torques rebus in certissimis?
 Fratri atque regno credis? an metuis mala
 425 Iam victa, iam mansueta? & arumnas fugis
 Bene conlocatas? esse iam miserum iuuat.

Reflecte gressum, dum licet, teq; exipe.

PL. *Qua causa cogit genitor à patria gradum
Referre visa? cur bonis tantis sinum*

- 430 *Subdaucis? irâ frater abiectâ redit,
Partemq; regni reddit, & lacera domus
Conpennit artus, teq; restituit tibi.*

THY. *Causam timoris, ipse quam ignoro, exigis.
Nihil timendum video, sed timeo tamen:*

- 435 *Placet ire; pigris membra sed genubus labant;
Alioq; quàm quò nitor, abductus feror;
Sic concitatam remige & vento ratem
Æstus resistens remigi & velo refert.*

PL. *Peruince quidquid obstat & mentem impedit:*

- 440 *Reducemq; quanta pramia expectent vide.
Pater potes regnare. THY. quin possum mori.
PL. Summa est potestas. nulla, si cupias nihil,
Natis relinques? TH. non capit regnum duos. X
PL. Miser esse mauult, esse qui felix potest?*

- 445 *TH. Mihi crede, falsis magna neminitus placent.
Frustra timentur dura. dum excelsus steti,
Nunquam pauere destiti, atque ipsum mei
Ferrum timere lateris. ô quantum bonum est,
Obstare nulli, capere securas dapes!*

- 450 *Humi iacentem scelera non intrant casam,
Tutusq; mensâ capitur angustâ cibus.
Venenum in auro bibitur; expertus loquor.
Malam bonâ præferre fortunam licet.
Non vertice alti montis inpositam domum,*

- 455 *Et eminentem ciuitas humilis tremit;
Nec fulget altis splendidum tectis ebur;
Somnosq; non descendit excubitor meos;
Nec classibus piscamur; & retro mare*

- Iactâ fugamus mole; non ventrem improbum*
 460 *Alimus tributo gentium; nullus mihi*
Ultra Getas metatur, & Parthos ager;
Non ture colimur; nec mea exclusione
Ornantur ara; nullo culminibus meis
Inposita nutat silua; nec fumant manu
 465 *Succensa multa stagna; nec somno dies,*
Bacchoq; nox ducenda peruigili datur.
Sed non timemus. tuta sine telo est domus;
Rebusq; paruis alta praestatur quies.
Inmane regnum est. posse sine regno pati.
 470 PL. *Nec abnuendum est, si dat imperium deus.*
 THY. *Nec adpetendum. PL. frater ut regnes rogat.*
 THY. *Rogat? timendum est. errat hic aliquis dolus.*
 PL. *Redire pietas, unde submota est, solet,*
Reparatq; vires iustus amissas amor.
 475 THY. *Amat Thyesten frater? aetherias prius*
Perfundet Arctos pontus; & Siculi rapax
Consistet astus vnda, & Ionio seges
Matura pelago surget; & lucem dabit
Nox atra terris; antè cum flammis aqua,
 480 *Cum morte vita, cum mari ventus fidem*
Fœdusq; iungent. PL. quam tamen fraudem times?
 TH. *Omnem; timori quem meo statuam modum?*
Quantum potest, tantum odit. PL. in te quid potest?
 THY. *Pro me nihil iam metuo: vos facitis mihi*
 485 *Atrea timendum. PL. decipi captus times?*
Serum est cauendi tempus in mediis malis.
 TH. *Eatur. unum genitor hoc testor tamen;*
Ego vos sequor, non duco. PL. Respiciat deus
Bene cogitata. perge non dubio gradu.

ATREVS. THYESTES.

- 490 **P**lagis tenetur clusa dispositis feras:
 Et ipsum, & unà generis inuisi indolem
 Iunctam parenti cerno. iam tuto in loco
 Versantur odia: venit in nostras manus
 Tandem Thyestes, venit, & totus quidem.
- 495 Vix tempero animo, vix dolor frenos capit.
 Sic, cum feras vestigat, & longo sagax
 Lora tenetur Umber, ac presso vias
 Scrutatur ore, dum procul lento suem
 Odore sentit, paret, & tacito locum
- 500 Rostro pererrat; prada cum propior fuit,
 Cervice tota pugnat, & gestu vocat
 Dominum morantem, seq; retinenti eripit.
 Cum spirat ira sanguinem, nescit tegi:
 Tamen tegatur. adspice, ut multo grauis
- 505 Squallore vultus obruat mæstos coma:
 Quam foeda iaceat barba. praestetur fides.
 Fratrem iuuat videre: complexus mihi
 Redde expetitos; quidquid irarum fuit,
 Transierit; ex hoc sanguis ac pietas die
- 510 Colantur; animis odia damnata excidant.
 THY. Diluere possem cuncta, nisi talis fores.
 Se l' fateor, Atreu, fateor, admisi omnia
 Qua credidisti; pessimam causam meam
 Hodierna pietas fecit; est prorsus nocens,
- 515 Quicumque visus tam bono fratri est nocens.
 Lacrymis agendum est, supplicem primus vides.
 Ha te precantur pedibus iniecta manus.
 Ponatur omnis ira, & ex animo tumor
 Erasus abeat; obsides fidei accipe
- 520 Hos innocentes. ATR. frater, à genibus manus

Aufer, meosq; potius amplexus pete.

Vos quoque, senum praesidia, tot iuvenes, meo

Pendete collo. squallidam vestem exsue,

Oculisq; nostris parce, & ornatus cape,

525 Quales mei; latusq; frater imperi
Capesse partem. maior hac laus est mea,
Fratri paternum reddere incolumi decus.

Can. S. Habere regnum casus est, virtus dare.

THY. Di paria frater precia pro tantis tibi

530 Meritis rependant. regiam capitis notam
Squallor recusat noster; & sceptrum manus
Infaustra refugit; liceat in media mihi
Latere turba. ATR. recipit hoc regnum duos.

TH. Meum esse credo, quidquid est frater tuum.

535 ATR. Quis influentis dona fortuna abnuat?

THY. Expertus est quicumq; quam facile effluant.

ATR. Fratrem potiri gloria ingenti vetas?

Tua iam peracta gloria est, restat mea.

TH. Respuere certum est regna consilium mihi.

540 ATR. Meam relinquam, nisi tuam partem accipis.

THY. Accipio; regni nomen inpositi feram:

Sed iura & arma seruiant mecum tibi.

ATR. Inposita capiti vincla venerando gere;

Ego destinatas vietas superis dabo.

CHORVS.

Sapphici.

545 **C** Redat hoc quisquam ferus ille & acer,
Nec potens mentis, truculentus Atreus.

Fratri aspectu stupescit hasit.

Nulla vis maior pietate vera est.

Iurgia externis inimica durant;

550 Quos amor verus tenuit, tenebit.

- Ira cùm magnis agitata causis
 Gratiam rupit, cecinitq; bellum,
 Cùm leues frenis sonuere turma,
 Fulsit hinc illinc agitatus ensis;
 555 Quem mouet crebro furibundus ictu
 Sanguinem Mauors cupiens recentem,
 Obprimit ferrum, manibusq; iunctis
 Ducit ad pacem pietas negantes.
 Otium è tanto subitum tumultu
 560 Quis deus fecit? modò per Mycenae
 Arma ciuilibus crepuere belli,
 Pallida matres timuere natis,
 Vxor armato timuit marito,
 Cùm manum inuitus sequeretur ensis
 565 Sordidus pacis vitio quieta.
 Ille labentes renouare muros
 Hic situ quassas stabilire turres;
 Ferreis portas cohibere claustris
 Ille certabat; pavidusq; pinnis
 570 Anxia nocti vigil incubabat.
 Peior est bello timor ipse belli.
 Iam mina saui cecidere ferri;
 Iam silet murmur graue classicorum;
 Iam tacet stridor litui strepentis;
 575 Alta pax Vrbi reuocata lata est.
 Sic vbi ex alto tumuere fluctus,
 Brutium Coro feriente pontum,
 Scylla pulsatis resonat cauernis,
 Ac mare in portu timuere naua,
 580 Quod rapax haustum reuomit Charybdis;
 Et ferus Cyclops metuit parentem
 Rupe feruentis residens in Aetna,

- Ne superfusus violetur undis
 Ignis Ætnæis resonans caminis;
 585 Et putat mergi sua posse pauper
 Regna Laërtes Ithacæ tremente
 Si sua ventis cecidere vires,
 Mitius stagno pelagus recumbit,
 Alta quæ navis timuit secare,
 90 Hinc & hinc fuisis spaciosa velis;
 Strata ludenti patuere cymba;
 Et vacat mersos numerare pisces,
 Hic ubi ingenti modo sub procella
 Cyclades pontum timuere mota.
 595 Nulla sors longa est, dolor ac voluptas
 Inuicem cedunt; breuior voluptas.
 Imæ permutat breuis hora summis.
 Ille qui donat diadema fronti,
 Quem genu nixæ tremuere gentes,
 600 Cuius ad nutum posuere bella
 Medus, & Phœbi propioris Indus,
 Et Dacæ Parthis equitem minati;
 Anxius sceptrum tenet; & mouentes
 Cuncta diuinæ metuitq; casus
 605 Mobiles rerum, dubiumq; tempus.
 Vos, quibus rector maris atque terræ
 Ius dedit magnum necis atque vitæ,
 Ponite inflatos tumidosq; vultus:
 Quidquid à vobis minor expauescit,
 610 Maior hoc vobis dominus minatur.
 Omne sub regno grauiore regnum est.
 Quem dies vidit veniens superbum,
 Hunc dies vidit fugiens iacentem.
 Nemo confidat nimium secundis,

- 615 *Nemo desperet meliora lapsis.*
Miscet hæc illis; prohibetq; Clotho
Stare fortunam, rotat omne fatum.
Nemo tam diuos habuit fauentes,
Crastinum ut possit sibi polliceri.
- 620 *Res Deus nostras celeri citatas*
Turbine versat.

ACTVS QVARTVS.
 NVNCIVS. CHORVS.

- Q** *Vis me per auras turboprapipitem vehet,*
Atraq; nube inuoluet, ut tantum nefas
Eripiat oculis? ò domus Pelopi quoque,
- 625 *Et Tantalopudenda! CH. quid portas noui?*
 NVN. *Quenã ista regio est, Sparte & Argos, inpios*
Sortita fratres. & maris gemini premens
Fauces Corinthus? an feris Ister fugana
Præbens Alanis? an sub æterna niue
- 630 *Hyrcana tellus? an vagi passim Scythæ?*
 CH. *Quis hic nefandi est conscius monstri locus?*
Effare, & istud pande, quodcunque est malum.
 NVN. *Si steterit animus, si metu corpus rigens*
Remittit artus. hæret in vultu trucidis
- 635 *Imago facti ferte me insana procul*
Illò procella. ferte, quò fertur dies
Hinc raptus. CHO. animos grauius incertos tenes.
Quid sit quod horres ede, & auctorem indica.
Non quaro quis sit, sed vter, effare ocyus.
- 640 NVN. *In arce summa Pelopea pars est domus*
Conuersa ad austros: cuius extremum latus
Æquale monti crescit, atque urbem premit,
Et contumacem regibus populum suis
Habet sub ictu: fulget hic turba capax.

- 645 *Inmane tectum, cuius auratas trabes
Variis columna nobiles maculis ferunt:
Post ista vulgo nota, qua populi colunt,
In multa diues spatia discedit domus.
Arcana in imo regia recessu iacet,*
- 650 *Alta vetustum valle compefcens nemus,
Penetrabile regni; nulla qua letos solet
Præbere ramos arbor, aut ferro coli,
Sed taxus, & cupressus, & nigra ilice
Obscura nutat silua; quam supra eminens*
- 655 *Despectat altè quercus, & vincit nemus.
Hinc auspicari regna Tantalidæ solent,
Hinc petere lapsis rebus & dubiis opem.
Adfixa inhaerent dona, vocales tubæ;
Fractiq; currus; spolia Myrtoï maris;*
- 660 *Victæq; falsis axibus pendent rotæ;
Et omne gentis facinus: hoc Phrygius loco
Fixus tiaras Pelopis: hic prada hostium;
Et de triumpho picta barbarico chlamys.
Fons stat sub umbra tristis, & nigra piger*
- 665 *Hæret palude: talis est dira Stygis
Deformis unda, qua facit calo fidem.
Hic nocte cæca gemere feræles deos
Fama est: catenis lucus excussis sonat,
Ululantq; manes: quidquid audire est metus,*
- 670 *Illic videtur: errat antiquis vetus
Emissa bustis turba, & insultant loco
Maiora notis monstra. quin tota solet
Micare flamma siluâ, & excelsæ trabes
Ardent sine igne: sæpe latratu nemus*
- 675 *Trino remugit; sæpe simulacris domus
Adtonita magnis. nec dies sedat metum;*

- Nox propria luco est, & superstitio inferum
 In luce media regnat: hinc orantibus
 Responsa dantur certa, cum ingenti sono
 680 Laxantur adyto fata, & inmugit specus
 Vocem deo soluente. quò postquam furens
 Intrauit Atreus liberos fratris trahens,
 Ornantur ara. quis queat dignè eloqui?
 Post terga iuuenum nobiles religat manus,
 685 Et mœsta vitta capita purpureâ ligat:
 Non tura desunt, non sacer Bacchi liquor,
 Tangensve salsa victimam culter mola.
 Seruatur omnis ordo, ne tantum nefas
 Non ritè fiat. OHO. quis manum ferro admouet,
 690 NVN. Ipse est sacerdos: ipse funesta prece
 Letale carmen ore violento canit,
 Stat ipse ad aras; ipse deuotos neci
 Contrectat, & componit, & ferro admouet,
 Accendit ipse: nulla pars sacri perit.
 695 Lucus tremiscit, tota succussò solo
 Nutauit aula, dubia quò pondus daret,
 Ac fluctuanti similis: è lauo æthere
 Atrum cucurrit limitem sidus trahens:
 Libata in ignes vina mutato fluunt
 700 Cruenta Baccho: regium capiti decus
 Bis terq; lapsum est: fleuit in templis ebur.
 Mouere cunctos monstra: sed solus sibi
 Inmotus Atreus constat, atque ultro deos
 Terret minantes. iamq; dimissa mora
 705 Adsiluit aris, toruum & obliquum intuens:
 Iciuna siluis qualis in Gangeticis
 Inter iuuenos Tigris errauit duos,
 Vtriusque prada cupida, quò primos ferat

- Incerta morsus, flectit huc rictus suos,
 710 Illò reflectit, & famem dubiam tenet:
 Sic dirus Atreus capita deuota in pie
 Speculatur ira: quem prius mactet sibi,
 Dubitat: secunda deinde quem cade inmolet.
 Nec interest, sed dubitat, & tantum scelus
 715 Iuuat ordinare. CH. quem tamen ferro occupat?
 NVN. Primus locus (ne deesse pietatem putes)
 Auo dicatur: Tantalus prima hostia est.
 CH. Quo iuuenis animo, quo tulit vultu necem?
 NVN. Stetit sui securus, & non est preces
 720 Perire frustra passus: ast illi ferus
 In vulnere ensem abscondit, & penitus premens
 Iugulo manum commisit: educto stetit
 Ferro cadauer: cumq; dubitasset diu
 Hac parte an illa caderet, in patrum cadit.
 725 Tunc ille ad aras Plifthenem saeuus trahit,
 Adicitq; fratri, colla percussa amputat;
 Ceruice caesa truncus in pronum ruit;
 Querulum cucurrit murmure incerto caput.
 CH. Quid deinde gemina cade perfunetus facit?
 730 Puerone parcit? an scelus sceleri ingerit?
 NVN. Silua iubat us qualis Armenia leo,
 In cade multa victor armento incubat,
 Cruore rictus madidus, & pulsa fame
 Non ponit iras; hinc & hinc tauros premens,
 735 Vitulis minatur, dente iam lasso piger,
 Non aliter Atreus seuit, atque ira tumet,
 Ferrumq; gemina cade perfusum tenens,
 Oblitus in quem fureret, infesta manu
 Exegit ultra corpus. at pueri statim
 740 Pectore receptus ensis, in tergo exiit.

Cadit ille, & aras sanguine extinguens suos;
 Per utrumq; vulnus moritur. CH. ô saevum scelus?
 NVN. Exhorruisti? hæcenus non stat nefas;
 Plus est. CH. an ultra maius aut atrocius

745 Natura recipit. NVN. sceleris hunc sinem putas?
 Gradus est. CH. quid ultra potuit? obiecit feris
 Lanianda forsân corpora, atque igne arcuit.
 NVN. Utinam arcuisset! ne tegat functos humus
 Ne soluat ignis, auib; epulandos licet

750 Ferisq; triste pabulum sauis trahat.
 Votum est sub hoc, quod esse supplicium solet.
 Pater insepultos spectet. ô nullo scelus
 Credibile in auro, quodq; posteritas neget!
 Erepta viuis extra pectoribus tremunt,

755 Spirantq; vena, corq; adhuc pavidum salit.
 At ille fibras tractat, ac fata inspicit,
 Et adhuc calentes viscerum venas notat:
 Postquam hostia placuere, securus vacat
 Iam fratris epulis. ipse diuisim secat

760 In membra corpus, amputat trunco tenus
 Humeros patentes, & lacertorum moras;
 Denuadat artus dirus, atque ossa amputat;
 Tantum ora seruat, & datas fidei manus.
 Hæc veribus hærent viscera, & lentis data

765 Stillant caminis; illa flammatus latex
 Querente ahenò iactat: inpositas dapes
 Transsiliit ignis, inq; crepitantes focos
 Bis ter regestris, & pari iussus moram
 Inuitus ardet stridet in veribus secur,

770 Nec facile dicam, corpora an flamma gemant;
 Gemuere; piceus ignis in fumos abit;
 Et ipse fumus tristis, ac nebulâ grauis

- Non rectus exit, seq̄ in excelsum leuat,
 Ipsos penates nube deformi obsidet.
 775 O Phœbe patiens, fugeris retro licet,
 Medioq̄ ruptum merferis cœlo diem,
 Serò occidisti: lancinat natos pater,
 Artusq̄ mandit ore funesto suos,
 Nitet fluente madidus unguento comam,
 780 Grauisq̄ vino: saepe praclusa cibum
 Tenuere fauces. in malis unum hoc tuis
 Bonum est Thyesta, quòd mala ignoras tua,
 Sed & hoc peribit. verterit cursus licet
 Sibi ipse Titan, obuium ducens iter;
 785 Tenebrisq̄ facinus obruat tetrum nouis,
 Nox missa ab ortu tempore alieno grauis;
 Tamen videndum est: tota patefient mala.

CHORVS.

Anapæstici.

- QVò terrarum, superumq̄ parens,
 Cuius ad ortus noctis opaca,
 790 Decus omne fugit, quòd vertis iter,
 Medioq̄ diem perdis Olympo
 Cur Phœbe tuos rapis ad spectus?
 Nondum sera nuncius hora
 Nocturna vocat lumina vesper:
 795 Nondum Hesperia flexura rota
 Iubet emeritos soluere currus:
 Nondum in noctem vergente die
 Tertia misit buccina signum.
 Stupet ad subita tempora cœna
 800 Nondum fessis bubus arator.
 Quid te atherio pepulit cursu?
 Quæ causa tuos limite certo

- Deiecit equos? nunquid aperto
 Carcere Ditis victi tentant
 805 Bellagigantes? nunquid Tityus
 Pectore fesso renouat veteres
 Saucius iras? num reiecto
 Latus explicuit monte Typhæus?
 Nunquid seruitur via Phlegraos
 810 Alia per hostes & Thessalicum
 Thressâ premitur Pelion Ossa?
 Solita mundi periere vices:
 Nihil occasus, nihil ortus erit:
 Stupet Eoos assueta deo
 815 Tradere frenos genitrix prima
 Roscida lucis, peruersa sui
 Lumina regni. nescit fesso
 Tingere currus, nec fumantes
 Sudore iubas mergere ponto,
 820 Ipse insueto nouus hospitio,
 Sol auroram videt occiduum,
 Tenebrasq; iubet surgere nondum
 Nocte paratâ. non succedunt
 Astra, nec ullò micat igne polus:
 825 Nec luna graues digerit umbras.
 Sed quidquid id est, utinam nox sit.
 Trepidant trepidant pectora magno
 Perculsa metu, ne fatali
 Cuncta ruinâ quassata labent,
 830 Iterumq; deos hominesq; premat
 Deforme chaos iterum terras,
 Et mare & ignes, & vagâ pecti
 Sidera mundi natura tegat,
 Non aeternæ facis exortu

- 835 Dux astrorum secula ducens
 Dabit astatu brumaq; notas.
 Non Phœbeis obuia flammis,
 Demet nocti luna timores,
 Vincetq; sui fratris habenas,
- 840 Curuo breuius limite currens.
 Ibit in unum congesta sinum
 Turba decrum.
 Hic qui sacris peruius astris
 Secat obliquo tramite zonas,
- 845 Flectens longos signifer annos,
 Lapsa videbit sidera labens.
 Hic qui nondum vere benigno,
 Reddit zephyro vela tepenti,
 Aries præcepit in undas,
- 850 Per quas pauidam vexerat Hellen.
 Hic qui nitido taurus cornu
 Præfert Hyadas, secum Geminos
 Trahet, & curui brachia Cancri
 Leo flammiferis æstibus ardens
- 855 Iterum è cœlo cadet Herculeus.
 Cadet in terras Virgo relictas;
 Iustaq; cadent pondera Libra;
 Secumq; trahent Scorpion acrem.
 Et qui neruo tenet Æmonio
- 860 Pennata senex spicula Chiron,
 Rupto perdet spicula neruo.
 Pigræ referens hiemem gelidas
 Cadet Ægoceros, frangetq; tuam,
 Quisquis es, urnam. tecum excedent
- 865 Vltima cœli sidera Pisces.
 Monstraq; nunquam perfusa mari

- Merget condens omnia gurges.
 Et qui medias diuidit Vrsas,
 Fluminis instar, lubricus Anguis:
 870 Magnoq; minor iuncta Draconi
 Frigida duro Cynosura gelu:
 Custosq; sui tardus plaustris
 Iam non stabilis ruet Arctophylax.
 Nos è tanto visi populo
 875 Digni, premeret quos euerso
 Cardine mundus:
 In nos atas vltima venit.
 O nos dura sorte creatos,
 Seu perdidimus solem miseri,
 880 Siue expulimus!
 Abeant questus, discede timor.
 Vita est auidus, qui quis non vult
 Mundo secum pereunte mori.

ACTVS QVINTVS.

ATREVS.

- 885 **A** Equalis astris gradior, & cunctos super
 Altum superbo vertice attingens polum.
 Nunc decora regni teneo, nunc solium patris.
 Dimitto superos: summa votorum attingi.
 Bene est, abundè iam sat est etiam mihi.
 Sed cur satis sit? pergam, & implebo patrem
 890 Funere suorum: ne quid obstaret pudor,
 Dies recessit; perge, dum cœlum vocat.
 Vtinam quidem tenere fugientes deos
 Possem, & coactos trahere, ut vlticem daperem
 Omnes viderent! quod sat est videat pater.
 895 Etiam die nolente discutiam tibi
 Tenebras, miseria sub quibus latitant tuæ.

Nimis diu conuiuia securo iaces
 Hilariq; vultu: iam satis mensis datum est,
 Satisq; Baccho: sobrio tanta ad mala

- 900 Opus est Thyeste. turba famularis fores
 Templi relaxa; festa patefiat domus.
 Libet videre, capita natorum intuens
 Quos det colores, verba quæ primus dolor
 Effundat, aut ut spiritu expulso stupens
 905 Corpus rigescat; fructus hic operis mei est.
 Miserum videre nolo, sed dum fit miser.
 Aperta multâ tecta conlucent face.
 Resupinus ipse purpura atque auro incubat,
 Vino grauatum fulciens lauâ caput.
 910 Eructat. ô me cœlitum excelsissimum,
 Regumq; regem! vota transcendendi mea.
 Satur est, capaci ducit argento merum.
 Ne parce potu, restat etiam nunc cruor
 Tot hostiarum; veteris hunc Bacchi color
 915 Abscondit; hoc hac mensa claudatur scyphos
 Mistum suorum sanguinem genitor bibat;
 Meum bibisset. ecce iam cantus ciet,
 Festaq; voces, nec satis menti inperat.

THYESTES.

Anapæstici.

- 920 **P**ectora longis hebetata malis,
 Iam sollicitas ponite curas;
 Fugiat mœror, fugiatq; pavor,
 Fugiat trepidi comes exsiliij
 Tristis egestas, rebusq; grauis
 Pudor adflictis. magis unde cadas,
 925 Quàm quò, refert; magnum ex alto
 Culmine lapsum, stabilem in plano

- Figere gressum: magnum ingenti
 Strage malorum pressum, fracti
 Pondera regni non inflexâ
- 930 Ceruice pati: nec degenerem
 Victumq; malis, rectum inpositas
 Ferre ruinas. Sed iam saui
 Nubila fati pelle, ac miseri
 Temporis omnes dimitte notas:
 Redeant vultus ad lata boni,
 935 Veterem ex animo mitte Thyesten.
- sa* Proprium hoc miseros sequitur vitium,
 Nunquam rebus credere latis.
 Redeat felix fortuna licet,
- 940 Tamen adstrictos gaudere piget.
 Quid me reuocas, festumq; vetas
 Celebrare diem? quid flere iubes
 Nulla surgens dolor ex causa?
 Quis me prohibet flore decenti
- 945 Vincire comam? prohibet, prohibet.
 Verna capiti fluxere rose;
 Pingui madidus crinis amomo
 Inter subitos stetit horrores;
 Imber vultu nolente cadit.
- 950 Venit in medias voces gemitus;
 Mœror lacrymas amœ adsuccas.
 Flendi miseris dira cupido est.
 Libet infausos mittere questus,
 Libet & Tyrio saturas ostro
- 955 Rumpere vestes: ululare libet.
 Mittit luctus signa futuri
 Mens, antè sui presaga mali.
 Instat nautis fera tempestas,

- 960 Cum sine vento tranquilla tument.
 Quos tibi vultus quosve tumultus
 Fingis demens? credula praesta
 Pectora fratri: iam quidquid id est.
 Vel sine causa, vel sera times.
 Nolo infelix; sed vagus intrà
 965 Terror oberrat. subitos fundunt
 Oculi fletus, nec causa subest.
 Dolor an metus est? an habet lacrymas
 Magna voluptas?

S. Lacrimas

ATREVS. THYESTES.

- 970 Festum diem germane, consensu pari
 Celebremus: hic est sceptrum qui firmet mea,
 Solidamq; pacis adliget certa fidem.
 THY. Saties dapis me, nec minus Bacchi tenet.
 Augere cumulus hic voluptatem potest,
 Si cum meis gaudere felici datur.
 975 ATR. Hic esse natos crede in amplexu patris,
 Hic sunt, eruntq; nulla pars prolis tua
 Tibi subtrahetur: ora, qua exoptas dabo,
 Totumq; turba iam sua implebo patrem.
 Satiaberis, ne metue: nunc misti meis,
 980 Iucunda mensa sacra iuuenilis colunt.
 Sed accientur. poculum infuso cape
 Gentile Baccho. THY. capio fraterna dapis
 Donum. paternis vina libentur diis,
 Tunc hauriantur. sed quid hoc? non vult manus
 985 Parere: crescit pondus, & dextram grauat.
 Admotus ipsis Bacchus à labris fugit,
 Circaq; rictus ore decepto effluit.
 Et ipsa trepido mensa subsiluit solo.
 Vix lucet ignis, ipse quin aether grauis

990 Inter diem noctemq; desertus stupet.

Quid hoc? magis magisq; concussi labane

Conuexa caeli; spissior densis coit

Caligo tenebris, noxq; se in nocte abdidit.

Fugit omne sidus. quidquid est, fratri, precor,

995 Natisq; parcat. omnis in vile hoc caput

Abeat procella. redde iam natos mihi.

ATR. Reddam, & tibi illos nullus eripiet dies.

THY. Quis hic tumultus viscera exagitat mea?

Quid tremuit intus? sentio impatiens onus

1000 Meumq; gemitu non meo pectus gemit.

Adeste nati, genitor infelix vocat;

Adeste, visis fugiet hic vobis dolor.

Vnde obloquuntur? ATR. expedi amplexus pater.

Venere; natos ecquid agnoscis tuos?

1005 THY. Agnosco fratrem. sustines tantum nefas

Gestare tellus non ad infernam Styga

Te nosq; mergis? rupta & ingenti via

Ad charis inane regna cum rege abripis?

Non tota ab imo tecta conuellens solo,

1010 Vertis Mycenae? stare circa Tantalum,

Auosq; n stros, si quis intra Tartara est,

Vterque iam debuimus, hinc compagibus

Et hinc reuulsis, huc tuam inmani sinu

Demitte vallem, nosq; defossos tege

1015 Acheronte toto; noxia supra caput

Anima vagentur nostrum; & ardenti freto

Phlegethon arenas igneus totas agens,

Exitia supra nostra violentus fluat.

Inmota tellus pondus ignauium iaces?

1020 ATR. Recipe hosce citius; liberis tandem tuis

Diu expetitis, nulla per fratrem est mora,

Fuere, osculare, diuide amplexus tribus.

THY. *Hæc fœdus? hæc est gratia? hæc fratris fides?*

Sic odia ponis? non peto, incolumes pater

1025 *Natos ut habeam; scelere quod saluo darè*

Odiq; possit, frater hoc fratrem rogo,

Sepelire liceat. redde, quod cernas statim

Vri; nihil te genitor habiturus rogo,

Sed perditurus. ATR. qui id quid è natis tuis

1030 *Superest, habebis; quodq; non superest, habes.*

THY. *Vtrumne seuis pabulum alitibus iacent?*

An belluis seruantur an pascunt feras?

ATR. *Epulatus ipse es impiâ natos dape.*

THY. *Hoc est deos quod puluit hoc egit diem*

1035 *Auersum in ortus. quas miser voces dabo?*

Questusq; quos qua verba sufficient mihi?

Abscissa cerno capita & auulsas manus,

Et rupta fractis cruribus vestigia.

Hoc est quod auidus capere non potuit pater.

1040 *Voluuntur intus viscera, & clusum nefas*

Sine exitu luctatur, & quarit viam.

Da frater enses, sanguinis multum mei

Habet ille, ferro liberis demus viam.

Negatur ensis. pectora inliso sonent

1045 *Concussa planctu. sustine infelix manum.*

Parcamus umbris. tale quis vidit nefas?

Quis inhospitalis Caucaſi rupem asperam

Heniochus habitans. quisve Cecropius metus

Terris Procrustes? genitor en natos premo,

1050 *Premorq; natis. sceleris est aliquis modus?*

ATR. *Sceleri modus debetur, ubi facias scelus,*

Non ubi reponas. hoc quoque exiguum est mihi

Ex vulnere ipso sanguinem calidum in tua

- Diffundere ora debui, ut uiuentium
 1055 Biberes cruorem. verba sunt ira data:
 Dum propero, ferro vulnera impresso dedi.
 Cecidi ad aras, cæde votiuâ focus
 Placavi: & artus, corpora exanima amputans,
 1060 In parua carpsi frustra: & hæc feruentibus
 Demersi ahenis, illa lentis ignibus
 Stillare iussi. membra neruosq; abscidi
 Viuentibus: graciliq; traiectas veru
 Mugire fibras vidi, & adgressi manu
 Meâ ipse flammæ. omnia hæc melius pater
 1065 Fecisse potuit. cecidit incassum dolor.
 Scidit ore natos in pio, sed nesciens,
 Sed nescientes. THY. clusa littoribus vagis
 Audite maria; vos dij audite hoc scelus,
 Quocumque diffugiistis; audite inferi;
 1070 Audite terræ; noxq; Tartareæ grauis
 Et atra nube, vocibus nostris vaca;
 Tibi sum relictus, sola tu miserum vides,
 Tu quoque sine astris. vota non faciam improba;
 Pro me nihil precabor; ecquid iam potest
 1075 Pro me esse? vobis vota prospicient mea.
 Tu summe cæli rector, ætheria potens
 Cominator aula nubibus totum horridis
 Conuolue mundum, bella ventorum undique
 Donnitte, & omni parte violentum intona;
 1080 Manuq; non qua tecta, & inmeritas domos
 Telo petis minore; sed qua montium
 Tergemina moles cecidit, & qui montibus
 Stabant pares Gigantes, hæc arma expedi,
 Ignesq; torque; vindica amissum diem.
 1085 Iaculare flammæ; lumen ereptum polo

- Fulminibus exple: causa, ne dubites diu,
 Vtriusque mala sit: si minus, mala sit mea.
 Me pete: trisulco flammeari telo facem
 Per pectus hoc trans mitte. si natos pater
- 1090 Humare, & igni tradere extremo volo,
 Ego sum cremandus. Si nihil superos mouet,
 Nullumq; telis inpios numen petit;
 Æterna nox permaneat, & tenebris tegat
 Immensa longis scelera: nil Titan queror,
- 1095 Si perseueras. ATR. nunc meas laudo manus,
 Nunc parta vera est palma. perdideram scelus.
 Nisi sic doleres: liberos nasci mihi
 Nunc credo, castis nunc fidem reddi toris.
 TH. Quid liberi meruere? ATR. quod fuerant tui.
- 1100 TH. Natos parenti? ATR. fateor; & quod me iuuat
 Certos THY. piorum presides testor deos.
 AT. Quid conugales? TH. scelere quis p̄s̄at scelus?
 ATR. Scio quid queraris, scelere præcepto doles;
 Nec quod nefandas hauseris tangit dapes:
- 1105 Quod non pararis. fuerat hic animus tibi,
 Instruere similes in scio fratri cibos,
 Et adiuuante liberos matre adgredi,
 Similiq; letho sternere: hoc unum obstitit,
 Tuos putasti. THY. vindices aderunt dei:
- 1110 His puniendum vota te tradunt mea.
 ATR. Te puniendum liberis trado tuis.

L. ANNÆI SENECAE
I V N I O R I S

Oedipus.

Personæ.

OEDIPVS. IOCASTA. CHORVS.
CREON. TIRESIAS. MANTO.
SENEX. PHORBAS. NVNCIVS.

A C T V S P R I M V S.

OEDIPVS. IOCASTA.

I Am nocte pulsa dubius effulsit dies,
Et nube mestum squallida exoritur iubar,
Lumenq; flamma triste luctifica gerens,
Iam cernet avida peste solatas domos:
5 Stragemq; quam nox fecit, ostendet dies.
Quisquamne regno gaudet? ô fallax bonum,
Quantum malorum fronte quam blanda tegis?
Ut alta ventos semper excipiunt iuga,
Rupemq; saxis vasta dirimentem freta,
10 Quamuis quieti, verberant fluctus maris:
Imperia sic excelsa fortuna obiacent.
Quam bene parentis sceptrâ Polybi fugeram,
Curis solutus, exsul, intrepidus, vagans:
Calum deosq; testor, in regnum incidi.
15 Infanda timeo, ne mea genitor manu
Perimatur: hoc me Delphica laurus monent,
Aliudq; nobis indicant maius scelus.
Est maius aliud patre mactato nefas?
Prò misera pietas! eloqui fatum pudet.

Thala-

- 20 *Thalamos parentis Phœbus, & diros toros
Nato minatur, in pia incestos face.
Hic me paternis expulit regnis timor.
Nunc ego penates profugus excessi meos,
Parum ipse fidens mihi met, in tuto tua*
- 25 *Natura posui iura. cum magna horreas,
Qua posse fieri non putes, metuas tamen.
Cuncta expauesco, meq; non credo mihi.
Iam iam aliquid in nos fata moliri parant.
Nam quid rear, quod ista Cadmea lues*
- 30 *Infesta genti strage tam latè edita
Mihî parcit vni. cui reseruamur malo?
Inter ruinas vrbis, & semper nouis
Deflenda lacrymis funera, ac populi struem,
Incolumis adsto, scilicet Phœbi reus.*
- 35 *Sperare poteras sceleribus tantis dari
Regnum salubre? fecimus cœlum nocens. *Pica**
*Non aura gelido lenis adflatu fouet
Anhela flammis corda; non Zephyri leues
Spirant; sed ignes auget aestiferi Canis*
- 40 *Titan, Leonis terga Nemei premens.
Deseruit amnes humor, atque herbas color,
Aretq; Dirce; tenuis Ismenos fluit, *Teca*
Et tingit inopi nuda vix vnda vada.
Obscura calo labitur Phœbi soror;*
- 45 *Tristisq; mundus nubilo pallet nouo.
Nullum serenis noctibus sidus micat:
Sed grauis & ater incubat terris vapor.
Obtextit arces cœlitum, ac summas di mos
Inferna facies. denegat fructum Ceres*
- 50 *Adultæ, & altis flaua cum spicis cremat:
Arente culmo sterilis emoritur seges.*

- Nec vlla pars immunis exitio vacat.
 Sed omnis aetas pariter & sexus ruit;
 Iuuenesq; senibus iungit, & natis patres
 55 Funesta pestis. vna fax thalamos cremat;
 Fletuq; acerbo funera & questu carent.
 Quin ista tanti peruicax clades mali
 Siccauit oculos: quodq; in extremis solet,
 Feriere lacryma. portat hunc ager parens
 60 Supremum ad ignem, mater hunc amens gerit,
 Properatq;, vt alium regerat in eundem rogam.
 Quin luctu in ipso luctus exoritur nouus,
 Suaq; circa funus exsequia cadunt,
 Tum propria flammis corpora alienis cremant.
 65 Diripitur ignis, nullus est miseris pudor.
 Non ossa tumuli sancta discreti tegunt:
 Arsisse satis est. pars quota in cineres abit?
 Deest terra tumulis, iam rogos silua negant.
 Non vota, non ars vlla correptos leuant,
 70 Cadunt medentes, morbus auxilium trahit.
 Adfusus aris supplices tendo manus,
 Matura poscens fata: praecurram vt prior
 Patriam ruentem: neue post omnes cadam;
 Fiamq; regni funus extremum mei.
 75 O saua nimium numina, o fatum graue!
 Negatur vni nempe in hoc populo mihi
 Mors tam parata? sperne letali manu
 Contacta regna. linque lacrymas, funera,
 Tabifica caeli vitia, qua tecum inuehis
 80 Infaustus hospes: profuge iam dudum ocyus
 Vel ad parentes. io. quid iuuat coniux mala
 Grauari questu: regium hoc ipsum reor,
 Aduersa capere; quoq; sit dubius magis

Status, & cadentis in per I moles labat;
 85 Hoc stare certo pressius, fortem gradu.
 Haud est virile, terga fortuna dare.

OED. Abest pauoris crimen, ac probrum procul,
 Virtusq; nostra nescit ignauos metus.
 Si tela contra stricta, si vis horrida

90 Mauortis in me rueret, aduersus feros
 Audax gigantes obuias ferrem manus.
 Nec Sphingæ cæcis verba nectentem modis
 Fugis; cruentos vatis infanda tuli
 Riçtus, & albens ossibus sparsis solum.

95 Cumq; è superna rupe iam præda imminens
 Aptaret alas, verbera & cauda mouens,
 Sæui leonis more, conciperet minas;
 Carmen poposci; sonuit horrendum, in super
 Crepuere mala; saxaq; impatiens mora

100 Reuulsit unguis, viscera expectans mea.
 Nodosa sortis verba, & inplexos dolos,
 Ac triste carmen alitis solui sera.

10. Quid sera mortis vota nunc demens facis?
 Licuit perire. laudis hoc precium tibi

105 Sceptrum, & peremptæ Sphingis hæc merces datur.

OED. Ille ille dirus callidi monstri cinis
 In nos rebellat; illa nunc Thebas lues
 Perempta perdit. vna iam superest salus,
 Si quam salutis Phœbus ostendit viam.

CHORVS.

Sapphici, & Anapaestici, & in fine
 Iambici:

110 O Cædis Cædmi generosa proles
 Vrbe cum tota. viduas colonis
 Respicias terras miseranda Thebe.

Carpitur

*Carpitur lethotuus ille Bacche
Miles, extremos comes vsque ad Indos,*

115 *Ausus Eois equitare campis,
Figere & mundo tua signa primo.
Cinnamis siluas Arabum beatas
Vidit, & versas equitus sagittas,
Terga fallacis metuenda Parthi.*

120 *Littus intrauit pelagi rubentis.
Promit hic ortus, aperitq; lucem
Phœbus, & flammâ propiore nudos
Inficit Indos.*

Stirpis inuicta genus interimus,

sa 125 *Labimur sauo rapiente fato:
Ducitur semper noua pompa morti.
Longus ad manes properatur ordo
Agminis mœstli, serieq; tristis
Haret, & turba tumulos petenti*

130 *Non satis septem patuere porta.
Stat grauis strages premiturq; iuncto
Funere funus.*

*Prima vis tardas tetigit bidentes;
Laniger pingues maie carpsit herbas.*

135 *Colla tacturus steterat sacerdos,
Dum manus certum parat alta vulnus,
Aureo taurus rutilante cornu
Labitur segnis; patuit sub icctu
Ponderis vasti resoluta cervix.*

140 *Nec cruor ferrum maculauit, atrâ
Turpis è plaga sanies profusa est.
Segnior cursu sonipes in ipso
Concidit gyro, dominumq; prono
Prodidit armo.*

- 145 *Incubant pratis pecudes relictae;*
Taurus armento pereunte marcet;
Deficit pastor grege diminuto,
Tabidos inter moriens iuuenos.
Non lupos cerui metuunt rapaces;
- 150 *Cessat irati fremitus leonis;*
Nulla villosis feritas in vrsis.
Perbibit pestem latebrosa serpens,
Aret, & sicco moritur veneno.
Non silua sua decorata coma,
- 155 *Fundit opacis montibus umbras.*
Non rura virent ubere gleba;
Non plena suo vitis Iaccho
Brachia curuat.
Omnia nostrum sensere malum.
- 160 *Rupere Erebi claustra proiundi*
Turba sororum face tartarea:
Phlegethonq; sua motam ripa
Miscuit undis Styga Sidonijs.
Mors alta auidos oris hiatus
- 165 *Pandit, & omnes explicat alas.*
Quiq; capaci turbida cymba
Flumina seruat durus senior,
Nauita crudus, vix assiduo
Brachia conto lassata refert,
- 170 *Fessus turbam vectare nouam.*
Quin Tenarij vincula ferri
Rupisse canem fama, & nostris
Errasse locis; mugisse solum;
Vaga per lucos simulacra virum
- 175 *Maiora viris: bis Cadmeum*
Niue discussa tremuisse nemus.

*Iam turbatam sanguine Dircen,
Nocte silenti*

Amphionios ululasse canes.

180 *O dira noui facies leti,
Grauior leto! piger ignauos
Adligat artus languor; & agro
Rubor in vultu; maculaq; caput
Sparsere leues; tum vapor ipsam*

185 *Corporis arcem flammeus vrit,
Multoq; genas sanguine tingit.
Oculiq; rigent, & sacer ignis
Pascitur artus. resonant aures,
Stillatq; niger naris adunca*

190 *Cruor, & venas rumpit hiantes.
Intima creber viscera quassat
Gemitus stridens, tunc amplexu
Frigida presso saxa fatigant,
Quos liberior domus elato*

195 *Custode sinit. petitis fontes,
Aliturq; sitis latice ingesto.
Prostrata iacet turba per aras,
Oratq; mori. solum hoc faciles
Tribuere dei. delubra petunt,*

200 *Haud ut voto numina placent,
Sed inuat ipsos satiare deos.*

Quisnam ille propero regiam gressu petit?

Adestne clarus sanguine ac factis Creos?

An ager animus falsa pro veris videt?

205 *Adest petitus omnibus votis Creos.*

ACTVS SECVNDVS.

OEDIPVS. CREO.

Trimetri iambici, & Tetrametri trochaici,
& quidam heroici hexametri.

H Orrore quator, fata quò vergant timens,
Trepidumq; gemino pectus euentu labat.
Vbi lata duris mista in ambiguo iacent,
Incertus animus scire cum cupiat, timet.

210 Germane nostra coniugis, fessis opem

Si quam reportas, voce properata edoce.

CR. Responso dubia sorte perplexa latent.

OED. Dubiam salutem qui dat adflctis, negat.

CR. Ambage flexa Delphico mos est deo

215 Arcana tegere. OED. fare sit dubium licet;

Ambigua soli noscere Oedipoda datur.

CR. Cadem expiari regiam exsilio deus,

Et interemptum Laium vlcisci iubet.

Non ante calo lucidus curret dies,

220 Haustusq; tutos aetheris puri dabit.

OED. Ecquis peremptor inclyti regis fuit?

Quem memoret, ede, Phœbus, ut pœnas luat.

CR. Sit precor dixisse tutum visu & auditu horridum.

Torpor incedit per artus, frigidus sanguis coit.

225 Vt sacrata templa Phœbi supplici intravi pede,

Et pias, numen precatas, ritè summissi manus.

Gemina Parnassi niualis arx truce sonitum dedit.

Immines Phœbea laurus tremuit, & mouit domum

Ac repente sancta fontis lympha Castalij stetit.

230 Incipit Lethæa vates spargere horrentes comas,

Et pati commota Phœbum contigit nondum specuni:

Emicat vasto fragore maior humano sonus:

Mitia Cadmeis remeabunt sidera Thebis,

- Si profugus Dirce*n* I*smenida* liqueris hospes,
 235 Regis cade nocens, Phœbo iam notus & infans.
 Nec tibi longa manent scelerata gaudia cadis:
 Tecum bella geres natis quique bella relinques,
 Turpis maternos iterum reuolutus in ortus.
 OED. Quod facere monitus calitum iussus paro,
 240 Functi cineribus regis hoc decuit dari,
 Ne sancta quisquam sceptrâ violaret dolo.
 Regi tuenda maximè regum est salus.
 CR. Queritur perempti nemo, què incolumè times.
 OED. Curam perempti maior excussit timor.
 245 CR. Pium prohibuit vllus officium metus?
 OED. Prohibent nefandi carminis tristes minæ.
 Nunc expietur numinum imperio scelus.
 Quisquis deorum regna placatus vides:
 Tu tu, penes quem iura precipitis poli;
 250 Tuq; ô sereni maximum mundi decus,
 Bis sena cursu signa qui vario regis,
 X Qui tarda celeri secula euoluis rota;
 Sororq; fratri semper occurrens tuo,
 Noctiuaga Phœbe; quidq; ventorum potens
 255 Æquor per altum cœrulos currus agis;
 Et qui carentes luce disponis domos,
 Adeste. cuius Laïus dextra occidit,
 Hunc non quieta tecta, non fidi lares,
 Non hospitalis exsulem tellus ferat,
 260 Inalamis pudendis doleat & prole inpiâ.
 Hic & parentem dextera perimat sua,
 Faciatq; (num quid grauius optari potest?)
 Quidquid ego fugi. non erit venia locus:
 Per regna iuro quaq; nunc hospes rego,
 265 Et qua reliqui, perq; penetrales deos;

Per te pater Neptune, qui fuctu breui
 Vtrimque nostro geminus adludis solo.
 Et ipse nostris vocibus testis veni
 Fatidica vatis ora Cirrhea mouens.

270 Ita molle senium ducat, & summum diem
 Securus alto reddat in solio parens,
 Solaſq; Merce nouerit Polybi faces,
 Vt nulla fontem gratia eripiet mihi.

275 Memorato: aperto Marte, an insidiis iacet?
 CR. Frondifera ſancta nemora Caſtalia petens,
 Calcauit altis obſitum dumis iter,
 Trigemina qua ſe ſpargit in campos via:
 Secat vna gratum Phocidos Baccho ſolum,

280 Vnde altus arua deſerit calum petens
 Clementer acto colle Parnaffus biceps:
 At vna bimares Sifyphi terras adit,
 Olenia in arua: tertius trames caua
 Conualle ſerpens, tangit errantes aquas,

285 Gelidumq; dirimit amnis Elei vadum:
 Hic pace fretum, ſubita pradonum manus
 Adgreſſa ferro, facinus occultum tulit.
 In tempore ipſo, ſorte Phœbea excitus
 Tireſia tremulo tardus adcelerat gradu,

290 Comeſq; Manto luce viduatum trahens.
 OEDIPVS. TIRESIAS. MANTO.

S Acrate diuis, proximum Phœbo caput,
 Reſponſa ſolue, ſare quem pœne petant.

TIR. Quòd tardo ſatum, lingua quòd quarit morat,
 Haud te quidem magnanime mirari addecet.

295 Viſu carentem magna pars veri latet,
 Sed quò vocat me patria, quò Phœbur, ſequar.

Fata eruantur, si foret viridis mihi
 Calidusq; sanguis, pectore excuterem deum.
 Adpellite aris candidum tergo bouem,

300 Curuoq; nunquam colla depressum iugo.
 Tu lucis inopem nata genitorem regens,
 Manifesta sacri signa fatidici refer.

MAN. Opima sanctas victima ante aras stetit.

TIR. In vota superos voce solenni voca,

305 Arasq; dono turis Eoi exstrue.

MAN. Iam tura sacris calitum ingessi fossis.

TIR. Quid flama: largas iamne comprehendit dapes?

MAN. Subito refulsit lumen, & subito occidit.

TIR. Vtrumne clarus ignis & nitidus stetit,

310 Rectusq; purum verticem calo tulit.

Et summam in auras fusus explicuit comam?

An latera circa serpit incertus via,

Et fluctuante turbidus fumo labat?

MAN. Non una facies mobilis flamma fuit:

315 Imbrifera qualis implicat varios sibi

Iris colores, parte qua magna poli

Curuata picto nunciat nimbos sinu;

Quis desit illi, quisne sit dubites color,

Carulea fuluis mista oberrauit notis;

320 Sanguinea rursus: ultimum in tenebras abit.

Sed ecce pugnax ignis in partes duas

Discedit, & se scindit vnius sacri

Discors fauilla. genitor horresco intuens.

Libata Bacchi dona permutat cruor,

25 Ambitq; densus regium fumus caput,

Ipsosq; circa spissior vultus sedet,

Et nube densa sordidam lucem abdidit.

Quid sit, parens effare. TIR. quid fari queam

Inter tumultus mentis adtonita vagos?

330 *Quidnam loquar? sunt dira, sed in alto, mala.
Solet ira certis numinum ostendi notis.*

*Quid istud est, quod esse prolatum volunt,
Iterumq; nolunt, & truces iras tegunt?*

*Pudet deos nescio quid. Huc properè admoue,
335 Et sparge salsâ colla taurorum molâ.*

*Placidône vultu sacra & admotas manus
Patiuntur? MAN. altum taurus ad tollens caput;
Primos ad ortus positus, expauit diem,
Trepidusq; vultum obliquat, & radios fugit.*

340 *TIR. Vnône terram vulnere adfici petunt?*

*MAN. Iuuenca ferro semet opposito induit,
Et vulnere vno cecidit. at taurus duos
Perpeffus ietus, huc & huc dubius ruit,
Animamq; fessus vix reluctantem exprimit.*

345 *TIR. Virum citatus vulnere angustomicat,
An lentus alias irrigat plagas cruor?*

*MAN. Huius per ipsam, quâ patet pectus, viam
Effusus amnis: huius exiguo graues
Maculantur ietus imbre; sed versus retro*

350 *Per ora multus sanguis, atque oculos redit.*

*TIR. Infausta magnos sacra terrores cient.
Sed ede certas viscerum nobis notas.*

*MAN. Genitor quid hoc est: nō leui motu, ut solent.
Agitata trepidant exta; sed totas manus*

355 *Quatiunt: nouusq; profilit venis cruor.*

*Cor marcet agrum penitus, ac mersum latet;
Liuentq; vena; magna pars fibris abest,
Et felle nigro tabidum spumat iecur.*

Ac, semper omen unico inperio graue,

360 *En capita paribus bina consurgunt toris,*

- Sed utrumque casum tenuis abscondit caput
 Membrana, latebram reclus occultis negans,
 Hostile valido robore insurgit latus,
 Septemq; venas tendit, has omnes retro
 365 Prohibens reuerti limes obliquus secat.
 Mutatus ordo est, sede nil propria iacet;
 Sed acta retro cuncta. non anima capax
 In parte dextra pulmo sanguineus iacet.
 Non laua cordis regio; non molli ambitu
 370 Omenta pingues viscerum obtendunt sinus.
 Natura versa est; nulla lex utero manet.
 TIR. Scrutemur unde tantus hic extis rigor?
 MAN. Quod hoc nefas? conceptus innupta bouis.
 Nec mores solito positus, alieno in loco
 375 Inplet parentem; membra cum gemitu mouet.
 Tremulo rigore debiles artus micant;
 Infecit atras liuidus fibras cruor;
 Tentantq; turpes mobilem trunci gradum;
 Et inane surgit corpus, ac sacros petit
 380 Cornu ministros: viscera effugiunt manum.
 Neque ipsa, qua te pepulit, armenti grauis
 Vox est; nec usquam territi resonant greges.
 Inmugit aris ignis, & trepidant foci.
 OED. Quid ista sacri signa terrifici ferant,
 385 Exprome: voces aure non timida hauriam.
 Solent suprema facere securos mala.
 TIR. His inuidebis, quibus opem quaris malis.
 OED. Memora, quod unum scire coelicola volunt,
 Contaminarit rege quis caso manus.
 390 TIR. Nec alta cali pinna qua leuis secat,
 Nec fibra uinis rapta pectoribus potest
 Ciere nomen. alia tentanda est via,

- Ipse euocandus noctis eterna plagis
 Emissus Erebo, ut cadis uictorem indicet.
 395 Reſeranda tellus, Ditis inplacabile
 Numen precandum; populus inferna Stygis
 Huc extrahendus. Ede, cui mandes ſacrum:
 Nam te, penes quem ſumma regnorum, eſt nefas
 Inuiſere umbras. OED. Te Creο hic poſcit labor.
 400 Ad quem ſecundum regna reſpiciunt mea
 TIR. Dum nos profunda clauſtra laxamus Stygi,
 Populare Bacchi laudibus carmen ſonet.

CHORVS.

- Hexametri, trochaici, choriambici, iambici, da-
 ctylici, ſapphici, anapaſtici, puri & impuri, &c.
Effuſam redimite comam nutante corymbo,
 Mollia Niſeis armati brachia thyriſis.
 405 Lucidum cœli decus, huc ades uotis
 Qua tibi nobiles Theba, Bacche, tue *a Maxima*
 Palmis ſupplicibus ferunt.
 Huc aduerte fauens uirgineum caput.
 Vultu ſidereo diſcute nubila,
 410 Et triſtes Erebi minas,
 Auidumq; fatum. te decet uernis comam
 Cingi floribus:
 Te caput Tyria cohibere mitra;
 Hederæq; mollem
 415 Bacciferâ religare frontem:
 Spargere effuſos ſine lege crines,
 Rurſus adducto reuocare nodo.
 Qualis iratam metuens nouercam
 Creueras falſos imitatus artus,
 420 Crine ſlauenti ſimulata uirgo,
 Luteâ veſtem retinente zona.

- Vnde tam molles placuere cultus,
 Et sinus laxi, fluidumq; syrma.
 Vidit aurato residere curru,
 425 Veste cum longa regeres leones,
 Omnis Eoa plaga vasta terra;
 Qui bibit Gangem; niueumq; quisquis
 Frangit Araxem.
 Te senior turpi sequitur Silenus a sella,
 430 Turgida pampineis redimitus tempora sertis,
 Condita lasciui deducunt orgia mystæ.
 Te Bassaridum comitata cohors:
 Nunc EdonI pede pulsauit
 Sola Pangai; nunc Threicio
 435 Vertice Pindi; nunc Cadmeas
 Inter matres in pia Manas
 Comes Ogygio venit Iaccho,
 Nebride sacrâ præcinctâ latus.
 Tibi commota pectora matres
 440 Fudere comam, thyrsuq; leuem
 Vibrante manu. iam post laceros
 Pentheos artus Thuyades æstro
 Membra remissa, velut ignotum
 Videre nefas.
 445 Ponti regna tenet nitidi matertera Bacchi,
 Nereidumq; choris Cadmeia cingitur Ino.
 Ius habet in fluctus magni puer aduena ponti,
 Cognatus Bacchi, numen non vile Palamon.
 Te Tyrrena puer rapuit manus,
 450 Et tumidum Nereus posuit mare.
 Carula cum pratis mutat freta.
 Hinc verno platanus folio viret,
 Et Phœbo laurus carum nemus:

- Garrula per ramos auis obstrepit;
 455 Vinaces hederas ramus tenet;
 Summa ligat vitis carchesia;
 Idæus prora fremuit leo;
 Tigris puppe sedet Gangetica;
 Dum pirata freto pavidus natat;
 460 Et noua demersos facies habet.
 Brachia prima cadunt prædonibus,
 Inlissumq; utero pectus coit.
 Paruula dependet lateri manus,
 Et dorso fluctum curuo subit,
 465 Lunatâ scindit caudâ mare,
 Et sequitur curuus fugientia carbasa delphin.
 Diuite Pactolus vexit te Lydius undâ,
 Aurea torrenti deducens flumina ripâ.
 Laxauit victos arcus, Geticasq; sagittas
 470 Lactea Massagetes qui pocula sanguine miscet.
 Regna securigeri Bacchum sensere Lycurgi.
 Sensere terra Zedacum feroces:
 Et quos vicinus Boreas ferit
 Arua mutant: quasq; Maotis
 475 Adluit gentes frigida fluctu:
 Quasq; despectat vertice summo
 Sidus Arcadium, geminumq; plaustrum,
 Ille dispersos domuit Gelonos:
 Arma detraxit trucibus puellis:
 480 Ore deiecto petiere terram
 Thermodontiaca graues caterua,
 Positis tandem leuibus sagittis,
 Mites facta, sacer & Citharon
 Sanguine inundauit,
 485 Ophioniâq; cade.

Prætidēs siluas petiere & agros,
Præsidentem Bacchum coluit nouerca,
Naxos Ægeo redimita ponto,

Tradit thalamis virginem relictam,
490 Meliore pensans damna marito.

Pumice sicco

Fluxit Nyctileus latex.

Garruli gramen secuere riuū,

Conbibit dulces humus alta succos.

495 Niueiq; lactis candidos fontes,

Et mista odoro Lesbia cum thymo.

Ducitur magno noua nupta cælo:

Solenne Phœbus carmen

Edit, infusis humero capillis

500 Concutit tedas geminus Cupido:

Telum deposuit Iuppiter igneum,

Condedit Baccho veniente fulmen.

Lucida dum current annosi sidera mundi,

Oceanus clausum dum fluctibus ambiat orbem,

505 Lunaq; dimissos dum plena recolliget ignes,

Dum matutinos prædicet Lucifer ortus,

Altaq; caruleum dum Nerea nesciet Arctos,

Candida formosi venerabimur ora Lyai.

ACTVS TERTIVS.

OEDIPVS. CREO.

ET si ipse vultus flebiles præfert notas,
510 Expone cuius capite placemus deos.

CR. Fari iubēs, tacere quæ suadet metus.

OED. Si te ruentes non satis Thebæ mouent,

At sceptrā moueant lapsa cognata domus.

CR. Nescisse cupies nosse quæ nimum expetis.

515 OED. Iners malorum remedium ignorantia est.

Itan^o

Itan' & salutis publicæ indicium obrues?

CR. *Vbi turpis est medicina, sanari piget.*

OED. *Audita fare, vel malo domitus graui,*

Quid arma possint regis irati scies.

520 CR. *Odere reges dicta quæ dici iubent.*

OED. *Mittêris Erebo vile pro cunctis caput,*
Arcana sacri voce ni retegis tuâ.

CR. *Tacere liceat: nulla libertas minor*

A rege petitur. OED. *Sape vel lingua magis*

525 *Regi atque regno muta libertas obest.*

CR. *Vbi non licet tacere, quid cuiquam licet?*

OED. *Imperia soluit, qui tacet, iussus loqui.*

CR. *Coacta verba placidus accipias precor.*

OED. *Vlline pena vocis expressa fuit?*

530 CR. *Est procul ab vrbe lucus ilicibus niger,*

Dircea circa vallis irrigua loca.

Cupressus altis exserens siluis caput

Virente semper adligat trunco nemus;

Curuosq; tendit quercus & putres sita

535 *Annosa ramos: huius abruptis latas*

Edax vetustas. illa iam fessâ cadens

Radice, fulta pendet aliena trabe,

Amara baccis laurus; & tilia leues;

Et Paphia myrtus & per inmensum mare

540 *Motura remos alnus; & Phœbo obuia*

Enode zephyris pinus opponens: latus.

Media stat ingens arbor, atque umbrâ graui

Siluas minores urget; & magno ambitu

Diffusa ramis vna defendit nemus.

545 *Tristis sub illa, lucis & Phœbi inscius,*

Restagnat humor frigore æterno rigens.

Limosâ pigrum circuit fontem palus.

- Huc ut sacerdos intulit senior gradum,
 Haud est moratus; praestitit noctem locus:
 550 Tunc fossa tellus; & super rapti rogis
 Iaciuntur ignes. ipse funesto integit
 Vates amictu corpus, & frontem quatit.
 Lugubris imos palla perfundit pedes.
 Squallente cultu moestus ingreditur senex,
 555 Mortifera canam taxus adstringit comam.
 Nigro bidentes vellere, atque atra boues
 Retro trahuntur. flamma praedatur dapces,
 Viuumq; trepidat igne ferali pecus.
 Vocat inde manes teq; qui manes regis,
 560 Et obsidentem claustra letalis lacus:
 Carmenq; magicum voluit, & rapido minax
 Decantat ore quidquid aut placat leues
 Aut cogit umbras. sanguinem libat focis,
 Solidaq; pecudes vrit, & multo specum
 565 Saturat cruore. libat & niueum insuper
 Lactis liquorem; fundit & Bacchum manu
 Laeva, canitq; rursus. & terram intuens
 Grauiore manes voce & adtonitâ ciet.
 Latrauit Hecates turba; ter valles caue
 570 Sonuere moestum; tota succusso solo
 Pulsata tellus. Audior, vates ait;
 Rata verba fudi, rumpitur caecum chaos,
 Iterq; populus Ditis ad superos datur.
 Subsedit omnis silua. & erexit comam;
 575 Duxere rimas robora; & totum nemus
 Concussit horror: terra se retro dedit,
 Gemuitq; penitus: siue tentari abditum
 Acheron profundum mente non aquâ tulit;
 Siue ipsa tellus ut daret functis viam,

- 580 *Compagne rupta sonuit : aut ira furens*
Triceps catenas Cerberus mouit graues.
Subito dehiscit terra, & immenso sinu
Laxata patuit. ipse pallentes deos
Vidi inter umbras ; ipse torpentes lacus,
 585 *Noctemq; veram: gelidus in venis stetit*
Hæsitq; sanguis: saua profiluit cohors.
Et stetit in armis omne vipereum genus
Fratrum, caterua dente Dircaø sata,
Auidumq; populi pestis Ogygij malum.
 590 *Tum torua Erinnyis sonuit, & cæcus Furor*
Horrorq;, & unã quidquid æterna creant
Celantq; tenebra ; Luctus auellens comam,
Ægredq; lapsum sustinens Morbus caput.
Gravis senectus sibimet, & pendens Metus.
 595 *Nos liquit animus. ipsa, qua ritus senis*
Artesq; norat, stupuit. intrepidus parens,
Audaxq; damno conuocat Ditis feri
Exsanguæ vulgus; illico nebula leues
Volitant, & auras libero calo trahunt.
 600 *Non tot caducas educat frondes Eryx;*
Nec vere flores Hybla tot medio creat;
Cum examen alto neçtitur densum globos;
Fluctusq; non tot frangit Ionium mare;
Nec tanta gelidi Strymonis fugiens minas
 605 *Permutat hiemes ales, & calum secans*
Tepente Nilo pensat Arctoas niues;
Quot ille populos vatis eduxit sonus.
Pauida latebras nemoris umbrosi petunt
Animæ trementes. primus emergit solo,
 610 *Dextra ferocem cornibus taurum premens*
Zetus; manuq; sustinet laua chelym,

- Qui saxa dulci traxit Amphion sono.
 Interq; natos Tantalus tandem suos,
 Tutò superba fert caput fastu graui,
 615 Et numerat umbras. peior hac genitrix adest
 Furibunda Agaue, tota quam sequitur manus
 Partita regem: sequitur & Bacchas lacer
 Pentheus, tenetq; saeuus etiam nunc minas.
 Tandem vocatus saepe pudibundum extulit
 620 Caput, atque ab omni desidet turba procul,
 Celatq; semet. instat, & Stygias preces
 Geminat sacerdos, donec in apertum efferae
 Vultus opertos Laius. fari horreo!
 Stetit per artus sanguine effuso horridus,
 625 Padore foedo squallidam obteētus comam,
 Et ore rabido fatur: O Cadmi effera,
 Cruore semper lata cognato domus,
 Vibrate thyrsos: enthea natos manu
 Lacerate potius; maximum Thebis scelus
 630 Maternus amor est; patria non ira deum,
 Sed scelere raperis. non graui flatu tibi
 Luctificus auster; nec parum pluuio a there
 Satiata tellus halitu sicco nocet;
 Sed rex cruentus, precia qui saua necis
 635 Sceptra, & nefandos occupat thalamos patris,
 Inuisa proles. sed tamen peior parens
 Quàm natus utero rursus infauisto grauis,
 Egit qui in ortus semet; & matri inpios
 Foetus regessit; quiq; (vix mos est feris)
 640 Fratres sibi ipse genuit. inPLICITUM malum,
 Magisq; monstrum Sphinge perplexum sua,
 Te te, cruenta sceptra qui dextra geris,
 Te pater inultus vrbe cum tota petam,

- Et mecum Erynnes pronubas thalami traham,
 654 Traham sonantes verbera, incestam domum
 Vertam, & penates in pio Marte obteram.
 Proinde pulsum finibus regem ocycus
 Agite exsulem. quodcumque funesto gradu
 Solum relinquet, vere florifero virens
 650 Reparabit herbas; spiritus puros dabit
 Vitalis aura; veniet & siluis decor.
 Lethum, luesq; mors, labor, tabes, dolor,
 Comitatus illo dignus, excedent simul.
 Et ipse rapidis gressibus sedes volet
 655 Effugere nostras: sed graues pedibus moras
 Addam, & tenebo: reptet incertus via,
 Baculo senili triste pratentans iter.
 Præripite terras, auferam cælum pater.
 OED. Et ossa & artus gelidus inuasit tremor.
 660 Quidquid timebam facere, fecisse arguor.
 Tori iugalis abnuuit Merope nefas,
 Sociata Polybo: sospes absoluit manus
 Polybus meas: uterque defendit parens
 Cadem stuprumq;. quis locus culpa est super?
 665 Multo ante Thebae Læium amissum gemunt,
 Bœota gressu quàm meo tetigi loca.
 Falsusne senior, an deus Thebis grauis?
 Iam-iam tenemus callidi socios doli.
 Mentitur ista, præferens fraudi deos,
 670 Vates, tibiq; sceptrum despondet mea.
 CR. Egon? ut sororem regiâ expelli velim?
 Si me fides sacrata cognati laris
 Non contineret in meo certum statu:
 Tamen ipsa me Fortuna terreret nimis
 675 Sollicita semper, liceat hoc tuto tibi

Exuere pondus, ne recedentem opprimat.

Iam te minore tutior pones loco.

OED. Hortaris etiam, sponte deponam ut mea
Tam grauia regna? CR. suadeam hoc illis ego

680 In utrumq; quis est liber etiam nunc status,
Tibi iam necesse ferre fortunam tuam.

OED. Certissima est regnare cupienti via,
Laudare modica, & otium ac somnum loqui.

Ab inquieto saepe simulatur quies.

685 CR. Parumne me tam longa defendit fides?

OED. Aditum nocendi perfido praesit fides?

CR. Solutus onere regio, regni bonis

Fruor, domusq; ciuium coetu viget;

Nec vlla vicibus surgit alternis dies,

690 Qua non propinqui munera ad nostros lares

Sceptri redundant, cultus, opulenta dapes,

Donata multis gratia nostra salus:

Quid tam beata deesse fortuna reat?

OE. Quod res secunda non habent unquam modum.

695 CR. Incognita igitur ut nocens causa cadam?

OED. Num ratio vobis reddita est vita mea?

Num audita causa est nostra Tiresia? tamen

Sontes videmur. facitis exemplum, sequor.

CR. Quid si innocens sum? OE. dubia pro certis solent

700 Timere reges. CR. qui pauet vanos metus,

Veros fatetur. OED. quisquis in culpa fuit,

Dimissus odit omne quod dubium putat.

CR. Sic odia fiunt. OED. odia qui nimium timet,

Regnare nescit: regna custodit metus.

705 CR. Qui sceptra duro sauis imperio regit,

Timet timentes: metus in auctorem redit.

OED. Seruate fontem saxco inclusum specu:

Ipse ad penates regios referam gradum.

CHORVS.

Anapæstici, choriambici, sapphici, trochaici
& Iambici inter se mixti & confusi.

- 710 **N**on tu tantis causa periculis,
Non hæc Labdacidas premunt
Fata: sed veteres Deum
Ira sequuntur. Castalium nemus
Vmbra Sidonio præbuit hospiti,
Lauitq; Dirce Tyrios colonos:
715 Vt primum magni natus Agenoris,
Fessus per orbem furta sequi Iouis,
Sub nostra ramis constitit arboris,
Prædonem numerans suum;
Monituq; Phœbi
720 Iussus erranti comes ire vacca,
Quam non flexerat
Vomer, aut tardi iuga curua plaustri;
Deseruit fugas, nomenq; genti
Inauspicata de boue tradidit:
725 Tempore ex illo noua monstra semper
Protulit tellus:
Aut anguis imis vallibus editus,
Annosa supra robora sibilat,
Supraq; pinus,
730 Supra Chaonias celsior arbores
Cœruleum erexit caput,
Cum maiore sui parte recumberet.
Aut feta tellus, in pio partu
Effudit arma:
735 Sonuit reflexo classicum cornu,
Littusq; adunco stridulos cantus
Elisit ære. antè non linguas

- Alias, & arma vocis ignota*
Clamore primùm hostico experti.
 740 *Agmina campos cognata tenent.*
Dignaq; iactò semine proles
Vno atatem permensa die,
Post luciferi nata meatus,
Ante Hesperios occidit ortus.
 745 *Horret tantis aduena monstris,*
Populiq; timet bella recentis,
Donec cecidit saua iuuentus;
Genitrixq; suo reddi gremio
Modò productos vidit alumnos.
 750 *Hac transierit ciuile nefas.*
Illa Herculea norint Theba
Pralia fratrum.
Quid Cadmei fata nepotis,
Cum viuacis cornua cerui
 755 *Frontem ramis texere vouis;*
Dominumq; canes egere suum?
Præcepit siluas montesq; fugit
Citus Actæon, agiliq; magis
Pede per saltus, & saxa vagus
 760 *Metuit motas zephyris plumas,*
Et qua posuit retia vitat:
Donec placidi fontis in undâ
Cornua vidit, vultusq; feros.
Vbi virgineos fouerat artus
 765 *Nimum saui diua pudoris.*

ACTVS QVARTVS.

OEDIPVS. IOCASTA.

C*ras reuoluit animus, & repetit metus.*
Obiisse nostro Læum scelere autumant

- Superi inferiq;: sed animus contra innocens,
Sibiq; melius quàm deis notus, negat.*
- 770 *Redit memoria tenue per vestigium,
Cecidisse nostri stipitis pulsu obuium,
Datumq; Diti, cum prior iuuenem senex
Curru superbus pelleret Thebis procul,
Phocæ trifidas regio quâ scindit vias.*
- 775 *Vnanimâ coniux explicâ errorem precor,
Qua spatia moriens Læius vitæ tulit:
Primòne in auro viridis, an fracto occidit?
IO. Inter senem iuuenemq; sed propior seni.
OED. Frequensne turba regium cinxit laurus?*
- 780 *IO. Plures fefellit error ancipitis via;
Paucos fidelis curribus iunxit labor.
OED. Aliquisne cecidit regio fato comes?
IO. Vnum fides virtusq; consortem addidit.
OED. Teneo nocentem; conuenit numerus, locus:*
- 785 *Sed tempus adde. IO. decima iam metitur seges.*

SENECÆ OEDIPVS.

- C***Orinthius te populus in regnum vocat
Patrium: quietem Polybus æternam obtinet.
OED. Vt undique in me sæua fortuna inruit!
Edissere agedum, quo cadat fato parens.*
- 790 *SE. Animam senilem mollis exsoluit sopor.
OED. Genitor sine vlla cæde defunctus iacet.
Testor, licet iam tollere ad cælum piè
Puras nec vlla scelera metuentes manus.
Sed pars magis metuenda fatorum manet.*
- 795 *SE. Omnem paterna regna discutunt metum.
OED. Repetam paterna regna, sed matrem horreo.
SE. Metuis parentem, quæ tuum reditum expetens
Solicita pendet? OED. ipsa me pietas fugat.*

- SE. *Viduam relinques? OED. tangis en ipsos metus.*
- 800 SE. *Effare, mersus quis premat mentem timor:
Præstare tacitam regibus soleo fidem.*
OED. *Connubia matris Delphico admonitu tremo.*
SE. *Timere vana desine, & turpes metus
Depone, Merope vera non fuerat parens.*
- 805 OED. *Quod subditiui pramium nati petit?*
SE. *Regnum: superbam liberi adstringunt fidem.*
OED. *Secreta thalami, fare, quo excipias modo.*
SE. *Ha te parenti paruulum tradunt manus.*
OED. *Tu me parenti tradis? at quis me tibi?*
- 810 SE. *Pastor niuoso sub Citharonis iugo.*
OED. *In illa temet nemora quis casus tulit?*
SE. *Illo sequebar monte cornigeros greges.*
OED. *Nunc adice certas corporis nostri notas.*
SE. *Forata ferro gesseras vestigia,*
- 815 *Tumore nactus nomen, ac vitio pedum.*
OED. *Quis fuerit ille, qui meum dono dedit
Corpus, requiro. SE. regios pauit greges;
Minor sub illo turba pastorum fuit.*
OED. *Eloquere nomen. SE. prima languescit senum*
- 820 *Memoria, longo lassâ sublabens situ.*
OED. *Potésne facie noscere ac vultu virum?*
SE. *Fortasse noscam. saepe iam spatium obrutam
Leuis exoletam memoriam reuocat nota.*
OED. *Ad sacra & aras omne compulsus pecus*
- 825 *Duces sequantur: ite properè, accersite
Famuli, penes quos summa consistit gregum.*
SE. *Sive ista ratio sive fortuna occulit,
Latère semper patere quod latuit diu:
Sape eruentis veritas patuit malo.*
- 830 OED. *Malum timeri maius his aliquod potest?*

SE. Magnum esse, magnâ mole quod petitur, scias.
 Concurrit illinc publica, hinc regis salus,
 Vtrimque patria: contine medias manus,
 Vt nil laceffas, ipsa se fata explicant.

835 Non expedit concutere felicam statum.

OED. Tutò mouetur quidquid extremo in loco est. *sa*

SE. Nobilius aliquid genere regali adpetis?

Ne te parentis pigeat inuenti vide.

OED. Nec poenitendi sanguinis quaram fidem;

840 Sed nosse certum est. ecce grandæuus senex,

Arbitria sub quo regij fuerant gregis,

Phorbas. referne nomen aut vultum senis?

SE. Adridet animo forma: nec notus satis;

Nec rursus iste vultus ignotus mihi.

845 Regnum obtinente Laio famulus greges

Agitasti opimos, sub Citharonis plaga?

PHORBAS. SENEX. OEDIPVS.

LÆtus Citharon pabulo semper nouo

LÆtius nostrò prata submittit gregi.

SE. Noscissne memet? p. dubitat anceps memoria.

850 OED. Huic aliquis à te traditur quondam puer?

Effare. dubitas? cur genas mutat color?

Quid verba queris? veritas odit moras.

PH. Obduâta longo temporum tractu moues.

OED. Fatere, ne te cogat ad verum dolor.

855 PH. Inutile isti munus infantem dedi.

Non potuit ille luce, non cælo frui.

SE. Procul sit omen: viuit, & viuat precor.

OED. Superesse quare traditum infantem regas?

PH. Ferrum per ambos tenne transactum pedes

860 Ligabat artus: vulneri innatus tumor,

Puerile fœdâ corpus urebat lue.

SE. *Quid quaris ultra? fata iam accedunt propè,*

OE. *Quis fuerit insans, edoce. PH. prohibet fides.*

OE. *Huc aliquis ignem: flamma iam excutiet fidè,*

865 *Per tam cruentas vera querenti vias.*

PH. *Ignosce quaeso, si ferus videor tibi,*

Et impotens, iam parva vindicta in manu est.

OED. *Dic vera: quisnam, quòve generatus patre*

Qua matre genitus? PH. coniuge est genitus tua.

870 OED. *Dehisce tellus, tuq; tenebrarum potens,*

In tartara ima rector umbrarum rape

Retro reuerfas generis ac stirpis vices.

Congerite ciues saxa in infandum caput;

Maclate telis, me petat ferro parens;

875 *Me natus; in me coniuges arment manus;*

Fratresq; & ager populus ereptos rogis

Iaculetur ignes, seculi crimen vagor,

Odiu deorum, iuris exitium sacri;

Qua luce primùm spiritus hausi rudes,

880 *Iam morte dignus, redde nunc animos parens;*

Nunc aliquid aude sceleribus dignum tuis,

I, perge, propero regiam cursu pete,

Gratare matri, liberis auclã demo.

CHORVS. Trochaici.

885 *F* *Ata si liceat mihi*

Fingere arbitrio meo,

Temperem zephyro leui

Vela, ne pressa graui

Spiritu antenna tremant:

Lenis & modicum fluens

890 *Aura, nec vergens latus,*

Ducat intrepidam ratem.

Tuta me mediã vehat

- Vita decurrens viâ.*
Cnoesium regem timens,
 895 *Alta dum demens petit,*
Artibus fidens nouis,
Certat & veras aues
Vincere, ac falsis nimis
Imperat pennis puer,
 900 *Nomen eripuit fæto.*
Callidus medium senex
Dædalus librans iter,
Nube sub media stetit,
Alitem expectans suum:
 905 *Qualis accipitris minas*
Fugit, & sparsos metu
Colligit fœtus auis:
Donec in ponto manus
Mouit implicitas puer,
 910 *Comes audacis via.*
Quidquid excessit modum,
Pendet instabili loco.
Sed quid hoc? postis sonat;
Mœstus & famulus manu
 915 *Regius quassat caput.*
Ede quid portes noui.

ACTVS QVINTVS.
 NVNCIVS.

- P**Radicta postquam fata & infandum genus
 Deprendit, ac se scelere conuictum Oedipus
 Damnauit: ipse regiam infestus petens,
 920 *Inuisa propero tectâ penetrauit gradu.*
Qualis per arua Libycus insanit leo.
Eulam minaci fronte concutiens iocundam:

- Vultus furore toruus, atque oculi truces,
 Gemitus, & altum murmur, & gelidus fluit
 925 Sudor per artus. spumat, & voluit minas,
 Ac mersus altè magnus exundat dolor.
 Secum ipse sanus grande nescio quid parat,
 Suisq; fatis simile. Quid poenas moror?
 Ut hoc scelestum pectus aut ferro petat,
 930 Aut feruido aliquis igne vel saxo domet?
 Qua Tigris aut qua saeva visceribus meis
 Incurreret ales? ipse tu scelerum capax
 Sacer Citharon, vel feras in me tuas
 Emitte siluis, mitte vel rabidos canes.
 935 Nunc redde Agauen. anime quid mortem times?
 Mors innocentem sola fortuna eripit.
 Hac fatus aptat impiam capulo manum,
 Ensemq; ducit. Itane tam magnis breues
 Poenas sceleribus soluis? atque vno omnia
 940 Pensabis ictu? moreris? hoc patri sat est:
 Quid deinde matri? quid male in lucem editis
 Natis? quid ipsi, qua tuum magnâ luit
 Scelus ruinâ, flebili patria dabis?
 Soluenda non est illa, qua leges ratas
 945 Natura in vno vertit Oedipode, novos
 Commenta partus: supplicis eadem meis
 Nouetur. iterum viuere atque iterum mori
 Liceat: renasci semper, ut toties noua
 Supplicia pendas. utere ingenio miser:
 950 Quod saepe fieri non potest, fiat diu.
 Mors eligatur longa: queratur via,
 Qua nec sepultis mistus, & viuis tamen
 Exemptus erres. morere, sed citra patrem.
 Cunctaris anime? subitus an vultus grauat

- 955 *Perfusus imber, ac rigat fletu genas?*
Et flere satis est? hæcenus fundent leuem
Oculi liquorem: sedibus pulsi suis
Lacrymas sequantur. hi maritales statim
Fodiantur oculi. Dixit, atque ira furit;
- 960 *Ardent minaces igne truculentogenæ;*
Oculiq; vix se sedibus retinent suis.
Violentus, audax, mutus, iratus, ferox.
Tantum cruentus gemit, & dirum fremens
Manus in ora torfit: ac contra truces
- 965 *Oculi steterunt, & suam intenti manum*
Vltro insequuntur, vulneri occurrunt suo.
Scrutatur avidus manibus vncis lumina;
Radice ab ima funditus vulsos simul
Euoluit orbis: hæret in vacuo manus,
- 970 *Et fixa penitus unguibus lacerat cauos*
Altè recessus luminum, & inanes sinus;
Sauitq; frustra, plusq; quàm sat est furit,
Tantum est periculum lucis: ad tollit caput,
Causiq; lustrans orbibus cæli plagas,
- 975 *Noctem experitur: quidquid effossis malè*
Dependet oculis, rumpit; & victor deos
Conclamat omnes: Parcite en patria, precor:
Iam iussa feci: debitas pœnas tuli:
Inuenta thalamis digna nox tandem meis.
- 980 *Rigat ora fœdus imber, & lacerum caput*
Largum reuulsis sanguinem venis vomit.

CHORVS.

Anapæstici.

Fatis agimur: cedit fatis.

Non sollicitæ possunt curæ

Mutare rati stamina fusi.

- 985
- Quidquid patimur mortale genus,*

Quidquid

effe. P. de
La Yxa.

1 a Quidquid facimus, venit ex alto.
 Seruatq; sua decreta colus
 7 Lachesis, durâ reuoluta manu.
 2 Omnia certo tramite vadunt:
 2 990 Primusq; dies dedit extremum.
 Non illa Deo vertisse licet,
 2 Quæ nexa suis currunt causis.
 It cuique ratus, prece non ullâ
 2 Mobilis, ordo. multis ipsum
 2 995 Timuisse nocet: multi ad fatum
 Venere suum, dum fata timent.
 Sonuere fores, atque ipse suum
 Duce non ullo molitur iter
 Luminis orbis.

OEDIPVS. CHORVS. IOCASTA.

1000 **B**ene habet, peractum est, iusta persolui patri.
 Iuuant tenebrae. quis Deus tandem mihi
 Placatus atra nube perfundit caput?
 Quis scelera donat? conscium euasi diem.
 Nil patricida dextera debes tuæ.
 1005 Lux te refugit. vultus Oedipodem hic decet.
 CH. En ecce rapido sæua prosiluit gradu
 Iocasta vecors: qualis attonita & furens
 Cadmea mater abstulit nato caput,
 Sensitq; raptum; dubitat, adsiictum adloqui
 1010 Cupit, pauetq;. iam malis cessit pudor.
 IO. Cupiunt, & horrent ora. nam quid te vocem?
 Natumne? dubitas? natus es; nati pudet?
 Inmitis oro nate, quò auertis caput,
 Vacuosq; vultus? OED. quis frui tenebris vetat?
 1015 Quis reddit oculos? mater en, matris sonus.
 Perdidimus operam. congregi fas amplius

*Haud est. nefandos diuidat vastum mare,
Dirimatq; tellus abdita: & quisquis sub hoc
In alia versus sidera, ac solem auium*

1020 *Dependet orbis, alterum ex nobis ferat.*

IO. Fati ista culpa est; nemo fit fato nocens.

*OED. Iam parce verbis mater, & parce auribus;
Per has reliquias corporis trunci precor,
Per inauspicatum sanguinis pignus mei,*

1025 *Per omne nostri nominis fas & nefas.*

*IO. Quid anime torpes? socia cur scelerum dare
Pœnas recusas? omne confusum perit,
Incesta, per te iuris humani decus.*

Morere, ac nefastum spiritum ferro exige.

1030 *Non si ipse mundum concitans diuim sator*

Corusca sauâ tela iaculetur manu,

Vnquam rependam sceleribus pœnas pares

Mater nefanda. mors placet: mortis via

Quaratur. agedum commoda matri manum,

1035 *Si patricida es: restat hoc operi vltimum.*

Rapiatur ensis: hoc iacet ferro meus

Coniux. quid illum nomine haud vero vocas?

Socer est. vtrumne pectori insigam meo

Telum? an patienti conditum iugulo inprimam?

1040 *Eligere nescis vulnus. hunc dextra hunc pete*

Vterum capacem, qui virum & natum tulit.

CH. Iacet perempta, vulneri inmoritur manus;

Ferrumq; secum nimius eiecit cruor.

OED. Te fatidice, te praesidem veri Deum

1045 *Conpello, solum debui fati patrem.*

Bis patricida, plusq; quàm timui nocens,

Matrem peremi; scelere confecta est meo.

O Phœbe mendax, fata superavi impia.

- Pautante gressu sequere fallaces vias,
 1050 Suspensa plantis efferens vestigia.
 Cacam tremente dextera noctem rege.
 I, gradere praeceps, lubricos ponens gradus.
 I, profuge, vade, siste ne in matrem incidas.
 Quicumque fessi corpore, & morbo graues
 1055 Semianima trahitis corpora: en fugio, exeo,
 Releuate colla: mitior caeli status
 Post terga sequitur; quisquis exilem iacens
 Animam retentat, viuidos haustus lenis
 Concipiat. ite, ferte depositis opem:
 1060 Mortifera mecum vitia terris extraho.
 Violenta fata, & horridus mortis tremor,
 Maciesq; & atra pestis, & rabidus dolor
 Mecum ite, mecum; ducibus his uti libet.

L. ANNÆI SENECAE
 I V N I O R I S
 Hippolytus.

Persona.

HIPPOLYTUS. CHORVS. PHÆDRA.
 THESEVS. NVNCIVS. NVTRIX.

A C T V S P R I M V S.

HIPPOLYTUS. Anapaestici.

ITE, umbrosas cingite silvas,
 Summaq; montis iuga Cecropij.
 Celeri plantâ lustrate vagi
 Quae saxa solo Carpeneito
 Subiecta iacent; quaeq; Thriasii
 5 Vallibus amnis rapidâ currens

Verbe-

- Verberat vnda. scandite colles
 Semper canos niue Riphæa,
 Hac hac alij, qua nemus altâ
 Textitur alno; quæ prata iacent;
 10 Qua rorifera mulcens aura
 Zephyrus vernas euocat herbas. *— rorifera*
 Vbi per glareas lenis Ilissus,
 Vbi Maander super æquales
 Labitur agros piger, & steriles
 15 Amne maligno radit arenas.
 Vos, qua Marathon tramite lauo
 Saltus aperit; quæ comitata
 Gregibus paruis nocturna petunt
 Pabula foeta. Vis, qua tepidis
 20 Subditus austris frigora mollit
 Durus Acarnan; alius rupem
 Dulcis Hymetti; paruas alius
 Calcet Aphidnas. pars illa diu
 Vacat immunis, qua curuati
 25 Littora ponti Sunion vrget.
 Si quem tangit gloria silua,
 Vocat hunc Philipis;
 Hic versatur metus agricolis,
 Vulnere multo iam notus aper.
 30 At vos laxas canibus tacitis
 Mittite habenas,
 Teneant acres lora molossos.
 Et pugnaces tendant Cressæ
 Fortia trito vincula collo;
 35 At Spartanos, genus est audax
 Auidumq; fera, nodo cautus,
 Propiore liga. veniet tempus

- Cùm latratu caua saxa sonent,
 Nunc demissi nare sagaci
 40 Captent auras, lustraq; presso
 Quarant rostro, dum lux dubia est;
 Dum signa pedum roscida tellus
 Inpressa tenet.
 Alius raras ceruice graui
 45 Portare plagas, alius teretes
 Properet laqueos. picta rubenti
 Linea pinnâ vano eludat
 Terrore feras. tibi libretur
 Missile telum: tu graue dextrâ
 50 Lauaq; simul, robur lato
 Dirige ferro: tu precipites
 Clamore feras subsessor ages:
 Tu iam victor curuo solues
 Viscera cultro.
 55 Ades en comiti diua virago,
 Cuius regno pars terrarum
 Secreta vacat: cuius certis
 Petitur telis fera, que gelidum
 Potat Araxen, & qua stanti
 60 Ludit in Istro: tua Getulos
 Dextra leones, tua Cretas
 Sequitur ceruas: nunc veloces
 Figis damas leuiore manu:
 Tibi dant varia pectora tigres.
 65 Tibi villosi terga bisontes,
 Latifq; feri cornibus vri.
 Quidquid solus pascitur auis;
 Sive illud inops nouit Garamas,
 Sive illud Arabs diuite siluâ,

- 70 *Sine ferocis iuga Pyrenes,
Sive Hyrcani celant saltus,
Vacuisq; vagus Sarmata campis
Arcus metuit, Diana, tuos.
Tua si gratus numina cultor*
- 75 *Tulit in saltus, retia vincetas
Tenuere feras; nulli laqueum
Rupere pedes; fertur plaustro
Prada gementi; tum rostra canes
Sanguine multo rubicunda gerunt,*
- 80 *Repetitq; casas rustica longo
Turba triumpho.
En Diua faue, signum arguti
Misere canes, vocor in siluas.
Hac hac pergam quâ via longum*
- 85 *Compensat iter.*

PHÆDRA. NVTRIX.

- *Magna vasti Creta dominatrix freti,
Cuius per omne littus innumera rates
Tenuere pontum, quidquid Assyriâ tenus
Tellure Nereus peruium rostris secat;*
- 90 *Cur me in penates obsidem inuisos datam,
Hostiq; nuptam degere atatem in malis,
Lacrymisq; cogis? profugus en coniux abest,
Prastaq; nupta quam solet Theseus fidem.
Fortis per altas inuij retro lacus*
- 95 *Vadit tenebras miles audacis proci,
Solio ut reuulsam regis inferni abstrahat,
Pergit furoris socius: haud illum timor
Pudorq; tenuit, stupra & inlicitos toros
Acheronte in imo querit Hippolyti pater.*
- 100 *Sed maior alius incubat mœsta dolor:*

- Non me quies nocturna; non altus sopor
 Soluere curis: alitur, & crescit malum,
 Et ardet intus; qualis Æthæo vapor
 Exundat antro. Palladis tela vacant;
 105 Et inter ipsas pensa labuntur manus.
 Non colere donis templa votiuis libet;
 Non inter aras Attidum mistam choris,
 Iactare tacitis conscias sacris faces,
 Nec adire castis precibus aut ritu pio
 110 Adiudicatam presidem terra deam.
 Iuuat excitatas consequi cursu feras,
 Et rigida molli gesa iaculari manu.
 Quid tendis anime? quid furens saltus amas?
 Fatale misera matris agnosco malum,
 115 Peccare noster nouit in siluis amor.
 Genitrix tui me miseret; infando malo
 Correpta, pecoris essei sauum ducem
 Audax amasti toruus, inpatiens iugi.
 Adulter ille, ductor indomiti gregis,
 120 Sed amabat aliquid; quis meas misera deus
 Aut quis iuuare Dædalus flammæ queat?
 Non, si ille remeet arte Mopsopiâ potens
 Qui nostras cecâ monstra conclusit domo,
 Promittat ullam casibus nostris opem.
 125 Stirpem perosa Solis inuisi Venus,
 Per nos catenas vindicat Martis sui,
 Suasq; ; probris omne Phœbeum genus
 Onerat nefandis. nulla Minois leui
 Defuncta amore est, iungitur semper nefas.
 130 NVT. Thesèia coniux, clara progenies Iouis,
 Nefanda casto pectore exturba ocyis.
 Extingue flammæ, nève te diræ spei

Præbe obsequentem. quisquis in primo obstetit
Repulitq; amorem, tutus ac victor fuit;

- 135 Qui blandiendo dulce nutriuit malum,
Serò recusat ferre quod subiit iugum.
Nec me fugit, quàm durus & veri insolens
Ad recta flecti regius nolit tumor.

PH. Quemcunque dederit exitum casus, seram:

- 140 Fortem facit vicina libertas senem.
NVT. Obstare primum est velle, nec labi viâ,
Pudor est secundus, nosse peccandi modum.

Quò misera pergis? quid domum infamem grauas,
Superaq; matrem? maius est monstro nefas:

- 145 Nam monstra fato, moribus scelera imputes.
Si, quòd maritus supera non cernit loca.

Tutum esse facinus credis, & vacuum metis
Erras. teneri crede Lethæo abditum
Thesæa profundo, ferre perpetuam Stygem;

- 150 Quid ille, lato maria qui regno premit,
Populisq; reddit iura centenis pater,
Latere tantum facinus occultum sinet?
Sagax parentum est cura. Credamus tamen
Astu doloq; tegere nos tantum nefas;

- 155 Quid ille rebus lumen infundens suum
Matris parens? quid ille, qui mundum quatit,
Vibrans corusca fulmen Aethnaum manu,
Sator deorum? credis hoc posse effici
Inter videntes omnia vt lateas auos?

- 160 Sed, vt secundus numinum abscondat fauor
Coitus nefandos, vtq; contingat stupro
Negata magnis sceleribus semper fides;
Quid pœna præsens conscia mentis pavor
Animusq; culpa plenus, & semet timens?

- 165 *Scelus aliqua tutum, nulla securum tulit.
Compesce amoris in p̄y flammis precor,
Nefasq̄, quod non vlla tellus barbara
Commisit vnquam, non vagus campis Geta,
Nec inhospitalis Taurus, aut sparsus Scythes.*
- 170 *Expelle facinus mente castifica horridum:
Memorq̄, matris, metue concubitus novos.
Miscere thalamos patris & nati adparas,
Vterq̄, prolem capere confusam in pio?
Perge, & nefandis verte naturam ignibus.*
- 175 *Cur monstra cessant? aula cur fratris vacat?
Prodigia toties orbis insueta audiet,
Natura toties legibus cedit suis,
Quoties amabit Cressa? PHÆ. quæ memoras scio
Vera esse nutrix, sed furor cogit sequi*
- 180 *Peiora: vadit animus in præceptis sciens,
Romeatq̄, frustra sana consilia adpetens.
Sic cum grauatam nauita aduersâ ratem
Propellit undâ, cedit in vanum labor,
Et victa prono puppis aufertur vado:*
- 185 *Quod ratio poscit, vincit ac regnat furor.
Potensq̄, tota mente dominatur deus.
Hic volucer omni regnat in terra potens,
Ipsumq̄, flammis torret indomitis Iouem.
Gradiuus istas belliger sensit faces,*
- 190 *Opifex trisulci fulminis sensit deus,
Et qui furentes semper Æthnæis iugis
Versat caminos, igne tam paruo calet.
Ipsumq̄, Phœbum, tela qui neruo regit,
Figit sagittâ certior missa puer,*
- 195 *Volitatq̄, cælo pariter & terris gravis.
NVT. Deum esse Amorem turpiter vitio fauens*

- Finxit libido : quoq; liberior foret,
 Titulum furori numinis falsi addidit:
 Natum per omnes scilicet terras vagum
 200 Erycina mittit, ille per cœlum volans,
 Proterua tenera tela molitur manu,
 Regnumq; tantum minimus in superos habet.
 Vana ista demens animus adsciuit sibi,
 Venerisq; numen finxit, atque arcus dei.
 205 Quisquis secundis rebus exsultat nimis,
 Fluitq; luxu, semper insolita adpetens,
 Hunc illa magna dira fortuna comes
 Subit libido, non placent sueta dapes,
 Non tecta sani moris, aut vilis cibus.
 210 Cur in penates varius tenues subit
 Hæc delicatas eligens pestis domos?
 Cur sancta paruis habitat in tectis Venus?
 Mediumq; sanos vulgus adfectus tenet,
 Et se coërcent modica? contra diuites,
 215 Regnoq; fulti plura quàm fas est, petunt?
 Quod non potest, vult posse qui nimium potest.
 Quid deceat alto præditam solio vides.
 Metue ac verere sceptrâ remeantis viri.
 PH. Amoris in me maximum regnum fero,
 220 Reditusq; nullos metuo. non unquam amplius
 Conuexa tetigit supera, qui mersus semel
 Adiit silentem nocte perpetuâ domum.
 NVT. Ne crede. Ditis cluserit regnum licet.
 Canisq; diras Stygius obseruet fores,
 225 Solus negatas inuenit Theseus vias.
 PH. Veniam ille amori forsitan nostro dabit.
 NVT. Inmitis etiam coniugi casta fuit,
 Experta sanam est barbara Antiopæ manum.

Sed posse flekti coniugem iratum putas:

230 *Quis huius animum fleket intractabilem?*

Exosus omne femina nomen fugit,

In mitis annos calibi vita dicat,

Connubia vitat, genus Amazonium scias.

PH. *Hunc in niuosi collis harentem iugis,*

235 *Et aspera agili saxa calcantem pede,*

Sequi per alta nemora, per montes placet.

NVT. *Resistet ille, seq; mulcendum dabit,*

Castosq; ritus Venere non casta exuet?

Tibi ponet odium, cuius odio forsitan

240 *Persequitur omnes?* PH. *precibus haud vinci potest?*

NVT. *Ferus est.* PH. *amore didicimus vinci feros.*

NVT. *Fugiet.* PH. *per ipsa maria si fugiat sequar.*

NV. *Patris memento .p. meminimus matris simul.*

NV. *Genus omne profugit* PH. *pellicis careo metu.*

245 NVT. *Aderit maritus.* PH. *nempe Pirithoi comes.*

NVT. *Aderitq; genitor.* PH. *mitis Ariadne pater.*

NVT. *Per has senecta splendida supplex comas,*

Fessumq; curis pectus, & cara vbera

Precor, furorem siste, teq; ipsam adiuua.

250 *Pars sanitatis velle sanari fuit.*

PH. *Non omnis animo cessit ingenuo pudor.*

Paremus altrix. qui regi non vult amor

Vincatur. haud te fama maculari sinam.

Hac sola ratio est unicum effugium mali,

255 *Virum sequamur, morte prauertam nefas.*

NVT. *Moderare alumna mentis effrena inpetus,*

Animos coërce, dignam ob hoc vitâ reor,

Quod esse temet autumas dignam nece.

PH. *Decreta mors est, queritur fati genus,*

260 *Laqueone vitam finiam, an ferro incubem;*

*An missa praeceps arce Palladiâ cadam.
Prò castitatis vindicem armemus manum.*

NVT. *Sic te senectus nostra precipiti sinet
Perire letho: siste furibundum impetum.*

265 PH. *Prohibere ratio nulla periturum potest,
Vbi quis mori constituit & debet mori.*

NVT. *Solamen annis unicum fessis, hera,
Si tam proteruus incubat menti furor,*

Contemne famam: fama vix vero fauet, *fama*

270 *Peius merenti melior, & peior bono.*

Tentemus animum tristem & intratabilem.

Meus iste labor est, adgredi iuuenem ferum,

Mentemq; suam flectere in mitis viri.

CHORVS. *Sapphici & Anapaestici.*

275 **D** *Iua non miti generata ponto,
Quam vocat matrem geminus cupido;*

Inpotens flammis simul & sagittis,

Iste lasciuus puer, acrè nitens,

Tela quàm certo iaculatur arcu!

Labitur totas furor in medullas,

280 *Ignè furtiuo populante venas.*

Non habet latam data plaga frontem,

Sed vorat tectas penitus medullas.

Nulla pax isti puero, per orbem

Spargit effusas agilis sagittas.

285 *Quaq; nascentem videt ora solem,*

Quaq; ad occasus iacet ora seros,

Si qua feruenti subiecta Cancro est,

Si qua maioris glacialis Vrse

Semper errantes patitur colonos,

290 *Novit hos aestus. iuuenum feroces*

Concitat flammis: senibusq; fessis

- Rursus extinctos reuocat calores:
 Virginum ignoto ferit igne pectus:
 Et iubet cœlo superos relicto
 295 Vultibus falsis habitare terras.
 Thessali Phœbus pecoris magister
 Egit armentum, positoq; plectro
 In pari tauros calamo vocauit.
 Induit formas quoties minores,
 300 Ipse qui cœlum nebulaeq; ducit?
 Candidas ales modò mouit alas,
 Dulcior vocem moriente cygno.
 Fronte nunc torua petulans iuuenctis
 Virginum strauit sua terga ludo
 305 Perq; fraternos noua regna fluctus
 Vngula lentos imitante remos,
 Pectore aduerso domuit profundum,
 Pro sua vector timidus rapina.
 Arsit obscuri dea clara mundi
 310 Nocte deserta, nitidosq; fratri
 Tradidit currus aliter regendos;
 Ille nocturnas agitare bigas
 Discit, & gyro breuiore flecti
 d. Nec suum tempus tenuere noctes,
 315 Et dies tardo remeavit ortu,
 Dum tremunt axes grauiore curru.
 Natus Alcmenâ posuit pharetram,
 Et minax vasti spoliū leonis,
 Passus aptari digitis smaragdos,
 320 Et dari legem rudibus capillis;
 Crura distincto religauit auro,
 Luteo plantas cohibente socco;
 Et manu, clauam modò qua gerebat,

- Fila deduxit properante fuso. λ
 325 Vidit Perses ditisq; ferax
 Lydia regni, deiecta feri
 Terga leonis;
 Humerisq; quibus sederat alti
 330 Regia cali, tenuem Tyrio
 Stamine pallam.
 Sacer est ignis, credite lasis,
 Nimumq; potens. qua terra salo
 Cingitur alto, quaq; etherio
 Candida mundo sidera currunt;
 335 Hac regna tenet puer inmitis.
 Spicula cuius sentit in imis
 Cœrulus undis grex Nereidum;
 Flammamq; nequit releuare mari.
 Ignes sentit genus aligerum.
 340 Venere instincti quàm magna gerunt
 Grege pro toto bella iuuenti!
 Si coniugio timuere suo,
 Poscunt timidi praelia cerui,
 Et mugitu dant concepti
 345 Signa fuoris. tunc virgatas
 India tigres decolor horret:
 Tunc vulnificos acuit dentes
 Aper; & toto est spumeus ore:
 Pœni quatiunt colla leones;
 350 Cùm mouit amor; tum silua gemit
 Murmure sauo.
 Amat insani bellua postis;
 Lucaq; boues. vendicat omnes
 Natura sibi. Nihil immune est;
 355 Odiumq; perit, cùm iussit amor;

Veteres cedunt ignibus ira.
 Quid plura canam? vincit saevas
 Cura nouercas.

ACTVS SECVNDVS.
 NVTRIX. PHÆDRA.

- 360 **S**pes nulla tantum posse leniri malum,
 Finisq; flammis nullus insanis erit.
 Torretur a stu tacito, & inclusus quoque,
 Quamuis tegatur, proditur vultu furor.
 Erumpit oculis ignis, & lapsa gena
 Lucem recusant, nil idem dubia placet,
 365 Artusq; variè iactat incertus dolor.
 Nunc ut soluto labitur moriens gradu,
 Et vix labante sustinet collo caput:
 Nunc se quieti reddit, & somni inmemor
 Noctem querelis ducit: adtolli iubet,
 370 Iterumq; poni corpus: & solui comas;
 Rursusq; fingi: semper inpatiens sui
 Mutatur habitus: nulla iam Cereris subit
 Cura, aut salutis, vadit incerto pede.
 Iam viribus defecta, non idem vigor,
 375 Non ora tingens nitida purpureus rubor.
 Populatur artus cura, iam gressus tremunt.
 Tenerq; nitidi corporis cecidit decor;
 Et, qui tenebant signa Phœbeæ facis
 Oculi, nihil gentile nec patrium micant;
 380 *laci.* Lacryma cadunt per ora, & assiduo gena
 Rore inrigantur; qualiter Tauri iugis
 Tepido madescent imbri perfusa niues.
 Sed en patefcunt regia fastigia;
 Reclinis ipsa sedis aurata toro
 385 Solitos amictus mente non sanâ abnuvit.

- PH. Remouete *samula purpuram*, atq; *auro inlitas*
Vestes; *procul sit muricis Tyrj rubor*,
Qua sila ramis vltimis Seres legunt;
Breuis expeditos zona constringat sinus;
 390 *Ceruix monili vacua*; *nec niueus lapis*
Deducat aures, *Indici donum maris*:
Odore crinis sparsus Assyrio vacet,
Sic temere iacta colla perfundant coma
Humerosq; summos; *curfibus mota citis*
 395 *Ventos sequantur*: *laua se pharetra dabit*;
Hastile vibret dextra Thessalicum manus.
Talis seueri mater Hippolyti fuit.
Qualis relicta frigidi Ponti plagis,
Egit cateruas Atticum pulsans solum,
 400 *Aut Tanais*, *aut Meotis*, & *nodo comas*
Coegit, *emisitq; lunata latus*
Proteeta pelta; *talis in siluas ferar*.
 NVT. *Regina*, *sauis ecquis est flammis modus?*
Depone questu, *non leuat miseros dolor*;
 405 *Agreste placa virginis numen dea*.
Regina nemorum, *sola qua montes colis*,
Et vna solis montibus coleris dea,
Conuerte tristes omnium in melius minas.
O magna siluas inter & lucos dea,
 410 *Clarumq; caeli siuus*, & *noctis decus*,
Cuius relucet mundus alterna face,
Hecate triformis, *en ades coeptis fauens*,
Animum rigentem tristis Hippolyti doma:
Amare discat, *mutuos ignes ferat*,
 415 *Det facilis aures*, *mitiga pectus ferum*,
Inuerte mentem: *toruus*, *auersus*, *ferox*,
In iura Veneris redeat, *huc vires tuas*

*Intende. sic te lucidi vultus ferant,
Et nube rupta cornibus puris eas.*

- 420 *Sic te regentem frena nocturni aetheris
Detrahere nunquam Thessali cantus queant,
Nullusq; de te gloriam pastor ferat.
Ades inuocata. iam faues votis dea.
Ipsam intuo solenne venerantem sacrum,
425 Nullo latus comitante. quid dubitas? dedit
Tempus locumq; casus, utendum artibus.
Trepidamus: haud est facile mandatum scelus
Audere. verum iusta, qui reges timet,
Deponat; omne pellat ex animo decus,
430 Malus est minister regij imperij pudor,*

HIPPOLYTUS. NVTRIX.

Q*uid huc seniles fessa moliris gradus
Ofida nutrix, turbidam frontem gerens
Et moesta vultus? sospes est certè parens,
Sospesq; Phadra stirpis & gemina iugum.*

- 435 *NVT. Metus remitte, prospero regnum in statu est,
Domusq; florens sorte felici viget:
Sed tu beatis mitior rebus veni:
Namque anxiam me cura sollicitat tui,
Quod te ipse poenis grauibus infestus grauas.
440 Quem fata cogunt, hic quidem viuat miser:
At si quis vltro se malis offert volens,
Seq; ipse torquet, perdere est dignus bona
Quis nescit uti. Potius annorum memor,
Mentem relaxa; noctibus festis facem
445 Adtolle; curas Bacchus exoneret graues.
Ætate fruere: mobili cursu fugit.
Nunc facile peccus, grata nunc inueni Venus:
Exsultet animus: cur toto viduo iaces?*

- Tristem iuuentam solue: nunc luxus rapæ;
 450 Effunde habenas; optimos vita dies
 Effluere prohibe. Propria describit Deus
 Officia, & auum per suos ducit gradus.
 Latitia iuuenem, frons decet tristis senem.
 Quid te coërces, & necas rectam indolem?
 455 Seges illa magnum foenus agricola dabit,
 Quacumque latis tenera luxuriat satis:
 Arborq; celso vertice euincit nemus,
 Quam non maligna cedit aut resecat manus.
 Ingenia melius recta se in laudes ferunt,
 460 Si nobilem animum vegeta libertas alit.
 Truculentus, & siluester, & vita inscius,
 Tristem iuuentam Venere desertâ colis.
 Hoc esse munus credis indictum viris,
 Ut dura tolerant, cursibus domitent equos,
 465 Et saua bella Marte sanguineo gerant?
 Prouidit ille maximus mundi parens,
 Cùm tam rapaces cerneret fati minas,
 Ut damna semper sobole repararet nouâ.
 Excedat, agedum, rebus humanis Venus,
 470 Qua supplet ac restituit exhaustum genus;
 Orbis iacebit squallido turpis situ,
 Vacuum sine vllis classibus stabit mare,
 Alesq; cælo deerit, & siluis fera;
 Solis & aër peruius ventis erit,
 475 Quàm varia lethi genera mortalem trahunt,
 Carpuntq; turbam, pontus, & ferrum, & doli!
 Sed fata credas deesse: sic atram Styga,
 Iam petimus ultro. calibem vitam probet
 Sterilis iuuentus: hoc erit quidquid vides,
 480 Vnius aui turba, & in semet ruet.

Proinde vita sequere naturam ducem,
Urbem frequenta, ciuium coetus cole.

HIP. Non alia magis est libera, & vitio carens,

Ritusq; melius vita qua priscos colat;

Quam qua relictis moenibus siluas amat.

Non illum auara mentis inflammat furor,

Qui se dicauit montium insontem iugis:

Non aura populi, & vulgus infidum bonis,

Non pestilens inuidia, non fragilis fauor.

490 Non ille regno seruit; aut regno imminens

Vanos honores sequitur, aut fluxas opes,

Spei metusq; liber. haud illum niger

Edaxq; liuor dente degeneri petit.

Nec scelera populos inter atque vrbes sita

495 Nouit; nec omnes conscius strepitus pauet.

Haud verba fingit. mille non quarit tegi

Diues columnis, nec trabes multo insolens

Suffigit auro. non cruor largus pias

Inundat aras; fruge nec sparsi sacrâ

500 Centena niuei colla submitunt boues:

Sed rure vacuo potitur, & aperto aethere

Innocuus errat: callidas tantum feris

Struxisse fraudes nouit, & fessus graui

Labore, niueo corpus Ismeno fouet.

Nunc ille ripam celeris Alpei legit:

505 Nunc nemoris alti densa metitur loca,

Vbi Lerna puro gelida perlucet vado.

Sedemq; mutat; hinc aues querula fremunt,

Ramiq; ventis lenè percussi tremunt,

Veteresq; fagi. inuit aut amnis vagi

510 Pressisse ripas, cespite aut nudo leues

Duxisse somnos, siue fons largus citas

- Defundit undas, siue per flores nouos
 Fugiente dulcis murmurat riuo sonus.
- 515 Excussa siluis poma compescunt famem,
 Et fraga paruis vulsa dumetis cibos
 Faciles ministrant. Regios luxus procul
 Est impetus fugisse. sollicito bibant
 Auro superbi. quàm iuuat nudâ manu
- 520 Captasse fontem! certior somnus premit
 Secura duro membra versantem toro,
 Non in recessu furta, & obscuro improbus
 Quærit cubili, seq; multiplici timens
 Domo recondit; æthera ac lucem petit,
- 525 Et teste cælo viuit. hoc equidem reor
 Vixisse ritu prima quos mistos deis
 Profudit ætas. nullus his auri fuit
 Cæus cupido, nullus in campo sacer
 Diuisit agros arbiter populis lapis.
- 530 Nondum secabant credula pontum rates;
 Sua quisq; norat maria. non vasto aggere
 Crebraq; turre cinxerant vrbes latus.
 Non arma seuâ miles aptabat manu,
 Nec torta clusas fregerat saxo graui
- 535 Balista portas. iussa nec dominum pati
 Iuncto ferebat terra seruitium boue.
 Sed arua per se sæta, poscentes nihil
 Pauere gentes. silua natiuas opes,
 Et opaca dederant antra natiuas domos.
- 540 Rupère fœdus, impius lucri furor,
 Et ira præceps, quæq; succensas agit
 Libido mentes. venit imperij sitis
 Cruenta: factus præ la maiori minor.
 Pro iure vires esse. tum primum manu

545 *Bellare nuda, saxaq; & ramos rudes*
Vertere in arma. non erat gracili leuis
Armata ferro cornus, aut longo latus
Mucrone cingens ensis, aut crista caput
Galea comantes: tela faciebat dolor.

550 *Inuenit artes bellicus Mauors nouas,*
Et mille famas mortis; hinc terras cruor
Infecit omnes fusus, & rubuit mare.
Tum scelera dempto sine per cunctas domos
Iere. nullum caruit exemplo nefas.

555 *A fratre frater, dexterâ nati parens*
Cecidit, maritus coniugis ferro iacet,
Perimuntq; fœtus in pia matres suos:
Taceo nouercas: mitius nil est feris.

Muges
 560 *Sed dux malorum femina, & scelerum artifex*
Obsedit animos, cuius incesta stupris
Fumant tot vrbes, bella tot gentes gerunt,
Et versa ab imo regna tot populos premunt.
Sileantur alia: sola coniux Aegei
Medea reddit feminas dirum genus.

655 *NVT. Cur omnium sit culpa, paucarum scelus?*
HIP. Detestor omnes, horreo, fugio, exsecror.
Sit ratio, sit natura, sit dirus furor;
Odisse placuit. ignibus iunges aquas;
Et amica ratibus antè promittet vada

570 *Incerta Syrtis; antè ab extremo sinu*
Hesperia Tethys lucidum adtollet diem;
Et ora damis blanda prebebunt lupi:
Quàm victus animum femina mitem geram.

NVT. Sape obstinatus induit frenos amor,
 575 *Et odia mutat. regna materna adspice.*
Illâ feroces sentiunt Veneris iugum.

Testaris istud unicus genitus puer.

HIP. Solamen unum matris amissa fero.

Odisse quòd iam feminas omnes licet.

580 NVT. Vt dura cautes undique intractabilis

Resistit undis, & laceffentes aquas

Longè remittit: verba sic spernit mea.

Sed Phædra praeceps graditur, impatiens mora.

Quò se dabit fortuna? quò verget furor?

585 PH. Altrix profare quid feras; quonam in loco est?

NVT. Terrâ repentè corpus exanimum cadit;

Et ora morti similis obduxit color.

Adtolle vultus, dimoue vocis moras:

Tuus en, alumna, temet Hippolytus tenet.

590 PH. Quis me dolori reddit, atque astus graues

Reponit animo? quàm bene excideram mihi?

HIP. Cur dulce munus reddita lucis fugis?

PH. Aude anime, tenta, perage mandatum tuum.

Intrepida constent verba, qui timidè rogat,

595 Docet negare, magna pars sceleris mei

Olim peracta est: serus est nobis pudor.

Amauimus nefanda, si coepta exsequor,

Forsan iugali crimen abscondam face.

Honestâ quaedam scelera successus facit.

600 Age, incipe anime, commodos paulum, precor,

Secretus aures: si quis est, abeat comes.

HIP. En locus ab omni liber arbitrio vacat.

PH. Sed ora coeptis transitum verbis negant:

Vis magna vocem emittit, at maior tenet.

605 Vos testor omnes caelites, hoc, quod volo

Me nolle. HIP. Animusne cupidus effari nequit?

PH. Cura leues loquuntur, ingentes stupent.

HIP. Committe curas auribus mater meis.

- PH. *Matris superbum cœli nomen & nimium potens,*
 610 *Nestros humilius nomen adfectus decet:*
Me vel sororem Hippolyte vel famulam voca;
Famulamq; potiùs: omne seruitium feram.
Non me per altas ire si iubeas niues,
Pigeat gelatus ingredi Pindi iugis:
- 615 *Non si per ignes ire, & infesta agmina,*
Cuncter paratis ensibus pectus dare.
Mandata recipe sceptrâ, me famulam accipe.
Te imperia regere, me decet iussa exsequi.
Muliebris non est regnâ tutari urbium.
- 620 *Tu, qui iuuenta flore prima uo viges,*
Ciues paterno fortis imperio rege.
Sinu receptam supplicem ac seruam tege.
Miserere vidua. HIP. sumonus hoc omen Deus
Auertat, aderit sospes actutum parens.
- 625 PH. *Regni tenacis dominus, & tacita Stygis,*
Nullam relictos fecit ad superos viam.
Thalami remittet ille raptorem sui?
Nisi fortè amor placidus & Pluto sedet.
 HIP. *Illum quidem & qui cœlites reducem dabunt.*
- 630 *Sed, dum tenebit vota in incerto Deus,*
Pietate caros debita fratres colam,
Et te tuebor; esse ne viduam putes:
Ac tibi parentis ipse supplebo locum.
- PH. *O spes amantum credula, ô fallax amor!*
 635 *Satisne dixit? precibus admotis agam.*
Miserere, tacita mentis exaudi preces.
Libet loqui, pigetq;. HIP. quodnâ istud malum est?
- PH. *Quod in nouercam cadere vix credas malum.*
 HIP. *Ambigua voce verba perplexâ iacis;*
- 640 *Effare aperte. PH. pectus insanum vapor*

*Amorq̄ torret, intimas saeuus vorat
Penitus medullas: atque per venas meat
Visceribus ignis mersus, & venis latens
Ut agilis altas flamma percurrit trabes.*

645 HIP. Amore nemp̄e Thesei casto furis?

PH. Hippolyte, sic est: Thesei vultus amo,
Illos priores, quos tulit quondam puer,
Cum prima puras barba signaret genas,
Monstriq̄, cecam Cnossii vidit domum,

650 Et longa curuâ fila collegit viâ.

*Quis tum ille fulsit? presserant vittæ comam,
Et ora flauus tenera tingebat rubor.*

Inerant lacertis mollibus fortes tori:

Tuaue Phœbes vultus, aut Phœbi mei;

655 Tuusq̄, potiùs: talis, en talis fuit

Cum placuit hosti, sic tulit celsum caput.

In te magis refulget incomptus decor,

Et genitor in te totus, & torua tamen

Pars aliqua matris, miscet ex aquo decus;

660 In ore Graio Scythicus apparet rigor.

Si cum parente Creticum intrasses fretum,

Tibi fila potiùs nostra neuisset soror.

Te te soror, quacumque sideris poli

In parte fulges, inuoco ad causam parem;

665 Domus sorores vna conripuit duas:

Te genitor, at me natus. en supplex iacet

Adlapsa genibus regia proles domus.

Respersa nullâ labe, & intacta, innocens,

Tibi mutor vni; certa descendi ad preces.

670 Finem hic dolori faciet, aut vita dies.

Miserere amantis. HIP. magne regnator deum

Tam lentus audis scelera? tam lentus vides?

- Ecquando seu fulmen emittes manu?
 Si nunc serenum est? omnis impulsus ruas
 675 Æther, & atris nubibus condat diem,
 Ac versa retro sidera obliquos agant
 Retorta cursus. tuq; sidereum caput,
 Radiate Titan, tu nefas stirpis tua
 Speculare, lucem merge, & in tenebras fuge.
 680 Cur dextra, diuum rector atque hominum, vacas
 Tua? nec trisulca mundus ardescit face?
 In me tona, me fige, me velox cremet
 Transactus ignis: sum nocens merui mori.
 Placui nouerca. Dignus an stupris ego?
 685 Sceleriq; tanto visus ego solus tibi
 Materia facilis? hoc meus meruit rigor?
 O scelere vincens omne femineum genus,
 O maius ausa matre monstrifera malum,
 Genitrice peior! illa se tantum stupro
 690 Contaminauit & tamen tacitum diu
 Crimen biformis partus exhibuit nota,
 Scelusq; matris arguit vultu truci
 Ambiguus infans. ille te venter tulit.
 Oter quaterq; prospero fato dati,
 695 Quos hausit, & peremit, & leto dedit
 Odium, dolusq; genitor inuideo tibi,
 Colchide nouerca maius hoc, maius malum est:
 PH. Et ipsa nostra fata cognosco domus:
 Fugienda petimus, sed mei non sum potens.
 700 Te vel per ignes, per mare insanum sequar,
 Rupesq; & amnes unda quos torrens rapit.
 Quacumque gressus tuleris, hac amens ferar.
 Iterum superbe genibus aduoluor tuis.
 MIR. Procul impudicos corpore à casto amore

- 705 *Tactus. quid hoc est? etiam in amplexus ruit.
Stringatur ensis; merita supplicia exigat,
En impudicum crine contorto caput
Leua reflexi. Iustior nunquam fociis
Datus tuis est sanguis, arcitenens dea.*
- 710 *PH. Hippolyte nunc me conpotem voti facis:
Sanas furentem. maius hoc voto meo est,
Saluo ut pudore manibus immoriar tuis.
HIP. Abscede, viue, ne quid exores: & hic
Contactus ensis deserat castum latus.*
- 715 *Quis eluet me Tanais? aut qua barbaris
Maotis undis Pontico incumbens mari?
Non ipse toto magnus Oceano pater
Tantum expiaret sceleris. ô silua, ô fera!
NV. Deprensa culpa est. anime quid segnis stupes?*
- 720 *Regeramus ipsa crimen, atque vltro inpiam
Venerem arguamus: scelere velandum est scelus.
Tutissimum est inferre, cum timeas, gradum.
Ausa priores simus an passa nefas,
Secreta cum sit culpa, quis testis sciet?*
- 725 *Adeste Athena, fida famulorum manus
Fer opem; nefandi raptor Hippolytus stupri
Instat premitq;, mortis intentans metum,
Ferro pudicam terret. En princeps abit,
Ensemq; trepida liquit adtonitus fuga.*
- 730 *Vignus tenemus sceleris. Hanc moestam prius
Recreate: crinis tractus, & lacera coma,
Ut sunt remansant; facinoris tanti notas
Referte in urbem. Recipe iam sensus hera.
Quid te ipsa lacerans omnium adspectum fugis?*
- 735 *Mens impudicam facere, non casus, solet.*

HIPPOLYTUS.
CHORVS.

Sapphici, Choriambici, & Dactylici.

- F** Vgit insana similis procella,
 Ocyor nubes glomerante Coro.
 Ocyor cursum rapiente flammâ,
 Stella cum ventis agitata longos
 740 Corripit ignes.
 Conferat tecum decus omne priscum
 Fama miratrix senioris aui.
 Pulchrior tanto tua forma lucet,
 Clarior quanto micat orbe pleno,
 745 Cum suos ignes coeunte cornu
 Iunxit, & curru properante pernox
 Exerit vultus rubicunda Phœbe;
 Nec tenent stella faciem minores.
 Qualis est primas referens tenebras
 750 Nuncius noctis, modò lotus undis
 Hesperus, pulsus iterum tenebris
 Lucifer idem.
 Et tu thyrigerâ Liber ab India,
 Intonsâ iuuenis perpetuum comâ,
 755 Tigres pampineâ cuspide territans,
 Ac mitrâ cohibens cornigerum caput,
 Non vinces rigidas Hippolyti comas.
 Nec vultus nimium suspicias tuos:
 Omnes per populos fabula distulit,
 760 Phœdra quem Bromio pratulerit soror.
 Anceps forma bonum mortalibus,
 Exigui donum breue temporis,
 Ut velox celeri pede laberis!
 Non sic prata nouo vere decentia
 765 Æstatis calida despoliat vapor.

- Sauiſt ſolſtitio cūm medius dies,
 Et noctem breuibus præcipitat rotis;
 Langueſcunt folio lilia pallido,
 Et grata capiti deſciant roſæ:
 770 Vt fulgor teneris qui radiat genis
 Momento rapitur, nullaq; non dies
 Formoſi ſpolium corporis abſtulit.
 Res eſt forma fugax. quis ſapiens bono
 Confidat fragili? dum licet, utere:
 775 Tempus ſed tacitum ſubruiſt, horaq;
 Semper præterita deterior ſubit.
 Quid deſerta petis? tutior auis
 Non eſt forma locis, te nemore abditum,
 Cūm Titan medium conſtituit diem,
 780 Cinget turba licens Naiades improba,
 Formoſos ſolita claudere fontibus;
 Et ſomnis facient inſidias tuis
 Laſciua nemorum multiuaga dea,
 Panes quas Dryadas montiuagi petunt.
 785 Aut te ſtellifero deſpiciens polo
 Sidus poſt veteres Arcadas editum
 Currus non poterit flectere candidos.
 Et nuper rubuit, nullaq; lucidis
 Nubes ſordidior vultibus obſtitit.
 790 At nos ſoliciti lumine turbido,
 Tractam Theſſaliciſ carminibus rati,
 Tinnitus dedimus. tu fueras labor,
 Et tu cauſa mora; te dea noctium
 Dum ſpectat, celeres ſuſtinuit vias.
 795 Vexent hanc faciem frigora parcius,
 Hæc ſolem facies varius adpetat,
 Lucebit Pario marmore clariuſ.

- Quàm grata est facies torua viriliter:
 Et pondus veteris triste supercilli!
- 800 Phœbo colla licet splendida compares;
 Illum casaries, nescia colligi,
 Perfundens humeros ornat & integit;
 Te frons hirta decet, te breuior coma
 Nullâ lege iacens. tu licet asperos
- 805 Pugnacesq; deos viribus arceas:
 Et vasti spacio vincere corporis
 Æquas Herculeos iam iuuenis toros,
 Martis belligeri pectore latior.
 Si dorso libeat cornipedis vehi,
- 810 Frenis Castorea mobilior manu
 Spartanum poteris flectere Cyllarum.
 Amentum digitis tendeprioribus,
 Et totis iaculum dirige viribus;
 Tam longè dociles spicula figere
- 815 Non mittent gracilem Cretes arundinens.
 At si rela modo spargere Parthico
 In cœlum placeat, nullâ sine alite
 Descendent, tepido viscere condita;
 Prædam de mediis nubibus adferes.
- 820 Raris forma viris (secula prospice)
 Impunita fuit: te melior deus
 Tutum prætereat, formaq; nobilis
 Deformis senij limina transeat.
- Quid sinat inausum femina præceps furor?
- 825 Nefanda iuueni crimina insonti adparat.
 In scelere quarit crine lacerato fidem,
 Decus omne turbat capitis; humectat genas.
 Instruitur omnis arte femineâ dolus.
 Sed iste quisnam est regium in vultu decus

- 830 Gerens, & alto vertice adtollens caput?
 Ut ora iuueni paria Pirithoo gerit,
 Nil languido candore pallerent gena,
 Staretq; recta squallor incultus coma.
 En ipse Theseus redditus terris adest.

ACTVS TERTIVS.

THESEVS. NVTRIX.

- 835 Tandem profugi noctis aeterna plagam,
 Vastoq; manes carcere umbrantem polum?
 Ut vix cupitum sufferunt oculi diem!
 Iam quarta Eleusis dona Triptolemi secat,
 Paremq; toties libra composuit diem,
 840 Ambiguus ut me sortis ignota labor
 Detinuit inter mortis & vitæ mala.
 Pars una vita mansit extincto miki.
 Mersus malorum finis Alcides fuit;
 Qui cum reuulsum Tartaro extraheret canem,
 845 Me quoque supernas pariter ad sedes tulit.
 Sed fessa virtus robore antiquo caret,
 Trepidantq; gressus. heu labor quantus fuit
 Phlegethonte ab imo petere longinquum aethera,
 Pariterq; mortem fugere, & Alcidem sequi!
 850 Quis fremitus aures flebilis pepulit meas?
 Expromat aliquis: luctus, & lacrima, & dolor,
 Et limine ipso mœsta lamentatio;
 Hospitia digna prorsus inferno hospite.
 NVT. Tenet obstinatum Phadra consilium necis,
 855 Fletusq; nostros spernit, ac morti imminet.
 TH. Quæ causa leti? reduce cur moritur viro?
 NVT. Hæc ipsa letum causa maturum adtulit.
 TH. Perplexa magnum verba nescio quid tegunt:
 Effare aperte quis grauet mentem dolor.

860 NVT. *Haud pandit vlli, mæsta secretum occulit,
Statuitq; secum ferre, quo moritur malum.
Iam perge, quæso, perge, properato est opus.
TH. Reserate clusos regij postes laris.*

THESEVS. PHÆDRA

- 865 *O Sociæ thalami, siccine aduentum viri,
Et expetiti coniugis vultum excipis?
Quin ense viduas dexteram? atque animum mihi
Restituis? & te quidquid è vita fugat
Expromis? PH. eheu per tui sceptrum imperi,
Magnanime Theseu, perq; natorum indolem,
870 Tuosq; reditus, perq; iam cineres meos,
Permitte mortem. TH. causa qua cogit mori?
PH. Si causa leti dicitur, fructus perit.
TH. Nemo istud alius, me quidem excepto, audiet.
Aures pudicas coniugis solas times?
875 Effare: fido pectore arcana oculam.
PH. Alium silere quod voles, primus sile.
TH. Leti facultas nulla continget tibi.
PH. Mori volenti deesse nunquam mors potest.
TH. Quod sit luendum morte delictum indica.
880 PH. Quod viuo. T. lacryma nonne te nostra mouët?
PH. Mors optima est perire dum lacrymant sui.
TH. Silere pergit. verberum ac vinculis anus
Altrixq; prodet quidquid hæc fari abnuuit.
Vincite ferro, verberum vis extrahat
885 Secreta mentis. PH. ipsa iam fabor, mane.
TH. Quidnã ora mæsta auertis, & lacrymas genis
Subito coortas veste pratentâ obtegis?
PH. Te te creator cœlitum restem inuoco,
Et te coruscum lucis ætheriæ iubar,
890 Ex cuius ortu nostra dependet domus*

Tentata precibus restiti: ferro ac minis
 Non cessit animus, vim tamen corpus tulit.
 Labem hanc pudoris eluet noster cruor.

TH. Quis, ede, nostri decoris eversor fuit?

395 PH. Quem rere minimè. TH. quis sit audire expet o.

PH. Hic dicet ensis quem tumultu territus
 Liquit stuprator, civium adcursum timens.

TH. Quod facinus, heu me, cerno? quod monstrum in-
 Regale parvis asperum signis ebur, (tuor?)

900 Capulo refulget gentis Attæ decus.

Sed ipse quonam evasit? PH. hi trepidum fugam
 Videre famuli concitum celeri pede.

THESEVS.

P Rò sancta pietas, prò gubernator poli,
 Et qui secundum in fluctibus regnum tenes,

905 Vnde ista venit generis infandi lues?

Hunc Graia tellus aluit, an Taurus Scythes,
 Colchisve Phasis? redit ad auctores genus,
 Stirpemq; primam degener sanguis refert.

Est prorsus iste gentis armigera furor,

910 Odisse veneris fœdera; & castum diu
 Vulgare populis corpus. ô tetrum genus,
 Nullâque victum lege melioris soli!

Fera quoque ipsa veneris evitant nefas,
 Generisq; leges inscius seruat pudor.

915 Vbi vultus ille, & ficta maiestas viri,

Atque habitus horrens, prisca & antiqua appetes,
 Morumq; senium triste, & ad spectu graue?

O vita fallax, abditos sensus geris,

Animisq; pulchram turpibus faciem induis!

920 Pudor impudentem celat, audacem quies,
 Pietas nefandum, vera fallaces probant,

Simulantq;

- Simulantq; molles dura. siluarum incola*
Ille efferatus, castus, intactus, rudis,
Mihi te reseruas? à meo primum toro
 925 *Et scelere tanto placuit ordini virum?*
Iam iam superno numini grates ago,
Quòd ic̄ta nostrà cecidit Antiope manu:
Quòd non ad antra Stygia descendens, tibi
Matrem reliqui. Profugus ignotas procul
 930 *Percurre gentes: te licet terra ultimo*
Submota mundo dirimat Oceani plagis,
Orbemq; nostris pedibus obuersum colas:
Licet in recessu penitus extremo abditus
Horrifera celsi regna transieris poli;
 635 *Hiemesq; supra positus & canas niues,*
Gelidi sumentes liqueris Borea minas
Post te furentes, sceleribus pœnas dabis.
Profugum per omnes pertinax latebras premam:
Longinqua, clusa, abstrusa, diuersa, inuia
 940 *Emetiemur; nullus obstabit locus.*
Huc vota mittam, tela quò mitti haud queunt.
Scis unde redeam. genitor aquorcus dedit,
Vt vota prono trina concipiam deo,
Et inuocatà munus hoc sanxit Styge.
 945 *En perage donum triste regnator freti.*
Non cernat ultrà lucidum Hippolytus diem.
Adeatq; manes iuuenis irato patre.
Fer abominandam nunc opem nato parens.
Nunquam supremum numinis munus tui
 950 *Consumeremus, magna ni premerent mala.*
Inter profunda Tartara, & Ditem horridum
Et imminentes regis inferni minas,
Voto peperi. redde nunc pactam fidem

Genitor. moraris? cur adhuc unda silent?

- 955 Nunc atra ventis nubila impellentibus
Subtexe noctem, sidera & cælum eripe.
Effunde pontum, vulgus æquoreum cie,
Fluctusq; ab ipso tumidus Oceano vocas,

CHORVS. Anapæstici.

O Magna parens natura deum!

- Tuq; igniferi rector Olympi,
960 Qui sparsa cito sidera mundo
Cursusq; vagos rapis astrorum,
Celeriꝫ polos cardine versas.
Cur tibi tanta est cura perennes
Agitare vias ætheris alti?

- 965 Vt nunc cana frigora brumæ
Nudent silvas; nunc arbuſtis
Redeant umbra; nunc æſtius
Colla Leonis Cererem magno
Feruore coquant; viresq; suas
970 Temperet annus? sed cur idem
Qui tanta regis, sub quo vasti
Pondera mundi librata suos
Ducunt orbis, hominum nimium
Securrus ades, non sollicitus

- 975 Prodesse bonis, nocuisse malis?
Res humanas ordine nullo
Fortuna regit, spargitq; manus
Munera caca, peiora fouens.
Vincit sanctos dira libido.

- 980 Fraus sublimi regnat in aula.
Tradere turpi fasces populus
Gaudet; eosdem colit atque odit.
Tristis virtus peruersa tulit

985 *Pramia recti, castos sequitur
Mala paupertas: vitioq; potens
Regnat adulter.*

*O vane pudor, falsumq; decus!
Sed quid citato nuncius portat gradu?
990 Restatq; mœstus lugubrem vultum gerens?*

ACTVS QVARTVS.
NUNCIVS. THESEVS.

*O Sors acerba & dura famulatus grauis,
Cur me ad nefandos nuncium casus vocas?*

TH. *Ne metue clades fortiter fari asperas;
Non imparatum pectus & rumnis gero.*

995 NVN. *Vocem dolori lingua luëtifica negat.*

TH. *i roloquere, qua sors adgrauet quassam domi.*

NVN. *Hippolytus (heu me) flebili leto occubuit.*

TH. *Natum parens obiisse iam pridem scio,
Nunc raptor obiit: mortis effare ordinem.*

1000 NVN. *Vt profugus urbem liquit infesto gradu,
Celerem citatis passibus cursum explicans,
Celsos sonipedes ocyus subigit iugos;
Et ora frenis domita substrictis ligat.*

Tum multa secum effatus, & patrium solum

1005 *Abominatus, saepe genitorem ciet,
Acerq; habenis lora permissis quatit.*

*Cum subito vastum tumuit ex alto mare,
Creuitq; in astra: nullus inspirat salo
Ventus, quieti nulla pars caeli strepit,*

1010 *I lacidumq; pelagus propria tempestas agit,
Non tantus auster Sicula disturbat freta,
Nec tam furenti pontus exsurgit sinu
Regnante Coro, saxa cum fluctu tremunt.
Et cana summum spuma Leucatem ferit.*

- 1015 *Consurgit ingens pontus in vastum aggerem,
Tumidumq; monstro pelagus in terram ruit.
Nec ista ratibus tanta construitur lues:
Terris minatur; fluctus haud cursu leui
Prouoluitur, nescio quid onerato sinu*
- 1020 *Grauis unda portat: qua nouum tellus caput
Ostendit astris? Cyclas exoritur noua.
Latuere rupes, numen Epidauri Dei,
Et scelere petra nobiles Scironides
Etque duobus terra comprimitur fretis.*
- 1025 *Hæc dum stupentes querimur, en totum mare
Inmugit, omnes undique scopuli adstrepunt:
Summum cacumen rotat expulso salo,
Spumat vomitq; vicibus alternis aquas;
Qualis per alta vehitur Oceani freta,*
- 1030 *Fluctus refundens, ore Phiseter capax.
Inhorruit concussus undarum globus,
Solutiq; sese, & litori inuexit malum
Maius timore. pontus in terras ruit,
Suumq; monstrum sequitur. os quassat tremor.*
- 1035 *TH. Quis habitus ille corporis vasti fuit?
NVN. Carulea taurus colla sublimis gerens,
Erexit altam fronte viridanti iubam:
Stant hispida aures: cornibus varius color;
Et quem feri dominator habuisset gregis,*
- 1040 *Et quem sub undis natus: hinc flammam vomit,
Oculi hinc relucent: carulâ insignis notâ
Opima ceruix arduos tollit toros:
Naresq; hiulcis haustibus patula fremunt:
Musco tenaci pectus ac palear viret:*
- 1045 *Longum rubenti spargitur fuco latus.
Tum ponè tergus vltima in monstrum coit*

- Facies, & ingens bellua inmensam trahit
 Squamosa partem. talis extremo mari
 Pristis citatas sorbet aut reddit rates.
- 1050 Tremuere terra: fugit adtonitum pecus
 Passim per agros; nec suos pastor sequi
 Meminit iuuenos: omnis è saltu fera
 Discessit, omnis frigido ex sanguis metu
 Venator horret. solus immunis metu
- 1055 Hippolytus arctis continet frenis equos,
 Pavidosq; nota vocis hortatu ciet.
 Est alta ad Argos collibus ruptis via,
 Vicina tangens spatia subpositi maris.
 Hic se illa moles acuit, atque iras parat.
- 1060 Ut cepit animos, seq; pratentans satis
 Prolusit ira; prapeti cursu euolat,
 Summam citato vix gradu tangens humum,
 Et torua currus ante trepidantes stetit.
 Contra feroci natus insurgens minax
- 1065 Vultu, nec ora mutat; & magnum intonat:
 Haud frangit animum vanus hic terror meum,
 Nam mihi paternus vincere est tauros labor.
 Inobsequentes protinus frenis equi
 Rapuere currum: iamq; deerrantes via,
- 1070 Quacumq; pavidos rapidus euexit furor,
 Hac ire pergunt, seq; per scopulos agunt.
 At ille, qualis turbido rector mari
 Ratem retentat, ne det obliquum latus,
 Et arte fluctus fallit: haud aliter citos
- 1075 Currus gubernat, ora nunc pressis trahit
 Constricta frenis, terga nunc torto frequens
 Verbere coercet. sequitur assiduus comes,
 Nunc aqua carpens spatia; nunc contra obuius
 Oberrat

Oberrat, omni parte terrorem mouens.

- 1080 Non licuit ultra fugere: nam toruo obuius
 Incurrit ore corniger ponti horridus.
 Tam verò pauidâ sonipedes mente exciti
 Imperia soluunt, seq̄, luctantur iugo
 Eripere, rectiq̄, in pedes iactant onus,
 1085 Præcep̄ in ora natus, implicuit cadens
 Laqueot enaci corpus: & quanto magis
 Pugnat, sequaces hoc magis nodos ligat.
 Sensere pecudes facinus, & curru leui,
 Dominante nullo, quâ timor iussit, ruunt.
 1090 Talis per auras non suum agnoscens onus,
 Soliq̄, falso creditum indignans diem,
 Phaethonta currus deuio excussit polo.
 Latè cruentat arua, & inlissum caput
 Scopulis resultat: auferunt dumī comas:
 1095 Et ora durus pulcra populatur lapis:
 Peritq̄, multo vulnere infelix decor.
 Moribunda celeres membra peruoluunt rota.
 Tandemq̄, raptum truncus ambustâ sude
 Medium per inguen stipite eiecto tenet;
 1100 Paulumq̄, domino currus adfixo stetit.
 Hasere biuges vulnere, & pariter moram
 Dominumq̄, rumpunt. inde semianimem secant
 Virgulta: acutis asperi vepres rubis.
 Omnisq̄, truncus corporis partem tulit.
 1105 Errat per agros funebris famuli manus,
 Per illa quâ distractus Hippolytus loca
 Longum cruentâ tramitem signat nota:
 Mæstaq̄, domini membra vestigant canes.
 Necdum dolentum sedulus potuit labor
 1110 Explere corpus. Hoc cine est forma decus

Qui modo paterni clarus imperij comes,
 Et certus hares, siderum fulsit modo,
 Passim ad supremos ille conligitur rogos,
 Et funeri confertur. TH. ô nimum potens,

8115 Quanto parentes sanguinis vinclo tenes
 Natura, quàm te colimus inuiti quoque?
 Occidere volui noxium amissum fleo.

sa NV. Haud quisquã honestè flere quod voluit potest.

TH. Equidem malorũ maximũ hunc cumulũ reor,

8120 Si abominanda casus optata efficit.

NVN. Et si odia seruas, cur madent fletu gena?

TH. Quòd interemi, non quòd amisi, fleo.

CHORVS.

Anapæstici, choriambici, sapphici, iambici.

Q Vanti casus humana rotant!

X Minus in paruis fortuna furit,

8125 Leuiusq; ferit leuiora Deus.

Seruat placidos obscura quies:

Præbet somnos casa securos.

Admota ætheriis culmina sedibus

Euros excipiunt, excipiunt Notos,

8130 Insani Borea minas

Imbriferumq; Corum.

Humida vallis raros patitur

Fulminis ictus: tremuit telo

Iouis altisoni Caucasus ingens,

8135 Phrygiumq; nemus Matris Cybeles.

Metuens calo Iuppiter alto

Vicina petit, non capit vnquam

Magnos motus humilis t. et

Plebeia domus. volat ambiguus

8140 Nobilis alis hora, nec vlli

Præstat

- Praestat velox fortuna fidem.
 Qui clara videt sidera mundi,
 Nitidumq; diem morte relicta,
 Luget mœstos tristis reditus;
 1145 Ipsoq; magis flebile Auerno
 Sedis patria videt hospitium.
 Pallas Attea veneranda genti,
 Quid tuus caelum superosq; Theseus
 Spectat, & fugit Stygias paludes,
 1150 Casta nil debes patruo rapaci:
 Constat inferno numerus tyranno.
 Qua vox ab altis flebilis tectis sonat?
 Strictoq; vecors Phædra quid ferro parat?

ACTVS QVINTVS.

THESEVS. PHÆDRA.

- 1155 **Q**Vis te dolore percitam instigat furor?
 Quid ensis iste? quidve vociferatio?
 Planctusq; supra corpus inuisum volunt?
 PH. Me me profundi seu dominator freti
 Inuade, & in me morstra coerulei maris
 Emitte, quidquid intimo Tethys sinu
 1160 Extrema gestat, quidquid Oceanus vagis
 Complexus undis ultimo fluctu tegit.
 Odire Theseu semper, ô nunquam tuis
 Tutò reuerse, natus & genitor nece
 Reditus tuos luère: peruertis domum.
 1165 Amore semper coniugum aut odio nocens.
 Hippolyte tales intuor vultus tuos?
 Talesq; feci? membra quis seuus Scinis,
 Aut quis Procrustes sparsit? aut quis Cressius
 1170 Taurus biformis, ore cornigero ferox

- Diuulsit? heu me, quò tuus fugit decor,
 Oculiq; nostrum sidus, exanimus iaces?
 Ades parumper, verbaq; exaudi mea.
 Nil turpe loquimur; hac manu pœnas tibi
 175 Soluam, & nefando pectore ferrum inseram,
 Animaq; Phœdram pariter ac scelere exuam;
 Et te per undas, perq; Tartareos lacus,
 Per Styga, per amnes igneos amens sequar.
 Placemus umbras: capitis exuuias cape,
 80 Laceraq; frontis accipe abscissam comam.
 Non licuit animos iungere, at certè licet
 Iunxisse fata. morere, si casta es, viro;
 Si incesta, amor. coniugis thalamos petam
 Tanto impiatos facinore? hoc deerat nefas,
 85 Vt vindicato sancta fruueris toro?
 O mors amoris una sedamen mali,
 O mors pudoris maximum lassi decus,
 Confugimus ad te, pande placatos sinus.
 Audite Athene, tuq; funestâ pater
 90 Peior nouercâ falsa memoravi, & nefas
 Quod ipsa demens pectore insano hauseram,
 Mentita sinxi: falsa punisti pater,
 Iuuenisq; castus crimine incesta iacet,
 Pudicus, insons. recipe iam mores tuos;
 95 Mucrone pectus inpium iusto pete;
 Cruorq; sancto soluat insurias viro.
 Quid facere raptò debeas nato parens
 Disce ex nouerca. condere Acherontis plagis.

THESEVS. CHORVS.

Trochaici tetrametri & iambici senarij.

- TH. Pallidi fauces Auerni, vosq; Tanareï specus,
 100 Vnda miseris grata Lethes, vosq; torpentes lacus.

- Inpiū rapite, atq; mersum premitte perpetuis malis
 Nunc adeste saeva ponti monstra, nunc vastū mare
 Ultimo quodcunque Proteus a quoris abscondit sine
 Meq; ouantem scelere tanto rapite in altos gurgite
 1205 Tūq; semper genitor ira facilis adsensor mea.
 Morte dignum facinus ausus, qui nouā natum nec
 Segregem sparsi per agros: quiq; dum falsum nefas
 Exsequor vindex, scelestus incidi in verum scelus
 Sidera & manes, & undas scelere compleui meo.
 1210 Amplius fors nulla restat, regna me norunt tria.
 In hoc redimus? patuit ad calum via,
 Bina ut viderem funera, & geminam necem?
 Calebs & orbis, funebres unā face
 Ut concremarem proles ac thalami rogos?
 1215 Donator atra lucis Alcida tium
 Diti remitte murus, ereptos mihi
 Restitue manes. inpius frustra inuoco
 Mortem relictam. crudus, & leti artifex,
 Exitia machinatus insolita, effera,
 1220 Nunc tibi met ipse iusta supplicia inroga.
 Pinus coactō vertice attingens humum
 Celo remissa findat in geminas trabes,
 Mittatq; praeceps saxa per Scyronia.
 Grauiora vidi, qua pati clusos iubet
 1225 Phlegethon nocentes igneo cingens vado.
 Qua poena maneat memet & sedes, scio.
 Umbra nocentes cedite, & cervicibus
 His his repositum degrauet fessas manus
 Saxum, seuus perennis Æolij labor.
 1230 Me ludat amnis ora vicina adluens.
 Vultur relicto transuolet Tiryō ferus,
 Meumq; poena semper ad crescat iecur.

*Et tu mei requiesce Pirithoi pater:
Hac incitatis membra turbinibus ferat*

1235 *Nunquam resistens orbe reuoluto rota.
Dehisce tellus, recipe me dirum chaos,
Recipe: hac ad umbras iustior nobis via est.
Natum sequor. ne metue qui manes regis;
Casti venimus. recipe me aeterna domo:*

1240 *Non exiturum. non mouent diuos preces:
At si rogarem scelera, quàm proni forent?
CHO. Theseu querelis tempus aeternum manet:
Nunc iusta nato solue, & absconde ocyus
Dispersa fœdè membra laniatu effero.*

1245 *TH. Huc huc reliquias vehite cari corporis,
Pondusq; & artus temere congestos date.
Hippolytus hic est? facinus agnosco meum.
Ego te peremi: neu nocens tantum semel
Solusve fierem, facinus ausurus parens,*

1250 *Patrem aduocauit. munere en patrio fruor.
O triste fractis orbitas annis malum,
Complectere artus, quodq; de nato est super,
Miserande mœsto pectore incumbens foue.
Dissecta genitor membra laceri corporis*

1255 *In ordinem dispone, & errantes loco
Restitue partes. fortis hic dextra locus;
Hic laua frenis docta moderandis manus
Ponenda: laui lateris agnosco rotas.
Quàm magna lacrymis pars adhuc nostris abest?*

1260 *Durate trepida lugubri officio manus,
Fletusq; largos sistite arentes gena,
Dum membra nato genitor adnumerat suo,
Corpusq; fingit. hoc quidem est forma carens,
Et turpe, multo & vulnere ambesum undique;*

- 265 *Qua pars tui sit dubito, sed pars est tui:
 Hic hic repone, non suo at vacuo loco.
 Hac illa facies igne sidereo nitens,
 Inimica flectens lumina? hic cecidit decor.
 O dira fata numinum, ô sauus furor,
 270 Sic ad parentem natus ex voto redit?
 En hac suprema dona genitoris cape,
 Sape esserendus! interim hac ignes ferant.
 Patefacite acerba cade funestam domum,
 Mopsopia claris tota lamentis sonet.
 275 Vos adparate regij flammam rogi,
 At vos per agros corporis partes vagas
 Anquirite. istam terra defossam premat,
 Grauisq; tellus in pio capiti incubet.*

L. ANNÆI SENECAE
 I V N I O R I S.

Troas.

Personæ.

HECVBA. PYRRHVS. CHORVS
 MVLIERV. ANDROMACHA.
 TALHYBIVS. SENEX. AGAMEMNON.
 VLYSSES CALCHAS. ASTYANAX.
 HELENA. NVNCIVS.

ACTVS PRIMVS.

HECVBA.

- Q** Vicunque regno fedit, & magna potens
 Dominatur aula, nec leues metuit deos,
 Animumq; rebus credulum latis dedit:
 Me videat, & te Troia: non vnquam tulit
 5 Documenta Fors maiora, quàm fragili loco X
 Starent superbi. columen euersum occidit
 Pollentis Asia, calitum egregius labor:

- Ad cuius arma venit, & qui frigidum
 Septena Tanain ora pendente bibit;
 10 Et qui renatum prorsus excipiens diem;
 Tepidum rubenti Tigrin immiscet freto;
 Et qua vagos vicina prospiciens Scythae
 Ripam caternis Ponticam viduis ferit;
 Excisa ferro est. Pergamum incubuit sibi.
 15 En alta muri decora congesti iacent;
 Tectis adustis regiam flamma ambiunt,
 Omnisq; late fumat Assaraci domus.
 Non prohibet auidas flamma victoris manus
 Diripitur ardens Troia. nec calum patet
 20 Vndante fumo, nube ceu densa obsitus,
 Ater fauilla squallet Iliaca dies.
 Stat auidus iram victor, & lentum Ilium
 Metitur oculis, ac decem tandem ferus
 Ignoscit annis. horret adflictam quoque;
 25 Victamq; quamuis videat, haud credit sibi
 Potuisse vinci. spolia populator rapit
 Dardania; praedam mille non capiunt rates.
 Testor deorum numen aduersum mihi,
 Patriaq; cineres, teq; rectorem Phrygum,
 30 Quem Troia toto conditum regno tegit;
 Tuosq; manes, quo stetit stante Ilion,
 Et vos meorum liberum magni greges,
 Umbra minores: quidquid aduersi accidit,
 Quaecunque Phœbas ore lymphato furens,
 35 Credi Deo vetante, praedixit mala,
 Prior Hecuba vidi grauida, nec tacui metus,
 Et vana vates ante Cassandram fui.
 Non cautus ignes Ithacus, aut Ithaci comes
 Nocturnus in vos sparsit, aut fallax Sinon:

- 40 Meus ignis iste est, facibus ardetis meis.
 Sed qui ad ruinas urbis euersa gemis
 Viuax senectus? respice infelix ad hos
 Luctus recentes: Troia iam vetus est malum.
 Vidi execrandum regia cedis nefas,
 45 Ipsa sc̄q; ad aras maius admissum scelus
 Leacida armis: cum ferox saua manu
 Coma reflectens regium torta caput
 Alto nefandum vulneri ferrum abdidit;
 Quod penitus actum, cum recepisset libens,
 50 Ensis senili haud tinctus è iugulo redit.
 Placare quem non potuit à cade efferâ,
 Mortalis aui cardinem extremum premens;
 Superiq; testes sceleris, & quondam sacrum
 Regni iacentis. illa tot regum parens
 55 Caret sepulcro Priamus, & flamma indiget
 Ardente Troia. non tamen superis sat est:
 Donum ecce, Priami è nuribus & natis legens,
 Sortitur urna. Præda quem vilis sequar?
 Hic Hæctoris coniugia despondet sibi,
 60 Hic optat Heleni coniugem, hic Antenoris,
 Nec deest tuos Cassandra qui thalamos petat.
 Mea sors timetur: sola sum Danais metus.
 Lamenta cessant turba captiua mea
 Ferite palmis pectora, & planctus date,
 65 Et iusta Troia facite. iam dudum sonet
 Fatalis Ida iudicis diri domus.

CHORVS. MULIERVM.

HECVBA. Anapæstici.

Non rude vulgus, lacrymisq; nouum
 Lugere iubet: hoc continuis
 Egimus annis, ex quo tetigit

70 Phrygius Graias hospes Amyclas,
 Secuitq; fretum pinus matri
 Sacra Cybella. decies niuibus
 Canuit Ide,
 Ide nostris nudata rogis;

75 Et Sigeus trepidus campis
 Decies secuit messor aristas;
 Vt nulla dies mœrore caret,
 Sed noua fletus causa ministrat.
 Ite ad planctus, miseramq; leua

80 Regina manum, vulgus dominam
 Vile sequemur: indociles
 Lugere sumus.

HE. Fida casus nostri comites,
 Soluite crinem; per colla fluant

85 Mœsta capilli: tepido Troia
 Puluere turpis paret exertos
 Turba lacertos. veste remissâ
 Substringe sinus; uteroq; tenus
 Pateant artus. cui coniugio

90 Pectora velas captiue pudor?
 Cingat tunicas palla solutas:
 Vacet ad crebri verbera planctus
 Furibunda manus. placet hic habitus,
 Placet: agnosco Troada turbam.

95 Iterum luctus redeant veteres;
 Solitum flendi vincite morem.
 Hæstora flemus.

CH. Soluimus omnes lacerum multo
 Funere crinem, coma demisso est

100 Libera nodo; sparsitq; cinis
 Feruidus ora.

HE. Complete manus. hoc ex Troiâ
 Sumpſiſſe licet, cadat ex humeris
 Vestis apertis, utrumque tegat
 105 Suffulta latus: iam nuda vocant
 Pectora dextras. nunc nunc vires
 Exprode dolor: Rhœtea ſonent
 Litora planctu.

Habitansq; cauis montibus Echo,
 110 Non (ut ſolita eſt) extrema brevis
 Verba remittat; totos reddat
 Troia gemitus. audiat omnis
 Pontus, & æther. ſeuite manus.
 Pulſu vaſto tundite pectus:
 115 Non ſum ſolito contenta ſono.
 Hec̄ora ſlemus.

CHO. Tibi noſtra ferit dextra lacertos
 Humerosq; ferit tibi ſanguineos;
 Tibi noſtra caput dextera pulſat.
 120 Tibi maternis ubera palmis
 Laniata iacent: fluit, & multo
 Sanguine manat quamcumque tuo
 Funere feci rupta cicatrix
 Columen patria, mora ſœtorum:
 125 Tu praſidium: hrygibus ſeſſis.
 Tu murus eras, humerisq; tuis
 Stetit illa decem ſulta per annos:
 Tecum cecidit. ſummusq; dies
 Hec̄oris idem patriaq; fuit.

130 HE. Vertite planctu: Priamo veſtros
 Fundite fletus; ſatis Hec̄or habet.

CHO. Accipe, rector Phrygia, planctu,
 Accipe fletus bis capte ſenex;

- Nil Troia semel te rege tulit;
 135 Bis pulsata
 Dardana Graio mœnia ferro;
 Bisq; pharetras passa Herculeas
 Post elatos Hecuba partus,
 Regumq; rogos, postrema pater
 140 Funera cludis, magnoq; Ioui
 Victima casus Sigea premis
 Littora truncus.
 HE. Aliò lacrymas flectite vestras,
 Non est Priami miseranda mei
 145 Mors, Iliades. felix Priamus,
 Dicite cuncta. Liber manes
 Vadit adimos. nec feret unquam
 Vincitâ Graium ceruice iugum.
 Non ille duos videt Atridas,
 150 Nec fallacem cernit Vlysssem.
 Non Argolici prada triumpho
 Subiecta feret colla trophæus.
 Non adsuetas ad sceptra manus
 Post terga dabit; currusq; sequens
 155 Agamemnonios, aurea dextrâ
 Vincula gestans latis fiet
 Pompa Mycenis.
 CH. Felix Priamus, dicimus omnes,
 Secum excedens sua regna tulit:
 160 Nunc Elysi nemoris tutis
 Errat in umbris; interq; pias
 Felix animas Hæctora quarit,
 Felix Priamus. Felix quisquis
 Bello moriens, omnia secum
 165 Consumpta tulit.

ACTVS SECVNDVS.

TALTHYBIVS. CHORVS.

Quam longa Danais semper in portu mora,
Seu petere bellum, petere seu patriam volunt?

CH. Qua causa ratibus faciat & Danais moram,
Effare, reduces quis Deus cludat vias?

170 TAL. Pauet animus, artus horridusquassat tremor,
Maiore veris monstra vix capiunt fidem.

Vidi, ipse vidi: summa iam Titan iuga
Stringebat; ortus vicerat noctem dies,
Cum subito cæco terra mugitu fremens,

175 Concussa cæcos traxit ex imo sinus,
Mouere silua capita, & excelsum nemus
Fragore vasto tonuit, & lucus sacer,
Idæa ruptis saxa ceciderunt iugis.

Nec sola tellus tremuit: & pontus suum
180 Adesse Achillem sensit, ac strauit vada.
Tunc scissa tellus aperit immensos specus;
Et hiatus Erebi peruium ad superos iter
Tellure fractâ prabet, ac tumulum leuat,
Emicuit ingens umbra Thessali ducis;

185 Threïcia qualis arma praludens tuis
Iam Troia fatis, strauit: aut Neptunium
Canâ nitentem perculit iuuenem cornâ:
Aut cum inter acies Marte violento furens
Corporibus amnes clusit; & quarens iter

190 Tardus cruento Xanthus errauit vado:
Aut cum superbo victor in curru stetit,
Egitq; habenas, Hectorem & Troiam trahens.
Inpleuit omne littus irati sonus:

Ite, ite inertes debitos manibus meis
195 Auferte honores: soluite ingratas rates

- Per nostra ituri maria, non paruo luet
 Iras Achillis Gracia, at magno luet
 Desponsa nostris cineribus Polyxena;
 Pyrrhi manu maectetur, & tumultum riget.
- 200 Hæc fatus altâ voce, dimisit diem,
 Repetensq; Ditem, mersus ingentem specum
 Coeunte terrâ iunxit, inmoti iacent
 Tranquilla pelagi, ventus abiicit minas,
 Placidumq; fluctu murmurat leni mare.
- 205 Tritonum ab alto cecinit hymenæum chorus.

PYRRHVS. AGAMEMNON.
 CALCHAS.

- C**Um lata pelago vela rediturus dares,
 Excidit Achilles: cuius vnus manu
 Impulsa Troia corruit tandem solo,
 Breui repensans quidquid obiecit mora
- 210 Scyros, fretumq; Lesbos Ægeum secans.
 Illo remoto, dubia quò caderet stetit.
 Velis licet, quod petitur, ac properes dare,
 Serò es daturus. iam suum cuncti duces
 Tulere precium. quæ minor merces potest
- 215 Tanta dari virtuti? an is meruit parum,
 Qui fugere bellum iussus, & longa sedens
 Æuum senectâ degere, ac Pylîj senis
 Transcendere annos, exuit matris dolos,
 Falsa q; vestes, fassus est armis virum?
- 220 Inhospitali Telephus regno inpotens,
 Dum Mysia ferocis introitus negat,
 Rudem cruore regio dextram inbuit,
 Fortemq; eandem sensit, & mitem manum.
 Cecidere Theba; vidit Eetion capi
- 225 Sua regna victus, clade subuersa est pari

- Adposita celso parua Lyrnessos iugo;
 Captaq; tellus nobilis Briseïde.
 Et causa litis regibus Chryse iacet,
 Et nota famâ Tenedos; & qua pascuo
 230 Fecunda pingui Thracios nutrit greges,
 Et sacra Phœbo Cilla: quid? quas adluit
 Vernis Caicus gurgitem adtollens aquis?
 Hæc tanta clades gentium, ac tantus pavor,
 Sparsa tot urbes turbinis vasti modo,
 235 Alterius esset gloria, ac summum decus:
 Iter est Achillis; sic meus venit pater,
 Et tanta gessit bella, dum bellum parat.
 Ut alia sileam merita, non vnus satis
 Hæctor fuisset? Ilium vicit pater,
 240 Vos diruistis. inclytas laudes iuuat,
 Et clara magni facta genitoris sequi.
 Iacuit peremptus Hæctor ante oculos patris,
 Patruiq; Memnon, cuius ob luctum parens
 Pallente mœstum protulit vultu diem,
 245 Suiq; victor operis exemplum horruit,
 Didicitq; Achilles & deâ natos mori.
 Tum versa Amazon ultimus cecidit timor,
 Debes Achilli, merita si dignè astimas,
 Etsi Mycenis virginem atque Argis petat:
 250 Dubitatur etiam? placita nec subito probas?
 Priamiq; natam Pelei nato ferum
 Mactare credis? at tuam natam parens
 Helena inmolasti; solita iam & facta expeto.
 AG. Iuuenile vitium est, regere non posse impetum.
 255 Ætatis alios feruor hic primæ rapit,
 Pyrrhum paternus. spiritus quondam truces
 Minaſq; tumidi lentus Æacida tuli,*

- Quo plura possis, plura patienter feras.
 Quid cade dirâ nobilem clari ducis
 260 Adspergis umbram? noscere hoc primum decet;
 Quid facere victor debeat, victus pati.
 Violenta nemo imperia continuit diu:
 Moderata durant. quoq; fortuna altiùs
 Euexit ac leuauit humanas opes,
 265 Hoc se magis subprimere felicem decet,
 Variosq; casus tremere, metuentem deos
 Nimum fauentes. magna momento obrui
 Vincendo didici. Troia nos timidos facit
 Nimum ac feroces. stamus hoc Danaï loco,
 270 Vnde illa cecidit. fateor, aliquando inpotens
 Regno, ac superbus, altiùs memet tuli:
 Sed fregit illos spiritus hæc, qua dare
 Potuisset alij, causa, fortuna fauor.
 Tu me superbum Priame, tu timidum facis:
 275 Ego esse quidquam sceptrâ, nisi vano putem
 Fulgore tectum nomen; & falso comam
 Vinclò decentem? casus hæc rapiet breuis;
 Nec mille forsân ratibus, aut annis decem.
 Non omnibus fortuna tam lenta inminet.
 280 Equidem fatebor (pace dixisse hoc tua
 Argua tellus liceat) adfligi Phrygas,
 Vinciq; volui: ruere & equari solo,
 Etiam arcuissem. sed regi frenis nequit
 Et ira, & ardens hostis, & victoria
 285 Commissa nocti. quidquid indignum aut ferum
 Cuiquam videri potuit, hoc fecit dolor,
 Tenebraq; per quas ipse se irritat furor,
 Gladiusq; felix. cuius infecti semel
 Vecors libido est. quidquid euersa potest

- 290 *Supereffe Troia, maneat exactum satis
 Pœnarum, & ultra est. regia ut virgo occidat,
 Tumuloq; dono detur, & cineres riget,
 Et facinus atrox cadis ut thalamos vocem,
 Non patiar. in me culpa cunctorum redit.*
- 295 *Qui non vetat peccare, cum possit, iubet.* *sa*
 PYR. Nullumne Achilles primum manes ferent?
 AG. Ferent; & illum laudibus cuncti canent;
 Magnumq; terra nomen ignota audient.
 Quod si lenatur sanguine infuso cinis,
- 300 *Opima Phrygi colla cadantur gregis,
 Fluatq; nulli flebilis matri cruor.
 Quis iste mos est, quando in inferias homo est
 Impensus homini? detrahe inuidiam tuo
 Odiumq; patri, quem coli pœna iubes.*
- 305 *PYR. O tumide, rerum dum secundarum status
 Extollit animos, tumide, cum increpuit metus
 Regum; tyranne, iamne flammatum geris
 Amore solito pectus, ac veneris nouæ?
 Solusne toties spolia de nobis feres?*
- 310 *Hac dextra Achilli victimam reddam suam:
 Quam si negas, retinesq; maiorem dabo,
 Dignamq; quam det Pyrrhus. & nimium diu
 A cade nostra regia cessat manus,
 Paremq; poscit Priamus. AG. haud equidem nego*
- 315 *Hoc esse Pyrrhi maximum in bello decus,
 Sano peremptus ense quod Priamus iacet,
 Supplex paternus. PYR. supplices nostri patris,
 Hostesq; eosdem nouimus. Priamus tamen
 Presens rogauit, tu graui pavidus metu,*
- 320 *Nec ad rogandum fortis, Aiaci preces
 Ithacoq; mandas, clusus, atque hostem tremens*

- AG. *At non timebat tunc tuus fateor parens,
Interq; cades Gracia, atque vltas rates,
Segnis iacebat, belli & armorum inmemor,*
325 *Leui canoram verberans pleetro chelym.*
PYR. *Tunc magnus Hector arma contemnens tua
Cantus Achillis timuit: & tanto in metu
Naualibus pax alta Thessalis fuit.*
AG. *Nempe iisdem in istis Thessalis naualibus*
330 *Pax alta rursus Hectoris patri fuit.*
PYR. *Est regis alti spiritum regi dare.*
AG. *Cur dextra regi spiritum eripuit tua?*
PYR. *Mortem misericors saepe pro vita dabit.*
AG. *At nunc misericors virgines busto petis.*
335 *PYR. Iamne immolari virgines credis nefas?*
AG. *Id referre patriam liberis regem decet.*
PYR. *Lex nulla capto parcit, aut poenam inpedit.*
AG. *Quod non vetat lex, hoc vetat fieri pudor.*
PYR. *Quodcumque libuit facere, victori licet.*
340 *AG. Minimum decet libere cui multum licet.*
PYR. *His ista iactas, quos decem annorum graui
Regno subactos Pyrrhus exsoluit iugo.*
AG. *Hos Scyros animos? PY. scelere quæ fratrum caret.*
AG. *Inclusa fluctu. PYR. nempe cognati maris.*
345 *Atrei & Thyesta nobilem noui domum.*
AG. *Ex virginis concepte furtiuo stupro,
Et ex Achille nate, sed nondum viro.*
PYR. *Illo ex Achille, genere qui mundum suo
Sparsus per omnem, caelitum regnum tenet;*
350 *Thetide a quor, umbras Aeaco, caelum Ioue.*
AG. *Illo ex Achille, qui manu Paridis iacet.*
PYR. *Quem nec deorum cominus quisquam petit.*
AG. *Compescere equidem verba, & audacem malo*

Poteram domare; sed meus captis quoque
 355 Scit parcere ensis; potius interpres deum
 Calchas vocetur. fata si poscunt, dabo.

Tu qui Pelasga vincla soluisti rati,
 Moraſq; bellis; arte qui reſeras polum,
 Cui viſcerum ſecreta, cui mundi fragor,

360 Et ſtella longâ ſemitam flammâ trahens
 Dant ſigna fati; cuius ingenti mihi
 Mercede conſtant ora, quid iubeat Deus
 Effare Calcha, noſq; conſilio rege.

CAL. Dant fata Danais, quo ſolent precic. viam.

365 Maſtanda virgo eſt Theſſali buſto ducis:
 Sed quo iugari Theſſala cultu ſolent,
 Ionidêſve, vel Mycenea nurus,
 Pyrrhus parenti coniugem tradat ſuo;
 Sic ritè dabitur. non tamen noſtras tenet

370 Hac vna puppes cauſa. nobilior tuo
 Polyxene cruore debetur cruor,
 Quem fata quarunt: turre de ſumma cadat
 Priami nepos Heſtoreus, & letum oppetat;
 Tum mille velis impleat claſſis freta.

CHORVS.

Choriambici.

375 VErum eſt, an timidos fabula decipit,
 Vmbras corporibus viuere conditis? *

Cùm coniux oculis inpoſuit manum,
 Supremuſq; dies ſolibus obſtitit,
 Et triſtes cineres vrna coërcuit;

380 Non prodeſt animam tradere funeri,
 Sed reſtat miſeris viuere longiùs? *
 An toti morimur? nullaq; pars manet
 Noſtri, cùm profugo ſpiritus halitu

- Inmixtus nebulis cessit in aëra,
 385 Et nudum tetigit subdita fax latius?
 Quidquid sol oriens, quidquid & occidens
 Nouit: caruleis Oceanus fretis
 Quidquid vel veniens vel fugiens, lauat,
 Aëtas: egaseo corripiet gradu.
 390 Quo biffena volant sidera turbine,
 Quo cursu properat secula voluere
 Astrorum dominus, quo properat modo
 Obliquis Hecate currere flexibus,
 Hac omnes petimus fata: nec amplius,
 395 Iuratos superis qui tetigit lacus,
 Usquam est. ut calidis fumus ab ignibus
 Vanescit spaciū per breue sordidus;
 Ut nubes grauidas, quas modo vidimus,
 Arctoi borea dissicit impetus:
 400 Sic hic, quo regimur, spiritus effluet,
 Post mortem nihil est, ipsaq; mors nihil,
 Velocis spatij meta nouissima.
 Spem ponant auidi, solliciti metum.
 Quaris quo iaceas post obitum loco?
 405 Quo non nata iacent.
 Tempus nos auidum deuorat & chaos.
 Mors indiuidua est noxia corpori,
 Nec parcens animæ. Tanara, & aspero
 Regnum sub domino, limen & obsidens
 410 Custos non facili Cerberus ostio,
 Rumores vacui, verbaq; inania,
 Et par sollicito fabula somnio.

ACTVS TERTIVS.
ANDROMACHA. SENEX.
VLYSSES.

- Q**uid mœsta Phrygia turba laceratis comas?
 Miserumq; tunc sa pectus, effuso genas
 415 Fletu rigatis? leuia perpeffa sumus,
 Si flenda patimur. Ilium vobis modo,
 Mihi cecidit olim, cum ferus curru incito
 Mea membra raperet, & graui gemeret sono
 Peliacus axis, pondere Heçtoreo tremens.
 420 Tunc obruta atque euersa Troia concidit.
 Torpens malis rigensq; sine sensu feror.
 Iam erepta Danaïs coniugem sequerer meum.
 Nisi hic teneret. hic meos animos domat,
 Mori q; prohibet: cogit hic aliquid deos
 425 Adhuc rogare; tempus ærumna addidit.
 Hic mihi malorum maximum fructum abstulit.
 Nihil timere. prosperis rebus locus
 Ereptus omnis: dira, quâ veniant, habent.
 Miserrimum est timere, cum speres nihil.
 430 SE. Quis te repens commouit adflictam metus?
 AN. Exoritur aliquod maius è malo malum.
 Nondum ruentis Ilij fatum stetit.
 SE. Et quas reperiet, vt velit, clades Deus?
 AN. Stygij profundi claustra, & obscuri specus
 435 Laxantur: & ne desit euersis metus,
 Hostes ab imo conditi tumulo exeunt.
 Solisne retro peruium est Danaïs iter?
 Certè aqua mors est, turbat, atque agitat Phrygas
 Communis iste terror. hic propriè meum
 440 Exterret animum noctis horrenda sopor.
 SE. Qua visa portent, effert in medium, metus.

- AN. Partes ferè nox alma transferat duas,
 Clarumq; septem verterant stella iugum;
 Ignota tandem venit adflucta quies,
 445 Breuisq; fessis somnus obrepfit genis,
 (Si somnus ille est mentis adtonita stupor)
 Cum subito nostros Hector ante oculos stetit;
 Non qualis ultro bella in Argiuos ferens,
 Graias petebat facibus Idais rates;
 450 Nec cade vastâ qualis in Danaos furens
 Vera ex Achille spolia simulato tulit;
 Non ille vultus flammæum incendens iubar:
 Sed fessus, ac deiectus, & fletu grauis,
 Similisq; nostro, squallidâ obiectus comâ.
 455 Iuuat tamen vidisse. tum quassans caput,
 Depelle somnos, inquit, & natum eripe,
 O fida coniux: latent; hac una est salus.
 Omitte fletus. Troia quod cecidit, gemis?
 Utinam iaceret tota. festina, amoue
 460 Quocumq; nostra paruulam stirpem domus.
 Mihi gelidus horror ac tremor somnum excutit,
 Oculosq; nunc hunc pauida nunc illuc ferens,
 Oblita nati, misera quasiui Hectorem.
 Fallax per ipsos umbra complexus abit.
 465 O nate, magni certa progenies patris,
 Spes una Phrygibus, unica adflucta domus,
 Veterisq; soboles sanguinis nimium inclyti,
 Nimiumq; patri similis; hos vultus meus
 Habebat Hector, talis incessu fuit,
 470 Habituq; talis, sic tulit fortes manus,
 Sic celsus humeris, fronte sic toruâ minax,
 Ceruice fusam dissipans latâ comam.
 O nate serè Phrygibus, at matri citò

- Eritne tempus illud, ac felix dies,
 475 Quo Troici defensor & vindex soli,
 Recidua ponas Pergama, & sparsos fugâ
 Ciues reducas? nomen & patria suum,
 Phrygibusq; reddas? Sed mei fati memor,
 Tam magna timeo vota; quod captis sat est,
 480 Vitamus. Heu me, quis locus fidus meo
 Erit timori? quâve te sede oculam?
 Arx illa pollens opibus, & muris deùm
 Gentes per omnes clara, & inuidia capax,
 Nunc puluis altus, strata sunt flamma omnia,
 485 Superestq; vastâ ex urbe ne tantum quidem
 Quo lateat infans. quem locum fraudi legam?
 Est tumulus ingens coniugi caro sacer,
 Verendus hosti, mole quem immensâ parens.
 Opibusq; magnis struxit in luctus suos,
 490 Rex non auarus. optimè credam patri.
 Sudor per artus frigidus cotos cadit,
 Omen tremisco misera feralis loci.
 SE. Hac caussa multos una ab interitu arcuit,
 Credi perisse. vix spei quidquam est super.
 495 Graue pondus illum, magna nobilitas, premit.
 AN. Ne prodat aliquis. SE. amoue testes doli.
 AN. Si quaret hostis? SE. urbe inuersa perit
 AN. Quid proderit latuisse redituro in manus?
 SE. Victor feroces impetus primos habet.
 500 AN. Quid? quòd latere sine metu magno nequit?
 SE. Miser occupet prasidia, securus legat.
 AN. Quis te locus, qua regio seducta, inuia
 Tutò reponet? quis feret trepidis opem?
 Quis proteget? Qui semper, etiam nunc tuos
 505 Hector tuere; coniugis furtum pia

- Serua, & fideli cinere victurum excipe.
 Succede tumulo nate: quid retro fugis,
 Turpesq; latebras spernis? agnosco indolenti:
 Pudet timere. spiritus magnos fuge,
 510 Animosq; veteres. sume quos casus dedit.
 En intuere, turba qua simus super,
 Tumulus. puer. captiua. cedendum est malis,
 Sanctas parentis conditi sedes, age,
 Aude subire. fata si miseros iuuant,
 515 Habes salutem: fata si vitam negant.
 Habes sepulchrum. SE. claustra commissum tegunt.
 Quem ne tuus producat in medium timor,
 I rocul hinc recede, teq; diuersam amoue.
 AN. Lenius solet timere, qui propius timet.
 520 Sed, si placet, referamus hinc alio pedem.
 SE. Cohibe parumper ora, questuq; opprime.
 Gressus nefandos dux Cephaleum admouet.
 AN. Dehisce tellus, tuq; coniux ultimo
 Specu reuulsam scinde tellurem, Stygis
 525 Sinu profundo conde depositum meum:
 Adest Vlisses, & quidem dubio gradu
 Vultuq; nequit pectore astus callidos.
 VLY. Dura minister sortis, hoc primum peto.
 Ut ore quamuis verba dicantur meo,
 530 Non esse credas nosira: Graiorum omnium
 I rocerumq; vox est, petere quos seras domus
 Hecorea soboles prohibet: hanc fata expetunt.
 Sollicita Danaos facis incerta fides
 Semper tenebit, semper à tergo timor
 535 Respicere coget, arma nec poni sinet,
 Dum Ehygibus animos natus euersis dabit
 Andromacha. AN. vester angur hoc Calchas canit.

- VLY. Et si taceret augur hac Calchas, tamen
 Dicebat Hector, cuius & stripem horreo.
 540 Generosa in ortus semina exsurgunt suos.
 Sic ille magni parvus armenti comes,
 Primisq; nondum cornibus findens cutem,
 Cervicesubito celsus, & fronte arduus,
 Gregem paternum ducit, ac pecori imperat.
 545 Qua tenera caso virga de trunco stetit,
 Par ipsa matri tempore exiguo subit,
 Umbra q; terris reddit & coelo nemus:
 Sic male reiectus igne de magno cinis,
 Vires resumit. est quidem iniustus dolor
 550 Rerum aestimator: si tamen tecum exigas,
 Veniam dabis, quod bella, post hiemes decem,
 Totidemq; messes, iam senex miles timet,
 Aliasq; clades rursus, ac nunquam bene
 Troiam iacentem. magna res Danaos mouet,
 555 Futurus Hector: libera nos hoc metu.
 Hac una naues causa deductas tenet;
 Hic classis haret. neve crudelem putes,
 Quod sorte iussus Hectoris natum petam;
 Petissem Orestem: patere quid victor tulit.
 560 AN. Vtinam quidem esses nate maternâ in manu,
 Nossesq; quis te casus ereptum mihi
 Teneret, aut qua regio: non hostilibus
 Confossa telis pectus, aut vinculis manus
 Secantibus praescripta, non acri latus
 565 Vtrumque flammâ cinctâ, maternam fidem
 Unquam exuissem. Nate quis te nunc locus,
 Fortuna qua possedit? errore auio
 Vagus arua lustras, vastus an patria vapor
 Corripiet artus? seuus an victor tuo

570 *Lusit cruore, nunquid immans fera
Morsu peremptus pascis Idaas aues?*

VLY. *Simulata remoue verba: non facile est tibi
Discipere Vlysem: vicimus matrum dolos,
Etiam dearum: cassa consilia amoue.*

575 *Vbi natus est. AN. vbi Hector, vbi cuncti Phryges.
Vbi Priamus. vnum quæris, ego quæro omnia.*

VLY. *Coacta dices, sponte quod fari abnuis.*

AN. *Tuta est, perire quæ potest, debet, cupit,*

VLY. *Magnifica verba mors propè admota excutit.*

580 *AN. Si vis Vlysse cogere Andromacham metu,
Vitam minare: nam mori votum est mihi.*

VLY. *Verberibus, igne, morte, cruciatu eloqui*

Quodcumque celas, adiget inuitam dolor,

Et pectore imo condita arcana eruet.

585 *Necessitas plus posse quàm pietas solet.*

AN. *Propone flammæ, vulnera, & diras mali*

Doloris artes, & famem, & sauiam sitim,

Variâsq; pestes undiq; & ferrum inditum

Visceribus vstis, carceris cæciliuem,

590 *Et quidquid audet victor iratus, tumens*

VLY. *Stulta est fides, celare quod prodas statim.*

AN. *Animosa nullos mater admittit metus.*

VLY. *Hic ipse, quo nunc contumax perstas, amor*

Consulere paruis liberis Danaos monet.

595 *Post arma tam longinqua, post annos decem,*

Minus timerem quos facis Calchas metus.

Si mihi timerem: bella Telemacho paras.

AN. *Inmiti Vlyssi gaudium ac Danais dabo:*

Dandum est. fatere quos premis luctus dolor.

600 *Gaudete Atreide, tuq; latifica, vt soles,*

Refer Pelasgis: Hectoris proles obIt.

VLY. Et esse verum hoc quâ probas Danais fide?

AN. Ita quod minari maximum victor potest,
Contingat, & me fata maturo exitu

- 605 Faciliq; soluant, ac meo condant solo,
Et patria tellus Hectorem leuiter premat,
Vt luce caret, vt inter extinctos iacet,
Datusq; tumulo debita exanimis tulit.

VLY. Expleta fata stirpe sublatâ Hectoris,

- 610 Solidamq; pacem latus ad Danaos feram.
Quid agis Vlysse? Danaida credent tibi?
Tu cui? parenti. fingit an quidquam parens,
Nec abominanda mortis auspiciu pauer?
Auspicia metuunt, qui nihil maius timent.

- 615 Fidem adligauit iureiurando suam.
Sipeierat, timere quid grauius potest?
Nunc aduoca astus anime, nunc fraudes, dolos,
Et totum Vlysses: veritas nunquam latet. *sc*
Scrutare matrem: mœret, inlacrymat, gemit.

- 620 Et huc & illuc anxios gressus refert,
Missasq; voces aure sollicita excipit.
Magis hac timet, quàm mœret. ingenio est opus.
Alios parentes adloqui in luctu decet,
Tibi gratulandum est, misera, quòd nato cares,

- 625 Quem mors manebat saua, precipitem datum
E turre, lapsis sola qua muris manet.

AN. Reliquit animus, membra quatiuntur, labât,
Torpetq; vinculus frigidus sanguis gelu.

VLY. En tremuit. hac, hac parte quaerenda est mihi,

- 630 Matrem timor detexit, iterabo metum.
Ite ite celeres fraude materna abditum
Hostem Pelasgi nominis, pestem ultimam,
Vbicumque latitat, erutam in medium date.

Bene est, tenetur: perge, festina, adtrahe.

635 Quid respicis trepida s'q? iam certè per It.
AN. Vtinam timerem, solitus ex longo est metus.

Dediscit animus serò quod didicit diu.

VLY. Lustrale quoniam debitum muris puer
Sacrum antecessit, nec potest vatem sequi

640 Meliore fateraptus: hoc Calchas ait

Modopiari posse rediveras rates,
Si placet undas Hæctoris sparsi cinis,
Ac tumulus imo totus æquetur solo.

Nunc ille quoniam debitam effugit necem;

645 Erit admouenda sedibus sacris manus.

AN. Quid agimus? animû distrahit geminustimor:
Hinc natus, illinc coniugis cari cinis.

Pars utra vincet? testor inmites deos,

Deosq; veros coniugis manes mei,

650 Non aliud Hæctor in meo nato mihi

Flacere, quàm te: vivat, ut possit tuos

Referre vultus. prorutus tumulo cinis

Mergetur? ossa fluctibus spargi sinam

Disiecta vastis? potius hic mortem oppetat.

655 Ioteris nefanda deditum mater neci

Videre? poteris celsa per fastigia

Missum rotari? potero, perpetiar, feram,

Dum non meus post fata victoris manu

Iactetur Hæctor. hic suam pœnam potest

660 Sentire: at illum fata iam in tuto locant.

Quid fluctuaris? statue, quem pœna extrahas.

Ingrata dubitas? Hæctor est illinc tuus.

Erras, utrimque est Hæctor: hic sensu potens,

Forsan futurus ultor extincti patris.

665 Vtrique parci non potest; quidnam facis?

- Serua è duobus anime, quem Danai timent.*
 VLY. *Responsa peragam, funditus busta eruam.*
 AN. *Qua vendidistis? VL. pergã, & è summo aggere*
Traham sepulcra. AN. cœlitum adpello fidem,
 670 *Fidemq; Achillis. Pyrrhe, genitoris tui*
Munus tuere. VLY. tumulus hic campo statim
Toto iacebit. AN. fuerat hoc prorsus nefas
Danais inausum. templa violaſtis, deos
Etiam fauentes: busta tranſierat furor.
 675 *Resistam, inermes offeram armatis manus:*
Dabit ira vires. qualis Argolicas ferox
Turmas Amazon ſtrauit: aut qualis deo
Percuſſa Menas, entheo ſiluas gradu
Armata thyſo terret, atque expers ſui
 680 *Vulnus dedit nec ſenſit: in medios ruam,*
Tumuloq; cineris ſocia deſenſo cadam.
 VLY. *Ceſſatis? & vos ſtebilis clamor mouet,*
Furorq; caſſus femina? iuſſa ocyus
Peragite. AN. Me me ſternite hic ferro prius.
 685 *Repelle Auernum, rumpe fatorum moras,*
Molire terras Heçtor, ut Vlyſſem domes:
Vel umbra ſatis eſt. arma concuſſit manu,
Iaculatur ignes. cernitis Danai Heçtorem?
An ſola video? VLY. funditus cuncta crue.
 690 AN. *Quid agis? ruinã mater & natum & virum,*
Proſternis vnã. forſitan Danaos prece
Placare poteris. conditum elidet ſtatim.
Immane buſti pondus; intereat miſer,
Vbicunq; potiùs, ne pater natum obruat,
 695 *Prematq; patrem natus. Ad genua accido*
Supplex Vlyſſe, quamq; nullius pedes
Nouere dextram, pedibus admoveo tuis;

- Miserere matru, & preces placidus pias*
Patiensq; recipe: quodq; te celsum altiùs
 700 *Superi leuarunt, mitiùs lapsos preme.*
Misero datur quodcunque fortuna datur.
Sic te reuisat coniugis sancta torus,
Annosq; dum te recipit, extendat suos
Laerta: sic te iuuenis excipiat tuus,
 705 *Et vota vincens vestra felici indole,*
Ætate auum transcendat, ingenio patrem.
Miserere matris: unicum adflicta mihi
Solamen hic est. vly. exhibe natum, & roga.

ANDROMACHA.

Anapæstici.

- 710 **H** *Vc è latebris procede tuis*
Flebile matris furtum misera.
Hic puer, hic est terror Vlysse
Mille carinis. submitte manus,
Dominique pedes supplice dextrâ
Stratus adora: nec turpe puta
 715 *Quidquid miseros fortuna iubet:*
Pone ex animo reges atavos,
Magniq; senis iura per omnes
Inclytâ terras: excidat Hector.
Gere captiuum, positoq; genu,
 720 *Si tua nondum funera sentis,*
Matris fletus imitare tua.
Vidit pueri regis lacrymas
Et Troia prior, paruosq; minas
Trucis Alcida flexit Priamus.
 725 *Ille, ille ferox, cuius vastis*
Viribus omnes cessere fera;
Qui per fracto limine Ditis

- Cacum retro patefecit iter,
 Hostis parui victus lacrymis:
 730 Suscipe, dixit, rector habenas,
 Patrioq; sede celsus solio,
 Sed sceptrâ fide meliore tene:
 Hoc fuit, illo victore capi.
 Discite mites Herculis iras;
 735 An sola placent Herculis arma?
 Iacet ante pedes non minor illo
 Supplice supplex, vitamq; petit.
 Regnum Troiæ quocunque volet
 Fortuna ferat.*

VLYSSES. ANDROMACHA. ASTYANAX.

- 740 **M** *Atris quidem me mœror adtonita mouet:
 Magis Pelasga me tamen matres mouent;
 Quarum iste magnos crescit in luctus puer.
 AN. An has ruinas urbis in cinerem datas
 Hic excitabit? hæ manus Troiam erigent?
 745 Nullas habet spes Troia, si tales habet.
 Non sic iacemus Troes, ut cuiquam metus
 Possimus esse. spiritus genitor facit?
 Sed nempe tractus ipse post Troiam pater
 Posuisset animos, magna quos frangunt mala.
 750 Si pœna petitur, qua peti grauior potest?
 Famulare collo nobili subeat iugum.
 Servire liceat. aliquis hoc regi negat?
 VLY. Non hoc Vlysses. sed negat Calchas tibi.
 AN. O machinator fraudis, ô scelerum artifex,
 755 Virtute cuius bellicâ nemo occidit:
 Dolis & astu malefica mentis iacent
 Etiam Pelasgi; vatem & insontes deos
 Pratendis? hoc est pectoris facinus tui*

- 760 Nocturne miles, fortis in pueri necem,
Iam solus audes aliquid, & claro die.
VLY. Virtus Vlyssis nota Danais est satis,
Nimisq; Phrygius, non vacat vanis diem
Conterere verbis; anchoras classit legit.
AN Breuem moram largire, dum officium parens
- 765 Nato supremum reddo, & amplexu ultimo
Auidos dolores satio. VLY. misereri tui
Vtinam liceret! quod tamen solum licet,
Tempus moramq; dabimus. arbitrio tuo
Implere lacrymis; fletus & rumnas leuat.
- 770 AN. O dulce pignus, o decus lapsa domus,
Summumq; Troia funus, o Danaum timor,
Genitricis o spes vana, cui demens ego
Laudes parentis bellicas, annos aui
Medios precabar; vota destituit Deus.
- 775 Iliaca non tu sceptrum regali potens
Gestabis aula; iura nec populis dabis,
Victasq; gentes sub tuum mittes iugum;
Non Graia cades terga, non Pyrrhum trahes;
Non arma tenera parua tractabis manu;
- 780 Sparsasq; passim saltibus latis feras
Audax sequeris, nec stato lustris die
Solenne referens Troici lustris sacrum,
Puer citatas nobilis turmas ages,
Non inter aras mobili velox pede,
- 785 Reuocante flexo concitos cornu modos,
Barbarica prisca templa saltatu coles.
O morte dira tristius leti genus;
Flebilis aliquid Hectoris magni necesse
Muri videbunt. VLY. rumpe iam fletus parens.
- 790 Magnus sibi ipsi non facit finem dolor.

AN. Lacrymis Vlysse parua, quã petimus, mora est.
 Concede paruos ut meã condam manu
 Viuentis oculos. occidis paruos quidem,
 Sed iam timendus: Troia te expectat tua.

795 I, vade liber, liberos Troas vide.

AST. Miserere mater. AN. quid meos retines sinus,
 Manusq; matris? cassa præsidia occupas.
 Fremitu leonis qualis audito tener
 Timidum iuuenus adplicat matri latus;

800 At ille sauis matre submotã leo,
 Pradam minorem morsibus vastis premerens
 Frangit, vehitq;: talis è nostro sinu
 Te rapiet hostis. oscula & fletus, puer,
 Lacerosq; crines excipe, & plenus mei

805 Occurre patri: pauca materna tamen
 Perfer querela verba: Si manes habent
 Curas priores, nec perit flammis amor;
 Servire Graio pateris Andromachen iugo
 Crudelis Hector? lentus & segnis iaces?

810 Rediit Achilles. Sume nunc iterum comas,
 Et sume lacrymas, quidquid è misero viri
 Funere relictum est, sume qua reddas tuo
 Oscula parenti. matris hanc solatio
 Relinque vestem, tumulus hanc tetigit meus,

815 Maneq; cari: quidquid hinc cineris latet,
 Scrutabor ore. VLY. nullus est flendi modus.
 Abripite properè classis Argolica moram.

CHORVS. Sapphici.

QVã vocat sedes habitanda captas?
 Thessali montes, & opaca tempe?

820 An viros tellus dare militares
 Aptior Phthie? meliorq; foetu

- Fortis armenti lapidosa Trachyn?
 An maris vasti domitrix Iolcos?
 Urbibus centum spaciola Crete?
 825 Parua Gortyne, sterilisq; Tricce?
 An frequens ruscis leuibus Methone,
 Quæ sub Oetæis latebrosa siluis
 Misit infestos Troia ruinis
 Non semel arcus?
 830 Olenos tectis habitata raris?
 Virginis Pleuros inimica diua?
 An maris lati sinuosa Træzen?
 Pelion regnum Protei superbum,
 Tertius calo gradus? hic recumbens
 835 Montis exesi spaciosus antro
 Iam trucis Chiron pueri magister,
 Tinnulas plectro feriente chordas,
 Tunc quoque ingentes acuebat iras
 Bella canendo.
 840 An ferax varij lapidis Carystos?
 An tremens litus maris inquieti
 Semper Euripo properante Chalcis?
 Quolibet vento faciles Echidnae?
 An carens nunquam Gonoessa vento?
 845 Quæq; formidant Borean Enispa?
 Atticâ pendens eparethos orâ?
 An sacris gaudens tacitus Eleusis?
 Nunquid Aiæcis Salamina veri?
 An ferâ notam Calidona seuâ?
 850 Quâsve perfundit subiturus æquor
 Segnibus terras Titareffos undis?
 Bessan & Scarphen? Pylon an senilem?
 Pharin? an isam Iouis, & coronis

Elida claram?

- 855 *Quolibet tristis miseram procella
Mittat, & donet cuicumque terra:
Dum, luem tantam Troia atque Achiuis
Qua tulit, Sparte procul absit: absit
Argos, & saui Pelopis Mycenae,
860 Neritos parua breuior Zacyntho,
Et nocens saxis Ithace dolosiss.
Quod manet fatum, dominusq; quis te,
Aut quibus terris Hecube videndam
Ducet: in cuius moriere regno?*

ACTVS QVARTVS.

HELENA. ANDROMACHA. HECUBA.

- 865 *Quicumque hymen funestus, inlatabilis,
Lamenta, cades, sanguinem, gemitus habet,
Est auspice Helena dignus. euersis quoque
Nocere cogor Phrygibus: ego Pyrrhi toros
Narrare falsos iubeor, ego cultus dare
870 Habitusq; Graios. arte capietur mea,
Meaq; fraude concidet Paridis soror.
Fraudetur; ipsi leuius hoc equidem reor.
Optanda mors est, sine metu mortis mori.
Quid iussa cessas agere? ad auctorem redit
875 Sceleris coacti culpa. Dardania domus
Generosa virgo, melior adflitos deus
Respicere coepit, teq; felici parat
Dotare thalamo. tale coniugium tibi
Non ipsa sospes Troia, non Priamus daret;
880 Nam te elatga maximum gentis decus
Ad sancta lecti iura legitimi petit,
Cui regna campi lata Thessalici iacent.
Te magna Thetys, teq; tot pelagi dea,*

- Placidumq; numen & quoris tumidi Thetis
 885 Suam vocabunt: te datam Pyrrho socer
 Peleus nurum vocabit, & Nereus nurum.
 Depone cultus squalidos, festos cape.
 Dedisce captam, deprime horrentes comas,
 Crinemq; docta patere distingui manu.
 890 Hic forsitan te casus excelso magis
 Solio reponet, profuit multis capi.
 AN. Hoc decrat unum Phrygibus euersis malum,
 Gaudere? flagrant strata passim Pergama.
 O coniugale tempus, an quisquam audeat
 895 Negare? quisquam dubius ad thalamos eat,
 Quos Helena suadet? pestis, exitium, lues
 Vtriusque populi, cernis hos tumulos ducum?
 Et nuda totis ossa quae passim iacent
 Inhumata campis: hac hymen sparsit tuus.
 900 Tibi fluxit Asia, fluxit Europa cruor;
 Cum dimicantes lenta prospiceres viros,
 Incerta voti. perge, thalamos adpara.
 Tedis quid opus est? quidve solenni face?
 Quid igne? thalamis Troia pralucet nouis.
 905 Celebrate Pyrrhi Troades connubia,
 Celebrate: digni planctus & gemitus sonent.
 HEL. Ratione quamuis careat, & flecti neget
 Magnus dolor, sociosq; nonnunquam sui
 Mæroris ipsos oderit: : causam tamen
 910 Possum tueri iudice infesto meam.
 Grauiora passa. luget Andromacha Hectorem,
 Et Hecuba Priamum, solus occultè Paris
 Lugèdus Helena est, durū & inuisum & graue est
 Seruitia ferre: patior hoc olim iugum
 915 Aunis decem captiua. prostratum Ilium est,

- Verſi penates. perdere eſt patriam graue,*
Grauius timere. vos leuat tanti mali.
Comitatus: in me victus & victor furit.
Quam quiſque ſamulam traheret, incerto diu
 920 *Casu pependit: me meus traxit ſtatim*
Sine ſorte dominus. cauſſa bellorum fui,
Tantaq; Teucris cladis. hoc verum puta,
Spartana puppis veſtra ſi ſecuit freta;
Sin rapta Phrygiis prada remigibus fui,
 925 *Deditq; donum iudici victrix dea:*
Ignosce Paridi; iudicem iratum mea
Habitura cauſſa eſt iſta Menelaum manent
Arbitria. Nunc hanc luētibus paulum tuis
Andromacha omiſſis flecte. vix lacrymas queo
 930 *Retinere. A. quātū eſt Helena quod lacrymat malū!*
Cur lacrymat autem? fare quos Ithacus dolos
Qua ſcelera nectat; vtrum ab Idais iugis
Iactanda virgo eſt? arcis an celſe edito
Mittenda ſaxo? num per has vaſtum in mare
 935 *Voluenda rupes, latere quas ſciſſo lauat*
Altum vadoſos Sigeon ſpectans ſinus?
Dic, fare, quidquid ſubdolo vultu regis.
Leuiora mala ſunt cuncta, quā Priami gener,
Hecubaq; Pyrrhus. fare, quam poenam pares,
 940 *Exprome, & vnum hoc deme noſtris cladibus,*
Falli: paratas perpeti mortem vides.
HEL. Utinam iuberet me quoque interpres deū
Abrumpere enſe lucis inuiſa moras.
Vel Achillis ante buſta, furibunda manu
 945 *Occidere Pyrrhi, fata comitantem tua*
Polixene miſeranda, quam tradi ſibi,
Cineremq; Achilles ante maſtari ſuum.

Campo maritus ut sit Elysio, iubet.

AN. *Vide ut animus ingens latus audierit necem?*

950 *Cultus decoros regia vestis petit,*

Et admoueri crinibus patitur manum.

Mortem putabat illud, hoc thalamos putat.

At misera luctu mater audito stupet;

Labefacta mens succubuit. adsurge, adleua

955 *Animum, & cadentem misera firma spiritum.*

Quam tenuis anima vinculo pendet leui.

Minimum est, quod Hecubam facere felicem potest,

Spirat, reuixit: prima mors miseros fugit.

HEC. *Adhuc Achilles uiuit in pœnas & hrygum?*

960 *Adhuc rebellat? ô manum Paridis leuem!*

Cinis ipse nostrum sanguinem ac tumulus sitit.

Modò turba felix latera cingebat mea:

Lassabar in tot oscula, & in totum gregem

Diuidere matrem: sola nunc hæc est super,

965 *Votum, comes, leuamen, adflicta quies.*

Hæc totus Hecuba foetus, hæc sola uocor

Iam uoce mater. dura & infelix age

Elabere anima. denique hoc unum mihi

Remitte funus. irrigat fletus genas,

970 *Imberq; victo subitus è vultu cadit.*

Latere, gaude nata; quam uellet tuos

Cassandra thalamos, uellet Andromache tuos.

AN. *Nos Hecuba, nos nos Hecuba lugenda sumus.*

Quas mota classis huc & huc sparsas feret,

975 *Hanc cara tellus sedibus patriis teget.*

HEL. *Magis inuidebis, si tuam sortem scias.*

AN. *An aliqua pœna pars mea ignota est mihi?*

HEL. *Versata dominos urna captiuus dedit.*

AN. *Cui famula tradar, ede: quem dominum uoco?*

980 HEL. *Te sorte prima Scyrius iuuenis tulit*

- AN. Cassandra felix! quam furor sorte eximit,
 Phœbusq; HEL. regum hanc maximus rector tenet.
 HEC. Estne aliquis, Hecubam qui suam dici velit?
 HEL. Ithaco obtigisti prada nolenti brevis.
- 985 HEC. Quis tam inpotens, ac dirus, & iniqua ferus
 Sortitor urnæ, regibus reges dedit?
 Quis tam sinister diuidit captas Deus?
 Quis arbiter crudelis, & miseris grauis,
 Eligere dominos nescit? & seua manu
- 990 Dat iniqua miseris fata? quis matrem Hæctoris
 Armis Achillis miscet? ad Vlysses vocor.
 Nunc victa, nunc captiua, nunc curætis mihi
 Obsessa videor cladibus: domini pudet,
 Non seruitutis. Hæctoris spoliū feret,
- 995 Qui tulit Achillis? sterilis, & sanis fretis
 Inclusa tellus, num capit tumulos meos?
 Duc duc Vlysse: nil moror, dominum sequor:
 Me mea sequentur fata. non pelago quies
 Tranquilla veniat, sauiat ventis mare,
- 1000 Et bella, & ignis, & mea & Priami mala:
 Dumq; ista venient, interim hæc pœna in loco est:
 Sortem occupauit, præmium eripuit mihi.
 Sed incitato Pyrrhus adcurrit gradu,
 Vultuq; toruo. Pyrrhe quid cessas? age
- 1005 Reclude ferro pectus, & Achillis tui
 Coniunge saceros. perge mactator senum;
 Et hic decet te sanguis: abreptam trahite,
 Maculate superos cæde funesta deos,
 Maculate manes. quid precer vobis? precor
- 1010 His digna sacris æquora, hoc classi accidat
 Toti Pelasgæ: ratibus hoc mille accidat,
 Mea precabor, cum vehar, quidquid rati.

CHORVS.

Sapphici.

- Dulce mœrenti populus dolentum,
 Dulce lamentis resonare gentes.
- 1015 Lenius luctus lacrymâq; mordent,
 Turba quas fletu simili frequentat.
 Semper ah semper dolor ipse magnus
 Gaudet in multos sua fata mitti,
 Sed non solum patuisse pœna.
- 1020 Ferre, quam sortem patiuntur omnes,
 Nemo recusat.
 Nemo se credit miserum, licet sit.
 Tolle felices, remoueto multo
 Diuites auro, remoueto centum
- 1025 Rura qui scindant opulenta bubus;
 Pauperi surgent animi iacentes.
 Est miser nemo nisi comparatus.
 Dulce in inmensis posito ruinis,
 Neminem latos habuisse vultus.
- 1030 Ille deplorat, queriturq; fatum,
 Qui secans fluctum rate singulari
 Nudus in portus cecidit petitos.
 Æquior casum tulit & procellas,
 Mille qui ponto pariter carinas
- 1035 Obrui vidit, tabulâq; littus
 Naufraga spargi, mare cum coactis
 Fluctibus Corus prohibet reuerti.
 Questus est Hellen cecidisse Phryxus,
 Cum gregis ductor radiante villo,
- 1040 Aureo fratrem simul & sororem
 Sustulit tergo, medioc; iactum
 Fecit in ponto. tenuit querelas
 Et vir. & Pyrrhe, mare cum viderent.

- Et nihil prater mare cum viderent,
 1045 Vnici terris homines relictī.
 Soluet hunc questum, lacrymasq; nostras
 Sparget huc illuc agitata classis;
 Et tubā iussi dare vela nauta,
 Cum semel ventis properante remo
 1050 prenderint altum, fugientq; littus.
 Quis status mentis miseris, ubi omnis
 Terrae decrescet pelagusq; crescet,
 Celsa cum longè latitabit Ide?
 Tum puer matri, genitrixq; nato,
 1055 Troia quā iaceat regione monstrans
 Dicet, & longè digito notabit;
 Ilium est illic, ubi fumus altè
 Serpit in cœlum, nebulaq; turpes.
 Troes hoc signo patriam videbunt.

ACTVS QVINTVS

NUNCIVS. ANDROMACHA. HECVBA.

- 1060 **O** Diræ fata, seu, miseranda, horrida,
 Quod tam ferum, tam triste bis quinis scelus
 Mars vidit annis? quod prius referens gemam?
 Tuosue potius; an tuos luctus, anus?
 HEC. Quoscumq;, luctus fleueris, flebis meos.
 1065 Sua quemque tantum, me omnium clades premit.
 Mihi cūcta pereunt: quisquis est, Hecuba est miser,
 NVN. Maculata virgo est, missus è muris puer;
 Sed uterque letum mente generosâ tulit.
 AN. Expone seriem cadis, & duplex nefas
 1070 Prosequere: gaudet animus ærumnas meus
 Tractare totas: ede, & enarra omnia.
 NVN. Est una magnâ turris è Troiâ super,
 Adsueta Priamo: cuius è fastigio

- Summisq; pinnis, arbiter belli sedens
 1075 Regebat acies: turre in hac blando sinu
 Fouens nepotem, cum metu versos graui
 Danaos sugaret Hector & ferro & face,
 Paterna puero bella monstrabat senex.
 Hac nota quondam turris, & muri decus,
 1080 Nunc saua cautes, undique effusa ducum
 Plebisq; turbâ cingitur. totum coit
 Ratibus relicto vulgus: his collis procul
 Aciem patenti liberam prabet locos;
 His alta rupes, cuius è cacumine
 1085 Erecta summos turba librauit pedes;
 Hunc pinus, illum laurus, hunc fagus gerit,
 Et tota populo silua suspensio tremit;
 Extrema montis ille prærupti petit,
 Semusta at ille tecta, vel saxum imminens
 1090 Muri cadentis pressat: atque aliquis (nefas)
 Tumulo ferus spectator Hectoreo sedet.
 Per spatia late plena sublimi gradu
 Incedit Ithacus, paruulum dextra trahens
 Priami nepotem. nec gradu segni puer
 1095 Ad alta pergit mœnia. ut summâ stetit
 Pro turre, vultus huc & huc acres tulit,
 Intrepidus animo: qualis ingentis fera
 Paruus tenerq; foetus, & nondum potens
 Sauire dente, iam tamen tollit minas,
 1100 Morsusq; inanes tentat, atque animis tumet:
 Sic ille dextra pressus hostili puer
 Ferox, superbè mouerat vulgum, ac duces,
 Ipsumq; Vlysses: non flet è turba omnium,
 Qui fletur. ac dum verba fatidici, & preces
 1105 Concipit Vlysses vatis, & sauos ciet

*Ad sacra superos, sponte dissiluit sua
In media Priami regna non trepidus puer.*

AN. *Quis Colchus hoc, quis sedis incerta Scythæ
Commisit? aut quæ Caspium tangens mare*

1110 *Gens iuris expers ausa? non Busiridis
Puerilis aras sanguis adspersit feri.*

*Nec parua gregibus membra Diomedes suis
Expulanda posuit. quis tuos artus teget,*

Tumuloq; tradet? NVN. quos enim præceps locus

1115 *Reliquit artus? ossa disiecta & graui
Elisa casu: signa clari corporis,*

Et ora, & illas nobilis patris notas

Confudit imam pondus ad terram datum.

Soluta ceruix; silicis incussu caput

1120 *Ruptum cerebro penitus expresso, iacet*

Deforme corpus. AN. sic quoque est similis patri.

NVN Præceps ut altis cecidit è muris puer,

Fleuitq; Achiuum turba quod fecit nefas;

Idem ille populus aliud ad facinus redit,

1125 *Tumulumq; Achillis. huius extremum latus*

Rhœtea leni verberant fluctu vada.

Aduersa cingit campus, & cliuo leui

Erecta medium vallis includens locum

Crescit theatri more: concursus frequens

1130 *Inpleuit omne littus: hi classis moras*

Hac morte solui ventur, hi stirpem hostium

Gaudent recidi: magna pars vulgi leuis

Odit scelus, spectatq;: nec Troës minus

Suum frequentant funus, & pauidi metu

1135 *Partem ruentis ultimam Troia vident.*

Cum subito thalami more præcedunt faces.

It pronuba illi Tyndaris, mæstum caput

- Demissa: tali nubat Hermione face,
Phryges precantur: sic viro turpis suo
- 1140 Reddatur Helena, terror attonitos mouet
Utrosque populos. ipsa deiectos gerit
Vultus pudore, sed tamen fulgent gena,
Magisq; solito splendet extremus decor:
Ut esse Phœbi dulcius lumen solet
- 1145 Iam iam cadentis, astra cum repetunt vices,
Premiturq; dubius nocte vicinâ dies.
Stupet omne vulgus, & ferè cuncti magis
Peritura laudant: hos mouet forma decus,
Hos mollis atas, hos vaga rerum vices:
- 1150 Mouet animus omnes sortis, & leto obuius.
Fyrrhum antecedit. omnium mentes tremunt,
Miserantur, ac mirantur. Ut primùm ardui
Sublime montis tetigit, atque altè editus
Iuuenis paterni vertice in busti stetit,
- 1155 Audax virago non tulit retro gradum,
Conuersa ad iētum stat truci vultu ferox.
Tam fortis animus omnium mentes ferit.
Nouumq; monstrum, est Pyrrhus ad cadem piger.
Ut dextra ferrum penitus exacta abdidit,
- 1160 Subitus recepta morte prorupit cruor
Per vulnus ingens. nec tamen moriens adhuc
Deponit animos: cecidit, ut Achilli grauem
Factura terram, prona, & irato impetu.
Vterque fleuit cœtus: ac timidum Phryges
- 1165 Misere gemitum, clariùs victor gemit.
Hic ordo sacri. non stetit fusus cruor,
Humoue summa fluxit. abduxit statim,
Sausq; totum sanguinem tumulus bibit.
HEC. Ite, ite Danaï, perite iam tuti domos,

- 1170 *Optata velis maria diffusis secet
Secura classis: concidit virgo ac puer,
Bellum peractū est. Quò meas lacrymas feram?
Vbi hanc anilis exspuam leti moram?
Natam an nepotem? coniugem an patriam fleam?*
- 1175 *An omnia? an me? sola mors votum meum.
Infantibus violenta, virginibus venis,
Vbicunque properas seua: me solam times,
Vitasq; gladios inter, ac tela & faces,
Quasita totâ nocte cupientem fugis.*
- 1180 *Non hostis, aut ruina, non ignes meos
Absumfit artus: quàm propè à Priamo stet it?
NVN. Repetite celeri maria captiua gradu,
Iam vela puppis laxat, & classis mouet.*

L. ANNÆI SENE CÆ
I V N I O R I S
Agamemnon.

Personæ.

THYESTES. EVRYBATES. CLYTÆMNESTRA.
CASSANDRA. NVTRIX. AGAMEMNON.
ÆGISTHVS. ELECTRA. CHORVS.
STROPHIYS.

A C T V S P R I M V S.
T H Y E S T E S.

O Paca linquens Ditis inferni loca,
Adsum profundo tartari emissus specu,
Incertus utras oderim sedes magis.
Fugio Thyestes inferas, superos fugo.
En horret animus, & pavor membra exculit.
Video paternos, unò fraternos lares.
Hoc est vetustum Pelopeæ limen domus.

Hinc

- Hinc auspicari regium capiti decus
 Mos est Pelasgis. hoc sedent alti toro,
 10 Quibus superba sceptrā gestantur manu.
 Locus hic habenda curia; hic epulis locus.
 Libet reuerti. nōne vel tristes lacus
 Incolere satius? nōne custodem Stygis
 Trigemina nigris colla iactantem iubis?
 15 Vbi ille celeri corpus euinctus rota
 In se refertur: vbi per aduersum inritus
 Redeunte toties luditur saxo labor:
 Vbi tondet ales auida secundum iecur.
 Et inter undas feruida exustus siti
 20 Aquas fugaces ore decepto adpetit,
 Pœnas daturus calitum dapibus graues.
 Sed ille nostra pars quota est culpa senex?
 Reputemus omnes, quos ob infandas manus
 Quasitor urna Cnossius versat reos.
 25 Vincam Thyestes sceleribus cunctos meis,
 A fratre vincar, liberis plenus tribus
 In me sepultis, viscera exedi mea.
 Nec hætenus fortuna maculauit patrem,
 Sed maius aliud ausa commisso scelus:
 30 Nata nefandos petere concubitus iubet.
 Non pavidus hausi dicta, sed cepi nefas.
 Ergo ut per omnes liberos irem parens
 Coacta fati nata fert uterum grauem,
 Me patre dignum. versa natura est retro;
 35 Auoparentem, (prò nefas) patri virum,
 Natis nepotes miscui, nocti diem.
 Sed sera tandem respicit fessos malis
 Post facta demum sortis incerta fides.
 Rex ille regum, ductor Agamemnon ducum.

- 40 Cuius secuta mille vexillum rates,
 Iliaca velis maria texerunt suis:
 Post bina Phœbi lustra denicto Ilio
 Adest, daturus coniugi iugulum sua.
 Iam-iam natabit sanguine alterno domus,
- 45 Enses, secures, tela, diuisum graui
 Ictū bipennis regium video caput.
 Iam scelera propè sunt, iam dolus, cades, cruor.
 Parantur epula. causa natalis tui
 Ægysthe uenit. quid pudor vultus grauat?
- 50 Quid dextra dubio trepida consilio labat?
 Quid ipse temet consulis, torques, rogas,
 An deceat hoc te? respice ad matrem; decet.
 Sed cur repentè noctis æstiuæ vices
 Hiberna longâ spacia producunt morâ?
- 55 Aut quid cadentes detinet stellas polo?
 Phœbum moramur, redde iam mundo diem.

CHORVS.

Anapæstici.

- O Regnorum
 Magnis fallax fortuna bonis,
 In precipiti dubioq; nimis
- 60 Excelsa locas! nunquam placidam
 Sceptra quietem, certumve sui
 Tenuere diem.
 Alia ex alia cura fatigat,
 Vexatq; animos noua tempestas.
- 65 Non sic Libycis Syrtibus æquor
 Furit alternos voluere fluctus;
 Non Euxini turget ab imis
 Conmota vadis vnda, niuali
 Vicina polo;

70 Vbi carulcis immunis aquis,
 Lucida versat Plaustra Bootes:
 Vt precipites regum casus
 Fortuna rotat.

Metui cupiunt, metuiq; timent.

75 Non nox illis alma recessus
 Præbet tutos; non curarum
 Somnus domitor pectora soluit:
 Quas non arces scelus alternum
 Dedit in præcepse: in pia quas non

80 Arma fatigant? iura, pudorq;
 Et coniugij sacrata fides,
 Fugiunt aulas; sequitur tristis
 Sanguinolentâ Bellona manu,

Quaq; superbos vrit Erinnys,
 85 Tumidas semper cœmitata domos:
 Quas in planum qualibet hora
 Tulit ex alto.

Licet arma vacent, cessentq; doli;
 Sidunt ipso pondere magna,

90 Ceditq; oneri fortuna suo.
 Vela secundis inflata notis,
 Ventos nimium timuere suos.
 Nubibus ipsis inserta caput
 Turris pluuio vapulat austro:

95 Densa q; nemus spargens umbras
 Annosa videt robora frangi,
 Feriunt celsos fulmina colles:
 Corpora morbis maiora patent:

Et cum in pastus armenta vagos
 100 Vilia currunt, placet in vulnus
 Maxima ceruix.

Quidquid in altum fortuna tulit,
Ruitura leuat. modicis rebus
Longius enim est. felix, media

- 105 Quisquis turba parte quietus,
Aurâ stringit litora tutâ,
Timidisq; mari credere cymbam,
Remo terras propiore legit.

ACTVS SECVNDVS.
CLYTÆMNESTRA,
NVTRIX.

- 110 **Q**uid segnis anime tuta consilia expetis?
Quid fluctuaris? clusa iam melior via est.
Licuit pudicos coniugis quondam toros
Et sceptrâ casta vidua tutari fide.
Periere mores, ius, decus, pietas, fides,
Et qui redire, cum perit, nescit pudor.
- 115 Da frena, & omnem prona nequitiam incita.
Per scelera semper sceleribus tutum est iter.
Tecum ipsa nunc euolue femineos dolos.
Quod vlla contux perfida, atque impos sui,
Amare caco; quod nouercales manus
- 120 Ausa: quod ardens impiâ virgo face,
Phasiaca fugiens regna Thessalicâ trabe:
Ferrum, venena, vel Mycenâ domo,
Coniuncta socio, profuge furtiuâ rate.
Quid timida loqueris furta, & exsilium, & fugas?
- 125 Soror ista fecit: te decet maius nefas.
NVT. Regina Danaûm, & inclytum Leda genus,
Quid tacita versas? quidue consilij inpotens
Tumido feroces impetus animo geris?
Licet ipsa sileas, totus in vultu est dolor.
- 130 I roin quidquid est, da tempus ac spatium tibi.

- ja* Quod ratio nequit, saepe sanauit mora.
 CLY. Maiora cruciant, quàm ut moras possim pati.
 Flamma medullas & cor exurunt meum:
 Mistus dolori subdidit stimulos timor:
 135 Inuidia pulsat pectus: hinc animum iugo
 Premit cupido turpis, & vinci vetat.
 Et inter istas mentis obsessæ faces,
 Fessus quidem, & deiectus, & pessumdatus
 Pudor rebellat. fluctibus variis agor:
 140 Ut cum hinc profundum ventus, hinc æstus rapit,
 Incerta dubitat vnda, cui cedat malo.
 Froinde omisi regimen è manibus meis:
 Quocunque me ira, quò dolor, quò spes feret,
 Huc ire pergam: fluctibus dedi ratem.
ja 145 Vbi animus errat, optimum est casum sequi.
ja NV. Caca est temeritas, qua petit casum ducem.
ja CLY. Cui ultima est fortuna, quid dubiam timet?
ja NV. Tuta est, latetq; culpa, si pateris, tua.
 CLY. Perlucet omne regia vitium domus.
 150 NV. Piget prioris, & nouum crimen struis?
 CLY. Res est profecto stulta, nequitia modus.
ja NV. Quod metuit, auget, qui scelus scelere obruit.
ja CLY. Et ferrum & ignis saepe medicina loco est.
ja NV. Extrema primo nemo tentauit loco.
ja 155 CLY. Capienda rebus in malis praecepta via est.
 NV. Ad te reflectat coniugis nomen sacrum.
 CLY. Decem per annos vidua respiciam virum?
 NV. Meminisse debes sobolis ex illo tua.
 CLY. Equidem & iugales filia memini faces;
 160 Et generum Achillem. praestitit matri fidem.
 NV. Redemit illa classis inmota moras,
 Et maria pigro fixa languore impulit.

CLY. Pudet, pigetq̄, Tyndaris cœli genus,
Lustrale classi Dorica peperit caput.

165 Reuoluit animus virginis thalamos mea,
Quos ille dignos Pelopea fecit domo,
Cum stetit ad aras ore sacrilego pater
Quasi nuptiales: horruit Calchas sua
Responsa vocis, & recedentes focos.

170 O scelera semper sceleribus vincens domus!
Cruore ventos emimus, bellum nece.

NV. Sed vela pariter mille fecerunt rates.

CLY. Non est soluta prospero classis Deo:
Eiecit Aulis impias portu rateis.

175 Sic auspiciatus bella, non melius gerit.

Amore capta captus; inmotus prece,
Sminthea tenuit spolia Thœbei ducis,
Ardore sacra virginis iam tum furens.
Non illum Achilles flexit indomitus minis;

180 Non ille solus fata qui mundi videt

In nos fidelis augur, in captas leuis;
Non populus ager, & relucens rogi.

Inter ruentis Gracia stragem ultimam
Sine hoste victus marcet, ac Veneri vacat,

185 Reparatq̄ amores: néve desertus foret

A pellice umquam barbarâ celebs torus,
Ablatam Achilli diligit Briseïda:

Nec rapere puduit è sinu vulsam viri.

En Paridis hostem! nunc nouum vulnus gerens

190 Amore Phrygia vatis insensus furit:

Et post trephæa Troïca, ac versum Ilium,

Capta maritus remeat, & Priami gener.

Accingere anime, bella non leuia adparas:

Scolus occupandum est: pigra quem exspectas diem?

AGAMEMNON.

324

- 195 *Pelopea Phrygia sceptrum dum teneant nurus?
 Ante morantur virgines vidua domi,
 Patriq; Orestes similis horum te mala
 Ventura moueant, turbo quis rerum imminet.
 Quid misera cessas? en adest natis tuis*
- 200 *Furens nouerca. per tuum, si aliter nequit,
 Latus exigatur ensis, & perimat duos.
 Misce cruorem, perde percundo virum.
 Mors misera non est, conmorium cum quo velis.
 NV. Regina, frena temet, & siste impetus;*
- 205 *Et quanta tentas, cogita. victor venit
 Asia ferocis, vltor Europa, trahens
 Captiua Pergama, & diu victos Phrygas:
 Hunc fraude nunc conaris insanam adgredi?
 Quem non Achilles ense violauit fero,*
- 210 *Quamuis procacem toruus armasset manus;
 Non melior Ajax morte decreta furens;
 Non sola Danais Hector & bello mora;
 Non tela Paridis certa; non Memnon niger;
 Non Xanthus armis corpora inmixtus gerens;*
- 215 *Fluctusq; Simois cade purpureos agens,
 Non niuea proles Cycnus equorei dei,
 Non bellicoso Thressa cum Rhoeaso phalanx;
 Non picta pharetras, & securigera manu
 Pelata Amazon: hunc domi reducem paras*
- 220 *Maclare, & aras cade maculare impia?
 Vltrix inultum Gracia hoc facinus feret?
 Equos & arma, classibusq; horrens fretum
 Propone, & alto sanguine exundans solum,
 Et tota capte fata Dardanie domus*
- 225 *Regesta Danais. conprime adfectus truces,
 Mentemq; tibi met ipsa pacifica tuam.*

ÆGISTHVS. CLVTÆMNESTRA.

Quod tempus animo semper ac mente horruī,
 Adest profecto rebus extremum meis.

Quid terga vertis anime? quid primo impetu

230 Deponis arma? crede perniciem tibi,

Et dira saeuos fata moliri deos:

Oppone cunctis vile supplicis caput,

Ferrumq; & ignes pectore aduerso excipe.

CLY. Ægisthe non est pœna sic nato mori.

235 ÆG. Tu nos periculi socia, tu Lædæ fata

Comitare tantum: sanguinem reddet tibi

Ignauus iste ductor, ac fortis pater.

Sed quid trementes circuit pallor genas,

Iacensq; vultus languido obtutu stupet?

240 CLY. Amor iugalis vincit, ac flectit retro.

Remeemus illuc unde non decuit prius

Abire: sed nunc casta repetatur fides.

Nam sera nunquam est ad bonos mores via.

Quem pœnitet peccasse, penè est innocens.

245 ÆG. Quò raperis amens? credis aut speras tibi

Agamemnonis fidele coniugium? ut nihil

Subesset animo, quod graues faceret metus:

Tamen superba, & inpotens flatu, nimis

Fortuna magno, spiritus tumidos daret,

250 Grauis ille sociis stante adhuc Troia fuit:

Quid rere ad animum suapte natura truce,

Troiam addidisse? rex Mycenarum fuit;

Veniet tyrannus. prospera animos efferrunt.

Adfusa circa pellicum quanto venit

255 Turba adparatu! sola sed longè eminent,

Tenetq; regnum famula veridici dei.

Ferè ne thalami victam consortem tui?

- At illa nolet. ultimum est nupta malum,
 Palam mariti possidens pellex domum,
 Nec regna socium ferre nec tecta sciunt.
- 260 CLY. Ægisthe, quid me rursus in præceps rapis,
 Iramq; flammis iam residentem excitas?
 Permisit aliquid victor in captam sibi,
 Nec coniugem hoc respicere nec dominam decet.
- 265 Lex alia folio est, alia priuato toro.
 Quid quod seueras ferre me leges viro
 Non patitur animus turpis admissi memor?
 Det ille veniam facile, cui veniã est opus.
- ÆG. Ita est: pacisci mutuam veniam licet.
- 270 Ignota tibi sunt iura regnorum haud noua?
 Nobis maligni iudices & qui sibi,
 Id esse regni maximum pignus putant,
 Si quidquid aliis non licet, solis licet.
- CLY. Ignouit Helena, iuncta Menelao redit,
- 275 Qua Europam & Asiam paribus adflixit malis.
 ÆG. Sed nulla Atridem Venere furtiuã abstulit,
 Nec coepit animum coniugi obstrictum sua.
 Iam crimen ille quarit, & causas parat.
 Nil esse crede turpe commissum tibi:
- 280 Quid honesta prodest vita, flagitio carens,
 Vbi dominus edit? sit nocens, non quaritur.
 Spartamne repetes spreta, & à tanto viro,
 Patriasq; sedes profuga? non dant exitum
 Repudia regum: spe metum falsã leuas.
- 285 CLY. Delicta nouit nemo, nisi fides, mea.
 ÆG. Non intrat unquam regium limen fides.
 CLY. Opibus merebor, ut fidem precio obligem.
 ÆG. Precio parata, vincitur precio fides.
 CLY. Surgit residuus pristina mentis pudor.

- 290 Quid obstrepis? quid voce blandiloquâ mala
 Consilia dictas? scilicet nubet tibi
 Regum relicto rege, generosa exsuli?
 ÆG. Et cur Atrida videor inferior tibi,
 Natus Thyeste? CLY. si parum est, adde & nepos.
- 295 ÆG. Auctore Phœbo gignor, haud generis pudet.
 CLY. Phœbum nefanda stirpis auctorem vocas?
 Quem nocte subita frena reuocantem sua
 Cælo expulisti? quid deos probro aduocas,
 Surripere doctus fraude genitales toros,
- 300 Quem Venere tantum scimus illicitâ virum?
 Secede properè, dedecus clara domus
 Asportâ ab oculis. hæc vacat regi ac viro.
 ÆG. Exsilia mihi sunt haud noua, adsueui malis.
 Si tu imperas regina, non tantum domo
- 305 Argisve cedo. nil moror iussu tuo
 Aperire ferro pectus arumnis graue.
 CLY. Siquidem hoc cruenta Tyndaris fieri sinam?
 Quæ inuita peccat, debet & culpa fidem.
 Secede mecum potius, ut rerum statum
- 310 Dubium ac minacem iuncta consilia explicent.

CHORVS. Anapæstici.

- CAnite ô pubes inclyta Phœbum.
 Tibi festa caput turba coronat;
 Tibi virgineas laurum quatiens
 De more comas innuba fundit
- 315 Stirps Inachia,
 Tu quoque nostros, Thebana manus
 Comitare choros; quæq; Erasini
 Gelidos fontes, quæq; Burotæ
 Quæq; virenti tacitum ripâ
- 320 Bibis Ismenon, quam fatorum

- Præscia Manto sata Tiresia
 Latonigenas monuit sacris
 Celebrare deos. Arcus victor
 Pace relata Phœbe relaxa,
 325 Humeroq; graves leuissu telis
 Pone pharetras; resonetq; manu
 Pulsa citata vocale chelys.
 Nil acre velim, magnumq; modis
 Intonet altis: Sed quale soles
 330 Leuiore lyra flectere carmen
 Simplex, lusus cum docta tuos
 Musa recenset. Licet & chorda
 Grauiore sones, quale sonabas,
 Cum Titanas fulmine misso
 355 Fregere Dei: vel cum montes
 Montibus altis superimpositi
 Struxere gradus trucibus monstribus:
 Stetit inposita Pelion ossa,
 Pinifer ambos pressit Olympus.
 340 Ades o magni soror & coniux
 Consors sceptri, regia Iuno:
 Tua te colimus turba Mycena.
 Tu sollicitum supplexq; tui
 Numinis Argos sola tueris:
 345 Tu bella manu pacemq; regis:
 Tu nunc lauros Agamemnonias
 Accipe victrix: tibi multifora
 Tibia buxo solenne canit;
 Tibi fila mouent docta puella
 350 Carmine mollit: tibi voti uam
 Matres Graia lampada iactant:
 Ad tua coniux candida tauri*

- Delubra cadit, nescia aratri,
 Nullo collum signata iugo.
 355 Tuq; ò magni nata Tonantis
 Inclyta Pallas; qua Dardaniis
 Sæpe petisti cuspide turres;
 Te permisso matrona minor
 Maiorq; choro colit, & reserat
 360 Veniente deâ templa sacerdos:
 Tibi nexilibus turba coronis
 Redimita venit: tibi grandævi
 Lassiq; senes compote voto
 Reddunt grates, libantq; manibus
 365 Vina trementi.
 Et te Trivia gratâ memores
 Voce precamur: tu maternam
 Sistere Delon Lucina iubes,
 Huc atque illuc prius errantem
 370 Cyclada ventis; nunc iam stabilis
 Fixa terras radice tenet;
 Respuit auras; religatq; rates
 Adsueta sequi. tu Tantalidos
 Funera matris victrix numeras:
 375 Stat nunc Sipyli vertice summo
 Flebile saxum,
 Et adhuc lacrymas marmora fundunt:
 Antiqua novas.
 Colit impensè femina virq;
 380 Numen geminum. Tuq; ante omnes
 Pater ac rector, fulmine pollens,
 Cuius nutu simul extremi
 Tremuere poli, generis nostri
 Iuppiter auctor cape dona libens:

Abauusq; tuam non degenerem

385 *Respice prolem.*

*Sed ecce vasto concitus miles gradu
Manifesta properat signa letitiae gerens.
Namque hastia summo laurcam ferro gerit,
Fidusq; regi semper Eurybates adest.*

ACTVS TERTIVS.

EVRYBATES. CLYTÆMNESTRA.

390 **D***Elubra & aras coelitum, & patrios lares
Post longa fessus spatia, vix credens mihi
Supplex adoro. Vota superis soluite:*

Telluris altum remeat Argolica decus.

Tandem ad penates victor Agamemnon suos.

395 **CLY.** *Felix ad aures nuncius venit meas.*

*Vbinam petitus per decem coniux mihi
Annos moratur? pelagus an terras premit?*

EV. *Incolumis, auctus gloria, laudæ inclytus,
Reducem expetito littori inpressit pedem.*

400 **CLY.** *Sacris colamus prosperum tandem diem,
Etsi propitios, attamen lentos, deos.*

Tu pande, viuat coniugis frater mei,

Et pande, teneat quas soror sedes mea.

EV. *Meliora votis posco, & obtestor deos;*

405 *Nam certa fari sors maris dubij vetat.*

*Vt sparsa tumidum classis excepit mare,
Ratis videre socia non potuit ratem.*

*Quin ipse Atrides a quore immenso vagus
Grauiora pelago damna quam bello tulit,*

410 *Remeatq; victo similis, exiguas trahens*

Lacerasq; victor classe de tantâ rates.

CLY. *Quis, fare, nostras hausserit casus rates,
Aut qua maris fortuna dispulerit duces,*

- EV. *Acerba fatu poscis: infaustum iubes*
 415 *Miscere lato nuncium: refugit loqui*
Mens agra, tantis atque inhorrescit malis.
 CLY. *Exprome: clades scire qui refugit suas,*
Grauat timorem; dubia plus torquent mala. ✓^a
 EV. *Vt Pergamum omne Doricâ cecidit face,*
 420 *Diuisa prada est; maria properantes petunt,*
Iamq; ense sessum miles exonerat latus;
Neglecta summas scuta per puppes iacent;
Ad militares remus aptatur manus;
Omniq; nimium longa properanti mora est.
 425 *Signum recursus regia ut fulsit rate,*
Et clara lentum remigem monuit tuba,
Aurata primas prora designat vias,
Aperitq; cursus mille quos puppes secent.
Hinc aura primò lenis impellit rates
 430 *Adlapsa velis, vnda vix tactu leuis*
Tranquilla zephyri mollis adflatu tremis,
Splendetq; classe pelagus, & pariter latet.
Iuuat videre nuda Troia litora.
Iuuat relictî sola Sigei loca.
 435 *Properat iuuentus omnis adductos simul*
Lentare remos: adiuvat ventos manu,
Et valida nixu brachia alterno mouet
Sulcata vibrant æquora, & latera increpant,
Dirimuntq; cana cœrulum spuma mare.
 440 *Vt aura plenos fortior tendit sinus,*
Posuere tonsas: credita est ventoratis.
Fusaq; transiris miles, aut terras procul,
Quantum recedunt vela, fugientes notat,
Aut bella narrat: Hæctoris fortis minas,
 445 *Currusq; & empto redditum corpus rogo:*

- Sparsum cruore regis Herceum Iouem.
 Tum qui iacente reciprocus ludit salo,
 Tumidumq; pando transilit dorso mare,
 Tyrrhenus omni piscis exsultat freto,
 450 Agitq; gyros, & comes lateri adnatat,
 Anteire naues latus, & rursus sequi.
 Nunc prima tangens rostra lasciuit chorus.
 Millesimam nunc ambit & lustrat ratem.
 Iam littus omne tegitur, & campi latent,
 455 Et dubia parent montis Idai iuga.
 Et iam, quod unum peruicax acies videt,
 Iliacus atrâ sumus adparet notâ.
 Iam lassâ Titan colla releuabat iugo,
 In astra iam lux prona, iam praeceps dies,
 460 Exigua nubes sordido crescens globo,
 Nitidum cadentis inquinat Phœbi iubar,
 Suspecta varius occidens fecit freta.
 Nox prima calum sparserat stellis. iacent
 Deserta vento vela. tum murmur graue,
 465 Maiores minitans, collibus summis cadit,
 Tractūq; longo litus ac petra gemunt,
 Agitata ventis vnda venturis tumet:
 Cùm luna subito conditur, stella latent,
 In astra pontus tollitur, cœlum perit.
 470 Nec vna nox est: densa tenebras obruit
 Caligo, & omni luce subductâ fretum
 Cœlumq; miscet: undique incumbunt simul,
 Rapiuntq; pelagus infimo euersum solo,
 Aduersus Euro Zephyrus, & Borea Notus.
 475 Sua quisque mittunt tela, & infesti fretum
 Emoliuntur. turbo conuoluit mare.
 Strymonius altis aquilo contorquet niues;

- Libycusq; arenas Auster ac Styrtēs agit;
 Nec manet in Austro; sit grauis nimbis Notus,
 480 Imbre auget undas, Eurūs Orientem mouet,
 Nabathæa quatiens regna, & Eoos sinus.
 Quid rapidus ora Corus oceano exserens?
 Mundum reuelli sedibus totum suis,
 Ipsosq; rupto crederes cælo deos
 485 Decidere, & atrum rebus induci chaos.
 Vento resistit æstus, & ventus retro
 Æstum reuoluit. non capit sese mare:
 Undasq; miscent imber & fluctus suas.
 Nec hoc leuamen denique ærumnis datum est,
 490 Videre saltem, & nosse, quo pereant malo.
 Premunt tenebræ lumina, & dira Stygis
 Inferna nox est. excidunt ignes tamen,
 Et nube dirum fulmen elisâ micat,
 Miserisq; lucis tanta dulcedo est mala;
 495 Hoc lumen optant. ipsa se classis premit,
 Et prora prora nocuit, & lateri latus.
 Illam dehiscens pontus in præcep̄s rapit,
 Hauritq; & alto redditam reuomit mare;
 Hæc onere fudit; illa conuulsam latus
 500 Submittit undis, fluctus hæc decimus tegit;
 Hæc lacera, & omni decore populato leuis
 Fluitat; nec illi vela, nec tansa manent;
 Nec rectus altas malus antennas ferens,
 Sed trunca toto puppis Ionio natat.
 505 Nil ratio & usus audet in magnis malis,
 Tenet horror artus. omnis officio stupet
 Nauita relicto. remus effugit manus.
 In vota miseros ultimus cogit timor,
 Eademq; superos Troës & Danaï rogant.

- 510 *Quid fata possunt inuidet Pyrrhus patri,
 Aiaci Vlysses, Hæctori Atrides minor,
 Priamo Agamemnon. quisquis ad Troiam iacet,
 Felix vocatur: cadere qui meruit manu,
 Quem fama seruat victa, quem tellus premit.*
- 515 *Nil nobile ausos vultus atque vnda ferent?
 Ignava fortes fata consument viros?
 Fudenda mors est, quisquis es nondum malis
 Satiare tantis cœlitum, tandem tuam
 Numen serena. cladibus nostris daret*
- 520 *Vel Troia lacrymas, odia si durant tua,
 Placetq; mitti Doricum exitio genus:
 Quid hos simul perire nobiscum iuuat,
 Quibus perimus? sistite infestum mare:
 Vehit ista Danaos classis, & Troas simul.*
- 525 *Nec plura possunt, occupat vocem mare.
 Ecce alia clades: fulmine irati Iouis
 Armata Pallas, quidquid aut hastâ minax,
 Aut Ægide, aut furore Gorgoneo potest,
 Aut igne patrio, tentat, & cœlo noua*
- 530 *Spirant procella. solus inuictus malis
 Luctatur Ajax, vela cogentem huc sua
 Tenso rudente flamma perstrinxit cadens.
 Libratur aliud fulmen, hoc toto inpetu
 Certum reducta Pallas excussit manu,*
- 535 *Imitata patrem: transit Aiacem, & ratem,
 Ratisq; partem secum & Aiacem tulit.
 Nil ille motus, ardua vt cautes salo
 Ambustus exstat, dirimit insanum mare,
 Fluctusq; rumpit pectore, & nauem manu*
- 540 *Complexus in se traxit, & caco mari
 Conlucet Ajax, omne resplendet fretum.*

Tandem, occupatâ rupe, furibundum intonat,
 Superasse nunc se pelagus atque ignes, iuuat
 Vicisse cœlum, Palladem, fulmen, mare.

- 545 Non me fugauit bellici terror Dei;
 Et Hectorem vnâ solus & Martem tuli;
 Phœbea nec me tela pepulerunt gradu:
 Cum Phrygibus istos vicimus. tandem horrea
 Aliena inertî tela mitti dexterâ?
- 550 Quid si ipse mittat? Plura cum auderet furens,
 Tridente rupem subruit pulsam pater
 Neptunus, imis exserens undis caput,
 Soluitq; montem, quem cadens secum tulit;
 Terraq; & igne victus & pelago iacet.
- 555 Nos alia maior naufragos pestis vocat.
 Est humilis vnda, scrupis mendax vadis,
 Vbi saxa rapidis clusa vorticibus tegit
 Fallax Caphareus: astuat scopulis fretum,
 Feruetq; semper fluctus alterna vice;
- 560 Arx inminet prærupta, quæ spectat mare
 Vtrimque geminum, Pelopis hinc oras tui,
 Et Isthmon, arcto qui recuruatus solo
 Ionia iungi maria Phryxeis vetat;
 Hinc scelere Lemnon nobilem; & hinc Chalcida,
- 565 Tardamq; ratibus Aulida; hanc arcem occupat
 Palamedis ille genitor, & clarum manu
 Lumen nefanda vertice è summo efferens,
 In saxa ducit perfida classem face.
 Herent acutis rupibus fixa rates;
- 570 Has inopis vnda breuia comminuunt vada:
 Pars vehitur huius, prima pars scopulo sedet;
 Hanc alia retro spatia relegentem ferit.
 Et fracta frangit; iam timent terram rates.

Voluntq; maria. Cecidit in lucem furor.

575 *Postquam litatum est, Phœbus in lucem redit,
Et damna noctis tristis ostendit dies,*

CLY. *Vtrumne doleam, later an reducem virum*

Remeasse? later: vulnus at regni grante

Lugere cogor. redde iam Graiis pater,

580 *Altisona quatiens regna, placatos deos.*

Nunc omne lata fronde veletur caput:

Sacrifica dulces tibia effundat modos;

Et niuea magnas victima ante aras cadat.

Sed ecce turba tristis, incompta comas,

585 *Iliades adsunt; quas super celso gradu*

Effrena hæbas entheas laurus quatit.

CHORVS. CASSANDRA.

Choriâbici, dactylici, iâbici, trochaici, sapphi-

ci, anapæstici, acatalecti & catalecti, scazontes.

X *H*eu quàm dulce malum mortalibus additum

Vita dirus amor: cum pateat malis

Effugium, & miseros libera mors vocet,

590 *Portus æterna placidus quiete!*

Nullus hunc terror,

Nec impotens procella fortuna mouet,

Aut iniqui flamma Tonantis.

Pax alta nullos

595 *Ciuum catus timet, aut minaces*

Victoris iras; non maria asperis

Insana Corus: non acies feras

Puluereamq; nubem,

Motam barbaricis equitum cateruis:

600 *Non vrbe cum tota populos cadentes,*

Hostica muros populante flamma;

Indomitumue bellum. perumpet omne

- Solus contemptor leuium deorum.
 Qui vultus Acherontis atri,
 605 Qui Styga tristem non tristis videt,
 Audetq; vita ponere finem,
 Par ille regi, par superis erit.
 O quàm miserum est nescire mori?
 Vidimus patriam ruentem nocte funesta,
 610 Cùm Dardana tecta Dorici raperent ignes.
 Non illa bello victa, nec armis,
 Ut quando Herculea cecidit pharetra:
 Quam non Pelei Thetidisq; natus,
 Carusq; Pelida nimium feroci
 615 Vicit, acceptis cùm fulsit armis,
 Fuditq; Troas falsus Achilles:
 Aut cùm ipse Pelides animos feroces
 Sustulit luctu, celeremq; saltu
 Troades summis timuere muris.
 620 Perdidit in malis extremum decus,
 Fortiter vinci, restitit annis
 Troia bis quinis,
 Vnius noctis peritura fato.
 Vidimus simulata dona molis immense,
 625 Fatale munus Danaum traximus nostra
 Creduli dextra, tremuitq; saepe
 Limine in primo sonipes, cauernis
 Conditos reges bellumq; gestans:
 Et licuit versare dolos, ut ipsi
 630 Fraude sua capti caderent Pelasgi.
 Sape commota sonuere parma.
 Tacitumq; murmur percussit aures,
 Et fremuit male subdolo
 Parens Pyrrhus Vlyssi.

635 *Secura metus Troica pubes,
Sacros gaudet tangere funes:
Hinc aequi gregis Astyanax;
Hinc Æmonio desponsa rogo,
Ducunt turmas: hæc femineas,*

640 *Ille viriles.
Feste matres votiva ferunt
Munera diuis, festi patres
Adeunt aras: vnus totâ est
Vultus in vrbe.*

645 *Et, quod nunquam post Hectoreos
Vidimus ignes, lata est Hecube.
Quid nunc primum dolor infelix
Quidve extremum deflere paras?
Mœnia diuim fabricata manu,*

650 *Diruta nostra?
An templa deos super vsta suos?
Non vacat istis lacrymare malis.
Te magne parens flent Iliades:
Vidi, vidi senis in iugulo,*

655 *Telum Pyrrhi vix exiguo
Sanguine tingui.*

CA. *Cohibete lacrymas, omne quas tempus petit;
Troades, & ipsa vstra lamentabili
Lugete gemitu funera: arumne mee*

660 *Socium recusant, cladibus quæstus meis
Remouete, nostris ipsa sufficiam malis.*

CHO. *Lacrymas lacrymis miscere iuuat.
Magis exurunt quos secreta
Lacerant cura: iuuat in medium*

665 *Deflere suos. nec enim, quamuis
Dura virago patiensq; mali,*

- Poteris tantas flere ruinas.
 Non qua verno nobile carmen
 Ramo cantat querula Edonis,
 670 Ityn in varios modulata sonos;
 Non qua tectis Bistonis ales
 Residens summis, in pia diri
 Furta mariti garrula narrat;
 Lugere tuam poterit dignè
 657 Conquesta domum: licet ipse velit
 Clarus niueos inter olores,
 Istrum cygnus, Tanaimq; colens
 Extrema loqui: licet Alcyones
 Ceyca suum fluctu leuiter
 680 Plangente sonent, cum, tranquillo
 Malè confisa, credunt iterum
 Pelago audaces, foetusq; suos
 Nidopauida titubante fouent.
 Non si molles imitata viros
 685 Tristis laceret brachia tecum,
 Qua turrita turba parenti
 Pectora rauco concita buxo
 Ferit, ut Phrygium lugeat Atym.
 Non est lacrymis Cassandra modus,
 690 Quia qua patimur vicere modum.
 Sed cur sacratas diripis capiti infulas?
 Misertus colendos maximè superos reor.
 CAS. Vicere nostra iam metus omnes mala.
 Equidem nec ullâ calites placo prece;
 695 Nec, si velint seuire, quo noceant, habent.
 Fortuna vires ipsa consumpsit suas.
 Quæ patria restat? quis pater? quæ iam soror?
 Bibere tumuli sanguinem, atque ara, meum.*

- Quid illa felix turba fraterni gregis?
 700 Exhausta nempe: regiam miseri senis
 Vacuam relictæ, totque per thalamos vident,
 Prater Lacanam ceteras viduas nurus,
 Tot illa regum mater, & regimen Phrygum
 Fecurda in ignes Hecuba, fatorum novas
 705 Experta leges, induit vultus feros:
 Circa ruinas rabida latrauit suas,
 Troia superstes, Hæctori, Priamo, sibi.
 CHO. Silet repente Phœbas, & pallor genas,
 Creberq; totum possidet corpus tremor,
 710 Stetere vitta, mollis horrescit coma,
 Anhela corda murmure incluso fremunt.
 Incerta nutant lumina, & versi retro
 Torquentur oculi, rursus inmites rigent:
 Nunc leuat in auras altior solito caput,
 715 Graditurq; celsa, nunc reluctantes parat
 Reserare fauces, verba nunc cluso mi lè
 Custodit ore Menas inpatiens dei.
 CAS. Quid me furoris incitam stimulis noui,
 Quid mentis inopem sacra Parnassi iuga
 720 Rapitis? recede Phœbe, iam non sum tua.
 Extingue flammæ pectori infixas meo.
 Cui nunc vagor vesana, cui bacchor furens,
 Iam Troia cecidit: falsa quid vates ago,
 Vbi sum, fugit lux alma, & obscurat genas
 725 Nox atra, & ather abditus tenebris latet.
 Sed ecce gemino sole præfulget dies,
 Geminumq; duplices Argos adtollit domos.
 Idaa cerno nemora, fatalis sedet
 Inter potentes arbiter pastor deas.
 730 Timete reges, moneo, furtiuum genus.

- Agrestis ille alumnus euertet domum.
 Quid ista vecors tela femineâ manu
 Districta praefert? quem petit dextra virum
 Lacena cultu ferrum Amazonio gerens?
 735 Quae versat oculos alia nunc facies meos?
 Victor ferarum colla vexatus iacet,
 Ignobili sub dente Marmaricus leo,
 Morsus cruentos passus audacis lea.
 Quid me vocatis sospitem solam è meis,
 740 Umbra meorum? te sequor tota pater
 Troia sepulte. frater. auxilium Phrygum,
 Terrorq; Danaûm, non ego antiquum decus
 Video, aut calentes ratibus exustis manus:
 Sed lacera membra, & saucios vinclo graui
 745 Fortes lacertos. te sequor nimium citò
 Congressæ Achilli Troile. incertos geris
 Deiphobe vultus, coniugis munus noua.
 Iuuat per ipsos ingredi Stygios lacus.
 Iuuat videre Tartari sauum canem,
 750 Auidiq; regna Ditis. hæc hodie ratis
 Phlegethontis atri regias animas vehet,
 Victamq; victricemq;. Vos umbra precor.
 Iurata superis vnda te pariter precor,
 Reserate paulum terga nigrantis poli,
 755 Lewis ut Mycenæ turba prospiciat Phrygum.
 Spectate miseri, fata se vertunt retro.
 Instant sorores squallida,
 Sanguinea iactant verbera,
 Fert laua semustas faces.
 760 Ardentq; pallentes gena,
 Et vestis atri funeris
 Exesa cingit ilia

*Strepuntq; nocturni metus,
Et ossa vasti corporis*

765 *Corrupta longinquo situ
Palude limosâ iacent.*

*Et ecce defessus senex,
Ad ora ludentes aquas
Non captat, oblitus sitis,*

770 *Mæstus futuro funere.
Exsultat, & ponit gradus
Pater decoros Dardanus,*

CH. *Iam peruagatus ipse se fregit furor:
Caditq; flexo qualis ante aras gradu*

775 *Ceruice taurus vulnus incisâ gerens.
Releuemus artus entheos. Tandem suos
Victrix lauro cinctus Agamemnon adit;
Et festa coniux obuios illi tulit
Gressus, reditq; iuncta concordî gradu.*

ACTVS QVARTVS.

AGAMEMNON. CASSANDRA.

780 *T* *Andem reuertor sospes ad patrios lares.*

*O cara salue terra; tibi tot barbare
Dedere gentes spolia, tibi felix diu*

Intantis Asia Troia submisit manus.

Cur ista vates corpus effusa, ac tremens

785 *Dubia labat ceruice? famuli ad tollite,
Resouete gelido latice. Iam recipit diem*

Marcente visu. Suscita sensus tuos,

Optatus ille portus arumnis adest.

Festus dies est. CAS. festus & Troia fuit.

790 *AG. Veneremur aras. CAS. cecidit ante aras pater.*

AG. Iouem precemur pariter. CAS. Herceum Iouem?

AG. Credis videre te Ilium? CAS. & Priam. ù simul.

AG. Hic Troia nō est. CA. Vbi Helena est, Troiā puto.

AG. Ne metue dominam famula. CA. libertas adest.

945 AG. Secura viue. CAS. mors mihi est securitas.

AG. Nullū est periculum tibi met. C. at magnū tibi est.

AG. Victor timere quid potest? CAS. quod non timet.

AG. Hanc fida famuli turba, dum excutiat deum,
Retinete, nequid inpotens peccet furor.

300 At te pater, qui seua torques fulmina,
I ellisq; nubes, sidera & terras regis,
Ad quem triumphi spolia victores ferunt,
Et te sororem cuncta pollentis viri
Argolica Iuno, pecore votiuo libens

305 Arabumq; donis, supplice & fibrā colam.

CHORVS GRÆCORVM.

Choriambici, iambici, sapphici,
trochaici, dactylici, &c.

Argos nobilibus nobile ciuibus,
Argos irata carum nouerca,
Semper ingentes educas alumnos,
Inparem equasti numerum deorum.

310 Tuus ille bisseño meruit labore
Ad legi cælo magnus Alcides:
Iuppiter ruptā cui lege mundi,
Roscida noctis geminauit horas;
Iussitq; Phœbum

315 Tardius celeres agitare currus,
Et tuas lentè remeare bigas
Candida Phœbes
Retulitq; pedem alternis nomen
Stella qua mutat, seq; mirata est

320 Hesperum dici. aurora mouit
Ad solitas vices caput, & relabens

Inposuit senis humero mariti:
Sensit ortus, sensit occasus,
Herculem nasci: violentus ille

- 825 Nocte non unâ poterat creari.
Substitit mundus tibi concitatus,
O puer magnum subiture calum,
Te sensit Nemeus arcto
Pressus lacerto fulmineus leo:
- 830 Cervaq; Parrhasis:
Sensit Arcadii populator agri:
Gemuitq; taurus Dictaa linquens
Horridus arua.
Morte secundum domuit draconem
- 835 Vetuitq; collo pereunte nasci,
Geminosq; fratres pectore ab uno
Tria monstra natos, stipite incusso
Fregit insultans, duxit ad ortus
Hesperium pecus,
- 840 Geryonis spoliū triformis,
Egit Threiciū gregem,
Quem non Strymonij gramine fluminis,
Hebrive ripis pavit tyrannus,
Hospitum dirus stabulis cruorem
- 845 Præbuit sanis, tinxitq; crudos
Ultimus rictus sanguis aurige.
Vidit Hippolyte ferox,
Pectore è medio rapi spoliū & sagittas.
Nube percussa Stymphalis alto
- 850 Decidit cælo.
Arborq; pomis fertilis aureis
Extimuit manus insueta carpi,
Fugitq; in auras leuiore ramo,

- 355 *Audiuit sonitum crepitante flammâ
 Frigidus custos nescius somni,
 Linqueret cum iam nemus omne fuluo
 Plenus Alcides vacuum metallo.
 Tractus ad calum canis inferorum
 Triplici catenâ, tacuit, nec ullo*
 360 *Latrauit ore, lucis ignota
 Metuens colorem, te duce succidia
 Mendax Dardania domus,
 Et sensit arcus iterum timendos;
 Te duce concidit totidem diebus*
 365 *Troia, quot annis.*

ACTVS QVINTVS.
 CASSANDRA.

- R**ES agitur intus magna, par annis decem.
 Eheu quid hoc est? anime consurge, & cap
 Precium furoris; vicinus victi Phrygas.
 Bene est, resurgis Troia, traxisti iacens
 370 *Pares Mycenæ, terga dat victor tuus.
 Tam clara nunquam prouida mentis furor
 Ostendit oculis; video, & intersum, & fruor,
 Imago visus dubia non fallit meos.
 Spectamus, epula regiâ instructa domo,*
 375 *Quales fuerunt vltima Phrygibus dapes,
 Celebrantur; ostro lectus Iliaco nitet;
 Merumq; in auro veteris Assaraci trahunt;
 Et ipse pictâ veste sublimis iacet,
 Priami superbas corpore exuuias gerens.*
 380 *Detrahere cultus vxor hostiles iubet,
 Induere potius coniugis fide manu
 Textos amictus horreo atque animo tremo.
 Regemne perimat exsul, & adulter virum?*

- Venere fata: sanguinem extrema dapes
 885 Domini videbunt, & cruor Baccho incidet:
 Mortifera vinctum perfida tradet neci.
 Induta vestis exitum manibus negat,
 Caputq; laxi & inuisi cludunt sinus:
 Haurit trementi semivir dextrâ latus,
 890 Nec penitus adigit, vulnere in medio stupet.
 At ille, ut altis hispidus siluis aper,
 Cum casse vinctus, tentat egressus tamen,
 Arctatq; motu vincla, & incassum furit:
 Caput fluentes undique & cacos sinus
 895 Dissicere, & hostem querit implicitus suum.
 Armata bipenni Tyndaris dextram furens.
 Qualisq; ad aras colla taurorum prius
 Designat oculis, antè quàm ferro petat,
 Sic huc & illuc inpiam librat manum.
 900 Habet. peractum est, pendet exigua malè
 Caput amputatum parte, & hinc trunco cruor
 Exundat, illinc ora cum fremitu iacent.
 Nondum recedunt. ille iam exanimem petit,
 Laceratq; corpus, illa fodientem adiuvat.
 905 Vterque tanto scelere respondet suis,
 Hic est Thyeste natus, hac Helena soror.
 Stat ecce Titan dubius emerito die
 Suane currat an Thyesteâ viâ.

ELECTRA. STROPHIVS.

- 910 Fuge ô paterna mortis auxilium unicum,
 Fuge, & scelestas hostium euita manus.
 Eversa domus est funditus, regna occidunt.
 Quis este celeres concitus currus agit?
 Germane vultus veste furabor tuos.
 Quos anime demens refugis? externos fugis?
 915 Domus timenda est. pone iam trepidos metus

Orestæ: amici fidæ præsidia intuoꝛ.

ST. Hocide relicta Strophius Eleâ inclytus
Palma reuertor. causa veniendi fuit,
Gratari amico, cuius impulsu manu

920 Cecidit decenni Marte concussu Ilium.

Quanam ista lacrymis lugubrem vultu rigat?

Pauetq; mæsta regiu agnosco genus.

Electra, luctu causa qua lata in domo est?

EL. Pater peremptus scelere materno iacet,

925 Comes paterna quaeritur natus neci.

Ægisthus arces venere quasitas tenet.

ST. O nulla longi temporis felicitas!

EL. Te per parentis memoriam obtestor mei,

Ier sceptrâ terris nota, per dubios deos,

930 Recipe hunc Orestem, ac pium furtu occule.

ST. Etsi timendum casus Agamemnon docet,

Adgrediar, & te Orestæ furabor libens.

Poscunt fidem secunda, at aduersa exigunt.

Cape hoc decorum ludicri certaminis

935 Insigne frontis, laua victricem tenens

Frondem virenti protegat ramo caput:

Et ista donum palma Pisæ Iouis,

Velamen eadem præstet atque omen tibi.

Tuq; ô paternis adsidens frenis comes,

940 Condisce Pylade patris exemplo fidem.

Vos, Gracia nunc teste, veloces equi

Infida cursu fugite præcipiti loca.

EL. Excessit, abiit, currus effreno inpetu

Effugit aciem. tuta iam opperiar meos

945 Hostes, & ultro vulneri opponam caput.

Adest cruenta coniugis victrix sui,

Et signa cadis veste maculata gerit:

*Manus recenti sanguine etiamnum madent.
Vultusq; pra se scelera truculenti ferunt.*

950 *Concedam ad aras. patere me vittis tuis
Cassandra iungi, paria metuentem tibi.*

CLYTÆ MNESTRA. ELECTRA.
ÆGISTHVS. CASSANDRA.

Hostis parentis, inpium atque audax caput,
Quo more coetus publicos virgo petis?

EL. *Adulterorum virgo de serui domum.*

955 CLY. *Quis esse credat virginem? EL. natam tuam?*

CLY. *Modestius cum matre. EL. pietatem doces?*

CLY. *Animos viriles corde tumefacto geris;*

Sed agere domita feminam disces malo.

EL. *Ni forte fallor, feminas ferrum decet.*

960 CLY. *Et esse demens te parem nobis putas?*

EL. *Nobis? quis iste est alter Agamemnon tuus?*

CLY. *Indomita post hac virginis verba in pia*

Regina frangam. citius interea mihi

Ediffere ubi sit natus, ubi frater tuus?

965 EL. *Exit Mycenae. CLY. redde nunc natum mihi.*

EL. *Et tu parentem redde. CLY. quo latitat loco?*

EL. *Tuto: quietus regna non metuens noua:*

Iusta parenti satis, at irata parum.

CLY. *Morieris hodie. EL. dumodo hac maris manus*

970 *Recedo ab aris, siue te iugulo iuuat*

Mersisse ferrum, praebeo iugulum volens:

Seu more pecudum colla refecari placet.

Intenta ceruix vulnus exspectat tuum.

Scelus peractum est: cade respersam viri

975 *Atque obsoletam sanguine hoc dextram abluo,*

CLY. *Consort pericli pariter ac regni mei*

Ægisthe gaudes? nata genitricem in pie

Probris laceffit; abditum fratrem oculis,

- AG. Furibunda virgo vocis infanda sonum,
 980 Et aure verba indigna maternâ opprime.
 EL. Etiam monebit sceleris infandi artifex?
 Per scelera nactus nomen ambiguum suis,
 Idem sororis natus, & patris nepos?
 CLY. Ægisthe cessas impium ferro caput
 985 Demetere? fratrem reddat, aut animam statim
 Abstrusa caco carcere, & saxo exigat
 Æuum per omnes torta pœnarum modos:
 Reserre, quem nunc occulit, forsân volet
 Inops, egens, inclusa, padore obsita,
 990 Vidua ante thalamos, exul, inuisa omnibus,
 Æthere negato; serò succumbet malis.
 EL. Concede mortem. CLY. si recusares, darem.
 Rudis est tyrannus, morte qui pœnam exigit.
 EL. Mortè aliquid ultra est? CL. Vita, si cupias mori.
 995 Abripite famuli monstrum, & auectam procul
 Ultra Mycenâs, ultimo in regni angulo
 Vincite, septam nocte tenebroso specus,
 Ut inquietam virginem carcer domes.
 At ista pœnas capite persoluat suo,
 1000 Captiua coniux, regij pellex tori.
 Trahite, ut sequatur coniugem ereptum mihi.
 CAS. Ne trahite, vestros ipsa pracedam gradus:
 Perferre prima nuncium Phrygibus meis
 Propero, repletum ratibus euersis mare.
 1005 Captas Mycenâs; mille ductorem ducum,
 Ut paria fata Troicis tulerit malis;
 Perisse dono femina, stupro, dolo.
 Nihil moramur, rapite. quin grates ago.
 Iam iam iuuat vixisse, post Troiam iuuat.
 1010 CL. Furibunda morere. CAS. Veniet & vobis furor.

IGNOTI SCRIPTORIS
Octavia.

Personæ.

OCTAVIA. NVNCIVS. NVTRICES
DVÆ. AGRIPPINA. CHORVS.
SENECA. POPPÆA. NERO.
PRÆFECTVS.

ACTVS PRIMVS.

OCTAVIA. Anapæstici.

- Aurora* **I**A M vaga cælo sidera fulgens
Aurora fugat: surgit Titan
Radiante coma, mundoq; diem
Reddit clarum:
5 Eia age tantis onerata malis,
Repete adsuetos iam tibi questus,
Atque equoreas vince Alcyonas,
Vince & volucres Pandionias,
Grauior namque his fortuna tua est.
10 Semper genitrix deslenda mihi,
Prima meorum causa malorum,
Tristes questus nata exaudi,
Si quis remanet sensus in umbris.
Utinam antè manu grandæua sua,
15 Mea rupisset stamina Clotho,
Tua quàm mærens vulnera vidi,
Oraq; sædo sparsa cruore!

- O lux semper funesta mihi,
 Tempore ab illo lux est tenebris
- 20 Inuisa magis.
 Tulimus sana iussa nouerca,
 Hostilem animum, vultusq; truces.
 Illa illa meis tristis Erinny
 Thalamis Stygios pratulit ignes,
- 25 Teq; extinxit miserande pater,
 Modò cui totus paruit orbis
 Vltra Oceanum;
 Cuiq; Britanni terga dedere,
 Ducibus nostris antè ignoti,
- 30 Iurisq; sui.
 Coniugis, heu me, pater insidiis
 Oppresse iaces, seruitq; domus
 Cum prole tua capta tyranno!

NVTRIX I.

- 35 **F**ulgore primo captus, & facili bono
 Fallacis aula, quisquis adronitus stupet,
 Subito latentis ecce fortuna impetu
 Modò prapotentem cernat euersam domum
 Stirpemq; Claudij, cuius imperio fuit
 Subiectus orbis; paruit liber diu
- 40 Oceanus, & recepit inuitus rates.
 En qui Britannis primus inposuit iugum,
 Ignota & ante classibus texit freta,
 Interq; gentes barbaras tutus fuit,
 Et sua maria, coniugis scelere occidit,
- 45 Mox illa nati, cuius extinctus iacet
 Frater venenis, mæret infelix soror,
 Eademq; coniux, nec graues luctus valet

- Ira conſta tegere: crudelis viri
 Secreta refugit ſemper, atque odio pari
 50 Ardens mariti, mutua flagrat face,
 Animum dolentis noſtra ſolatur fides.
 Pietasq; fruſtra: mutat inmitis dolor
 Conſilia noſtra. nec regi mentis poteſt
 Generoſus ardor, ſed malis vires capit.
 55 Heu quàm nefandum proſpicit noſter timor
 Scelus! quod utinam numen auertat deum!*

OCTAVIA. NVTRIX.

Anapæſtici.

- O Mea nullis æquanda malis
 Fortuna! licet repetam luētus
 Electra tuos: tibi mœrenti
 60 Caſum licuit flere parentem.
 Scelus vlcis ei vindice fratre,
 Tua quem pietas hoſti rapuit,
 Textiq; fides:
 Me crudeli ſorte parentes
 65 Raptos prohibet lugere timor,
 Fratrisq; necem deſlere vetat,
 In quo fuerat ſpes vna mihi,
 Totq; malorum breue ſolamen.
 Nunc in luētus ſeruata meos,
 70 Magni reſto nominis vmbra.
 NVT. Vox en noſtras perculit aures
 Triftis alumna. Ceſſa thalamis
 Inferre gradus tarda ſenectus
 OCT. Excipe noſtras lacrymas nutrix
 75 Teſtis noſtri fida doloris.
 NVT. Quis te tantis ſoluet curis,
 Miſeranda, dies*

OC. *Qui me Stygias mittet ad umbras.*

NVT. *Omina, queso, sint ista procul.*

80 OC. *Non vota meos tua nunc casus,
Sed fata regunt.*

NVT. *Dabit adflicta meliora Deus
Tempora mitus: tu modo blanda
Vince obsequio placata virum.*

85 OC. *Vincam sauos antè leones,
Tigresq; truces; fera quàm saui
Corda tyranni.*

*Odit genitos sanguine claro;
Spernit superbos humilesq; simul;*

90 *Nec fortunam capit ipse suam,
Quam dedit illi per scelus ingens
Infanda parens. licet ingratum
Dira pudeat munere matris,
Hoc imperium cepisse; licet
Tantum munus morte rependat:*

95 *Feret hunc titulum post fata tamen
Femina longo semper in auro.*

NVT. *Animi retine verba furentis,
Temere emissam comprime vocem.*

Iambici.

100 OC. *Toleranda quãuis patiar, haud unquã queant,
Nisi morte tristi, nostra finire mala.*

*Genitrice casâ, per scelus rapto patre,
Orbata fratre, miseris, luctu obruta,
Mœrore pressa; coniugi inuisa, ac mea*

105 *Subiecta famula, luce non gratâ fruor;
Trepidante semper corde, non mortis metu,
Sed sceleris. absit crimen à fatis meis:
Mori inuabit. pœna nam grauior nece est.*

- Videre tumidos & truces misera mihi*
- 110 *Vultus tyranni, iungere atque hosti oscula,
Timere nutus, cuius obsequium meus
Haud ferre posset fata post fratris dolor,
Scelere interempti cuius imperium tenet,
Et morte gaudet auctor infanda necis.*
- 115 *Quàm saepe tristis umbra germani meis
Ossertur oculis, membra cum soluit quies,
Et fessa fletu lumina oppressit sopor!
Modò facibus atris armat infirmas manus,
Oculosq; & ora fratris infestus petit:*
- 120 *Modò trepidus idem refugit in thalamos meos,
Persequitur hostis, atque inhaerenti mihi,
Violentus ense per latus nostrum rapit.
Tunc tremor & ingens excutit somnos pavor,
Renouatq; luctus & metus misera mihi,*
- 125 *Adice his superbam pellicem, nostra domus
Spoliis nitentem, cuius in munus suam
Stygia parentem natus imposuit rati,
Quàm dira post naufragia superato mari,
Ferro interemit, sauior pelagi fretis.*
- 130 *Qua spes salutis post nefas tantum mihi?
Inimica victrix imminet thalamis meis,
Odiòq; nostri flagrat, & precium stupri
Iusta maritum coniugis captat caput:
Emergere undis, & fer auxilium tua*
- 135 *Nata inuocanti genitor; aut Stygios sinus
Tellure ruptâ pande, quò preceps ferar.
NVT. Frustra parentis inuocas manus tui,
Miseranda, frustra, nulla cui prolis sua
Manet inter umbras cura: qui nato suo*
- 140 *Preferre potuit sanguine alieno satum,*

- Genitamq; fratre coniugem captam sibi
 Toris nefandis flebili iunxit face.
 Hinc orta series facinorum, cades, doli,
 Regni cupido, sanguinis diri sitis;
 145 Maetata soceri concidit thalamis gener
 Victima, tuis ne fieret hymenaeus potens.
 Pro facinus ingens, femina est munus datus
 Silanus, & cruore scedavit suo
 Patrios penates, criminis ficti reus.
 150 Intrauit hostis, hei mihi captam domum
 Dolis nouerca, principis factus gener,
 Idemq; natus, iuuenis insandi ingent,
 Capaxq; scelerum, dira cui genitrix facem
 Accendit, & te iunxit inuitam metu.
 155 Tantoq; victrix facta successu ferox,
 Ausa imminere est orbis imperio sacri.
 Quis tot referre facinorum formas potest,
 Et spes nefandas femina, & blandos dolos
 Regnum petentis per gradus scelerum omnium?
 160 Tunc sancta pietas extulit trepidos gradus,
 Vacuamq; Erinnyis saua funesto pede
 Intrauit aulam; polluit Stygia face
 Sacros penates; iura natura furens
 Fasq; omne rupit; miscuit coniux viro
 165 Venena saua; cecidit atque eadem sui
 Mox scelere nati. tu quoque extinctus iaces
 Deslende nobis semper infelix puer,
 Modo sidus orbis, columen Augusta domus
 Britannice: heu me, nunc leuis tantum ciuis,
 170 Et tristis umbra, saua cui lacrymas dedit
 Etiam nouerca, cum rogis artus tuos
 Dedit cremandos, membraq; & vultus Deo

Similes volanti, flamma feruens abstulit.

OC. Extinguat & me, ne manu nostrâ cadat.

175 NVT. Natura vires non dedit tantas tibi.

OC. Dolor, ira, mœror, miseria, luctus dabunt.

NVT. Vince obsequendo potius inmitem virum.

OC. Vt fratrem ademptum scelere restituat mihi?

NVT. Incolumis ut sis ipsa, labentem ut domum

180 Genitoris olim sobole restituas tuâ.

OC. Exspectat aliam principis sobolem domus:

Me dira miseri fata germani trahunt.

NVT. Confirmet animum civium tantus fauor.

OC. Solatur iste nostra, non releuat mala.

185 NV. Vis magna populi est. OC. principis maior tamē.

NVT. Respiciet ipse coniugem. OC. pellex vetat.

NVT. Inuisa cunctis nempe. OC. sed cara est viro.

NV. Nondū vxor est. OC. iam fiet, & genitrix simul.

NVT. Iuuenilis ardor impetu primo furit:

190 Languescit idem facile, nec durat diu

In Venere turpi, ceu levis flamma vapor.

Amor perennis coniugis casta manet.

Violare prima qua toros ausa est tuos,

Animumq; domini famula possedit diu,

195 Iam metuit eadem, nempe prelatam sibi,

Subiecta & humilis; atque monumenta exstruit,

Quibus timorem fassa testatur suum.

Et hanc levis fallaxq; destituet deus

Volucer Cupido. sit licet formâ eminent,

200 Opibus superba, gaudium capiet breue.

Anapæstici.

Passa est similis ipsa dolores

Regina delum,

Cum se formas vertit in omnes

- Dominus cali, diuimq; pater:
 205 Et modò pinnaas sumpsit olorus;
 Modò Sidonij cornua tauri;
 Aureus idem fluxit in imbrì;
 Fulgent calo sidera Leda;
 Patrio residet Bacchus olympo,
 210 Deus Alcides possidet Heben,
 Nec Iunonis iam timet iras,
 Cuius gener est, qui fuit hostis.
 Vicit sapiens tamen obsequium
 Coniugis alta, pressusq; dolor.
 215 Sola Tonantem tenet atherio
 Secura toro maxima Iuno,
 Nec mortali captus forma
 Deserit altam Iuppiter aulam.
 Tu quoque terris altera Iuno,
 220 Soror Augusti, coniuxq; graues
 Vince dolores.

Iambici.

- OC. Iungentur antè saua sideribus freta,
 Et ignis vnda, Tartaro tristi polus,
 Lux alma tenebris, roscida nocti dies:
 225 Quàm cum scelesti coniugis mente inpiã
 Mens nostra, semper fratris exstincti memor,
 Vtinam nefandi principis dirum caput
 Obruere flammis calitum rector paret,
 Qui saepe terras fulmine infesto quatit,
 230 Mentescq; nostras ignibus terret sacris,
 Nouisq; monstris! vidimus calo iubar
 Ardens, cometam pandere infestam facem,
 Quã plaustra tardus noctis aternã vice
 Regit Bootes, frigido arctoo rigens.

- En ipse diro spiritu saui ducis
 Polluitur aether, gentibus clades novas
 Minantur astra, quas regit dux impius.
 Non tam ferum Typhona neglecto Ioue
 Irata tellus edidit quondam parens.
- 240 Hac grauior illo pestis, hic hostis Deum
 Hominumq; templis expulit superos suis,
 Ciuesq; patriâ. spiritum fratri abstulit,
 Hausit cruorem matris: & lucem videt,
 Fruiturq; vitâ, noxiam atque animam trahit?
- 245 Prò summe genitor, tela cur frustra iacis
 Inuicta toties temere regali manu?
 In tam nocentem dextra cur cessat tua?
 Utinam suorum facinorum pœnas luat
 Nero insitiuus, Domitio genitus patre,
- 250 Orbis tyrannus, quem premit turpi iugo,
 Morumq; vitiiis nomen Augustum inquinat.
 NVT. Indignus ille fateor est thalamis tuis:
 Sed cede fatis atque fortuna tue,
 Alumna quaso; néve violenti moue
- 255 Iram mariti. forsitan vindex Deus
 Existet aliquis; latus & veniet dies.
 OC. Graui deorum nostra iam pridem domus
 Vrgetur irâ: prima quam pressit Venus,
 Furore misera dira genitricis mea.
- 260 Quæ nupta demens nupsit incestâ face,
 Oblita nostri, coniugis legum inmemor;
 Illo soluta crine, succincta anguibus,
 Vlrix Erinnyis venit ad Stygios toros,
 Raptasq; thalamis sanguine exstinxit faces;
- 265 Incendit irâ principis pectus truci
 Cadem in nefandam. cecidit infelix parens

Heu nostra ferro; meq; perpetuo obruit
Exstincta luctu; coniugem traxit suum,
Natumq; ad umbras; perdidit lapsam domum,
 270 *NVT. Renouare luctus parce cum fletu pios,*
Manes parentis neue sollicita tua,
Graues furoris qua sui pœnas dedit.

CHORVS ROMANORVM.

Anapæstici.

*Q*ua fama modò venit ad aures,
Vtinam falsò credita, perdat
 275 *Frustra toties iactata fidem.*
Nec noua nostri coniux thalamos
Principis intret. teneatq; suos
Nupta penates Claudia proles:
Edat partu pignora pacis,
 280 *Quâ tranquillus gaudeat orbis,*
Seruetq; decus Roma æternum.
Fratri thalamos sortita tenet
Maxima Iuno: soror Augusti
Sociata toris, cur à patriâ
 285 *Pellitur aulâ? sancta quid illi*
Prodest pietas, Diuusq; pater?
Quid virginitas, castusq; pudor?
Nos quoque nostri sumus inmemores
Post fata ducis, cuius stirpem
 290 *Prodimus sauo suadente metu.*
Vera priorum virtus quondam
Romana fuit, verumq; genus
Martis in illis sanguisq; viris.
Illi reges hac expulerant
 295 *Vrbe superbos: vltiq; tuos*

- Sunt bene manes virgo, dextrâ
 Casa parentis, ne seruitium
 Paterere graue, aut improba ferret
 Præmia victrix dira libido.
- 300 Te quoque bellum triste secutum est,
 Maculata tuâ miseranda manu
 Nata Lucreti; stuprum saui
 Passa tyranni: dedit infandi
 Sceleris pœnas cum Tarquinio
- 305 Tullia coniux, quæ per casti
 Membra parentis sauos egit
 Impia currus, laceroq; seni
 Violenta rogos nata negauit.
 Hoc quoque nostra
- 310 Videre nefas secula, magnum
 Cùm Tyrrhenum rate ferali
 Princeps captam fraude parentem
 Misit in æquor. properant placidos
 Linquere portus iussi nauta;
- 315 Resonant remis pulsata freta,
 Fertur in altum prouecta ratis,
 Quæ resolutorobore labens
 Pressa dehiscit, sorbetq; mare:
 Tollitur ingens clamor ad astra
- 320 Cum femineo mistus planctu:
 Mors ante oculos dira vagatur.
 Querit leti sibi quisque fugam:
 Alij lacera puppis tabulis
 Hærent nudi, fluctusq; secant:
- 325 Repetunt alij littora nantes:
 Multos mergunt sata profundo:
 Scindit vestes Augusta suas.

Laceratq; comas, rigat & mœstis
Fletibus ora.

- 330 Postquam spes est nulla salutis,
Ardens irâ, iam victa malis,
Hac, exclamat, mihi pro tanto
Munere reddis præmia nate?
Hac sum, fateor, digna carina,
353 Quæ te genui, quæ tibi lucem
Atque imperium, nomenq; dedi
Cæsaris amens, exere vultus
Acheronte tuos, pœnisq; meis
Pascere coniux: ego causa tua,
340 Miserande, necis, natoq; tuo
Funeris auctor:
En, ut merui, ferar ad manes
Inhumata tuos, obruta sæuis
Æquoris undis. feriunt fluctus
345 Ora loquentis; ruit in pelagus,
Rursumq; solo pressa resurgit:
Pellit palmis cogente metu
Fata, & cedit fessa labori;
Mansit tacitis in pectoribus
350 Spretâ tristi iam morte fides:
Multi domina ferre auxilium
Pelago fractis viribus audent,
Brachia quamuis lenta trahentem
Voce hortantur, manibusq; leuant.
355 Quid tibi sævi fugisse maris
Profuit undas? ferro es nati
Moritura tui: cuius facinus
Vix posteritas, tardè semper
Credula, credet. Furit, ereptam

- 360 *Pelagoq; dolet viuere matrem
 Inpius, ingens geminatq; nefas:
 Ruit in misera fata parentis,
 Patiturq; moram sceleris nullam.
 Missus peragit iussa satelles;*
- 365 *Reserat domina pectora ferro:
 Cadis moriens illa ministrum
 Rogat infelix, utero dirum
 Condat ut ensem,
 Hic est, hic est fodiendus, ait,*
- 370 *Ferro, monstrum qui tale tulit.
 Post hanc vocem cum supremo
 Mistam gemitu
 Animam tandem per fera tristem
 Vulnera reddit.*

ACTVS SECVNDVS,
 SENECA.

- 375 *Q*uid me potens Fortuna, fallaci mihi
 Blandita vultu, sorte contentum meâ
 Altè extulisti? grauius ut ruerem editâ
 Receptus arce, totq; prospicerem metus?
 Melius latebam procul ab inuidia malis
- 380 *Remotus, inter Corsici rupas maris,
 Vbi liber animus, & sui iuris, mihi
 Semper vacabat, studia recolenti mea.
 O quàm iuuabat (quo nihil maius parens
 Natura genuit, operis inmensi artifex)*
- 385 *Calum intueri, solis & currus sacros,
 Mundiq; motus, solis alternas vices.
 Orbemq; Phœbes, astra quem cingunt vaga,
 Lateq; fulgens atheris magni decus?
 Qui si senescit, tantus in cacum chaos*

- 390 *Casurus iterum, nunc adest mundo dies
Supremus ille, qui premat genus impium
Cali ruinâ, rursus ut stirpem nouam
Generet, renascens melior: ut quondam tulit
Iuuenis tenente regna Saturno poli.*
- 395 *Tunc illa virgo, numinis magni dea,
Iustitia calo missa cum sancta Fide,
Terras regebat mitis: humanum genus
Non bella norat, non tubæ fremitus truces;
Non arma gentes; cingere adsuerant suas*
- 440 *Muris nec vrbes: peruium cunctis iter;
Communis usus omnium rerum fuit:
Et ipsa tellus lata fecundos sinus
Pandeat ultro, tam piis felix parens,
Et tuta alumni. alia sed soboles minùs*
- 405 *Conspecta mitis. tertium sollers genus,
Nouas ad artes exstitit: sanctum tamen:
Mox inquietum, quod sequi cursu feras
Auderet acres; fluctibus tectos graues
Extrahere pisces rete, vel calamo leui*
- 410 *Decipere volucres; premere subiectos iugo
Taurus feroces; vulnere immunem prius
Sulcare terram, lasa qua fruges suas
Interiùs altè condidit sacro sinu.
Sed in parentis viscera intrauit sua*
- 415 *Deterior atas, eruit ferrum graue,
Aurumq; seuas mox & armauit manus;
Partita fines regna constituit; nouas
Exstruxit vrbes: tecta defendit suis
Aliena telus, aut petit praeda inminens,*
- 420 *Neglecta terras fugit; & mores feros
Hominum cruentâ cade pollutas manus*

- Astrea virgo siderum magnum decus.
Cupido belli crevit, atque auri fames,
Totum per orbem maximum exortum est malum,
425 Luxuria, pestis blanda: cui vires dedit
Roburq; longum tempus atque error grauis.
ja Conlecta vitia per tot atates diu
In nos redundant: seculo premimur graui,
Quo scelera regnant; sauit impietas furens;
430 Turpi libido Venere dominatur potens;
Luxuria victrix orbis immensas opes
Iampridem auaris manibus, ut perdat, rapit,
Sed ecce gressu fertur adtonito Nero,
Truciq; vultu. quid ferat, mente horreo.*

NERO. PRÆFECTVS.

SENECA.

- 435 **P**erage imperata: mitte, qui Plauti mihi
Sullaq; cæsi referat abscissum caput.
ja PR. Iussa haud morabor, castra confestim petam.
SE. Nihil in propinquos temere constitui decet.
ja NE. Iustum esse facile est cui vacat pectus metu.
440 SE. Magnum timoris remedium clementia est.
ja NE. Exstinguere hostem maxima est virtus ducis.
SE. Seruare ciues maior est Patriæ Patri.
ja NE. Pracipere mitem conuenit pueris senem.
SE. Regenda magis est feruida adolescentia.
445 NE. Ætate in hac satis esse consilij reor.
SE. Ut facta superi conprobent semper tua.
ja NE. Stultè verebor esse, cum faciam, deos.
SE. Hoc plus verere, quod licet tantum tibi.
NE. Fortuna nostra cuncta permittit mihi.
450 SE. Crede obsequenti parcius; leuis est dea.
NE. Inertis est, nescire quid liceat sibi.

- SE. Id facere laus est quod decet, non quod licet.
 NE. Calcat iacentē vulgus. SE. inuisum opprimet.
 NE. Ferrum tuetur principem. SE. melius fides.
 455 NE. Decet timeri Casarem, SE. at plus diligi. (est.
 N. Metuāt necesse est. s. quidquid exprimitur, graue
 NE. Iussi q̄ nostris pareant. SE. iusta impera.
 NE. Statuam ipse. SE. quæ consensus efficiat rata.
 NE. Detectus ensis faciet. SE. hoc absit nefas.
 460 NE. An patiar vltro sanguinem nostrum peti,
 Inuisus, & contemptus: ut subito opprimar?
 Exsilia non fregere submotos procul
 Plautum atque Sullam, pertinax quorum furor
 Armat ministros sceleris in eadem meam.
 465 Absentium cum maneat etiam ingens fauor
 In vrbe nostrâ, qui fouet spes exulum;
 Tollantur hostes ense suspecti mihi.
 Inuisa coniux pereat, & carum sibi
 Fratrem sequatur. quidquid excelsum est, cadat.
 470 SE. Pulchrum eminere est inter inlustres viros;
 Consulere patria, parcere adflictis; serâ
 Cade abstinere; tempus atque ira dare;
 Orbi quietem; seculo pacem suo:
 Hac summa virtus, petitur hac calum viâ.
 475 Sic ille Patria primus Augustus parens
 Complexus astra est, colitur & templis deus.
 Illum tamen Fortuna iactauit diu
 Terrâ mariq̄, per graues belli vices,
 Hostes parentis donec oppressit sui.
 480 Tibi numen incruenta submitit suum;
 Et dedit habenas imperi facili manu;
 Nutuq̄ terras, maria subiecit tuo:
 Inuidia tristis victa consensu pio

- Cessit: Senatus, Equitis accensus fauor:
 485 Plebisq; votus atque iudicio Patrum est
 Tu pacis auctor, generis humani arbiter
 Electus; orbem tu sacra specie regis
 Patria Parens: quod nomen ut serues, petit,
 Suosq; ciues Roma commendat tibi.
 490 NE. Munus deorum est, ipsa quod seruit mihi
 Roma, & Senatus: quodq; ab inuitis preces,
 Humilesq; voces exprimit nostri metus.
 Scrutare ciues principi & patria graues,
 Claro tumentes genere, qua dementia est?
 495 Cum liceat una voce suspectos sibi
 Mori iubere? Brutus in cadem ducis,
 A quo salutem tulerat, armauit manus.
 Inuidus acie, gentium domitor, Ioui
 Aequatus altos saepe per honorum gradus,
 500 Caesar nefando ciuium scelere occidit.
 Quantum cruoris Roma tunc vidit sui,
 Lacerata toties! ille qui meruit pia
 Virtute calum, Diuus Augustus, viros
 Quot interemit nobiles, iuuenes, senes,
 505 Sparsos per orbem! cum suos mortis metu
 Fugerent penates, & trium ferrum ducum
 Tabula notante deditos tristi neci?
 Exposita rostris capita caesorum patres
 Videre maesti, flere nec licuit suos,
 510 Non gemere, dira tabe polluto foro,
 Stillante sanie per putres vultus graui.
 Nec finis hic cruoris aut cadis stetit.
 Pauere volucres & feras saeuas diu
 Tristes Philippi: exhausit & Siculum mare
 515 Classes, virosq; saepe cadentes suos

- Concussus orbis viribus magnis ducum.
 Superatus acie, puppibus Nilum petit
 Fuga paratis, ipse periturus breui.
 Hausit cruorem incesta Romani ducis
 520 Ægyptus iterum, nunc leues umbras tegit.
 Illic sepultum est inpiè gestum diu
 Ciuile bellum; condidit tandem suos
 Iam fessus enses victor, hebetatos feris
 Vulneribus, & continuuit imperium metu;
 525 Armis, fideq; militis tutus fuit;
 Pietate nati factus eximiâ deus,
 Post fata consecratus, & templis datus.
 Nos quoque manebunt astra, si seuo prior
 Ense occuparo quidquid infestum est mihi,
 530 Dignaq; nostram sobole fundaro domum.
 SE. Implebit aulam stirpe caelesti tuam
 Generata Diuo, Claudia gentis decus,
 Sortita fratris, more Iunonis, toros.
 NE. Incesta genitrix detrahit generi fidem,
 535 Animusq; nunquam coniugis iunctus mihi.
 SE. Teneris in annis haud satis clara est fides.
 Pudore victus cum tegit flammâs amor.
 NE. Hoc equidem & ipse credidi frustra diu,
 Manifesta quamuis pectore insociabili,
 540 Vultuq; signa proderent odium mei.
 Tandem quod ardens statuit vlcisci dolor,
 Dignamq; thalamis coniugem inueni meis
 Genere atque formâ. victa cui cedat Venus,
 Iouisq; coniux, & ferox armis dea.
 545 SE. Probitas, fideq; coniugis, mores, pudor,
 Placeant marito: sola perpetuò manent
 Subiecta nulli, mentis atque animi bona:

Florem decòris singuli carpunt dies.

NE. Omnes in vnã contulit laudes deus;

550 Talemq; nasci fata voluerunt mihi.

SE. Recedat à te, temere ne credas, amor.

NE. Quem submouere fulminis dominus nequit.

Cœli tyrannum, saua qui penetrat freta,

Ditiq; regna, detrahit superospolo.

555 SE. Volucrem esse Amorem fingit, inmitem deum,

Mortalis error, armat & telis manus,

Amor Arcusq; sacros instruit saua face;

Genitumq; credit Venere, Vulcano satum,

Vis magna mentis, blandus atque animi calor,

560 Amor est; iuuentâ gignitur; luxu, otio

Nutritur, inter lata fortuna bona.

Quem si fouere atque alere desistas, cedit,

Breuiq; vires perdit extinctus suas.

NE. Hanc esse vitæ maximam causam reor,

565 Per quam voluptas oritur: interitu caret

Cum procreetur semper humanum genus

Amore grato, qui truces mulcet feras.

Hic mihi iugales præferat tedas deus,

Iugetq; nostris igne Poppæam toris.

570 SE. Vix sustinere posset hos thalamos dolor

Videre populi, sancta nec pietas sinat.

NE. Prohibebor vnus facere quod cunctis licet?

SE. Maiora populus semper à summo exigit.

NE. Libet experiri viribus fractus meis

575 An cedat animis temere conceptus furor.

SE. Obsequere potius ciuibus placidus tuis.

NE. Male imperatur, cum regit vulgus duces.

SE. Nihil impetrare cum valet, iuste dolet.

NE. Exprimere ius est ferro, quod nequeunt preces.

- 580 SE. Negare durum est. NE. principem cogi nefas.
 SE. Permittat ipse. NE. fama sed victum feret.
 SE. Leuis atque vana. NE. sit licet, multos notat.
 SE. Excelsa metuit. NE. non minus carpit tamen.
 SE. Facile opprimetur: merita te Diui patris,
 585 Ætasq; frangant, coniugis probitas, pudor.
 NE. Desiste tandem, iam grauis nimium mihi,
 Instare. liceat facere quod Seneca improbat.
 Et ipse populi vota iam pridem moror,
 Cum portet utero pignus, & partem mei.

590 Quin destinamus proximam thalamis diem?

ACTVS TERTIVS.

AGRIPPINA.

- T**ellure ruptâ Tartaro gressum extuli,
 Stygiam cruentâ præferens dextrâ facem
 Thalamis scelestis: nubat his flammis meo
 Poppæa nato iuncta, quas vindex manus
 595 Dolorq; matris vertet ad tristes rogos.
 Manet inter umbras in pia cadis mihi
 Semper memoria, manibus nostris grauis
 Adhuc inultis, reddita & meritis meis
 Funesta merces puppis & pretium imperi;
 600 Nox illa, quâ naufragia desleui mea,
 Comitum necem, natiq; crudelis nefas
 Deslere votum fuerat: haud tempus datum est
 Lacrymis, sed ingens scelere geminauit nefas.
 Perempta ferro, fœda vulnerebus, sacros
 605 Intra penates spiritum effudi grauem
 Erepta pelago. sanguine exstinxi meo
 Nec odia nati, sauit in nomen ferus
 Matris tyrannus, obrui meritum cupit.
 Simulacra, titulos destruit mortis metu

- 610 Totum per orbem, quem dedit pœnam in meam
 Pueroregendum noster infelix amor.
 Exstinctus umbras agitat infestus meas,
 Flammissq; vultus noxios coniux petit,
 Instat, minatur, imputat fatum mihi
- 615 Tumulumq; nati, poscit auctorem necis.
 Iam parce, dabitur, tempus haud longum peto:
 Ultrix Erinnyis in pio dignum parat
 Letum tyranno: verbera, & turpem fugam,
 Pœnasq;, quis & Tantali vincat sitim,
- 620 Dirum laborem Sisyphi, Tityi alitem,
 Ixionisq; membra rapientem rotam.
 Licet exstruat marmoribus, atque auro tegat
 Superbus aulam, limen armata ducis
 Seruent cohortes, mittat inmensas opes
- 625 Exhaustus orbis, supplices dextram petant
 Parthi cruentam, regna diuitias ferant:
 Veniet dies tempusq;, quo redilat suis
 Animam nocentem sceleribus, iugulum hostibus,
 Desertus, & destructus, & cunctis egens.
- 630 Heu quò labor, quò vota ceciderunt mea?
 Quò te furor prouexit ad tonitum tuus,
 Et fata nate? cedat ut tantis malis
 Genitricis ira, qua tuo scelere occidit?
 Vtinam antequam te paruulum in lucem edidi
- 635 Aluiq;, saua nostra lacerassent fera
 Viscera! sine ullo scelere, sine sensu innocens
 Meus occidisses, iunctus atque haerens mihi,
 Semper quietam cerneres sedem inferum,
 Praeuos, patremq;, nominis magni viros.
- 640 Quos nunc pudor luctusq; perpetuus manet
 Ex te, nefande, meq; qua talem tuli.

*Quid tegere cesso Tartaro vultus meos,
 Nouerca, coniux, mater infelix meis?*

OCTAVIA. CHORVS.

Anapæstici.

- 645 **P** Arcite lacrymis vrbis festo
 Latq; die: ne tantas amor,
 Nostriq; fauor, principis acres
 Suscitet iras. vobisq; ego sim
 Causa malorum.
 Non hoc primum pectora vulnus
 650 Mea senserunt: grauiora tuli.
 Dabit hic nostris finem curis
 Vel morte dies. Non ego saui
 Cernere cogar coniugis ora,
 Non inuisos intrare mihi.
 655 Thalamos famula, soror Augusti,
 Non vxor, ero.
 Absint tantum tristes poena,
 Letiq; metus. Socerum diri
 Miseranda viri potes hac demens
 660 Sperare memor? hos ad thalamos
 Seruata diu, victima tandem
 Funesa cades. Sed quid patrios
 Sape penates respicis vdis
 Confusis genis? propera rectis
 665 Efferre gradus: linque cruentam
 Principis aulam.
 CH. En inluxit suspecta diu
 Famâ toties iactata dies,
 Cessit thalamis Claudia diri
 670 Pulsa Neronis, quos iam victrix
 Poppaâ tenet: cessat pietas dum

Nostra, graui compressa metu,
 Segnisq; dolor.

Vbi Romani vis est populi,

675 Fregit claros qua saepe duces;
 Dedit inuicta leges Patria;
 Fasces dignis ciuibus olim;
 Iussit bellum, pacemq; feras
 Gentes domuit; captos reges

680 Carcere clusit? Grauis en oculis
 Vndique nostris iam Poppæ
 Fulget imago iuncta Neroni:
 Adfigat humo violenta manus
 Similes nimium vultus domina:

685 Ipsamq; toris detrahat altis:
 Petat infelix mox & flammis
 Telisq; feri principis aulam.

ACTVS QVARTVS.

NVTRIX II. POPPÆA.

QVò trepidagressum coniugis thalamis tuè
 Effers alumna? quòdve secretum petis

690 Turbata vultu? cur gena sietu madent?
 Certè petitus precibus & votis dies
 Nostris refulsit: Casari iuncta es tuo
 Tedâ iugali, quem tuus cepit decor,
 Et cuncta Seneca, tradidit vincitum tibi

695 Genitrix amoris maximum numen Venus.
 O qualis, altos quanta pressisti toros
 Residens in aula! vidit attonitus tuam
 Formam Senatus, tura cum superis dares,
 Sacrasq; grato spargeret aras mero,

700 Velata summum flammæ tenui caput.
 Et ipse lateri iunctus atque hærens tuo

- Sublimis inter ciuium lata omina,
 Incessit habitu atque ore latitiam gerens
 Princeps superbo: talis emersam freto
 705 Spumante Peleus coniugem accepit Thetin,
 Quorum toros celebrasse caelestes ferunt,
 Pelagiq; numen omne consensu pari.
 Qua subita vultus causa mutauit tuos?
 Quid pallor iste, quid ferant lacryma, doce.
 710 POP. Confusa tristi proxima noctis metu
 Visuq; Nutrix, mente turbata feror,
 Defecta sensu. Lata nam postquam dies
 Sideribus atris cessit, & nocti polus,
 Inter Neronis iuncta complexus mei
 715 Somno resoluo. nec diu placida frui
 Quies licuit. visa nam thalamos meos
 Celebrare turbæ est mœsta; resolutis comis
 Matres Latinae flebiles planctibus dabant;
 Inter tubarum saepe terribilem sonum
 720 Sparsam cruore coniugis genitrix mei
 Vultu minaci sua quatiebat facem;
 Quam dum sequor, coacta presenti metu,
 Diducta subito patuit ingenti mihi
 Tellus hiatu: lata, quò præceps, toros
 725 Cerno iugales pariter & miror meos;
 In quis resedi fessa; venientem intuo
 Comitante turbâ coniugem quondam meum,
 Natumq; properat petere complexus meos
 Crispinus, intermissa libare oscula;
 730 Inrupit intra tecta tum trepidus meus
 Ensemq; iugulo condidit seuum Nero.
 Tandem quietem magnus excussit timor.
 Quatit ora, & artus horridus nostros tremor.

- Pulsatq; pectus, continet vocem timor,
 735 Quam nunc fides pietasq; produxit tua.
 Heu quid minantur inferum manes mihi,
 Aut quem cruorem coniugis vidi mei?
 NVI. Quacunque mentis agitat infestus vigor,
 Ea per quietem sacer & arcanus refert,
 740 Veloxq; sensus. coniugem, thalamos, rogos,
 Vidisse te miraris, amplexu noui
 Harens mariti: sed mouent lato die
 Pulsata palmis pectora, & fusa coma
 Octauia dissidia planxerunt sacros
 745 Intra penates fratris, & patrium larem.
 Fax illa, quam secuta es Augusta manu
 Pralata, clarum nomen inuidia tibi
 Partum ominatur. inferum sedes, toros
 Stabiles futuros spondet aeterna domus.
 750 Iugulo quod ensem condidit princeps tuos;
 Bella haud mouebit, pace sed ferrum teget.
 Recollige animum, recipe latitiam, precor:
 Timore pulso, redde te thalamis tuis.
 POP. Delubra & aras petere constitui sacras.
 755 Cæsis litare victimis numen Deum,
 Ut expientur noctis & somni mina,
 Terrorq; in hostes redeat attonitus mess.
 Et vota pro me suscipe, & precibus piis
 Superos adora, manet ut presens metus.

CHORVS. Anapæstici.

- 760 SI vera loquax fama Tonantis
 Furta & gratos narrat amores,
 Quem modo Leda pressisse sinum
 Tectum plumis pinnisq; ferunt:
 Modò per fluctus raptam Europen

- 765 *Taurum tergo portasse trucem;*
Quæ regit & nunc deseret astra,
Petet amplexus Poppæ tuos;
Quos & Leda præferre potest:
Et tibi quondam, cui miranti
- 770 *Fuluo, Danaë, fluxit in auro.*
Formam Sparte iactet alumna
Licet; & Phrygius præmia pastor;
Vincet vultus hæc Tyndaridos,
Qui mouerunt horrida bella,
- 775 *Phrygiæq; solo regna dedere.*
Sed quis gressu ruit adtonito?
Aut quid pectore portat anhelos?

NUNCIVS. CHORVS.

- Q** *Vicunque tectis miles exultat ducis,*
Defendat aulam, cui furor populi inminet.
- 780 *Trepidi cohortes ecce Præfecti trahunt*
Præsidia ad urbis victa; nec cedit metu
Concepta rabies temere; sed vires capit.
- CHO. *Quis iste mentes agitat adtonitas furor?*
 NVN. *Octavia furore perculsa agmina,*
- 785 *Et efferata, per nefas ingens ruunt,*
 CHO. *Quid ausa facere, quove consilio, doce.*
 NVN. *Reddere penates Claudia diui parant,*
Torosq; fratris, debitam partem imperi.
- CHO. *Quos iam tenet Poppæa concordie fide?*
- 790 NVN. *Hic vrit animus pertinax nimium furor,*
Et in furorem temere præcipites agit.
Quæcunque claro marmore effigies stetit,
Aut are fulgens, ora Poppææ gerens,
Adflicta vulgi manibus, & sauo iacet
- 795 *Euersa ferro, membra per partes trahunt*

Deducta laqueis, obruunt turpi diu
 Calcata coeno. verba conueniunt feris
 Inmista factis. CHO. qua timor recipit meus?

NVN. Sepire flammis principis sedem parant,

- 800 Populi nisi ira coniugem reddat nouam,
 Reddat penates Claudia victus suos.
 Ut noscat ipse ciuium motus meâ
 Voce, haud morabor iussa Praefecti exsequi.
 Anapæstici.

CHO. Quid fera frustra bella mouetis?

- 805 Inuicta gerit tela Cupido.
 Flammis vestros obruet ignes:
 Quois extinxit fulmina saepe,
 Captumq; Iouem calo traxit.
 Lasi tristes dabitis poenas

- 810 Sanguine vestro. non est patiens

Feruidus ira facilisq; regi.
 Ille ferocem iussit Achillem
 Pulsare lyram; fregit Danaos;
 Fregit Atridem; regna euertit

- 815 Priami; claras diruit vrbes.
 Et nunc animus quid ferat horres
 Vis inmitis violenta dei.

ACTVS QVINTVS.

NERO. PRÆFECTVS.

O Lenta nimum militis nostri manus,
 Et ira patiens post nefas tantum mea,

- 820 Quod non cruor ciuilis accensas faces
 Exstinguit in nos; cede nec populi madet
 Funerea Roma, que viros tales tulit!
 Admissa sed iam morte puniri parum est,
 Grauiora meruit impium plebis scelus.

- 325 Et illa, cui me civium subicit furor,
 Suspecta coniux & soror semper mihi,
 Tandem dolori spiritum reddat meo,
 Iramq; nostram sanguine extinguat suo.
 Mox tecta flammis concidant urbis meus:
 330 Ignes, ruina, noxium populum premant,
 Turpisq; egestas, saeva cum luctu fames.
 Exsultat ingens seculi nostri bonis
 Corrupta turba: nec capit clementiam
 Ingrata nostram, ferre nec pacem potest.
 335 Sed inquieta rapitur: hinc audaciâ,
 Hinc temeritate fertur in praecipua sua.
 Malis domanda est, & graui semper iugo
 Premenda, ne quid simile tentare audeat,
 Contraq; sanctos coniugis vultus mea
 340 Ad tollere oculos: fracta per poenas metu
 Parere discet Principis nutu sui.
 Sed adesse cerno, rara quem pietas virum
 Fidesq; castris nota proposuit meis.

PRÆFECTVS. NERO.

- 345 **P**opuli furorem caede paucorum, diu
 Qui restiterunt temere, compressum adfero.
 NE. Et hoc sat est: sic miles audisti ducem?
 Compescis? hac vindicta debetur mihi?
 PR. Cecidere motus in pio ferro duces.
 NE. Quid illa turba, petere qua flammis meis
 350 Ausa est penates, Principi legem dare,
 Abstrahere nostris coniugem tantam toris,
 Violare quantum licuit incestâ manu
 Et voce dirâ, debitâ poena vacat?
 PR. Poenam dolor constituet in ciues tuos?
 355 NE. Constituet, etas nulla quam fama eximat.

PR. *Quam temperet non ira, non noster timor?*

NE. *Iram expiabit prima qua meruit meam.*

PR. *Quam poscat ede, nostra ne parcat manus.*

NE. *Cadem sororis poscit & dirum caput.*

860 PR. *Horrore victum trepidus adstrinxit rigor.*

NE. *Parere dubitas? PR. cur meam damnas fidem?*

NE. *Quod parcis bestii. PR. femina hoc nomen capit?*

NE. *Si scelera cepit? PR. estne qui fontem arguat?*

NE. *Populi furor. PR. quis regere dementes valet?*

865 NE. *Qui concitare potuit. PR. haud quaquam reor.*

Mulier, dedit natura cui pronum malo

Animum, ad nocendum pectus instruxit dolis;

Sed vim negavit, ut ne inexpugnabilis

Esset, sed agras frangeret vires timor.

870 NE. *Vel poena, qua tam sera damnatam premit,*

Diu nocentem. tolle consilium, ac preces;

Et imperata perage: deuectam rate

Procul in remotum littus interimere iube;

Tandem ut residat pectoris nostri timor.

CHORVS, OCTAVIA. Anapestici.

875 *O Funestus multis populi*

Dirusq; fauor, qui cum flatu

Vela secundo ratis inpleuit,

Vexitq; procul; languidus idem

Deserit alto sauoq; mari!

880 *Fleuit natos miseranda parens,*

Perdidit ingens quos plebis amor,

Nimiusq; fauor, genere inlustres.

Pietate, fide, lingua claros,

Pectore fortes, legibus acres.

885 *Te quoque lenis simili leto*

Fortuna dedit. quem neque fasces

Texere tui, nec tecta domus.

Plura referre

Prohibet praesens exempla dolor.

- 890 *Modò cui patriam reddere ciues,
Aulam, & fratris voluere toros:
Nunc ad poenam letumq; trahi,
Flentem, miseram cernere possunt.*

Bene paupertas

Humili tecto contenta latet.

Proxima.

- 895 *Quatiunt altas saepe procella,
Aut euertit fortuna domos?*

OC. *Quo me trahitis? quòdve tyrannus
Aut exilium fortuna iubet?*

Si mihi vitam fracta remittit

- 900 *Tot iam nostris euieta malis,
Si cede meâ cumulare parat
Luctus nostros: inuidet etiam
Cur in patriâ mihi saua mori?*

Sed iam spes est nulla salutis,

- 910 *Fratris cerno miseranda ratem.*

Hac est, cuius vecta carinâ

Quondam genitrix, nunc & thalamis

Expulsa soror miseranda vehar.

Nullum pietas nunc numen habet,

- 915 *Nec sunt superi: regnat mundo*

Tristis Erinnyes.

Quis mea dignè deslere potest

Mala? qua lacrymis nostris questus

Reddet Aëdon? cuius pinnas

- 920 *Vtinam misera, mihi fata darent?*

Fugerem luctus ablata meos

Pennâ volucris, procul & cætus

- Hominum tristes, cademq; feram:
 920 Sola in vacuo nemore, & tenui
 Ramo pendens, querulo possem
 Gutture mœstum fundere murmur.
 CH. Regitur fatis mortale genus,
 Nec sibi quidquam spondere potest
 925 Firmum & stabile:
 Per qua casus voluit varios
 Semper nobis metuenda dies:
 Animum firment exempla tuum,
 Iam multa domus qua vestra tulit.
 930 Quid sauior est fortuna tibi?
 Tu mihi primum tot natorum
 Memoranda parens, nata Agrippa,
 Nurus Augusti, Caesaris uxor,
 Cuius nomen clarum toto
 935 Fulsit in orbe;
 Vtero toties enixa graui
 Pignora pacis: mox exsilium,
 Verbera, sanas passa catenas,
 Funera, luctus, tandem letum.
 940 Cruciata diu. Felix thalamis
 Liuia Drusi natisq; ferum
 Ruit in facinus, poenamq; suam.
 Iulia matris fata secuta est:
 Post longa tamen tempora ferro
 945 Casa est, quamuis crimine nullo.
 Quid non potuit quondam genitrix
 Tua, qua rexit Principis aulam,
 Cara marito, partuq; potens?
 Eadem famulo subiecta suo.
 950 Cecidit diri militis ense.

Quid cui licuit regnum in calum
Sperare, parens tanta Neronis?
Non funestâ violata manu
Remigis antè,

955 Mox & ferro lacerata diu,
Sæui iacuit victima nati?

OC. Me quoque tristes mittet ad umbras
Ferus, & manes, ecce tyrannus.

960 Quid iam frustra miseranda moror?
Rapite ad letum, queis ius in nos
Fortuna dedit. testor superos.

Quid agis demens? parce precari,
Queis inuisa es, numina diuûm.
Tartara testor,

965 Erebiq; deas scelerum vltices,
Et te genitor dignum tali
Morte & pœnâ:

Non inuisa est mors ista mihi.
Armata ratem, date vela fretis,

970 Ventisq; petat puppis rector
Tandem Pharia littora terra.

CH. Lenes aura, Zephyriq; leues,
Tectam quondam nube atheriâ

Qui vexistis raptam sauâ

975 Virginis aris Iphigeniam:

Hanc quoque tristi procul à pœna
Portate, precor, templa ad Trivia.

Vrbe est nostrâ mitior Aulis,
Et Taurorum barbarâ tellus:

980 Hospitis illic cæde litatur

Numen superûm, cuius gaudet
Roma cruore!

FRANCISCVS F. F.
 RAPHELENGIVS

Lectori S.

HABES, beneuole Lector Tragœdias istas à nobis correctas, quales potui, fortè non vt tu desiderares; certè non omnino vt ego. Nam quum homo sim, humani nihil à me alienum; inprimis, quod assuetum in hoc genere, errare. Præterea hæc ætas mea, in qua feruoris plus quàm iudicij, nondum perspicax aut temperata est ad omnia articulatum peruestiganda. Adeò vt, verum fatear, absque Lipsio esset, nunquam tam industrius ego qui tale quid vti decet absoluerem. Ille me iuuit, vt vides, imò duxit. Enimvero si Animaduersiones eius, quas subiunximus, legis, facilè animaduertes pleraque emendationes, quæ in contextu, desumpsisse me ex iis. Id ego audacter sanè feci, non temerè: quum scilicet & nota mihi sit accuratio viri, & nihil in censuris eius non genuinum & doctum repererim: maximè verò quum plurimæ eius correctiones conueniant cum lectionibus librorum meorum. Quod vt tibi etiam notum esset, ad margines Animaduersionum notati breuibus signis, quoties id vsu venit.

IUSTI LIPSI
ANIMADVERSIONES

IN
TRAGŒDIAS
QVÆ
L. ANNÆO SENECAE
TRIBVNTVR.

IN TRAGOEDIAS SENECAE

I. LIPSI V. C. OPERA

EMENDATA S.

QVÆ tibi rependent, doctæ LIPSI, præmia
 Doctæ Camœnæ, quas iuuare sedulo
 Nulloque cessas demereri tempore?
 In lucis oras doctus en SENECA redit
 Quatiens cothurnos Euripidis ardui:
 Heroës vnâ, parte sui superstites
 Meliore, redeunt, non, vt antè, debiles,
 Non lancinati. dulcis vsum luminis
 Sibi restitutum gratulatur OEDIPVS:
 Nec nomine vno debet HERCVLES tibi,
 Vel quòd scelestâ cæde manantes manus
 Viuo abluisti rore fluminis tuis;
 Vel alta scandens astra ab Oetæo rogo,
 Consumptus igne profuisse quòd sibi
 Te plus vel ipso sensit Æsculapio:
 Laudat renatus VIRBIVS tuam manum
 Reductus ipsis iam secundum ab inferis.
 Quid plura referam? Romulus debet tibi
 Cothurnus omnis, inuidens antè Helladi,
 Plus quàm Poëtæ; nam ille in hoc vnus fuit,
 Quiritium vnis vt placeret auribus;
 Tu non, in vrbe tantum vt vnica populi
 Teneret aures vsque, fecisti, vagas;
 Sed orbe toto reddidisti nobilem.

Ianus Doufa Filius.

I. L I P S I V S

FRANC. RAPHELENGIO

FR. F. PLANTINIANO

S. D.

QUOD serid tandem manum & mentem
 admoueris Senecæ Tragædiis, valdè id
 nobis, mi Francisce, gratum. Et nõnne diu tale
 aliquid oportuit, in hoc ingenio, in hoc otio? Il-
 lud adest, istud superest: nec culpa hic esse potest,
 nisi à deside voluntate. Atqui ingenium vt fer-
 rum esse scito. Splendescet, si vtare: rubiginem
 contrahet, si recondas. Vtere igitur. & inprimis
 ad hæc ista: quæ gratiam tibi apud me, apud
 auum, famam gignent apud omnes. Sed auxi-
 liumne etiam à me pascis? ego consilio defun-
 ctum me putabam. Tamen & illud accipe: simul
 in his talibus veram vocem,

Αὐδᾶ ὁ, ἢ Φρονέσις. τελέσει ἢ μὲ θυμὸς ἀνώγα.
 Nam amicissimi Plantini mei causa quid non
 velim? quid non & pro ista Plantiniana stirpe?
 quam Deus mihi sinat crescere rectam, & in
 recta virtutis via.

TRIA petis. Quid de scriptore Tragœdiarū sentiā? Quid de ordine? Quid habeam ad ipsas? De primo, sic respōdeo: Scriptorem iis dari à me non vnū: nec criticos nostros aūdio, qui aliter pertendūt. Stilum & elocutionem quisquis seriosè paullo magis examinat, non à me sentit? sentit, aut profectò nihil sentit. Discrimen nimis clarū. Octauiam & Medæam vnus mentis & manus esse quis dixerit? quis Thebaida & Troada? peritus nemo iudex, & cui purgator paullo auris. Ego tres scriptores odoror, fortasse & quartum. Audi: Plerasque existis Annæi Senecæ esse fateor, (siue Lucium ei prænomen siue Marcum. nam liber sanè meus vno loco vtrumque ambiguè congerit) sed Senecæ no. ioris. Filiine illius qui Philosophus? vix arbitror: nec scripta mihi suadent tam bonum æuum. Traiani imperio, imò infrà, si vixisse quemcunque hunc Senecam dicam, à vero non abibo. Certè à veteri illo alius est, vel Sardonio teste, cuius versus innotuere:

*- quorum vnus colit hispidum Platona:
Orchestram quatit alter Euripidis.*

Etiam Terentiano:

*In Tragicis iunxere choris hunc saepe disertum
Annæus Seneca & Pomponius antè Secundus.*

Nam Tragicum hunc, ecce, posteriorem facit Pomponio: quem clarum est vixisse eodē cum grandiori Seneca, id est, Claudiano a. uo. Quòd autē de hisce Tragœdiis sentiant, liquet ex eodem Terentiano; apud quē versus cum Senecæ nomine, quos hodieq; in Hercule Furēte legas:

Exemplum quod Seneca dabo.

Thebis lata dies adest,

Aras tangite supplices:

Pingues cadite victimas.

Is ergo vnus scriptor. Quis alter? etiam Seneca: *At v-*
sed ille bonus, ille meus. Nam Medææ cur non *na. Se-*
auctorem hunc audacter tribuam? Fabius im- *neca*
pellit, qui semi-versum ex ea hunc citat: *maio-*

-- quas peti terras iubes? ris,

& quidem Senecâ auctore. Quis ergo alius Se- *Fabij*
neca vsquam ei nominatus, præter nostrum? Et *side.*
certè si nõ hunc voluit, nota aliqua aut verbulo
(quæ eius accuratio est) indicasset. Addo argu-
mentum ab æuo, quo colligo eam scriptam ex *Et ra-*
hiscæ versibus: *tiocinio*

Parcite o diui, veniam precamur,

Viuat vt tutus mare qui subegit:

Sed furit, vinci dominus profundi

Regna secunda.

*tempo-
ris.*

Quos omnino insitos decorè & ingeniosè in
laudem Claudij, qui Britanniam tunc aperiebat,
planè mihi sedet. At Seneca tunc vixit. Etiam stilius *Deniq;*
& tota scriptio hoc persuadent: quæ optima, & *ex stilo,*
digna optimo illo scriptore. Sanè qui Medæam *qui præ-*
attenta & substricta; vt sic dicã, aure leget: illu- *fulget.*
stris ingenij factum fatebitur, & planè melioris
viri, melioris æui. En duos scriptores habes. vbi
tertius? latet: nec facilè totum eum educã. Video, *Vna e-*
nec video: esse scio, sed quo colore & nomine, *tiam*
nondum. Hunc ego tribuo Thebaidi. Quidni? ex *ignoti*
stilo & tota cõformatione eius Tragœdiæ tam *Poeta.*
mihi certum est, alium auctorem ei esse, quàm *A facie*

onis to- me spirare. Confer, sodes, cum ceteris. quid si-
tius cer mile? Oeconomia diuersa, sine choris, sine in-
to argu terruptione, continua quasi ad Comicam. Scri-
mento. ptio tota vniformis, simplex, sine carminū vlla
Qua varietate. sed scriptio, ita me Deus amet, alta,
nimis docta, grandis: & quæ suo iure ambulet in co-
bona. thurnis. Nihil vsquam iuuenile, arcessitum, fu-
Digna catum. phrasis & verba lecta: sententiarū mira
Augu- & inopinata acumina. & acumina virilia, for-
stao a- tia: quæ me quidem ita ferunt, vt non exciter
uo. solum ad ea, sed subsultem. Quid tale in aliis?
Legēda audebo rem dicere. Scripti gemmula hæc est, &
et ud- quam lubens retulerim vel ad Augusti æuum.
mirāda Per bellum quidem Ciuile eam scriptam, & ex
doctis. argumēti electione suspicor, & ex versibus qui
Sed v- quasi data opera huic rei inserti. Quidquid hu-
na, itē ius est, tollenda sanè ea; nec vltra calcanda pe-
quarti dibus ignari vulgi. Vos, Critici, ponite & habe-
et ig- te audacter inter prima Romana scripta. Quar-
noti tus scriptor producendus est: sed ambiguè. Nam
scripto- nec noui, nec nimis adfirmatè de eo adfirmem.
ris: Nec Sentisco tamē eum in Octauia; quæ nimis mu-
sanè bo tare & abire videtur ab aliis Tragædiis, imò
ni. verbere eruditorū excipienda non plausu. Con-
Octa- sidera, nec vide tantum sed lustra. quid non in
uia ia- ea protritum, vulgare? imò & vile? quàm multa
cet. rebus verbisque inepta? quæ piget excerpere &
 obiiicere tibi singillatim. Puer ego sū, nisi à pue-
In liciiū ro ea scripta; certè pueri modò. Habes de Tra-
de his gædiarū scriptoribus meū sensum: addam & de
Tragæ ipsis. Duas duorū, eximias cēseo, quibus lauda-
diis tor ego, non censor. In aliis virtutes video, sed
meum.

nō sine mixtura vitiorū. Magnus Scaliger quōd *Nam*
 tam laudatū de his testimoniū tulerit, vt etiam *Scalige*
 Græcis anteposuerit, an ex verō? nō dixeris, nisi *rihaud*
 ad primas illas aspectu. Nā ceteræ profectō non *rigidè*
 ascendunt culmen istud laudis. Sonus in iis & *verū.*
 granditas quædā Tragica, fateor: sed nonne ad- *Iunio-*
 fectatio sepe & tumor? Verba & dictio an vsque- *ris Se-*
 quaque electa? Iam sententiæ probæ, acutæ, in- *neca*
 terdū ad miraculū. sed nōne sepe & sententiolæ? *media*
 id est, fracta, minuta quædā dicta, obscura aut *sunt.*
 vana: quæ aspectu blādiantur, excussa moueant *Sæpe in*
 risum. Nec enim lumina, sed scintillæ sunt: nec *vitio.*
 veri fortelq; ictus, sed vt in somnio parui & vani *Præfer-*
 conatus. Quas tamē ipsas crebrō nimis & ad fa- *tim af-*
 stidiū inculcat. nec inuenit sed arripit: non tam *fecta-*
 sua fortasse quā æui culpa, cui Scholasticum & *tione*
 Declamatoriū hoc genus ita placuit, vt operum *senten-*
omnium, (Fabij verba sunt) *solā virtutē Sentētias*
putarent. Hæc noto, non vt nota Poëtā illū affi- *Quæ*
 ciam, sed vt te formē: discasq; iudicio non præ- *comu-*
 iudicio vti, nec signare statim omnia linea alba. *nis tūc*

Alterum quæsitum de Ordine est, frustra, *culpa.*
 Quid enim heres? nec vnus in libris est, (omnes
 ferè variant) nec sanè refert. In Plauto ad litte- *Ordo*
 ram Comœdiæ disponuntur; tu istas, vt voles. *in his*
 Nam in tempora cuiusque fabulæ quid inquir- *fabulis*
 ras? superuacuum est. Sequere, si omnino ali- *nullis.*
 quid à me vis, ordinem hunc bonitatis, & præ-
 eat vel Thebais, vel Medæa.

Tertium erat, Si quid ad ipsas? Ego verò, etsi
 iam antè satis emendatas (hæc enim strictis
 versibus scripta arcant ferè & cohibent melas

Quæ
nostra
hic o-
pera.
Et au-
xilia.

manus) postremum etiã serio & industriè cor-
rexerit V. CL. Antonius Del-Rio, æternum no-
bis amicus. Tamen accipe & à me ista. quorum
partem ab ingenio esse scies & subita inuentio-
ne, cum tua causa paullo intèrius legerem: par-
tem à libro scripto veteri, sanè bono, quem ha-
bemus dono Paulli Melissi magni vatis. Illud te
moneo, interpunctiones & discrimina valdè
vitiata esse, quorum cum in eiusmodi subtilio-
ribus scriptoribus grande momentum sit, tu
vide vt concinnes. Numeri quos adnoto, ver-
suum sunt Fabulæ cuiusque. Ordior à

M E D Æ A.

vers. 29. -- *Spectat hoc nostri sator
Sol generis & spectator, & curru insidens
Per solita puri spatia decurrit poli.*

Languet sententia, litterula eam erigo: & *spe-
ctatur?* Nam acri indignatione Medæa quatit,
Hæcne scelera, inquit, Sol iste videt auctor mei
generis: & idem videtur? quasi hoc indicās, re-
fugere eum debuisse vt in Thyestæo aliquo sce-
lere, & vultus suos tegere. Tale illud diuinitus
dictum in Thebaide: *Non video noxa conscium
nostra diem, Sed videor.* Quæ acuminia ex re nata
& subiecta mirificè delectant acres acutasque
Ortelij mentes. Sequenti etiam versu Codex noster,
scilicet *per solita curui.* probè.

& me- 31. *Num redit in ortus, & remetitur diem?*
us. Vet. Nunc. scribendum * Non, aut, Nec.

32. *Da, da, per auras, curribus patris vehi.*

Minimè his, patris, Ætæ in aëre nulli currus.
lego, patris. Nam Sol Medææ auus.

35. *Gemino Corinthus litore obponens moras
Cremata flammis maria committat duo.*

Leuiculum est, sed ad sententiæ lucem, scribe committet. Nec enim fouet, sed minatur. & si ego, inquit, in solari semel curru; peribit cum solo Corinthus, in qua hæc perfidia.

55. *Qua scelere parta est, scelere linquetur domus.
Cod. noster, pacta est. &, rumpetur fides. Pacta,
iuncta. quis mutet?*

92. *Vincat femina coniuges,
Vir longè superet viros.*

Præfero & hic scriptum: *Vir longè ut superat viros.* Nam formam Iasonis ita laudat, ut hac parem ei comparem optet.

132. *-funus incestum patri,
Sparsumq; ponto corpus.*

An non incertum? Nam verè illud, funus ambiguū, & corpore sparso, quærendū nō vno loco.

151. *-grauia quisquis vulnera
Paciente & equo motus animo pertulit.*

Verius, *inmotus.*

170. *Moriere. ME. cupio. NV. profuge. ME. pœnituit fuga.*

Medea fugiam? NV. mater es. ME. cui sim, vides.

Acuta & proba. tamen impuritatis aut defectus suspiciunculam Vetus iniicit, in quo est: *pœnituit fuga.* NV. te ipsam vide. ME. Fugiam? quæ verba non concinno.

198. *Vox constituto sera decreto venit.*

Intelligo. serotina tua verba, & post decretum quod non muto. Tamen veteri est, *nox*; sua

quoque & bona sententia.

204. -- *quamq; regale hoc putet.*Quid sibi vult scripta lectio? *hoc caput.*214. *Armata peltis quidquid exteret cohors.*Eadē, *exercet*, & sanè videtur dicere ipsas Amazonas subfuisse Ætē, solumq; quod exercebāt.236. *Incesse nunc & cuncta flagitiaingere.*Sic et- Sanè bene. tamen in vet. est. *cuncta flamma*. quid iam li- si *fulmina*? haud improbè de regiis istis minis.ber Or 248. *Petijq; supplex præsidiis dextra fidem.*telia- Codex, * *Fidemq; supplex p. d. petij*. Et cur muta- nus. runt? Ita Herc. Fur. *Et fata vici, morte contempta** Ort. *redij*. Et Oetæo: *Votis peperci, nil ego à superis petij*. Efferebant hæc enim vulgò vt dissyllaba, & verò scribebant I, scilicet eo longiusculo, *Pet I, Red I*. Poëta princeps, *ignobilis ot I*.265. *Prorsusq; vestro purus à cœtu stetit.*Ort. Vet. * *Proculq; vestro*.314. *Non qua sequitur flectitq; senex.*Ort. Rectum est, de Boote. At vetus, * *deflectq; senex*. ideóne, quia matrem conatus interficere, ad aspectum eius memoria rei lacrymat?342. - *cùm duo montes**Subito impulsu, velut atherio**Gemerent sonitu, spargeret astra**Nubesq; ipsas mare depressum.*

Imago bona. qua & alter Seneca vsus Herc. Fur. de iisdem Cyanæis:

*In se coibunt, saxaq; in calum expriment**Aëtis utrimque rupibus, medium mare.*

Dic tamē sodes, quomodo astra spargi possunt à mari depressio? imò elato. Si sensus hic placet,

omnino emenda, *mare deprensū*. interceptum videlicet & quasi deprehensū subito inter duas rupes, exprimitur in cælum. At veteri meo difertè est, *Pergeret astra, nō Spargeret*, ex quo alia mihi & proba imago obnata. hæc, Mare, inquit, coitu illo rupium elatum nimis, & subito abiectum, videbatur secum nubes detrahere & ipsa astra. Omnino oculis ita videtur, qui in commoto mari. *Pergo autem depressum*, ea forma scriptum qua, *Eo depressum, & talia*.

354. *Toties imo latrante malo.*

Bellius quod in veteri, * *vno*. Scylla, inquit, illa *Mss.* toties latrabat, variis vocibus & animalibus in monstro *vno*.

372. *Peruius orbis. Indus gelidum*

Potat Araxem: Albin Perse.

Hæc diuide, & fac quattuor minutos versus: aut contra legem hic Trochæi medij. Quod semel monitum sapius obseruabis & corriges.

388. *Proclamat, ô superi, oculos fletu rigat.*

Egregiè liber: *Proclamat, oculos vberi fletu rigat.*

393. *Non facile secum versat aut medium scelus.*

Medium scelus capere possis, non è turba nec mediocre quoddam, rectè. Tamen veteri vox longè alia, mentem præit aliam: *induit scelus.*

Fecerim, aut ludit scelus. Quid si, rude scelus?

Nam produci eæ syllabæ solent, etiam cum in voce altera binæ litteræ: quod te scire scio.

410. -- *tantis Ætna feruebit minis.*

Scribe, *feruescit.*

477. *Alienaq; sequens regna, deserui mea.*

Fortius multo scripseris, & interrogando ex-

tuleris: *Aliena sequeris regna? deserui mea.*

Idque probe probum est. Tunc, ô Iason, inquit, alieno regno immines, ideoque me deseris? at ego tua causa proprium deserui.

508. *Meis Creusa liberis fratres dabit?*

Regina gnatis exsulum, afflictis potens?

Non veniat unquã tam malus miseris dies.

Personis hæc distinguenda & illuminanda:

Ort. * *fratres dabit?* IAS. *Regina g. e. a. potens.* MED. *Non*

Lugd. *veniat, &c.* Sententia docet.

516. IAS. *Hinc rex & illinc.* MED. *est & his maior metus,*

Ald. *Medea, nos * conflagere certemus, sine,*

cöflige. *Sit pretium Iason.*

Vitium in phrasi, versu, sensu. Quid est, *certemus conflagere?* Lex versus quarta sede pedem illum qui tolerat? Rescribo, *neu conflagere. certemus, sine: Sit pretium Iason.* Nec te, inquit, voco ad periculum. nullus te opposueris: mihi posco hanc pugnam, in qua victoris sit Iason.

552. -- *liceat ultimum amplexum dare.*

Gratum est, & illud voce iam extrema peto.

Refrigerant hæc legentem. Quò enim istud, *Gratum est* referas? Ausim scribere: *Ratum est?* cum interrogatoria nota. Liberos imprimis apud se tenere cupienter cupiebat Medæa, materiem futuro sceleri, & cum blandè id peteret, iamque ille annueret; ergone hoc *ratum est?* inquit: esto. etiam hoc amplius peto, &c.

631. *At caput tractu fluvialis Hebræ*

Contigit notam Styga, Tartarumq̃,

Non rediturus.

De Orphei morte. sed sermonis solœcum hoc
quis non videt? lege, * *Ad caput tractus.*

668. *Iam satus diui mare vindicastis,
Parcite iusso.*

Ort.
Lugd.

Explicant: Parcite Iasoni, qui à Pelia iussus nec
sponte aquas violauit. Non refuto. Sed enim
cùm in veteri sit, *Parcite uiuo*; acris mihi libido
legere, *diuo*. & obliquè ad Claudium aspectum
censeam: qui & ipse cùm ignotum Oceanum
intralet, tamen parci à diuis æquum censet di-
uo. Tecta & ingeniosa adulatio.

950. *Flentes, gementes: sed oculis pereant patris,
Periere matris.*

Vetus, *gementes. osculis pereant.* quidni rectè?

1014. IAS. *Iam perage cœptum facinus, haud
ultrà precor.*

Moramq̄, saltem suppliciiis dona meis.

ME. *Perfruere lento scelere, ne propera dolor.*

Hæc confusa, nec sanæ mentis. Iason cupit sta-
tim interimi liberos, non tractim mori & per
singulos artus. Ea enim sententia primi versus.
At pugnat ecce alter, & quærit supplicij morã.
Denique Medea respondet quasi ex voto, &
exorata. Omnia contrã sunt. Suspicio præpo-
sterè locatos versus, & dirigendos sic:

- *haud ultrà precor* MED. *Perfruere lento scelere,
ne propera dolor; Morãq̄, saltẽ supplicib. dona meis.*

Ita enim malo, quàm *suppliciiis*. Ista mēs. Optas,
inquit, Medea, citò defungi hoc spectaculo?
haud fiet. & cum irrisione, *Ne propera mi do-
lor, & morã saltẽ indulge his qui tibi supplices.*

1026. *Per alta vade spatia sublimi æthere.*

Codici

Ort. Codici meo, * *atheris*. verè. Clausula autem hæc
 Ald. diuina, *Testare nullos esse quàm ueheris deos*: vt mul-
 Lugd. ta in toto opere, cuius causa te Seneca magis
 magisq̄ iure miramur. Transeo

AD THEBAIDA.

Verf. 2. *Patris leuamen gnata, quam tanti est mihi
 Genuisse, vel sic desere infauftum patrem.*

Ald. Distingue & sententiam acutã effice. * *Genuisse
 vel sic*. Pronuncianda enim ea ἐμφατικώτερον
 & expressius, notando scilicet sceleri in hac ge-
 nitura. O nata, ait Oedipus, cuius tanta pietas,
 vt vel cum incestu genuisse eam mihi pretium
 sit.

4. *In tecta quid desleētis errantem gradum?*

An in tecta & aulam reducebat patrem Anti-
 gona? minimè, tota narratio & rei series refel-
 lunt. Occultum mendum: quod odoramus è
 veteri, in quo est, *In reētum*. Omnino scriben-
 dum, *In reētã*, sid est, *Quid me dirigis? reētã &
 tutò ire iubes? melius cadam*. Itaque statim sub-
 iungit, *Permitte labi*.

Ort.

Ald.

Lugd.

38. *- quid me gnata pestifero tenes
 Amore vincētum?*

Non placet, *vincētum*. Nec enim id queritur, a-
 mari se à gnata, sed retineri in vita. Vellè, *viuū*.

44. *-- gnata genitorem vides?*

ANT. *Ego video, tandem spiritū inimicum exue.*

OED. *Desertor anime, fortis in partem tui.*

Mirum responsi frigus in tam calido Antigo-
 nes amore. Alit ecce furorem patris, & fatetur
 se quoque videre, quod nec ille quidē videbat.
 Denique quid est, *Inimicum spiritum exuere*.

Tur-

Turbasse personas video, & Antigonom frustra infertam. Continenter legenda, *genitorem vides? Ego video. tandem spiritum inimicum exue Desertor anime.* Non tu, inquit, ô filia patrē meum vides? certē ego. Age anime, vita & spiritu tandem te priua, quem pater repetit.

47. *Mortemq; totam recipe; quid segnis traho?*
Arenæ verbum, & allusum ad gladiatores. Tamen veteri est, *totam admitte.*

62. *Regem abnuentem, dirigam inuitum gradum.*
Veteri, *inuitum patrem.*

64. *Non obsto, sed precedo. quouis utere*
Duce è duobus, omnis eligitur via.

Tun' hæc capis: haud ego, fateor. Meo libro est, *quouis vertere. legam & distinguam, -- quouis vertere Duce me, duobus omnis eligitur via.* Age te & verte quò voles: sed non solus. In te vno, duo peribunt aut viuent.

78. *Sed flecte mentem, pectus antiquum aduoca,*
Vietaq; magno pectore arumnas doma.

Displicet inamœna verbi repetitio, *Pectore & Pectus.* In meo manifestè alia vox fuit; sed ea crasa, *Pectore* impositum. An *robore?*

118. *Vbi torua rapidus deuehat Ismenos vada.*

Veteri est, * *ducat Ismenos.* malim etiam *torta,* Ald. quam *torua.*

178. -- *audias verum Oedipum.*

Scribe cum vet. *Oedipe.* Sese enim alloquitur: & sequentia flagitant.

181. *Hac parte m rtem perage, quâ cæpit mori.*

Vet. *Cæpi mori.* probe.

182. *Pauca ô parens miserande magnanima precor,*

Vt verba nata mente placata audias.

Magis ex decoro & vero scripta lectio, miseranda magnanime.

193. *Qui fata proculcauit, ac vitæ bona
Proiecit, atque † abscessit, & casus suos
Onerauit: ipsi, ceu video, nullo est opus
Quare ipse mortem cupiat aut quare petat.
Vtrumque timidi est velle. contempsit mori.
Qui concupiscit.*

Mss.
Lugd.
Baf.
abscidit.

Vtinam hic mihi tua mens Oedipe! dico, illa saga & diuina. Nam mirificè hæc turbata & implexa. Sententiam vtcumque video, verba pro sententia non video. Quid est *onerare casus suos?* quid illud, *ceu video, nullo est opus?* aut tenebræ, aut sordes. Sed & illic vitium, *mortem cupiat, aut petat.* Nónne enim hæc eadem? & tamē sequentia diuellunt: additurque, *Vtrumque timidi est velle.* Vbi ergo illud vtrumque? In toto non iuuo, in parte sic. Primùm lego, *atque abscidit.* ex meo veteri. Deinde pro, *cupiat*, velim fugiat:

* Etiã ex libri veteris in quo est, non concupiscit. *sententiæ impulsu. Postremum quæ est, Qui concupiscit, scribendum affirmo, Qui non cupiscit: planè ex Antigones* mente. Nónne hoc illa arteris: gutatur & persuasum it patri, neutrū viro forti faciendū, vt voueat mori vel vt fugiat? Itaque addit: ille verè contemnit mortem, qui nec cupit. Sententia, quam sapientum manus firmat, & noster Seneca: Non vult mori, qui optat. Deos vitam roga & salutem, si mori placuit. Hic mortis*

* Ort. *est fructus, optare desinere. Et reuera, nónne vides mollissimum atque impatientissimum quemque mortem optare? sed optare.*

208.

- quid te ad infernas agit

*Sedes? quid ex his pellit, ut careas die?**Cares, ut altis nobilem muris domum**Patriamq; fugias, patria tibi viuo perit.*

Pulcherrimas sententiolas diuide & ordina.

-- *Quid ex his pellit? ut careas die? Cares. ut altis nobilem muris domum patriamq; fugias? patria tibi viuo perit.* Diuisione vtitur, & membratim rogat ac concludit. Cur vis mori? quid te à superis locis pellit ad inferos? An ut diem non videas? non vides, sponte tua cæcus. Vti patriam fugias? iam es in ea nec es, viuum cadauer.

218. *Et dira fugio scclera, que feci nocens.*

Rescribe, *feci innocens.* Res ita est: fato, non culpa, peccauit Oedipus: & supra scriptum, *dis quoque inuitis esse eum innocentem.*

230. *Que pars meorum criminum es, infelix pater.*

Versus labascit: fulcio transiecta voce, *meorum es criminum.*

254. *Calidoq; teneros transtulit ferropedes.*

Ita sanè & meus liber. sed transferendi verbum haud satis validum notandæ rei, *An transtudit?* an potius, *transiit.* Nam priscis editionibus est, *transiuit.* quod ipsum non nemo defendat.

257. *Cruore sape regio attractas alit.*

Vetus, * *tinctas alit.*

Ms.

262. - *proh, loqui hymenaurum pudet.*

Vno verbo, * *proloqui.*

Ott.

313. *Hic Oedipus Ægæa tranabit freta.*

Excusari scio posse, a Græcanica terminatione.

Tamen tutius versui consulam repetita voce,

Hic Oedipus, hic Ægæa.

318. *Iubente te praeboit alitibus iecur,
Iubente viuet.*

Ort. Veterem librum cur non audiam? cui est, * *Iubente te vel viuet.* egregia emphasi, & quasi extremum malorum illi, vita. At versus negat, nec continuari cum sequenti potest. Quid mali? praesertim cum Actus nouus sequatur. Sanè etiam in Troade versus abruptum & intercisum legeris, medio quidem Actu.

-- *sponte desiluit sua In media Priami regna.*

nouus enim versus excipit: *Quis Colchus, aut quis sedis incerta Scythia.* Hoc hic cense, & proximum versus alterius Actus initio

-- *Regia stirpe edite.*

audacter è libro nostro exple, *Exemplum in ingens. regia stirpe edite.* Ita enim adiuuamus, cum in eo sit * *Exemplum ingens.* Hæc glossemata non esse nec adtextus, nobis satis certum.

Ort.

Baf. 328. *Ego ille sum, qui * scelera committi vetem?*
Par. *Probè & verè. tamen veteri, sceptrum committi:*
bella. *suo & probò item sensu.*

331. - *meorum facinorum exempla appetunt.*
Liber & versus volunt: *exempla facinorum appetunt. statimque, laudo & agnosco libens.*

336. *Ioc. Felix Agaue facinus horrendum manu.*
In his verbis initium est Actus tertij, libro veteri: tu sequere, & continuatim lege ad Actum qui vulgò quartus.

366. - *miser a non ultra suum*
Scelus hoc cucurrit. hoc leue est, quod sum nocēs:
Feci nocentes. hoc quoque etiamnum leue est,
Peperi nocentes.

Ingeniosa & mira miseriarum exaggeratio, sed lego versu altero, *hac cucurrit*. deinde, *Feci nocentem*. Sententiæ valde cōsulo. quos enim alioquin Iocasta nocentes fecerit. At singulari numero si leges, ad Oedipum appositè referes: quem illa nocentem fecit, sacra mixtione. Causa corruptioni, quòd litteram elidi censebant non elidendam.

393. *Cursu citato miles hinc illinc ruit.*

Vetus, * *hinc atque hinc ruit.*

Ort.

417. *Ecce ecce motos fetibus credas meis.*

Ald.

Malo ex scripto, *Et ecce.*

Lugd.

456. *Donato matrem pace. si placuit scelus,*

Maius peractum est: media se opponit parens.

Omnino audiendus liber vetus, * *Maius para-*

Ort.

tum est. Non postulat, sed flagitat hoc sententiæ.

Lugd.

Si pergitis, inquit Iocasta, & frater in fratrem

ruit, non ea meta sceleri: maius superest. quia

primū interficienda ego mater. Peti neuter ve-

strūm nisi per me potest, quæ obiicio mediam.

463. *Nunc alter aberit. ergo iam nunquam duos*

Nisi sic videbo?

Scripto abest *to iam*. Mihi placeat. *ergo non un-*

quam.

482. *Dum frater est armatus, armatus mane.*

Censores cur mutastis? fuit antea, * *frater exar-*

Ort.

matur: nimis bene. Interea dum frater ponit ar-

ma, inquit, tu retine. Ita non scriptus solūm li-

ber, sed etiam editio vetus. cuius mihi copia

fuit è diuite libraria CL.V. Francisci Nansij.

493. -- *hic ferrum abdidit*

Reclinis hasta, & arma defixa incubant.

Scribe, *incubat.* ad habitum Eteoclis, qui condito gladio & velut in pacem compositus incumbebat hastæ.

632. -- *præmium incertum petit,*
Certum scelus.

Legendum *petis.* affatur ipsum Polynicem. Et priora valde laborant ab interpunctis, quæ dispone optimæ sententiæ bono. His mihi saluè Thebai, haud paullo melior illa quæ vigilata per bisseños annos. Prodi tu,

HERCVLES FVRENS,

Cui à me quoque pars sanitatis.

Vers. 12. *Ferâ comâ hinc exterret Orion deos.*

Comane tam formidolosa, vt eam dij timeant? Vetus, *Ferâ minax hinc terret.* cui valdè adhæreo, & capio canem qui venatori isti adiunctus. An & *ferro minax?* nam certè gladium etiã ei attribuit qui imagines nobis imaginati in cælo.

19. *Sed vetera serò querimur, vna me fera*
Thebana, nuribus sparsa tellus impijs.

Mss. Addit liber meus vocem, * *vna me dira ac fera.*
Ald. malè & præter versum, nisi alterã deleas. quod
Lugd. mihi videtur, & inducam π *serò.* Addititiũ est.

33. -- *superat & crescit malis.*
Veteri, increfcit malis.

44. -- *nempe pro telis gerit,*
Qua timuit & qua fudit. armatus venit,
Leone & Hydrâ,

Timórne in Herculem cadat? non ipsa Iuno dixerit, etsi hic dicit. Reponam, *Quæ domuit:* sententia & heroè quidem illo volente.

68. -- *robore expenso tuet.*

Placet hoc præ veteri lectione, *robore experto.*

71. *Nec flexit humeros molis immensa labor.*

Meo libro, *molis inuisa.* veriùs.

76. *Congredere, manibus ipsa iam lacera tuis,*

Quid tanta mandas odia?

Verba Iunonis sese in Diem illum exstimulantis. in quibus displicent *tanta odia.* An non melius, *tacita?* Quid opus, inquit, clam & per alios nocere, laceſſere? Quin palam amor & odium aperio iam ipsa.

94. *Quà mugit ingens montis oppositi specus.*

Corrige è libro, * *Quam munit.*

119. *-stabo, & ut certo exeant*

Emissa neruo tela, librabo manum.

Ort.
Bas.

Vult dicere Iuno, se suapte manu directuram tela Herculis in corpora liberorum. Itaq; cum scripto scribo, *librabo manu.*

122. *Admittit illas genitor in calum manus.*

Binos versus hic adtexit noster liber, & germanissimos quidem Senecæ:

* *Mouenda iam sunt bella, clarescit dies:*

Ortuq; Titan lucidus croceo subit.

Ort.

Ita enim claudit Iuno. Verborum & minarum satis est: arma expedio. quia vocat me ecce dies. Posterior ex hisce versibus in vulgatis nullibi legitur. alter non suo loco, supra versu nonagesimo insertus. Tu illinc pelle, & huc compelle.

159. *Quibus est vita tranquilla quies;*

Et lata suo paruoq; domus

Spes & in agris.

Turbine magno spes sollicita

Urbibus errant, trepidiq; metus.

Præclara gnomo, nec temere mihi mutanda,
 cui vita hæc in agris vnicè placet & ex agris. At
 vetus tamen aliorum trahit, qui scribit, *Spes
 iam magna*. Puto verè, si cum sequentibus ad-
 nectas: atque adeò versuum ordine moto. *Spes
 iam magnis urbibus errant, trepidiq; metus: Tur-
 bine magno spes sollicita*. quæ repetitio sanè deco-
 ra. facit ille ipse vetus, cui versus quem postpo-
 sui totus abest, initio Chori malè adtextus. sed
 errorem huc reuoco.

171. *Aurâ tumidum voluit inani.*

Ort. Scriptus, * tollit. rectissimè.

Ald. 188. *Certo veniunt ordine Parca.*

Lugd. Idem, *tempore Parca.*

Bal. 213. *- sequitur apprimè statim*

Infesta Iuno.

Ego legam, *sequitur à primo statim*, id est, Iuno
 ab vitæ primordiis & ipsis carceribus infecuta
 Herculem. Itaque addit, *- nunquid immunis fuit
 Infantis ætas?*

219. *- igneos serpentium*

Oculos remisso pectore ac placido intuens.

Ehò, an pectore quispiã iutuetur? audi librum,
remisso lumine.

237. *-- abrupto obice*

Etiam ruenti fecit Oceano viam.

De Hercule, mare ad Gades aperiente. Sed pro-
 bo veterem scripturam, *Latam ruenti.*

270. *Adsis sospes & remees tuis.*

Meus codex, *remees precor.* & statim, *dispulsis
 manu.*

290. *Erumpe rerum terminos tecum afferens.*

Melius,

Melius, *effereus*: ex libro. Suprà: *Et quidquid atra nocte possessum latet, Emitte tecum.*

300. - *tibi frugum parens*

Secreta reddam sacra.

Ad Cererem, rectè. non malè item vetus: *frugum * potens.* Mss.

309. *O socia nostri sanguinis.*

Malè hic initium colloquij. superioribus vno textu iunge, auctore libro.

316. ME. *Prona est timori semper in peius fides.*

Sètètia hæc Megarè nò còuenit. ablega ad Amphitruonè, inducta ei⁹ persona. Illa autè sequètia dicat, *Demersus ac desessus.* Alioqui turbela.

355. *Namque ipsa tristi vestis obtectu caput Velata.*

Vetus, *vestis obtentu.* vtrumuis elige.

362. *Si æterna semper odia mortales agant.*

Idem, *mortales gerant.* magis Latinè.

406. *Sed ille regno pro suo, vos improba*

Cupidine acti.

Indò, * *nos improba.* Nam de se palàm id fatetur Ald. Lycus, & vt decuit tyrannum.

420. -- *Non vincet fidem*

*Vis ulla * nostra, moriar Alcide tua.*

Vetus, *Vis ulla, namque moriar.*

438. *Quo patre genitus, calitum * penetrat domos?* * Mss. Par. nostrã.

Longè melius in vet. *calitum * sperat domos?* * Ms.

471. *Mitrã ferocem barbarã frontem premens?* pene-

Hoc ad Herculem vulgati libri referunt (nec tret. * Ort.

malè, nam & mitra pressus Omphalæ seruiit)

& Lyco tribuunt. At meus ad Bacchum, &

Amphitruonis personæ adiungit, hoc modo:

AMP. *Mitra ser. b. f. premens, Non erubescit Bac-*

chus, &c. Et quis nescit mitram huius dei velut propriam, & mitratos eius cætus?

528. *Monstris exagitet califeram manum.*

Non mutarem, nisi libri monitu, qui disertè, *teliferam*. Et sanè non manus Herculis propriè cælum tulit, sed sedit id eius humeris. At bene de telis.

576. *Et surdis resonat clarius in locis.*

Post hunc versum iste inseritur libro veteri, *Deflent Eurydicen Threicia nurus*: planè appositè. qui alienissimo loco nobis legitur, versu post quarto. Tu ergo dispone.

623. *Verùmne cerno corpus? an fallor tuâ
Deceptus umbrâ?*

Vetus & hunc versum suggerit, *Teneone in auris editum, an vanâ fruor*. vter germanior, mihi non liquet.

676. *Vt sepe puppes æstus inuitas rapit,*

Sic pronus agger urget atque abditum chaos.

Eleganter, de prona ista ad inferos via. sed malène vetus, **pronus ær*? vt velit ab aëre & occulto vento quodam rapi nos ad atram sedem.

Ms.
Par.
Bas.

742. *Animod₃ parcit.*

Vetus, *anima₃*, id est, vitæ ciuium.

769. *Hic onere vacuam littori puppim applicans,
Repetebat undas.*

De Charonte, quasi retrorsum ierit viso Hercule. At meo libro, *Repetebat umbras*. quod verissimum censeo. Narrat eum vacuasse cymbam, narrat reperisse nouum onus.

777. *Vtrimque Lethen latere titubato bibit.*

Noster, *Latere titubanti*.

779. *Lapitha q̄, multo bella succensit mero.*
 Vocula addenda è veteri, *multo in bella.* Res clamat.

789. *Adtollit hirtas angue vibrato comas,*
Missumq̄, captat aure subiectâ sonum.

De Cerbero scribit, adsurgente ad Herculis aduentum. Sed emendem, *aure subiectâ.* Nonne canum id proprium, & arrigi aures videmus cum sonum captant?

792. *- antro cedit incertus canis,*
Et vterque timuit.

Et meus, & olim editus, *antro sedit.* rectè. Non enim fugit, nec decuit Cerberum: sed assedit, ambiguus quietis an pugnae.

813. *-- & nitor*
Percussit oculos lucis ignota, bonos
Resumit animos vincetus.

Ego malim, *lucis ignota bono,* Resumit animos. hac mente. Postquam Cerberus supera attigit, & lucis dulcedo ac bonum obiecta oculis: luctatur, & negat vinci.

911. *- pinguis exsudat vapor.*
Vetus, exundet.

917. *Larem q̄, regis qui aduena Tyrium colis.*
Idem, Larem q̄, regis aduena Tyrium colens.

948. *- & ignes efflat, & rutilat, iubam*
Ceruice iactans.

Leonem eiusque motus describit. lego, *& rutila iubam Ceruice iactat.*

991. *- quò se cacus inuergit furor?*
Veteri, cacus impedit. sed apparet antè fuisse, impedit. erasum est.

1018. *Renuo nouercam, sequere, da pœnas mihi.*
 Par. Fuit in meo, * *Teneo nouercam.* sed altera illa vox
 supposita. Omnino furibundus Hercules imagi-
 nat nouercam se tenere in vxore: eamq; interficit.

1032. *Quò te ipse, genitor, obuium morti ingeris?*
 Ferri potest, ex more quo senes omnes patres
 dicimus. Tamen cum Thesei hæc verba, cur à
 veteri & veritate non stem, *te ipse, senior?*

1221. *In se ipse sauit.* HERC. *dira Furiarum loca.*
 Scriptus, *In se ipse furit.* Versus labat? fulci, im-
 missa littera, *ô dira.*

1256. *A me timetur. semper à me absentis pater.*
 Quid vetus lectio sibi vult, *Nox timetur?* credo,
Nobis.

1265. *Memoranda potius omnibus facta intuens,*
Vnius à te criminis veniam peto.

Minimè sis, & frigidè hoc petat senex. Lego,
veniam pete: ad ipsum: scilicet Herculem, quem
 Amphitruo vult aspectu aliarum gloriarum,
 delere & deluere vnam hanc noxam. Herculem
 hunc, quà potui, adiuui: sequitur

O E T Æ V S.

14. -- *omne cum cesset malum*
Quod terra genuit, pontus, aër, inferi.

Concinnius vetus, *omne concessit.*

28. *Quodcunque tellus genuit infestum, occidit,*
Meaq; fusum dexterâ, iratus deis
Non licuit esse: sic negat mundus feras,
Animum nouerca. redde nunc gnato patrem,
Vel astra forti.

Agnosco scholâ, & sententiolas ibi natas. Tamè,
 quia subtiliora paulum, distinctione inuemus.

occidit,

occidit, Meaq; fusum est* (vocula hæc à libro nostro) *dextera. iratis deis Non licuit esse. * si* (non sic) *negat mundus feras, Animum nouerca: redde nunc, &c.* Quidquid monstrorum (gloriatur Hercules) ubique fuit, nos sustulimus. deorum ira ad hæc tollenda nihil opus, & præstiti eos quietos. Si mundus non ultra feras mihi dat, si animum suum & beniuolentiam abnuat Iuno: quid expecto? da filio adesse patri: natura iubet. da forti cælum: meritum iubet.

35. *Properet malū quodcunq;, dum terra Hercule
Habet videtq;. nam quis inuadet mala?*

Beta languidius hoc postremum. addo robur, & lego, *inuidet*. Quis, inquit, ille qui labores & pugnas mihi inuideat? atqui has depono.

40. *Me sensit Vrsæ frigidum * Scythica genus, Ort.
Indusq; Phæbo subditus, Cancro Libys. Scy-*

Offendor. nec rectè Septentrionales mihi dixerit, genus esse Scythicæ Vrsæ. Crede mihi emendanti, *Me sensit Vrsæ, frigidum Scythes genus, * Mss.*

Indusq; Phæbo subditus. hoc verborum ordine & una & mente. Me sensit Scytha, Vrsæ subditus: me Indus, Phæbo: Afer, Cancro. *luserit.*

80. -- *Siculus Hesperium latus Par.*

*Tangat Pelorus, * ut una iam tellus erat. & una
Intricata, inepta. Vetus, Pelorus, una iam tellus iã tel- luserit.
erit. rectè. Legebam ego, una iam tellus eat.*

103. *Astro timendum spectat Euboicum mare. Del-
Idem, Austro. Rio.*

140. - *quà fugit ut una
Ismenos tenui flumine languidus. cum*

Qui conuenit rapidum & fugæ verbum huic *tellus
lau- erat.*

*Mss. languenti? Scriptus, * *fluit.*

Baf. 151. *Nullis vulneribus peruia monstra sunt,
Ferrum sensit hebes.*

Nullus ingenij sol hæc illustret sine libro. An monstra non peruia vulneribus? aliter iste ipse Hercules docuit. Bene meus, *peruia membra.* De ipso heroë illo sermo. quem tam rigidum & durum ait, vt membra eius respuant lædi. Scribe & eodem auctore, *Ferrum sentit.*

164. - *quota pars vulnere concidit?*

*Pro fato patuit vultus iniquior,
Et vidisse sat est Herculeis minis.*

Non ceperunt hæc acumina, & corruerunt.

Ort. Scribe cum meo libro * *potuit, non patuit:* deinde: *Et vidisse sat est Herculeas minas.* Hoc ait. Ea
Ald. vis & virtus Herculis, vt vultus eius iratior, sit
Lugd. pro fato: & vidisse eius minas, sufficiat in mor-
Baf. tem. Oculi & verba eius, telum. Hæc subtilia: sed quo tam subtilia? Profectò, si inspicis, tota hæc fabula præter ceteras argutatur, imò tumet, & cum Poëta,

- *nubes è inania captat.*
167. *Quo vastus Briareus, quo tumidus Gyges
Supra Thessalicos constitit aggeres,
Hoc vultu rigit.*

Quasi velit eundem vultum fuisse Gygis illius & Briarei. Non id mihi bonum. Veteri est, *Qui vastus:* itemque *qui tumidus.* quod retineo, & mox lego, *Hoc vultu rigeat:* in hunc sensum. Illi ipsi Briareus, & Gyges, qui cælum impugnarunt feroces, rigescant & pereant ab hoc vultu.

184. - *me vel Sipyli*

Flebile saxum figat, superi

Vel in Eridani ponite ripis.

Verus hic vetus: *saxū fingite*. Superos Iole compellat. & me, inquit, vel Sipylæum saxum facite vt Nioben, vel populum defigite ad Padum.

204. *- referam querulo*

*Murmure questus, volucremq; Iolem
Turba loquetur.*

In meo, *Murmure casus*. &: * *Fama loquetur.*

Mss.

219. *-- proh saepe dolor,*

Formaq; mortem paritura mihi.

An dolor mortis causa Iolæ? nullus. Ego iam ex sententia emendaueram, *saue decor*, vel, *scaue*. & reperi ita in libro.

239. *Purumve claris noctibus sidus micat.*

Noster, *Purifve clarum.*

241. *-- foeta vt armento, iacens*

Sub rupe Tigris.

Peruersè mutatum, cum in libris esset, *foeta vt Armenia*. Tu repone.

290. *-- summe protector deum*

Et clare Titan.

Scribo diuisim, *proh rector deum*. & statim, * *Herculis coniuu timentis non, tumentis.*

320. * *(-- saua, iam dudum faces*

*In te ferentur.) vindicem tellus suum
Defendit omnis.*

Ort.

Ald.

Lugd.

* Igno

râtista

verba

omnes

quot-

quot

Verba nutricis dehortantis Deianiram à scelere, quod omnes hominum gentes vindicabūt. vidi, Sed noster liber illustrius ea & verius profert: *excessa iam dudum & faces*. Ea duo tela in populi ptâ Fæditione & aggressu. Virgilius: *Iamq; faces & bricia-saxa volant*. Ilte ipse Poëta, infra: *Coite gentes, nâ edisaxa tione.*

saxa & incensas faces Iaculetur orbis; in hac ipsa morte Herculis vindicanda.

336. - *antè ab occasu dies*

*Nascetur Indis: antè glaciale polum
Scythasve tepidâ Phœbus afficiet rotâ.*

Nihil hærebam: sed vetus me stitit, in quo *glacialis polus* scriptum. Ego verò lego & dispungo: *antè ab occasu dies Nascetur: Indos antè glacialis polus, Scythasve, &c.* Prius, inquit, ab occasu ortus erit: prius Indos glacialis polus tanget, aut Scythas Phœbi rota calidior.

345. *Ire, ire, ad umbras Herculis nuptam licet.*

a Mss. Probissimè. At vetus, a *Herculi b iunctam c libet.*

A. B. 353. -- *quid casum times?*

L. P. Nubilosum dictum, & quasi hac mente: quid times eam quæ iam cecidit? Tamen ambigo, ne *casum* scripserit: id esset, quid frustra & in vanum times?

b Lug. Sed

Ald. 360. *Amat vel ipsam, quòd caret patrio lare.*
Baf. Vetus, *vel ipsum*. optimè. Hoc ipsum, inquit, amat in Iole, quod tu pellendo amori esse vis: nempe eius miserias.

c Lug. libet. 363. NVT. *Hoc vsitatum est Herculi, captas amat.*
Deleo personam Nutricis: & sermonè cōtinuo.

379. DEI. *Herere amantes post vagos ignes solent.*

NVT. *Famulamne & hostis præferet gnatam tibi?*

Iterum malè insita persona. Tu Deianirā tolle, & Nutricè substitue: cuius duo ij versus sunt.

385. *Deforme foliis aspicias truncis nemus.*

Apage, ineptè. nunquid Trunca folia? Vetus scriptus, & editus. * *Deforme solis.* Nihil in ne-

Ort.

more,

more, præter nudos truncos.

391. *Ætas citato senior eripuit gradu.*

Vt fluat sententia, scribe, & rapuit.

400. * - *quò nimis quisque deos*

*Orabat ullos: nuribus Argolicis sui
Mensura voti.*

Mens compâret, verba quæro. Meus, quòve
mens quicquam deos. Nec hoc placat aures.

405. *Facibus suis me iungat Eurystheus licet.*

Minus est, toros meruisse regnantis leue est.

In veteri, *toris caruisse regnantem leue est.* quod
verissimū credo. Tanti mihi Hercules coniux,
inquit, vt contemnam regum præ conuuptias:
& leue mihi sit, regnare, sed carere his toris.

441. *Quē nec nouerca perimit, hunc perimes virū?*

Meus, *nouerca potuit.* bene: In sequentibus per-

sonæ turbant: quas sic digero: *Perimes virum?*

Calestis ira q. p. m. facit, Humana nullos. NV. Parce

m. & time. DEI. contempsit o. i. q. m. prius. Libet ire

in enses.

447. *Cur sæua modicè statuis? vt passa es, dolo.*

Legebam, *sæua immodicè.* ex sententia: quam

eandem veriùs fortasse dræfert liber, * *sæua mo-*

dicis. Id est: cur delictis modicis tam sæuam

pœnam statuis? *ira & vindicta tua, sint pro cul-*

pa. Idem etiam liber: vt laesa es.

470. -- *& cantu fugax,*

Sit deprehensum fulmen.

Optimè vetus, *Stet depreh.* teneatur & ligetur

cantu, in ipso illo cursu.

472. *Medius coactus fugerit stellis dies.*

Ille idem, *ferueat stellis.*

Mss.
Par.
qua
Del.
Rio.
quod.

Mss.
Par.
Lugd.

486. *Est in remoto sedis egregia loco.*

Restitue eleganter ex meo, *remoto regia sedis loco.*

491. *- amoris pignus Herculei manet.*

Ort. *Vetus, * latet.*

Ald. 494. *Quà celsus astris inserit Pindus caput.*

Lugd. Idem, *Quà trepidus.*

499. *Vnoq; turpis subdidit cornu caput.*

Idem, *turpe. quod melius. & dicit eum caput subdidisse, turpe vno cornu.*

502. *Euenus altum gurgitem in Pontum ferens.*

Nemo damnet; sed verior tamen sententia subtiliorque elicitur è veteri, *gurgitem & pontum*, Causa nimirum duplex Eueni aucti & alti, quod & suas vndas ferebat, & pontum iam acceperat. scilicet per æstum.

504. *Transire Nessus vorticem solitus vagum,
Pretium poposcit.*

Audi veterem, *solitus vadis*. Planè id germanum est.

522. *Traditq; nobis unguam insertam suam.*

Melius, *ungula insertam sua*. atque ita liber.

526. *Hac docta Mycale Thessalas monuit nurus.*

Vetus, *docuit nurus.*

538. *Mentem per artus adeat, & tactus sinus
Intret medullas.*

Non conuenit *Sinus*. Veteri est, *tactus imas*. legam, *tactum intimas*.

558. *-- peribat flammam mei.*

Liber, *formam mei*.

556. *Nunc congregetur virus, ut vestis bibat.*

Emenda ex eodem, *Nunc congeratur.*

685. *Tenuit Latias Dædalus oras.*

In Latione fuit Dædalus? non nunc succurrit

etsi præfractè haud negem. Veteri meo clarè
 alia vox fuit, sed inducta: An, *Italas*? Nam fuit
 in Italia sanè, id est, Magna Græcia, Cumis, &
 eo tractu.

703. *Fertur rapido regina gradu.*

Vetus, *Fertur medio*. quid verbi fuit? cogita.

706. *Vultus loquitur quodcunque negas.*

Idem, *quodcunque tegis*.

718. *Thalamisq; demens intuli gressum meis.*

Et hic nescio quid aliud liber reponi suadet,
Thalamisq; ingerēs. Sanè demētis vox incōgrua.

720. *- solibus virus ferum*

Flammisq; Nessus sanguinem offendi arguit.

Non negabis quin coniectura nostra magis ad
 verum, * *sanguinem ostendi arcuit*. Nam Nessus
 moriens præceperat, ne in lucem daret hoc vi-
 rus. Suprà: *Hoc nulla lux aspiciat, hoc tenebra te-
 gant Tantum remota.* Ort.

736. *Sic languet omne virus & perdit comam.*

Vetus, *comas*. sed neutrum placet, & vulnerum
 plura in extremo hoc colloquio vestigia.

739. *Et quidquid illâ tabe contactum est, labat.*

Tumensq; tacita sequitur, & quassat caput.

Quis ἀποξίαν non videat? An ad Tellurem
 hæc aptè referas? nunquam. nec illa sanè tacita
 sequi virus potuit, & caput quassare. Nugæ. Tu
 scito plagam hic esse, vel potius hiatum. Deest
 versus aut alter, & hæc de Nutrice, opinor, di-
 cūtur, quæ cū filio superueniebat mœsto, mœ-
 sta. Itaque ἀδρονδὴν est, vt solet, ad sequētia.

746. DE. *Nescio quod animus græde presagit malū.*

Post hūc versum liber meus duos istos inserit:

Mss. * *Regina triumphi templa Iunonis pete, Hæc tibi
Lugd. patent delubra præclusa omnia.* Quos meæ fidei
crede germanissimos esse, & ab Hyllo pronun-
ciari facito, cum leui emendatione: *Regna, tri-
umpha.* Iam, inquit, licet exultes, vicisti. i. pete
templa, sacrificia, sed Iunoni tantū; cuius odiis
gratum tuum ministerium & instrumentū. Si-
mile infra in Choro: *Solaq; obductis foribus deo-
rum Templa secunda pateant nouerca.* Sequēs autē
versus, *Effare qui: iterū scilicet Deianiræ dādus.*

776. *Euboica tellus vertice immenso tumens
Pulsatur omni parte. Phryxæum mare
Scindit Caphareus: seruit hoc Austrolatus.
At qua nivosi patitur Aquilonis minas
Euripus undas flectit instabiles vagus.*

Eubœæ descriptio est, haud scio an exactè ve-
ra. Ait Capharei promontorium ad Austrū esse:
mallem ad Ortum dixisset, & Geographi me-
cum. Item, Euripum ad Aquilonem. ille autem
certissimò ad Occasum est. Quod legitur, *omni
parte: in veteri est, omni latere. inque eodem, in-
stabilis vagus.* & statim proximo versu, *Septemq;
cursus voluit.*

801. *Sic ille gemitu sidera & pontum ferit.
Et vasta Calpe sonuit, & voces Cyclas
Exceptit omnis.*

Scio, quod ad veritatē attinet, ἀνευθύνης εἶναι
ποιήτως, & tollere iis rem supra fidem licere:
sed tamen cum modo & decoro. Quod autem
hoc tam insolens mendacium, Herculis gemitum
è Græcia producere ad extremam Calpen?
Nunquam ille scripsit, sed quod liber suggerit,
Chalcis.

Chalcis. appositè. Nam in eo tractu ad Euripum opidum Chalcis est. hanc resonuisse vult, & vicinas Cycladas, itemque Capharidas petras, quas mox addit. In Hispania quidem mente aut manu nunquam iit.

813. *- dumq̄ tremebundum manu*

Tenuit cadauer, hac manu, inquit, te feram.

O fata victus Herculem perimit Lycas.

Ecce alia clades, Hercules perimit Lycam.

Valdè placet scriptura vetus, distinctione adiuta, hæc: *hac manu, inquit, hac ferar, O fata victus? Herculem perimit Lycas.*

819. *-- talis in calum exsilit*

Harundo, Geticâ visa dimitti manu,

Aut quam Cydon excussit: inferius tamen

Fugiente trunco corpus in Pontum cadit.

In saxa cervix.

Lycam describit violenta & verè Herculea manu interfectum. Missum cum in altum vult eo impetu, quo sagitta Getica solet aut Cretensis. Sed in hanc sententiã nimis quã melius præit Vetus: *inferius tamen Et tela fugient. truncus in Pontum cadit.* Comparat cum teli emissionem, tamen, inquit, minus dixi, & illa ipsa tela non sic in altum ierint expressa.

837. *Et nota quarit litora.*

Liber, *Fluctifona quarit.* quod verum.

842. *Destituit animus membra, nox oculos premit.*

DEI. *Quid anime cessas? quid stupes factũ scelus.*

Prior versus Hyllo tribuitur, malè, tu Deianiræ, & scribe. DEI. *Destituit animus.* continenter cum sequenti. Nam illa ad hanc miseriarum

narrationem animo linquitur, mox sese exstimulat & armat in suam necem. Sed malim & altero versu legi: *quid stupes? factum est scelus.*

847. *tam levis pœnas manus*

Tantas reposcit?

Præter Deianiræ mentem ista: quæ vult pœnam hanc leuem videri tanto admisso. Melius, *Lenes pœnas manus Tantis reposcit: siue, reponit.* Tantis, intellige criminibus.

855. -- *perdidi erepto Hercule*

Et ipsa populos.

Ferre possem, nisi liber præluceret ad subtilius dictum: *Perdidi sola Herculem.* quod rectum, si tamen legis in sequenti Hemistichio, *Et ipse: non, ipsa.* Acute ad augendū facinus suum dicit misera: Ego Hercule perdidit, ille terrarū orbē. qui scilicet morte eius, præda iā feris & tyrānis.

857. *Coniugem Alcide necem*

Optare pudeat: hoc erit votum, manus

A me petatur, occupa ferrum ocuis.

Cur? deme ferrū. quidquid in mortē trahit

Telum est abunde.

Hic quoque argutiolæ pereunt, à me imò à libro subleuandæ. Ille scribit, *hæc erit voto manus.* optimè. Cur necem aliunde, inquit, petā? dabit hæc manus, & expleuerit votū. a me eam capiā. Scribe etiam, * *Cur deinde ferrū? quidquid, &c.*

Ort. Cur autem ferrū peto? inquit. rupes, saxum, & quidquid mortem dare potest, mihi pro ferro.

Ms. 895. *Vinci Hercules non potuit, hinc cœpit mori.*

Ald. Sanè acutior, quidquid reiiciant, & Poëta no-

Par. Lugd. *stredig uox lectio vetus, * cum potuit.* Dixerat

Bal. *nutrix,*

nutrix, Viuit etiam ô Deianira tuus Hercules.
Subiicit ista, At cum inuicta illa virtus vinci
potuit (quod veneno meo factum: cui ille non
resistit) potuit, imò cœpit iam mori. quasi velit,
vium illum vinci non posse: & hoc argumen-
tum mortui aut certè morituri, quod victus.

919. *Si te ipsa damnas, scelere te misera arguis.*
Librum audi: *sceleris te miseram.*

906. *Lernæa flectens tela furibundâ manu.*
Sagittas Herculeas intelligit, quas misit in na-
tos, tinctas Lernæa peste. Huic rei non conue-
nit flectendi verbum, quod damnat Codex, &
reponit, *figens*. Sanè figi & defigi sagittas in cor-
poribus scimus.

912. *Fraudem placet punire.*
Vetus, *Placet scelus punire.* & inuidiosis his ver-
bis factum suum semper exauget Deianira.

916. *Inmensa pestis coniugis membra abstulit.*
Potius, *Immersa.*

930. DE. *Quicumq; misero fortè dissuadet mori,*
Crudelis ille est. interim pœna est mori.
NVT. *Sed saepe donū in pluribus venia fuit,*
Defende saltem dexteram infelix tuam,
Fraudisq; facinus esse, non nuptæ scias.

Tenebras tibi has illumino, face distinctionū.
Vide, *Crudelis ille est. NVT. interim pœna est mori.*
DEI. *Sed saepe donum. NVT. in pluribus venia fuit.*
Extremo etiam versu lego cum libro, *sciat: vt*
ad Herculem referas.

945. *Meamq; fallax vnda decipiat sitim.*
Vetus, *deludat sitim.*

950. - *recipe me comitem tui*

*Phasiaca coniux, peior hac, peior tuâ
Vtraque dextra es, scelere seu mater nocens,
Seu dira fors est, adde me comitem tuis.*

Litterula mihi dux ad veri latebras. Nam veteri est, *tuo, non tuâ*. Totum locum lego & interpungo: *peior tuo Vtraque dextra est scelere, seu.* optima ista mente: O Medea, cape me tibi comitem. nam & ego manus inquinavi: atq; adeò turpius, quàm tu vtroque illo parricidio, vel cum fratrem interfecisti, vel cum natos.

974. *Virtusne superest aliqua? Sarmatica & manus
Intendere arcum tela missurum valet?
Non arma cessent, teq; languenti manu
Non audit arcus, si potest telum dare
Animosa coniux, dexteram exspecto tuam.*

Legi hæc scio: nō intelligi, hoc quoq; scio. Quæ hæc Sarmatica manus? cur Herculi attributa? quæne vsus ea inter Sarmatas? somnia. Veteri est, *& armata manus*. Tu scribe, *armata*: & statim, *valet*. Eodem auctore corrige, *An arma cessant t. l. m. Non audit arcus?* Iam illa indubiè sic legenda: *si potes latum dare Animose coniux*. Nam hoc clamat impositus tibi mulier: Tua manu o marite mori iuuat, si vires tibi ad dandam mortem. Dexteræ meæ uti differo, dum tuam exspecto.

998. *Ita nulla peragas iussa, nec peragens mala.
Erras per orbem.*

Hyllum alloquitur, & deprecatur ab eo labores ac miseras patris. Commodius ergo veteri, *nec frangens mala*.

1016. -- *sed quid hoc? tellus labat,
Et aula teclis crepuit. excessit minax*

Vnde

Vnde iste cœtus?

Liber, excussis minax. placet, si cuncta sic mutes.
teētis crepuit excussis. minax Vnde iste cœtus?

1026. *Peraçta iam pars matris est, statuit mori,
 Nunc nostra superest, mortis auferre impetū.
 O misera pietas, si mori matrem vetas,
 Patri es scelestus.*

Melius fuerit, certè clarius, *Nunc nostra superest.
 mortis aufero impetum?* Hyllus enim animi in-
 constans hæc dicit, & quid ago? inquit, prohi-
 beo matrem mori? in patrem pecco, quem illa
 interfecit ideoque mori meruit.

1034. *Tangens Threiciam chelym.*

Vetus, *Pieriam*, probè.

1039. *Oblitusq; sequi fugas
 Amisit liquor impetum.*

Credo, *fugax*. Distinctiuncula iuua.

1049. *Abrupit scopulos Athos,
 Et iuxta Rhodope stetit.*

Imò, *Rhodopen*. Nam sub ipsa Rhodope cecinisse
 Orphea vult: ad quam scilicet Athos acces-
 serit. Atque ita liber.

1063. *Manes commonitos adit.*

Idem, *Manes cum tacitos*. nec aliter sententiam
 vllam feceris: *Adit* autem accipe quasi *Adit*, vt
 supra monui.

1125. *Quis tantum capiet * nefas
 Fati? quis superis locus?*

Ort.
nefas?
Fati.

Adsentior libens meo Codici, *Fratrum* scriben-
 ti, non *Fati*. Hoc ait. quis trium fratrum, inter
 quos diuisus orbis. vnus capiet omnia, cum
 vnum erunt omnia? Scis de Ioue, Neptuno,

Dite, quibus trinum imperium, trino elemēto.
1134. -- *atrā nube inhorrescat polus.*

*Obsta nouerca, nunc pater cæcum chaos
Reddi decebat.*

Mss. Scribo, * *nouerca*. Precatur Hercules lucem &
Par. solem eripi, & nubium velum intendi, ne Iuno
videat & triumphet in Hercule moriente.

1164. *Cum panē trepidis excidit Titan equis.*

Bonum hoc, bonum: sed an germanum? Ne-
gat liber, qui præfert, *Cum panē lassis*. Scribam,
lapsis, metu videlicet visi Cerberi vult succi-
disse Solares equos.

1173. *Nullum malum prostermit: impendo malē,
In nulla vitam facta.*

Elegantius liber: *impendo, hei mihi, In nulla v. f.*

Quam eandem euulationem repono versu isto,

1182. - *cadere potuissem mihi Iunonis odio.*

Lego inquam, *hei mei*.

1191. *Adhuc serebas esse te Alcida parem.*

Cum nexum sententiæ confidero, suadeor le-
gere, *Adhuc fremebas*.

1201. *Vbique me mors fugit, ut leto inclito
Fortis carerem.*

Audio te, quisquis es, bone boni libri scriptor:
leto inclita mortis carerem.

1219. *Eheu quis intus scorpius, quis feruidâ*

Plagâ reuersus cancer infixus meas

Vrit meâullas?

Quanto ille idem melius? *Heu qualis intus s. q.*
feruidâ Plagâ reuulsus. Vult scilicet vi ablatum
& dereptum è caelo in suam pestem.

1226. - *abstulit costis iecur.*

Aliquoties iam antè Iecur nominatum. verissimè liber, *latus*. In costis ipsis, inquit, adesum, nec iam compâret *latus*.

1238 *Asyris ab ipsis detulit Stymphalidas.*
Scriptum, *depulit*.

1246. -- ô vires prius *In me sepulta.*
Vetus, *ubi vires*. Distinguan, *ubi vires prius In me? sepulta.*

1261. *Quacunque pestis saua, quacunque effera es,*
Palàm timeres.

In libro, *pestis siue*. concinno ex hoc reliqua, *siue quacunque es fera*. Ambigit an pestem hanc dicat, an feram aliquam intra se latentem.

1276. *Flentem, gementem, summe protector poli,*
Me terra vidit.

Rectum est, *proh rector*. atque ita liber.

1286. *Fletum * virtus saepe resoluit.*

Valdè fallor, aut ex re ipsa & sequenti imagine, legendū: *resorbet*. Comprimit virtus lacrymas, & iam labentes tantū non deuorat & absorbet.

1303. *Giganta, crede, non minus verum mihi*
Asserere potui: dum patrem verum puto,
Calo peperci.

Reformo in alium & pulchriorem sententiæ habitum ex Codice nostro, in quo *calum*, pro *verum*. Optimè. Distinguo, *Giganta crede, non minus calum mihi Asserere potui*. Nempe Hercules doloris impotens Iouem inuocat vt se fulminet. Quidni? inquit. olim gigantibus fecisti: crede & me vnum ex illis. Viribus certè non inferior, potui & cælum perfringere: nisi pepercisssem, ob te patrem. Hæc præalta & tumida:

quis neget? sed nimirum eiusmodi complura
in hac Tragœdia *Φυσήματα καὶ μολγεί.*

1334. *Adhuc malis ferisq; suppositus fores,
Si me tulisses. vindicem vestrum malis
Excipite.*

Scribe, *Ni me tulisses. & statim, Eripite.*

1347. *- sed umbra simile nescio quid mei
Agnosce mater.*

Nec damnes scriptū, *umbrā & vile nescio quid.*

1363. *-- quæ plaga inferni poli
Vetans flagranti currere in Zona diem?*

Dici de polo possit nobis depressio & minus sub-
limi, stultè. Assētiamur libro, *plaga ignifera poli.*

1384. *-- qui Thracios fluctus Athos
Frangit, Tonantis fulmen excipiens Iouis.*

Spurium hoc & spurcum depurat liber, *Frangit,
Iouisq; fulmen excipiens minas.* si tamen iuues &
corrigas, *Mimas.* qui mons inter eximios, & sæ-
pe huic nostro aliisq; dictus.

1404. *- ille nimius impulsus dolor.*

Vetus, *impussans dolor.* Credo, *impulsans.*

Ort. 1429. *miserâq; nato similis Alcmena nepos.*

Imò, * *fato similis.* quod & vetus editio habet:
quam (ignoscite & tamen agnoscite Critici)
millies deprauastis.

1439. *Videonitentem regiam clari ætheris.*

Herculis alucinantis verba, & propinqua mor-
te, cælum somniantis. Sed vetus, *Videointensam.*
ex quo lego: *Videóne tersam.*

1443. *-- ora Phæbeus modò*

Afflabat axis, tam propè à letho fui.

In eodem. uo delirio hæc enunciat, & eidem

rei. Itaque optimè liber: *tã propè à calo fui.* Hem,
inquit, vbi ego nunc? iterum in terris? paullo
antè iuxta Phœbum.

1490. *Est clara, captas inter incultas genus*

Regumq; referens, Euryto virgo edita.

Profert hæc ad Hyllū Hercules, cui tradit suam
Iolē. Veteri est, ** incultū, nō incultas.* Ex eo ego, Ort.
inclutū genus. & Regnumq; potius quàm Regum.

1493. *Victor cruentus abstuli patrio lare.*

Liber, patriam, lares. bene.

1508. *- parce iam lacrymis meis.*

Idem, lacrimis, parens. quod certè verum.

1510. *Quid tale Iuno peperit, atherium gerens*

Sceptrum & Tonanti nupta?

Ille ipse, *Quid tale genuit, peperit.* omisso Iuno-
nis nomine: quam hic designari saltem videā-
tur elegantius.

1532. *Quando, proh Titan, vbi, quòve summe*

Herculem in terris alium sequeris?

Scriptura palam melior, vbi, quo sub axe?

1559. *Æacumq; inter geminosq; Cretae*

Fata discernens. fieri tyranni

Parcite ô dites, inhibete dextras.

Etiam hic: *Fata discernens, feries tyrannos.* Ponit
Herculem apud inferos quartū iudicē futurū,
& qui propriè, vt olim viuus, puniat tyrannos.

1590. *Non duces sauos miseranda tellus*

Habeat, nec vlla dominetur aulâ,

*Qui * potest solum decus esse regni*

Semper intensum tenuisse ferrum.

Versus alter nōne clarè labat? Erige, Horreat,
nullâ. Nam Sapphici sunt, puri, puti. Lege etiam

Mss.
putēt.

connexè. *aulà Cui potest: item, impensum, è libro, non intensum.* Sensus hunc effice. Nusquam imperet, cui solum decus sceptri est, occupatum semper habuisse ferrum.

a Ald. 1596. a *Ecquid hoc? mundus sonat.*

Lugd. Vetus, b *Heu, quid hoc? Quem audi, & me scribentem, tonat.* Mundus enim huic poëtæ (nec quid. sine exemplo) ferè semper Cælum.

b Ort. 1624. - *Chaonis quondam loquax*

Stat lata vasti quercus.

Non nego. tota hæc descriptio exstructi rogi molesta, odiosa. quid facias? aut ne lege, aut corrige: *Stat vasta latè, traiectu verborum.*

1631. -- *tunc cadens lentâ morâ*

Duxit ruinam.

Reperio in scripto, *cadens latam sui*

1653. *Virtute felix, has enim nunquam irritas Mittes in hostes.*

Verba, quis Hercules sagittas porrigit Philoctetæ. Ea in libro meliora: *Virtute felix iuuenis, has nunquam.*

1722. -- *est nostros manus*

Quæ tendat arcus.

Scribe & *στωμολιχῶς* pronuncia, *en nostros.*

1726. *Rogat ecce iam me genitor.*

Decorumne Iupiter Roget? Negat ratio, & liber qui habet, *Vocat.*

1733. *Tantum ingemiscit ignis ad durum iecur.*

Concinnius feceris, ignis: *ah durum iecur?*

1748. -- *cumq; iam forti datum*

Leto satis pensavit, igniferas trabes

Hinc inde traxit, nimia quas flamma occupat

Totaq;

Totaſq; in ignem vertit.

Scribe, *minima quæſſamma*. Nam hoc vult lōga & affectatiffima narratiuncula, Herculem poſtquam probavit ſatis parē ſe dolori & cui-cumque ferendo letho, trabes rogi corripuiſſe & ad ſe traxiſſe, quæ minimum etiam vltæ, ſcilicet vt totus toto rogo iam perureretur.

1756. -- *ſed quid hoc? mœſtam intuoꝝ*

Sinu gerentem reliquias magni Herculis,

Crinemq; iactans ſquallidum Alcmene gemit.

E veteri legas, *ſed quid hanc mœſtam intuoꝝ Sinu gerentem? & Cinerem, non Crinem. Quod planè verum reor, ſi reſcribas in fine gerit.*

1763. *Hic tumulus ille eſt. ecce vix totam Hercules Complevit urnam.*

Acue ſententiam, & lege. *illi eſt.*

1821. *Hic pax cruento rege proſtrato data eſt,*

Vbi enim negata?

Illuſtriora hæc facio: *Vbi ei negata eſt.* ſine interrogatione, & vocula addita è libro. Senſus, Hic Thraciæ vniuerſæ pax eſt data, poſtquã Diomedii vni negata eſt: quem interemit.

1870. *Ille Tyrannus iuſſit Stygias*

Penetrare domos, populisq; mandans

Ponere ferrum.

Chorus in laudem Herculis pronunciat. Scribo * Ort. autem, * tyrannos. Deinde * populisq; madēs: egregia & vera correctione. Nam vulgatū illud verius abnuit, & ſtructura dictionum. Mens eſt, Hercule Tyrannos miſiſſe ad inferos, & tinctū cruore populorum ferrum iuſſiſſe deponere.

1897. -- *Flete Alciden*

Quòd

Quòd non stabulis vescitur infans.

Ort. Ego tibi adfirmo scribendum, * *nascitur infans.*
 Flete, inquit, Herculem, cui debetis, quòd non
 nascuntur vobis pueri, futuri pabulum equis.

1922. *Teq; in primo limine Ditis**Monstra morantur?*

Mss. Nihil hic mōstra valent. lege cum libro, * *Fata.*

Par. 1271. *Proinde luctus pone, quos gnato pater
 Genetrix inert.*

Legam, *gnato paret.* Vetus autem *Meretrix* sug-
 gerit, pro *Genetrix*: nec video qui approbem.

1982. *Et numen, & te mundus aternus tenet.*

Mundus, id est cælum: Tamen liber, *te numen
 aeternum.* haud improbè. Sequenti versu velim,
Io triumphe. Et vsurpo libens, post longam cum
 vitiis in hac Fabula pugnam. quæ ipsa (vno ver-
 bo dicam) vitiū: nec in vlllo scripto manifestius

Φεύαγμα & ὄγνϞ. Pergo

AD THYESTEN.

Quæ fabula bona, & in manibus est minùs ma-
 culosa. Eo hic ego breuior.

Vers. 1. *Quis me furor nūc sede ab infausta extrahit?*

Tantali verba emergentis ab inferis, sed cum
 occulta labe. Tēne furor extrahit? nullus, sed
 Furia ipsa, Megæra. Assentiamur igitur meo li-
 bro, *Quis me inferorum sede ab infausta.*

9. *Aut pœna Tityi, semper accrescens iecur
 Visceribus atras pascit effossis aues?*

Ille ipse hic hemistichio auctior: *Aut pœna Tityi,
 qui specu vasto patēs.* & subiungit deinde, *Semper
 accrescēs iecur.* defectūsne est? an illa ab adtextu?

54. *Ornetur altum culmen, & lauro fores.*

Leue

Leue est: sed nota fide libri, qui præfert, * *al-* Ald.
tum columen. Lugd.

59. *Ecquando tollet ignibus iam subditis
 Spumante ahenò? membra per partes eant.*

Melius distinxeris: *Spumante ahenò membra?*

93. -- *moneo, ne sacrá manus*

Violata cade, néve furiali malo

Aspergat aras.

Imperádi formula scribe, *Violate, itēq; Aspergite.*

105. -- *iam tuo mœsta pede*

Terra grauantur.

Elegantior lectio scripta: *tuum mœsta pedem.*

170. -- *stat miser obuios*

Fluctus ore vocans.

De Tantalí extincta siti. cui verbum aptius
 præfert codex, *ore petens*. Nã captat sanè idem-
 tidem, non solum aduocat laticem.

228. *Aurata reges sceptrá Tantalici gerunt,
 Vetus, Tantalí: ego, Tantalei.*

237. *Pars nulla nostri tuta ab insidiis vacat.
 Idem, Pars nulla generis tuta.*

300. *Malisq; fessos grauibus & faciles capi
 Preces mouebunt.*

Quem cur non & hic audiam? *Prece cõmonebo.*

329. -- *multa turbatus solet,*

Detegere vultus.--

Vetus: *multa sed trepidus solet*. Vtrumuis rectũ.

387. *Rex est qui metuit nihil.*

Ex manuscripto & meo & Fabricij versiculus
 addendus, *Rex est quiq; cupit nihil*. Cur autem
 eum deleant? plenitudo sententiæ postulat. nec
 aliter verè hoc regnum constat, nisi duplicem

affectum adimas, Spem & Metum.

441. *Pater potest regnare: THY. cum possim mori.*
Subobscurum hoc responsi. legam, *potes regnare.* THY. *quin possim mori.* Nempe impellunt filij (heu, improuidi) Thyestem ad eundem: & spe in primis regni. Ambigis pater? ecce, in propinquo sceptrum. Respondet ille haud vanè timidus, Sed & mors fortasse in propinquo.

459. -- *non ventrem improbum*

*Alimus tributo gentium. nullus mihi
Vltra Getas metitur & Parthos ager.*

Hoc dictum de multitudine seruatorum, ad verbum è Senecæ prioris epistolis sumptum moneo. cuiusmodi multa adnotare tibi possim in his fabulis, studio quodam ab eo viro sumpta. Versu tertio, *metatur*, legit codex, & cū eo ego. *Metabat sese circum loca*, in Poëta veteri legi.

463. -- *ntilla culminibus meis*

*Imposita nutat silua, nec fumant mania.
Succensa multa stagna.*

O suaves hic interpretes! Stagna aiunt succēdi, ut fundus dulcior, dulciores reddat pisces. Tu scito de balneis domesticis & ambitioso in eas apparatu Poëtam loqui. Non attigissem, nisi iussisset deus Ritus.

487. *Eatur, unum genitor hoc hortamen est.*

TH. *Ego vos sequor, non duco.* PL. *Respiciat deus.*
Quod hortamen unum? quæ sana hic mens? Egregiam emendationem præit liber. unum genitor hoc testor tamē, Ego vos sequor, nō duco. Cōtinēter hæc Thyestes dicit euictus tandē suadela siue precibus liberorū, Age, inquit, eamus. ta-
men

mē hoc pater vobis testor, sequi me, nō ducere.

524. --ornatus cape,

Quales mei.

Vetus, *Pares meis.*

578. *Scylla pulsatis resonat cauernis,*

*Ac mare * intortum timuere nauta.* Ort.

Frigidum hoc, si attēdis. Quid mirū si Scyllam *in totū.*

irata nautæ timeant? vilius, quam pro re, di-

ctum. Scriptus: *Ac mare in portu timuere nauta.*

Quod verum fateberis, si rimaberis. Nam hoc

ait: Cū Scylla sæuit & tēpestas vbique atrox;

nautæ vix in portu securos se putant, illic etiā

timent. at cū serenum rediit, non solū naues,

sed & cymbæ persultant, & contemptim ludūt

in illo ipso freto. Sequentia vide. huc adigunt.

603. *Anxius sceptrum tenet, & mouentes*

Cuneta diuitias, metuitq; casus

Mobiles rerum, dubiumq; tempus.

An rex diuitias timet? vouet, scio. Sed alienas

fortasse. quia nihil tam sanctū, quod illæ non

violēt; tam firmum quod non expugnent.

ὕβλος. Alij substituunt, *dynastas*: cōtra versuum

legem. Librum meum, si sapias, approba: *diuinat*

metuitq; casus. Rex, inquit, semper in metu: & si

præsentia bona, tamen diuinat & prælagit ca-

sus fallaces & summa imis miscentes.

639. *Non quæro quis, sed vter effare ocius.*

Labat versus. In scripto legi, *Non quæro quid sit*

sed vtrum est effare. nec hoc rectè. Caliginem in

hac festinatione non dimoueo.

640. *In arce summâ Pelopis, vna est pars domus.*

Assentiôr magis veteri: Pelopea pars est domus.

Nam

Nam Pelopeum, breui penultima, vt Dioneum Catullo.

649. *Arcana in imo regia secessu patet.*

Si arcana, quomodo patet? Liber, iacet.

693. *Contrectat, & componit, & ferro admouet;
Accendit ipse. nulla pars sacri perit.*

Non præteruolat me scripta lectio, Attēdit ipse.
& mirum ni vera. Vult eum attentē obseruasse
(vt ritus) motus gestusque nouarum istarum
hostiarum: volentes se darent ad securim, &c.
Nam de igne accenso, haud æquē narrationi
faciat. Tamen.

Ort. 740. *Pectore receptus ensis, in tergo * exiit.*
exstitit Liber, in tergo stetit.

822. *Tenebrasq; iubet surgere, nondum
Nocte peractā.*

Ort. Minimè verò *peractā*: sed vt libri veteres, * *pa-*
Ald. *ratā*. Ecce enim Sol sese condens noctē indu-
Lugd. cebat & surgere iubebat ante tempus. ideoque
imparatam. Habes Thyestē: muginor nūc tibi

IN OEDIPVM.

Verf. 1. *Iam nocte pulsā dubius effulsit dies.*

Haud damnes. tamen purius germaniusq; cen-
seam quod in libro, *Iam nocte Titan dubius ex-*
pulsā redit. Sanè vocula *Dies*, parum amœnè
mox repetitur.

4. *Iam cernet auidā peste solatas domos.*
Idem habet, *prospiciet auidā.*

34. *Incolumis ergo, scilicet Phœbi reus.*
Amplector scriptum, * *Incolumis adsto.*

42. -- *tenuis Ismenos fuit*

Et tingit ipsā nuda vix undā vada.

Liber, *tingit inopi*. quis non præferat? Et statim
nubilo pallet die: non vt vulgo, pallet nouo.

61. *Properatq; vt alium rezerat in eundē rogum.*
 Idem, *vt alium repetat.* Hæc sanè sententia est.
 Parens à funere properat ad funus, & petit a-
 lium quem comburat.

93. - *cruentos pestis infanda tuli*
Rictus.

Idem, *vatis infanda.* De Sphynge sermo.

95. *Cumq; è superba rupe iam præda imminens.*
Adparet ales verbera, & caudam mouens
Sauis leonis more, conciperet minas.

Primo versu, nescio an *supernâ* melius. altero
 scribo, *Aptaret alas, verbera & cauda mouens.*
 In libro quidem meo est, *cauda.* Describit in
 Sphynge violentam famem & rabiem. Iam,
 inquit, alas explicabat ad me inuolandum, iam
 caudæ verberibus se stimulabat, solitum leoni.

101. *Nodosa fortis verba.*

Vides verum esse, *fortis.*

174. *Vaga per lucos simulacra virum*
Maiora viris.

Malim, *Maiora veris.* Hæc opinio veterum,
 manias istas & mortuales imagines semper ap-
 parere supra verum humanumque statum. No-
 stra ad xi. Taciti vide.

186. *Multoq; genas sanguine tingit.*

Conuenit cum nota Thucydidaea in Peste, qui
ὀφθαλμῶν ἐρυθρίματα appellat: sicut & Lu-
 cretius facit, - *oculos suffusâ luce rubentes.*

Tamen Codex noster, *tendit*, præfert. haud
 malè: vt multo illic concursu sanguinis tendi

velit & horrescere pellem.

244. Si quid video, Personarum discrimen
mutandum, & hoc faciendum:

CR. *Queritur peremptum nemo, quem incolumem
timet.*

OED. *Curam perempti maior excussit timor.*

CR. *Pium prohibuit ullus officium metus?*

OED. *Prohibent nefandi, &c.*

270. *Ita molle senium ducat, & summum diem
Securus alto degat in solio parens.*

Oedipi votum & iuratio est, Ita pater mihi, in-
quit, quietè moriatur in suo regno. Sed nōne
melius huic sententiæ liber? *alto reddat in solio.*
censeo. Nā & veteres vulgati, *regnet, non degat.*

280. *Vnde altus ima deserit, calum petens.*

Parnassum describit attollentē se & assurgentem.
legit vetus, *alta arua deserit. rectissime.*

334. *Pudet deos nescio quid huc properè admoue.*
Liber, *propè admoue.*

338. -- *expavit diem*

Trepidusq; vultum obliquat & radios fugit.

Proba, sed an sincera? negat liber, qui suggerit:
vultum solis & radios. Multa autem hic & rara
notabis ad Ritualia sacrorum.

341. *Iuuenca ferro semet opposito induit.*

Mss. Vetus, **imposito.* De securi, non malè. Silius XVI.
Victimaq; admota stabat subiecta securi. Vulgata
tamen recta, de cultris quibus cadentem exci-
piebant & iugulabant.

373. *Quod hoc nefas? conceptus infausa bouis.*

Liber, *innupta bouis.* Atque ita sanè duplex mō-
strum! quod nec suo loco fœtus, quod nec in

vacca. *Suprà* iuuenecam appellauit: & solent tales eligi ad sacra.

377. *Infecit arctas liuidus fibras cruor.*

Malo cum libro, *Infecit atras.*

382. *Vox est, nec vsquam territi fugiunt greges.*

Legebam, *mugiunt greges.* appositè. At liber suadet, **resonant*: quod magis approbem, quia *Mss* mox Mugiendi vox iteratur.

500. *Concinit tadas geminus Cupido.*

Ex ritu antiquo egregiè liber, *Concutit.* Scis in nuptiis faces præferri solere, & plerumque à pueris. Huc respiciens vult Bacchi & Ariadnes cœtui præluxisse Cupidinem vtrumque.

536. -- *silua iam fessa cadens*

Radice.

Scribe, *illa iam*, auctore libro. Nec enim de silua tota loquitur, sed diuisim de arboribus. Hæc, inquit, ramos amisit: istam iam radix non tenet, &c. Vide versus ipsos. Quod semel monitum, semper fac. Quis enim tibi fructus aliàs ex breuiculis his Notis?

551. -- *ipse funesto integit*

Vates amictu corpus, & frondem quatit.

Quam frondem? Taxum, cupressum, aut similem aliquem feralem ramum? Non abnuam. nisi quod præualet apud me codicis scriptura, *frontem.* Nam frontem quatere mœsti aut irati solent: nec disconuenit infero huic sacro.

620. -- *atque ab omni dissidet turbâ procul.*

Illustra, & scribe, *desidet*, cum meo libro. Nempe vult Laium, qui inuitus & vi violenta carminis protractus ad superos, procul se remouisse

se ab aliis, & solū resedisse, seque occultantem.

634. -- *prima qui seua necis*

Sceptra, & nefandos occupat matris thoros.

Ort. Præfero quod in meo est, *præmia qui*: siue quod

* Lug. in prisca editione, *præmia*.

632. *Certissima est regnare cupienti via,*

Laudare modica, & otium ac somnū sequi.

Non Hercules *sequi*, non: sed *loqui*. quod adferit vetus. Nam ita est. qui regno occulti imminent, regnū & alta sermone detestatur, vt re assequantur. Prudentissimus Historicorū: *Simulatorem segnitia, dum temeritati locum reperiatur.*

685. CR. *Parūmne me tam longa defendit dies?*

OED. *Aditum nocendi perfido præstat dies.*

Liber vtrobique sufficit, *Fides*, pro *Dies*. Ego libens audio.

701. - *Quisquis in culpā fuit*

Dimissus, odit omne quod dubium putat.

Tenebræ in hac sententia: quas mirabar: siquis penetrabit. Ego dispelli eas censeam, vocibus paullum compositis, aut correctis. *Quisquis in culpa fuit Dimissus, odit omne quod dubium putat.* Sententia biceps. Primum ait, Omnem qui accusatus & dimissus, odisse eum apud quem, & ob quem, in periculo. Deinde vniuersè hoc Regibus præcipit. de quo ambigis, pro certo habe: & culpam ambiguam, puni vt veram. Vide adiuncta, videbis verum me vidisse.

771. *Cecidisse nostri stipitis impulsu obuium.*

Liber, *stipitis pulsu*: fauente versu.

795. *Grauem paterna regna discutunt metum.*

Et hic ille aptius: *Omne p. r. discutunt metum.*

805. *Quod subditiij premium gnati petit?* Ort.
 Liber, *subditiui*, & *petiit*. nota lapsi temporis: Ald.
 vtrumque rectè. Lugd.
 889. *Lene sed modicum fluens* Bas.
Aura. Par.

Concinnem ex vestigiis scripti: *Lenis & modicè fluens.*

1007. - *qualis attonita & furens*
Cadmæa mater, abstulit nato caput,
Sensimve raptum traxit: afflictum alloqui
Cupit, pauetq̄.

Hæc verò inepta. Scilicet in furore illo sensum & leniter caput auullum traxerit Agaue? aut hæc ad similitudinē faciant, quā instituit Poëta? nihil. Liber meus: *Sensitve raptū dubitat.* Ex quo aptissimè apto: *Sensitq̄, raptum. dubitat, afflictum alloqui Cupit, pauetq̄.* Qualis, inquit, Agaue cum furēs filio caput abstulit, & mox facinus sensit, attonita stetit, probaret an dānaret facinus, sileret an loqueretur: talis hic Iocasta.

1011. 10. *Cupiunt & horrent ora. Nam quid te vocem?*

Alia in nostro lectio. *Et hæret ore prima vox. quid te vocem?* & quidem omissa Iocastæ persona. Ego valdè approbem, si tamen rescribas, *Sed hæret.* itemque diffindas versum, & Iocastam inferas ante hæc verba, *Quid te vocem?*

1014. OED. *quis frui tenebris vetat?*
Quis reddit oculo? mater an matris sonus.

Verum cense: *matris en matris sonus.* atque ita liber. Adfirmatè hoc dicit indignans Oedipus. *Quid iuuat eruisse oculos, ne viderē matrem?*

ecce audio, & tamen ab illo sensu. Silet Oedipus: opem meam poscit

HIPPOLYTUS.

Quæ tamen fabula veteri meo libro PHÆDRA inscribitur: neque nulla de causa.

Verf. 13. *Vbi per glacies lenis Ilissus,*

Vbi Mæander super æquales

Labitur agros.

De Attica sermo. vbi igitur in ea glacies, aut fluij glaciati? ambigo. An non, *per glareas?* contracta in bisyllabam voce, ob versum. Vt velit Ilisium per scrupos & saxa volui, Mæandrum per æquabiles arenas. Videatur. nisi vitium tamen maius, nonnullo indicio librorum. Nam meo ecce, * totus ille secundus versus abest: idque, cum bis in eo (nescio quo casu) scriptus primus hic Actus. At editioni prisca, abest totus primus, in qua *Melanes* etiam est, nō *Mæander*. Cogita. nam calidè hæc me scribere vides.

163. *Quid pœna præsens conscius noctis pavor?*
Bene. Nam nocte plerumque inquietat scelerū memoria. Tamen meo est, *mentis pavor*. non minus rectè.

237. NVT. *Resistet ille, seq̄ tractandum dabit?*
Hæc cum sequentibus Nutrici tribuuntur. nolim. Ego Phædræ ea dicere velim, sed affirmantem, non rogantem. At huic versui personam Nutricis dederim. NVT. *Tibi ponet odium.*

262. *Pro castitatis vindicem armemus manum.*
Nec hoc placet in Nutrice. Da Phædræ; & obiter corrige, *Pro castitate*. Mori enim illa præoptat, quam pudorē violare. quod tamē impedit

Nutrix

* Mss.
Par.

Nutrix, quæ mihi iam dicat, NVT. Sic te senectus
nostra.

277. Iste lasciuus puer, ac rē nitens.

Malim, ac renidens. Fallaci quodam risu, Cupido. Statim, moderatur arcu: ex veteri.

286. Quæq; ad occasus iacet ora seros.

Probè, nescio an verè. Liber arguit: * Quæq; ad Ms.
Hesperias iacet ora metas. Nec moueor, quòd
versus non ad Grammaticam legem. Permutat
enim interdum pedes hic Poëta: vt mox, Si que
Parrhasia glacialis vrsa. Ita enim liber.

305. Perq; fraternos, mala regna, fluctus.

Vetus, * noua regna. Ioui noua: cui regnū cæli. Mss.

332. -- quæq; ætherio

Baf.

Candida mundo sidera currunt.

Idem, quæq; per ipsum Candida mundum. Inter-
polarunt ij, quibus mundum ἀσπλῶς pro Cælo
dici, nouum erat.

Altrix profare, quid feras? quoniam in loco est?

Actus secūdi hoc initiū, sed planè ἀπλόγον.

Quid enim roget Phædra de successu alloquij,
cū vix digressa ab ea nutrix? Sed nec sequētia,
ad hanc mentē. Liquet mihi transpositū versicu-
lū, & infra alibi inserēdū: ac mirū ni illic, vbi
Phædra ad aspectum Nutricis in hæc decorè e-
rumpat: tum deniq; viso etiā Hippolyto conci-
dat. Suffici igitur censeam post vers. 584. Vide.

368. Nec se quieti reddit.

Vetus, * Nunc se. Dat quidem se quieti, sed illa Mss.
non admittit. Ald.

403. NVT. Depone questus, nō leuat miseros dolor, Par.

Regina. sauis ecquis est flammis modus? Lugd.

Agreste placca virginis numen dea.

Ausim hæc trahere, sic: NVT. Regina sanis equis
est flammis modus? Sepone questus: non leuat misere-
 ros dolor. *Agreste placca virginis.* Res suadet.

Mss. 444. *Mentem relaxa. motibus festis facem Adtolle.*
 Par. Liber, noctibus festis. quod valde approbo, & scio
 Lugd. hæc dici de nocturnis sacris Triuiæ. Proper.
Cum videt accensis deuotam currere tadis

In nemus, & Triuia lumina ferre dea.

512. *sive fons largus citas*

Defundit undas.

Idem, *Defundit. aptius.*

520. *- si celer somnus premit*

Secura duro membra versantem thoro.

Idem, *certior somnus. & versantur thoro.*

531. *-- non vasto aggere.*

Crebraq; turre cinxerant vrbes lacus.

Ms. Lacus interpretantur Fossas quibus vrbes cin-
 ctæ. Cur librum non magis audiam, * *latus,*
 scribentem? Vrbes enim sibi *latus* cingunt &
 claudunt aggeribus murorum & turribus.

592. *Cur dulce munus reddita lucis fugis?*

Aude anime tenta.

Personis hæc variari placeat: HIP. *Cur dulcem.*
r. l. fugis? PHÆ. Aude anime.

605. *Vos testes omnes calites hoc quod volo.*

HIP. *Animusne cupiens aliquid effari nequit?*

Ort. Fallor. aut bonæ lectionis & sententiæ mihi li-
 ber auctor: * *Vos t. o. c. hoc quod volo Me nolle.* HIP.

Animusne cupiens aliquid effari nequit? Phædra
 aperire amorē cupiens, vim eius primò aperit.
 Et dij mihi testes, inquit, cupere me quod non
 cupio,

cupio, velle quod nolo, sed adigit sæuus & iniectus ille deus. Nimium sanè hæc bona. Sed versus, inquit, spernit. Iam antè monui, inferi interdum dimidiatos istos versiculos, sententia poscente, nec sine grauiorum vatum exemplo. Quod si concinnare tamen versus placet: deleam *quod aliquid.* & legam, *cupidus, pro cupiens.*

619. *Muliebri non est, regna tutari patris.*

Germanum credo, * *tutari urbium:* vt in libro. Ms.

621. *Ciues paterno fortis imperio rege:*

Sinu receptam supplicem ac seruam rege.

Lege è scripto, * *ac seruam tege.* Præiuit Regēdi Ms. verbū: & iucunda paronomasia Tegēdi subdit, haud paulo aptius ad Phædræ mentē & votum.

658. *Et genitor in te toruus, & torua tamen
Pars aliqua matris.*

Credo verius, * *in te totus,* fide libri.

Lugd.

768. *Languescunt folio lilia pallido.*

Inserta vocula vetus, *vt lilia,* rectè.

783. *Lasciuæ nemorum multiuaga dea,*

Panes quas Dryades montiuagi petunt.

Dic verum. hæc capis? non puto. Liber meus, *Panasque Dryades montiuagos.* Emendo, *Panas quas Dryades montiuagos.* Mens & ordo verborum: Te Hippolyte lasciuæ deæ petent ob tuâ hanc formam: illæ ipsæ Dryades, quæ Panas & Satyros solitæ furtim petere.

823. *Deformis senij limina transeat.*

Hoc sanè aptum &, puto, verum. Quid scriptura tamen vetus vult, *senij monstret imaginem?*

826. *In scelere quarit crine lacerato fidem.*

Emendant, * *Et scelere.* Meo fuit, *In scelera.* quod Mss.

valdè probo. Etsi deletum id, & repostum, *En secla?* quod ipsum haud spernam, detestandi & admirandi quadam forma.

852. *Et limine in ipso vasta lamentatio.*

Mss.
Par.

I veteri, *In limine ipso * mæsta.* optimè.

974. -- *hominum nimium*

Securus, ades non sollicitus

Prodesse bonis, nocuisse malis?

Opinor scribendum, *Securus audis.* Cur tu ò magne deus, inquit, cum cætera mūdi cures & dirigas, culparis tamē & audis securus hominū? Nam vetus & solita hæc deblactatio in Deū.

1022. *Latuere nube numen Epidauri dei.*

Hoc perplexum vetus euoluet, è quo scribe: *Latuere rupes numen.* Illæ rupes, inquit, quas Æsculapius insidet, latuere præ alto hoc fluctu. Ab Euripide est, qui hac ipsa in re *Εκρυπτίδ' Ιοθ' μὲν καὶ πῆτερον Ἀσκληπείου.*

1045. *Longum rubenti spargitur succo latus.*

Veteri, *succo. ego, succo.*

Mss. 1063. * *Toruuſq; currus ante trepidantes stetit.*

Et tor- **Q**uis *Toruuſ* Moles Nam id præcessit. Orbili,
na tuam fidem. Noster, *Toruaq;:* ad Grammaticam, non ad versum. Lege, *Toruumq;.*

Del- 1128. *Admota atheriis culmina sedibus*

Rio, *Duros excipiunt Notos.*

Tau- **V**ers. imple è libro: *Euros excipiunt, excipiunt Notos.*

ruſq;. 1176. *Animaq; memet pariter & scelere exuam.*

Liber, *Animaq; me fredam pariter.* Quid hoc monstri? eruo, & scio scriptum fuisse, *Animaq; Fedram pariter.* Sanè hæc sui compellatio haud paullo validior ad affectum.

1193. *Mucrone peccus impium iusto patet.*
 Possit videri illi simile, *Esuriante leone ex ore ex-*
sculpere pradam. & quæ talia. Tamen vereor ut
 verius sit, *iusto pete.*

1271. *En hæc suprema vota genitoris cape.*

Vetus, *Et hæc suprema * dona.* verè.

Mss.

1275. *At vos per agros corporis partes vagas*
Acquirite.

Idem, *Inquirite.* Aut hoc verum, aut magis *An-*
quirite. Excipit nunc

T R O A S.

Verf. 28. *Testor deorum numen, aduersum mihi,*
Patriæq; cineres: teq; rectorem Phrygum,
Tuosq; manes, quodq; stetit antè Ilium.

Hecubæ hæc attestatio est, quæ cōpellat deos,
 Priamum, Hectore. sed de isto, verba in men-
 do: quod elues è libro nostro, *Tuosq; manes quo*
stetit stante Ilium. Nam hoc illa & alij Hectori
 tribuerunt, Troiam in eo & cum eo vixisse.
 Bella hæc emendatio.

49. *Quod penitus actum, cum recepisset libens,*
Ensis senili tinctus è ingulo redit.

Vana verba. Quid enim mirum ensen sangui-
 neum extractum è vulnere? At contrà voluit.
 & mea fide scribe, *Ensis senili intinctus:* quod in-
 terpretor, non tinctus; aut si displicet, voculam
 immisce, *senili haud tinctus.* Sententia quidem
 palam & mens Hecubæ hæc fuit: Priamū, cum
 Pyrrhi gladium animosè recepisset: tamen e-
 misisse illum sanguine vix tinctum. Nonne de-
 core hoc de sene, qui frigidus & ἀναιματός?
 Nequid ambigas, ecce de eodem Priamo, idem

Poëta

Poëta in Agamemnone: *Vidi, vidi, senis in iugulo, Telum Pyrrhi vix exiguo Sanguine tingi.*

56. - non tamen (superi) sat est,

*Domum ecce Priami, nuribus & natis, legens
Sortitur urna:*

Mss. Liber meus, *superis sat est: quod verius & simp-
Par. plicius. Sequentia à me sic concinno, *Donum
Baf. ecce Priami è nuribus.*

87. - veste reuulsâ.

Substringe sinus.

Mss. Idem, * veste remissâ.

Ald. 161. *Felix quisquis bello moriens,
Par. Omnia secum consumpta videt.*

Baf. Præfero scriptum, *consumpta tulit.* Aufert vide-
Lugd. licet omnia secum, qui post se nihil linquit.

172. - terra mugitu fremens,

Concussa cacos traxit ex imo sonos.

Quid? ut insonuerit aut vocem emiseric terra? nihil tale. Scribe cum libro, *sinus*, non *sonos*. Est hoc ipsum, quod mox dicit: *Tunc scissa tellus aperit immensos specus.*

203. *Triton ab alto cecinit hymenæum choro.*

A quo alto choro canit Triton? Missis nugis lege, *Tritonum ab alto cecinit Hymenæum chorus.* atque ita liber. Vult Tritones in mari, quia Achilles Thetidis filius, præcinuisse nuptiis eius & Polyxenæ.

228. - Thracios nutrit greges.

Scriptus, *mittet greges.*

240. *Iacuit peremptus Hector ante oculos patris,
Pariterq; Memnon.*

Quæ mala libido hæc substituendi, cum in libris

bris clarè esset, * *Patruiq; Memnon?* Certè idem Ort.
Priamus Hectori pater, & Memnoni patruus Lugd.
per fratrem Tithonum.

244. *Didicitq; Achilles & diis natos mori.*

Multo melius veriusque noster, * *& deâ.* Nam Mss.
parente saltem dea genitus Memnon, vti & A. Par.
chilles.

256. *Quo plura possis, plura patienter feras.*
Quid cade dirâ nobilem clari ducis
Aspergis umbram?

Hæc parum inter se nexa, si legendo continues.
Personis diuidere malim: PYR. *Quo plura p.p.p.*
feras. AGA. *Quid cade d.*

266. *-Troia nos tumidos facis*
Nimum ac feroces.

Imò verò, *timidos.* Vterque affectus ab illa; Fe-
rocia quia vicerāt, Timor quia tam potens illa
victa: exemplū scilicet, nihil esse res humanas.

279. *Affligi Phrygas*
Vinciq; volui: ruere, & aquari solo
Etiam arguissem.

Scribe, *arcuissem.*

397. *Arctoi Borea dissipat impetus.*
Germana vox in veteri, *Dissicit.*

476. *-- sed mei fati immemor,*
Tam magna timeo vota.

Sententia postulat, *fati memor.* Reuocat se à tam
magnis & felicibus votis Andromacha: & scio,
inquit, aliud esse fatum Troiæ & Troium.

548. *-- si tamen tecum exigas,*
Veniam dabis, quod bella post annos decem,
Totidemq; menses, iam senex miles timet.

Quid

Quid ais Vlyffe? Bellumne illud ad Troiam decem annorum & decem mensium? exacta putatio: sed alibi nusquam lecta, imò falsa. Nimis iuvat hic liber, *bella post hiemes decem, Totidemq; messes.* Aureola correctio.

552. - *magna res Danaos mouet,
Futurus Hector. libera nos hoc metu.*

In meo, *libera Graios metu.*

596. *Immiti Vlyssi gaudium ac Danais dabo.*
Eodem, *Inuita Vlyssi, bene.*

605. *Vt luce caruit, inter extinctos iacet.*

Verficuli huius corruptio, prioribus omnibus fraudi est; quos non est capere, nisi hoc correcto. Bene autem iuvat meus liber: *Vt luce caret, ut inter.* Nam hic sermo & iuratio Andromaches. Ita, inquit, in patria moriar, ita terra meo Hectori leuis esto: ut Astyanax, quem quæris, lucem non videt, ut est inter functos. Et verè iurabat. nam recondebat eum sepulchrum.

699. *Misero datur, quodcunque fortuna datur.*
Sententiam, ut sic dicam, exsensam reformo aptè: *Misera datur, quodcunque fortuna datur.*
Verum, ait, illud beneficium est, quod in miseros confertur: cum das, sine spe recipiendi. Et sanè alia dona, non dona sed hami.

899. *Cum dimicantes lata prospiceres viros.*

Enorme & nimium hoc est, ut Helena cū gaudio adspexerit pugnantes Paridē & Menelaū. Satis, si absque acri dolore. Itaque assentire meo libro scribenti. * *lenta.*

Ort.

* Mss.

Ald.

924. *Ignosce Paridi, iudicem * irritum putæ,
Habitura causa est.*

Fabricius primus, opinor, *Irritum* istud substi- Bal.
 tuit. vanè. In sentètia nihil vidit. Lux à codice: Par.
iudicè iratū mea Habitura causa est. Dicit Hele- iratū.
 na: Tu licet Parim excuses at mea causa iudi-
 cem suum habet, & quidem iratum. quem? Me-
 nelaū, quē nēpe læsi. In eius nunc ego arbitrio.

947. *Viden' animus ingens latus ut audierit necè?*
 Magis ex lege versus, liber: *Vide ut animus in-*
gens latus audierit. Nam in secunda sede, libe-
 riorem interdum hunc nostrum video: magis

strictum in quarta

1084. *Hunc pinus, illum laurus, hunc fagus tegit.*
 Describit concursum illum vulgi, omnia, ad
 adspectum Astyanactæi supplicij, occupantis.
 Sed huic menti magis faciet scriptura libri, *fa-*
gus gerit. Vult alium in rupe steterisse, alium in
 pinu, lauro, fago.

1117. -- *silicis incussu caput*

Ruptum.

Vetus, *silicis impulsu.*

1145. *Stupet omne vulgus, & ferè cuncti magis*

** Perituram adulant.*

Hieronymus Aleander caput huius lectionis Lugd.
 speciosa, sed falsæ. Tu Georgi Fabrici, cur sub- Vt per-
 scriptor? Nihil tibi ego detractum eo: sed pro- itura
 fectò non laudatissima opera tua in hoc quidè laudat
 Poëta, quem sæpius cura tibi innouandi fuit,
 quàm in veteri nitore cõseruandi. Libri prisca
 etiam meus, ** Perituram laudant*, quod versus Ort.
 spernit: sed *Peritura* lege, & rem habes. Per
πρώμην adiunctā narrat & effert. Omne vulgus
 attonitū stetit in forma Cassandre: & eo magis,
 quòd

quòd infitus nobis mos laudādi peritura. Nihil
verius. vel loca suppliciorum nostrorum adi.
Itaque velut parenthesi quadam hæc legenda.

1149. - *omnium mentes tremunt,*

Miserentur ac mirantur.

Suavius, quod in libro : *Mirātur ac miserantur.*

Abeo

AD AGAMEMNONEM.

Verf. 15. *Vbi ille celeri corpus euinctus rotæ.*

Malim, *inuinctus.*

35. *Auo nepotem, (prò nefas) patri virum,
Natis nepotes miscui.*

Ald.

Lugd.

Veteri, * *Auo parentem.* Quæ intemperies mu-
tantium ? Historia siue fabula ita depostulat.
Nam Thyestes hæc enūciat, qui Ægistho pater
idem & auus. Ille, quia genuit: iste, quia ex filia.

37. *Sed sera tandem respicit fessos malis
Post fata demum sortis incesta fides.*

Lege, *Post facta.* itemque, *incerta.*: hac mente.
Oraculum hæc scelera elocutum nobis; sed in-
credulis, donec fides incertę dictioni ab euētis.

52. *An deceat hoc te, respice: at matrem decet.*

Ald.

Lugd.

Distinguo & scribo, *An deceat hoc te? * respice ad
matrem: decet* Ambigis, ô Ægisthe, inquit, an
scelus te deceat? matrem cogita, & quomodo
natus sis: decet. Scelere conceptus, quid edas
nisi scelus?

84. *Quæq; superbos urit Erinny,
Tumidas semper comitata domos.*

Vetus, *Nimias semper.*

104. *Felix, media quisquis turba
Parte quietus.*

Ipse, Sorte quietus.

130. Proin quid est? da tempus ac spatium tibi.

Muto, Proin quidquid est, da tempus. sic, vt prima vox exaudiatur vnifyllaba.

147. Cui vltima est fortuna, quid dubium timet? Litterula mutata illustro, dubiã. Qui in extrema sorte media non timet, nihil euenire peius potest.

208. Hunc fraude nunc conaris insanã aggredi. Noster, conaris & furto aggredi. verè & eleganter. Furta enim, de fallaci quouis & insidianti facta, Latinis dicta.

235. Tu nos pericli socia, tu Leda sata
Comitare: tantum sanguinem reddet tibi
Ignauus iste ductor.

Cæci hic interpretes. nos distincti iuncula expedimus: Comitare tantum, sanguinem r. tibi. Ait Ægisthus: At tu, ô Clytæmnestra, non ducem te discrimini præbe, sed sociam tantum: faxo vt Agamemnon hic tuus breui nobis det cruorem. Altero abhinc versu scribito, vultus languido obtutu stupet.

254. Effusa circum pellicum quanto venit
Turba apparatu sola sed longè eminent
Tenetq; regem famula veridici dei.

Primum velim, Affusa. deinde est in libro, turbã sed longè eminent: amœnè, nisi damnet versus. Scribas ex eodem, Tenetq; regnum.

316. -- tu quoque nostros
Thebana manus comitare choros.

Nõne magis ἡσίου, Thebais hospes comitare?
Ita meus liber: & scio mutatum imperitis.

334. -- *cum Titanas* -*Fulmine misso fregere dei.*Noster *Fulmine victos videre dei.*427. *Aurata primas prora signavit vias.*Liber, *prora designat.*468. *Cum Luna subito conditur, stella cadunt,*
Idem, *stella latent, quod verius. & sequenti ver-*
su, * *tollitur, calum perit, sine copula.*

Ort.

Ald.

478. *Libycusq; arenas auster, ac Syrtes agit.*Idem, *ad Syrtes. suo & bono sensu.*504. *Sed trunca toto puppis Ionio natat.*

Ald.

In nostro, * *sed fracta toto.*

Lugd.

524. *Vehit ista Danaos classis & Troas simul.*Eodem est, & *Troas vehit*: iteratione eiusdem
verbi hic apposita.548. -- *tandem horream**Aliena inerti tela mitti dexterâ?*Meus habet, *tene horream*. Muto faciem oratio-
nis, & scribo: *tene horreâ? Aliena i. t. mittis dexte-*
râ. Ad Palladem auertit Ajax, & ego te, inquit,
timeam? quæ nec tuum quidem telum in me
torques. Nam Iouis hoc est fulmen.573. -- *iam timent terram rates,**Voluntq; maria: cedit in luctum furor.*

Ort.

Liber: *maluntq; maria, * cecidit in lucem furor.*Prius verum & clarum. alterius sententia hæc.
Sub lucem demum desisse, vt solet, tempestatê.621. -- *restitit annis**Troia bis quinis,**Vnius noctis peritura fato.*Idem *peritura furto*. quæ notio verbi suprâ mi-
hi notata.

625. *Fatale munus Danaum traximus nostrâ
Creduli dextrâ.*

Euariat codex, * *Danaumq; fatale munus duxi-
mus nostrâ.*

Ort.
Ald.
Lugd.

671. *Non qua tectis Bistonis ales,
Residens siluis, impia diri
Furta mariti garrula deflet.*

Hirundinem intelligi clarum est, sed eâne in
siluis? imò domuum assidua cultrix. Bene igitur
liber: *Residens summis: & mox, garrula narrat.*

685. *Tristis lacerat brachia tecum,
Qua turrita turbaparenti
Pectore rauco concita, buxum
Ferit, ut Phrygium lugeat Atym.*

Scio de Tibia hæc accipi posse, quæ Gallorum
propria, & sæpe ex buxo. Tamẽ liber occultio-
rem ritum præit, dum scribit: *Pectora rauco con-
cita buxo Ferit.* Fanatici enim isti in simulato
hoc luctu pectora sibi tundere soliti, pinu, aut
buxo. Claudian. *Cymbala ferre licet, pectusq; illi-
dere pinu.* Lampridius in Commodo: *Isiacos ve-
rè pineis vsque ad perniciem pectus tundere coge-
bat.* Stadius lib. x. - *quatit ille sacras in pectora pi-
nus, Sanguineosq; rotat crines.*

760. *Ardentq; pallentes gena.*

Veteri, *Turgentq;.*

778. *Coniuxq; pariter obuios illi tulit
Gressus.*

Placet magis scriptum: *Et festa coniux obuios.*
Vult eam læto habitu obuiam isse marito.

817. -- *candida Phæbe.*

Liber, *pallida.*

914. *Quos anime demens refugis? externos fugis?
Domus timenda est.*

Electræ ad fratrem verba sunt, quem domo amolitur: haud paullo tamen melius concepta in nostro: *Quid anime dementes refugis externos metus?*

937. *Et ista demum palma Pisai Iouis
Velamen eadem præstet.*

Liber: *Et ista donum, verissimè. Palmam significat sibi datam præmium ludis.*

961. EL. *Nobis: quis iste est alter Agamemnon tuus?
Idem, Vobis.*

963. *Regina frangam. EL. citius interea mihi
Tu vidua loquere, vir caret vita tuus.*

Ort. *Liber hic contractior, & nescit alterum totum versum. Sic ille continuat & legit: EL. *Citius interea mihi Edissere ubi sit gnatus.* Sanè vulgata illa, quæ sita & frigidula: vt multa in hoc colloquio.

1006. *Vt paria fata Troicis tulerit malis.*

Liber melius, *lueret malis.* Superest mihi vltimus labor

OCTAVIA.

Vers. 41. *En qui ora Tanais primus imposuit iugo.
Legebamus, Tamesis. Criticus diuinus, Britânis.*

47. *-- nec granes luctus valet*

Irâ coacta tegere crudelis viri.

Secreta refugit semper.

Distingue: *Irâ coacta tegere crudelis viri Secreta refugit semper.* Id est, Auerfa à viro, spernit & fugit cum eo esse sola: quod amant tamen nuptæ.

100. *Toleranda quâuis patiar: haud unquâ queant*

Nisi

Nisi morte tristi nostra finire mala.

Ineptè. Exaggerare mala sua vult Octavia: hic sermo attenuat. Scribo, *Toleranda quæuis*: hac mente: Vis coërceri à me animum & linguam Nutrix? possim. si modò ea feram, quæ alius ferat. At nostra mala intoleranda, & quæ finiat sola illa omnium finis.

114. *Et morte gaudet auctor infandæ necis.*

Malim, *Et sorte*. vt partem sortemque Britannici dicat abisse ad paricidam.

134. *Emergere vndis, & fer auxilium tua.*

Credam purius (etsi quam multa hic impura)
Emergere te vndis.

149. -- *Criminis factus reus.*

Emendavi alibi, *ficti reus*. adiuuat nunc liber, in quo, * *facti*.

Ort.

207. *Aureus idem fulsit in imbri.*

De Ioue, qui liquidus ob Danaëm. Aptius ergo liber: * *fluxit*.

Ort.

248. *Vtinam suorum facinorum poenas luat*

*Nero: * ipse diuo Domitio genitus patre,*

Orbis tyrannus.

Ort.

inst.

Belle. laudatum scilicet ire vult Neronis patrem & stirpè? imò depressum. Atqui & Diuum Domitium facit, falsò. Liber meus; *Nero nisi duo*. Nos optimè: *Nero insitiuus, Domitio g. p.* Hoc ei obiicit. nec ex stirpe quidem Cæsarea esse, sed fraude muliebri insiticium, cum verus ei pater Domitius.

diuo.

269. -- *prodidit lapsam domum.*

Scribe etiam libro, *perdidit*.

458. NE. *Despectus ensis faciat. SE. hoc absit nefas.*

Minatur Nero facturum se, vt scita sua & iussa non populi consensus firmet, sed ensis. Sed duplicet adiuncta vox ensi: & scribam, *Detectus ensis siue conspectus*. Nam in vrbe & toga, gladij recti ac conditi.

482. *Inuidia tristis victa consensu pio
Cessit senatus, Equitis accensus fauor,
Plebisq; votū est, atque iudicium patrum.
Tu pacis auctor, generis humani arbiter.*

Cōfusa hæc sic digeras licet: *Consensu pio Cessit: Senatus, Equitis accensus fauor: Plebisq; votis atque iudicio patrum Tu pacis auctor. Quod scripsi, votis: à libro est. in aliis nos adminiculati.*

569. *Vix sustinere possit hos thalamos deus
Videre, populi sancta nec pietas sinat.*

Mss. Lektionem veterem recipe; *dolor videre populi,
Ald. *sancta nec.*

Par. 579. SE. *Negare durum est. NE. Principem cogi
Lugd. nefas.*

Baf. Imò, *Necare*. Id enim minatur Nero anteriore versu, ferro se expressurum, quod precibus nequiret. Statim * *Remittat ipse, non Permittat*, est in libro.

657. *Socerum diri miseranda viri
Potes hæc demens sperare memor?
Hos ad thalamos seruata diu
Victima tandem funesta cades?*

Altero versu omnino legendum, *Potes, heu, demens*: & interrogatoriæ notæ delendæ. Quem ramen Socerum intelligit? Si rectum est, censeam Appium Silanum: qui pater L. Iunij Silani, desponsi Octauiae. Et hic enim, & ille, interempti.

terempti. Octaviæ igitur vaticinantur eundem exitum. Sed profectò nescio an eligam, *Sociam diri*, hoc sensu: Sperare ô demens potes sociam te futuram Iunij Silani tui viri: & quidem ma- etandam (quod olim illi factum) iplo die nouarum nuptiarum.

682. *Affigat humo violenta manus
Similes nimium vultus domine.*

Scribo, *Affligat.*

722. *Diducta subito patuit ingenti mihi
Tellus hiatu lata, quò præceps toros
Cerno iugales.*

Distinguo, *Tellus hiatu: lata quò præceps.* illuc delata præceps.

729. *Irrupit intra tecta tum trepidus mea
Ensemq; iugulo condidit sauum Nero.*

Malo, *trepidus meus.* de Nerone.

749. *Iugulo quòd enssem condidit Princeps tuus.*
Malo, *Princeps tuo.*

791. *Quacumque claro marmore effigies stetit,
Aut ara fulgens, ora Poppæe gerens.*

Non negitem Aras etiam positas Poppææ: sed nūquid illæ os eius gerebāt, quod Poëta addit? haud putem. Coniecturā nostrā, credo, approbes: *Aut ara fulgens.* Quæcunque statua, inquit, aut è marmore illi facta, aut ex ære, corrui.

794. -- *Membra per partes trahunt,
Diducta laqueis.*

Non *Diducta*, sed * *Deducta*. Nam is mos vt Ort. restem laqueosque statuis altioribus iniicerēt, & detraherent. Satyricus: - *descendunt statua, restemq; sequuntur.* Nota.

796. -- *verba conueniunt feris**Immista factis, qua timor recipit meus.**Sopire flammis Principis sedem parant.*

Diffindere hæc non dubitem, & Personam indere, sic: *Immista factis.* CHO. *qua timor recipit meus?* NVN. *Sopire flammis.* Interloquitur ad hæc noua & inopinata Chorus. & quid timidus, inquit, audio?

808. *Læsi tristes dabitis pœnas**Sanguine vestro.*

Conuenientius scribas, *Læsi tristes.* O læui & malè prouidi *Quirites*, luetis & eluetis sanguine vestro hæc facta.

850. *Abstrahere nostris coniugem caram thoris.*
*Liber, coniugem tantam, probo.*858. -- PR. *estne qui fontem arguat?*NE. *Populi furor.* PR. *quis regere dementes valet?*NE. *Quis concitare potuit?* PR. *haud quēquā reor.*NE. *Mulier, dedit.* &c.

Omnia hæc, quia subtiliora, confusa corrupta. Primum lege, *Qui concitare potuit.* Deinde: PR. *Haudquaquam reor, Mulier.* hac sententia. Quid admisit Octauia? Populus ob eā insaniuit. Quis populum possit regere? illa ipsa, quæ concitare. At non puto in feminam id cadere: cui animus quidem nocendi, non tamen vires. Lentè examina mi Raphaelengi: probabis.

869. *Vel pœna qua tam sera damnatam premit.*

Etiam hic hærebis, sine manu emendatrice.

Nos putamus ad Neronem hæc referenda, sic:

NER. *Vel pœna, qua tam sera.* Responso, quæ

pœnet a Præfecti verbis vltimis. Dixerat ille,

Timore

Timore feminas frangi pronas alioqui ad malum. Imò pœna eam premet potius, ait Nero: iusta, etsi fera.

892. -- *flentem, miseram*

Cernere possis.

Liber, * *possunt.* aptè ad priora.

Mss.

977. *Vrbe est nostra mitior Aulis,*

Et Maurorum Barbara tellus

Scio Pœnos liberos Saturno immolasse, atque ita humanas hostias fecisse. Nec tamen id factū hic tangitur. addit enim, *Hospitis illic cæde litatur.* At nusquam lectum de hospitibus in Mauritania siue Africa vulgò quidem immolatis. Fidenter rescribo, *Et Taurorum.* Ad Tauros & Scythiæ populos, & in iis Dianæ inhospitam aram allusum; quæ tibi nota.

Habes, mi Raphaelengi, quæ inter legendum, ut fit, ad oras notaueram mei libri: sed notaueram mihi. Nam describere hæc aut digerere in alienum usum, nec cogitavi unquam ἐν ὀνειροῖς. Tu tamen impulisti & impetraisti. cui si hæc ad editionem quam paras aliquid seruient, (quod spero imò confido) scopum meum attigi, nec profectò ἄλιον βέλτε ἐκφυγε χειρὸς. Vale. Scripsi Lugduni in Batavis, Nonis Octob. clj. l̄j. LXXXVII.

FRANCISCI F. F.

RAPHELENGII

AD

TRAGŌEDIAS,

QVÆ

L. ANNÆO SENECAE

TRIBVNTVR.

Notæ.

AD MEDEAM.

A Vspicabor à Medea, manu ductorem sequutus Lipsium: sed dum me ipsum in hoc proscenium prodeuntem cōsidero, adeò totus despero, vt veniam potius mihi petendam putem quàm applausum. At verò, iacta alea est, eatur. Versu 160. *Tunc est probanda si locū virtus habet.* Nutricis mentem non capio, nisi dixerit, vt indicant manifestè manuscriptus vterque, & excusus Lutetiæ, *Nunc est probanda, &c.* Si, inquit, vllum apud te (Medeam alloquitur) virtus locum habet, commoda iam occasio se offert probandi: inmota patiente & æquo animo iniurias perfer.

199. -- *vade veloci viâ,*

Monstrumq; sauum, horribile iam dudū auēhe.
Fabriciana lectio est, *Monstrum superbum, nostram bonam puto.*

265. *Prorsusq; vestro purus à cœtu stetit.*

Ms. Bas. Par. *Proculq;.*

294. ME. *Nimis est, & ex hoc aliquid abscindas licet.*

CR. *Et ipsa propera. capite supplicium lues;
Clarus prius quàm Phœbus adtollat diem,
Nisi cedis Isthmo.*

Optimi Ortelij optimus codex verba hæc, *Et ipsa propera*, Medæ, vt & præcedentem versum; sequentia Creonti tribuit: optimè, meo iudicio, iuuante modò emēdatiuncula, vt scribatur, *Et ipsa propero*. Petierat Medea aliquantulum moræ parando exilio: diem vnum concessit Creo, tum illa, *Nimum, inquit, tribuit,*
cūm

cum in rem meam etiam sit fugam accelerare;
 516. *Hinc rex & illinc. ME. est & his maior metus,*
Medea. -

Liber Ortelij & exemplar Parisiense, *Est & hic maior metus.* Quod facit ut totus eam in sententiam Reuerendi P. Antonij Del Rio, legentis, *Est & hinc, &c.* Sic etiam supra versu
 436. *- non timor vincit virum.*

Mahim quod idem ille vir annotat, *vicit.*
 549. *si hic natos amat,*

Bene est, tenetur, vulneri patuit locus.

Lugduni editus, *-- sic, natos amat, &c.* emphasi quadam hoc loco non absona.

748. *Vos quoque, urnis quas foratis irritus ludit labor,*

Danaides, coite.

Suavius videri possit, *Vosq;*, *quas urnis*, quod in editionibus Veneta & Parisiensi. Sensus vtrumque admittit.

818. *-- vrat serpens*

Flamma medullas. --

Manuscripti & Par. *repens.* quod idem se reperisse ait Del Rio; ut & versu

826. *-- & viuacis*

Fulgura flamma de cognato

Phaëtonte tulli. -

Pro *cognato, flammato.* Sed leuiuscula hæc; uti etiam ista versu

866. *Frenare nescit iras*

Medea. --

Fabricius, *non scit. &*

892. *Medea, praeceps quaslibet terras pete.*

Basil. sedes.

949. *Iam iam meo rapientur euulsi sinu.*

Libri scripti Reuerendi P. Del Rio, & mei bene, auulsi.

970. *- victimâ manes tuos*

Placamus istâ. ---

Iidem, *Placemus.*

975. *Tuum quoque ipse corpus hinc mecum auhe.*

Mss. & Par. *auhe.*

AD THEBAIDA.

Verf. 69. *Vis hanc petamus.*

Ortelij codex, *Vis hanc? petamus.* Itidem & postea versu 71.

Quod non notassem, nisi constitisset mihi de insigni istius libri adcuracione in obseruatione interpunctorum:

114. *-- ubi sauum est mare?*

Duc ubi sit altis prerutum saxis iugum.

Fidenter distinctionem immuto, ac scribo:

-- ubi sauum est mare,

Duc, ubi sit altis, &c. quamuis contra librorum consensum.

221. *Ego laticis haustu satior?*

Credam peccatum in legem metri. Edidissim,

Et laticis haustu satior? si mecum libri.

274. *- si quod etiamnum est tamen,*

Qui facere possunt, dedimus.

Scriptus Ortelij clarius paulum,

- Si quod & nunc est tamen,

Qui facere possint, dedimus.

330. *-- magister iuris & amoris pij*

Ego sum?

Recte:

Rectè: amoris erga prolem aut fratrem, vel parentes. non minus tamen elegans existimem, *iuris & moris*. Ius ad scriptam legem referas, morem ad natam.

443. -- *in omnis ruat*

Vnam iuuentus. --

Mss. Paris. Bas.

Vnà iuuentus.

Mox versu

448. *Mea membra passim spargite. --*

Iidem,

Sparsim spargite.

645. 10. *Ne metue, pœnas & quidē soluet graues,*

Regnabit: hæc est pœna, si dubitas, auo

Patriq; crede.

Personam Polynicis interferit scriptus cum Lugdunensi, ad istum modum: *Regnabit.*

PO. *hæc est pœna? 10. Si dubitas, &c.*

Neutrum malè.

654. PO. *Regnare non vult, esse qui inuisus timet.*

Simul ista mundi conditor posuit Deus,

Odium atque regnum. regis & magni reor,

Odia ista premere. multa dominantē vetat

Amor suorum; plus in iratos licet.

10. *Qui vult amari, languidâ regnet manu.*

Inuisa nunquam imperia retinentur diu.

Præcepta meliùs imperi reges dabunt;

Exsilia tu dispone. PO. pro regno velim

Patriam, penates, coniugem flammis dare.

Primum corrigo, *regis at magni reor*: inde quæ sequuntur, ita concinno, iuuantibus ex parte libris scriptis:

- plus in iratos licet.

Qui vult amari, languida regnet manu.

10. *Inuisa nunquam imperia retinentur diu.*

20. *Præcepta melius imperi reges dabunt;*

Exsilia tu dispone. pro regno velim, &c.

Sic omnino adsuadet mens auctoris: certè tyranni. qui præcedentia legat, mecum sentiet.

A D H E R C V L E M

F V R E N T E M.

Verf. 23. *Pariterq; natus astra promissa occupet,*

In cuius ortu mundus impendit diem.

Sic in Medea,

Vxor impendit animam marito.

Et aliàs sæpe: est tamen, & suo sensu, in Orteliano ac Parisiensi, *impedit diem.*

123. *Mouenda iam sunt bella, clarescit dies;*

Ortuq; Titan lucidus croceo subit.

Conlocatio istæ horum versuum à Lipsij partim libro est, partim ab Ortelij, qui in plurimis conformis Lipsiano.

180. *Rota præcipitis vertitur anni.*

Manuscriptus vterque, *voluitur.*

210. *- antè quàm latam domum*

Contingat, aliud iussus ad bellum meat.

Manuscripti & Parisiensis, *ad bellum exeat.*

268. *Cadmæa proles, atque Ophionius cinis.*

Ita edidi motus auctoritate Fabricij: factum nollem, cum in omnibus libris reperiam, *cinis atque Ophionius.* quod quàm ad versum, quàm ad sensum, melius.

273. *-- fertq; qua ferri vetat.*

Fert ipse ille tyrannidem, qui aliis libertatis assertor.

464. ANIMADVERSIONES
asseritor. Libri omnes, Lugdunēsi excepto, fieri.
430. *Sceptroq; nostro potior est famulus tibi?*
Rectè Reuerendus Del Rio, *Sceptrone.*

454. *Non monstra, sauas Phœbus aut timuit feras.*
Quidam, nec malè:

Num monstra, sauas Phœbus aut timuit feras?

463. *Verùmne cerno corpus, an fallor tuâ*

Deceptus umbrâ? --

Ortelianus hunc ipsum versum hic suggerit
quem Lipsianus:

Teneon' in auras editum? an vana fruor.

Aut valdè ego fallor, aut Poëta ad hunc mo-
dum scripsit:

Verùmne cerno corpus? an vana fruor

Deceptus umbra? --

Nec equidem vulgarem editionem omnino
damno: tamen umbræ & corporis antithesim
non absurdam censeo.

767. -- *concaua lucent genæ.*

Ossa atque pellis Charon totus est. Non aliter
manuscripti, Parisiensis etiam & Basileensis.
Sic Plautus Aulularia: *Quin exta inspicere in sole*
etiam viuo licet. Ita ispellucet quasi laterna Pu-
nica. Nil itaque me mouet vir doctus, qui ma-
uult: *-concaua squallent genæ.*

815. *Resumit animos victus, & vastas furens*

Quassat catenas: penè vectorem abstulit.

Ortelij liber, *victus.* idem & Ms. alter cum ex-
cuso Parisiis, *victorem.* Nullo periculo vtrun-
que admitti possit.

859. -- *cùm mæstus sibi quisque sensit*

Obrutum tota caput esse terra.

Qui

Qui præcedentia legat, non grauatè manuscrip-
tum meum, atque item Antonij Del Rio se-
quatur: in quis, *sentit*.

916. *Trucis antra Zeti, nobiles Dirces aquas.*
Omnes quidem, quotquot vidi, *Ceti*. Emenda-
uit Del Rio, *Zeti*.

941. - *quis diem retro fugat?*
Aldinus, Fabricianus, & Parisiensis, *quid*.

968. - *Saxa cum siluis feram.*
Alij, *traham*.

973. *In calum Olympus tertio positus gradu*
Perueniat, aut mittatur, --

Mss. Paris. Lugd.
Perueniet aut mittetur.

Mox versu

976. -- *gigantes arma pestiferi mouent.*
Basil. *pestifera*.

1255. --- *quisquis in toto fuit*
Rex sauus orbe, manibus aut aris nocens.

Alij, -- *aut armis nocens.*

A D H E R C V L E M

O E T Æ V M.

22. *Vidi regentem fata. --*

Iouem Stygium.

At libri, Aldinus, Lugdunensis, Basileensis,
Vidi silentum fata.

46. -- *terra defecit gradum.*

Mutant viri docti: nihil ego: cum apud me præ-
ponderet sensus consensus librorum.

144. *Num Titana ferunt? te Rhodope tulit.*

Lugduni editus:

Num Titana ferum te Rhodope tulit?

Rectè mea opinione. Quærit Chorus quis iste sit Hercules & cuias; aliquis ne de Titanũ genere, & in rupe quapiam seu monte genitus, Rhodope scilicet aut Atho.

156. *Non illum poterunt figere cuspides.*

Si respicias ad historiam, non ineptè conueniat quod in manuscriptis, & Parisiensi, librisque Del Rio, poterant.

180. *-- alias flere ruinas
Mea fata iubent.--*

Malim ego:

Me fata iubent.

Grauiora passa sum, inquit, grauius etiam mihi lugendum.

231. *-- nec seruit inops,
Casus animo qui tulit a quo.*

Verba ista,

nec seruit inops, adpositè iuuandæ sententiæ è Lugdunensi adposuisse me puto.

273. *- quod iubes fiat nefas Reperi.*

Mss. Paris. *fieri*. Lubeat distinguere:

---- *quod iubes fiat (vel fieri) nefas?* ac inde tanquam ad se conuersa, *Reperi, &c.*

384. *Est aliquid Hydrâ potius.--*

Bene qui *peius*. Sed an hoc potius τῶν potius (quod Ort. Par. Fab. repræsentant) iudicent alij.

310. *Pares eramus: non erit votis opus.*

Magis mihi arrideat si substituatur: *Pares eramus*. Exhortatur se ipsam, aut potius dolorem suum Deianira animat ad audendum insanum quod facinus.

378. *Vbique caluit, sed leui caluit face.*

Ille verò leui face caluit, qui amore captus ad leues cedit colos? verius *brevi*, vt supra.

Breuique in illas arsit Alcides face.

Possit tamen eadē significatione intelligi, *leui*.
546. -- *neruo, precor, Grauiore profer.*

Libri ferè omnes, è numero.

566. *Nunc congeratur virus, vt vestis bibat.*

Ita emendavi monitu doctissimi Lipsij, antè erat, *congregetur*: in manuscripto, *aggregetur*.

Legebam ego, *irrigstur*.

684. *Medium cali dum sulcat iter.*

Omnes, *pergit, aut, peragrat.*

703. *Fertur rapido Regina gradu.*

Monet maximus Lipsius in suo esse, *Fertur medio*. Fortean fuerit *trepido*: vel tale quid. bonum tamen *rapido*.

753. *Vrit lues Nessesæ.--*

Quo ad sententiam præclarè, inquit Del Rio, in veteribus libris, *Vrit lues nescio que*. quod & ego in Ort. reperi. iuuo paulum emendatione etiam versum: *Vrit lues nescio qua*.

799. -- *qualis impressâ fugax*

Taurus bipenni.--

Eia ergo fugax taurus, atq; illi similis Hercules? Absit, *ferox* ille potiùs. Quamuis alioqui infusa quàm plurima occurrât in hac Tragedia, quæ tædiũ & nausçã pariunt legèti; sanè mihi.

848. -- *tolle fulminibus socer*

Nurum scelestam.--

Mss. Paris. *redde*. corruptũ fortè fuerit è *perde*.

872. *Coite gentes: saxa & incensas faces*

Iaculetur orbis.--

Liber Ortelij:

*Colligite gentes saxa: vnde quis colligat, Conijcite gentes saxa, &c.*930. *Nemo nocens sibi ipse pœnas irrogat.*Facile credam: tamen non istæc mens Deianiræ. Verum cum dixisset Nutrix, si te ipsa damnas, etiam nocentem in simul te fateris. Nihil illa negat, imò, Ita est, inquit, nam *Nemo innocens sibi ipse pœnas irrogat.* Ita enim lego.949. *Vacet una Danais, has ego explebo vices.*Quin iam vacat una; illa scilicet quæ sola pia. Restitue igitur, *Vacat.* Ita Furente:*Deest una numero Danais, explebo nefas.*1060. *Et serpens latebras fugit**Tunc oblita veneni.*Glyconicum facit secundum versum Lugdunensis, qui præfert, *Tunc oblita mali sui.*1071. *Increuit Tityi iecur,**Dum cantus volucres tenet.*Placet *volucres*, ut in Ortelij libro. Vulturem Tityi carnificem puta. Quamuis Thyeste dicatur Tityus visceribus atrox pascere effossis aues.1143. -- *Vincula excutiet patri,**Calumq; reddet.--*Ald. Lugd. Bas. *Caloq;* eodem sensu.1169. - *non truci vultu Gigas**Pindo cadauer obruit toto meum.*Nec absurdè, Gyges, ut supra, qui tumidus Gyges supra Thessalicos constitit aggeres. nam qui ibi Gyas substituunt, frustra sunt. In Apollodori Bibliotheca quòd *γίγας* legerunt, ego emendè *γίγας*.1261. *Quacunque pestis siue quacunque es fera.*

Palàm timeres. -

Timendi vox hoc loco, vt puto, haud conuenit; nec tamen quid substituã habeo, nec quidpiam iuuant libri. Aliquando cogitauì substituere *venires*: sed non arridet.

1380. *Scythia gemente, flebilis gemitus mihi
Non excidisset. --*

Restitutio istius loci debetur Reuerendo viro Ant. Del Rio: cuius Aduersaria, si lubet, consulte. Antè erat, *gementem*.

1392. -- *Et quidquid furit.*

Ita omnes quotquot vidi editiones: nec ineptè, sunt qui ingerant, *quidquid fuit*.

1420. *Prò lux acerba, pro capax scelerum dolor!*

E coniectura ferè corrigam, *prò capax scelerum dies!* Ecce pòst, *Vnus*, inquit, *eripiet dies Parentem utrumque*.

1448. *Cogis fateri: parce, Et hanc vocem occupa.*

Aut nullus mihi sensus, aut nullo modo conuenit hic versus Herculi. Conlocandus est, inquam, sub persona Hylli, post versum 1457. *Conpescce diras genitor irarum minas.*

1559. *Æacumq; inter geminosq; Cretas,*

Fata discernens.

Libri Ant. Del Rio, & cum iis Ortelij codex, *Facta*: non malè. facta scilicet fontum discernens, quod enim quisque fecit, patitur.

1626. *Vltraq; totos porrigit ramos nemus.*

Res postulat, *totum*.

1703. -- *nec aras impias quisquam inquinet.*

Nemo neget impias aras poëticas dici: nemo tamen rectè scribi etiam posse, *impius*.

1978. *Inferna vinco rursus Alcides loca.*

Legebam ego, *linquo*, cum ecce eadem *peccante* in Oriteliano reperio, *vito*.

1981. -- *miseramens incredula est.*

In sola editione Lugdunensi inuenire cōtigit, *est credula*. Falsè. Prona enim est timori semper in *peius fides*.

A D T H Y E S T E N.

9. *Aut pœnâ Tityi, semper ad crescens iecur
Visceribus atras pascit esse siss aues?*

Præit mihi ad saniozem, vt opinor, lectionem liber Lipsij. ille enim hemistichio auctior.

Aut pœna Tityi, qui specu vasto patens.

Illud ego fidenter adsumo genuinum esse; expungendum verò quod hactenus luctitatur, *semper ad crescens iecur*. Adscriptum enim fuit à Glossariis, desumptum ex Hippolyti illo loco.

Meum q̄; pœna semper ad crescat iecur. Tibullus:

Porrectusq̄; nouem Titius per iugera terra,

Assiduas atro viscera pascit aues.

122. *Piscesq̄; domes turribus inclitas.*

Non displicet Reuerendo Del Rio, *curribus*, nec mihi *curribus*: propter certamina Olympica, interim nihil hic profus mutandum.

146. *Diuisusq̄; tuâ est Tantale dexterâ, &*

155. *Inludit patulis arbor hiatibus.*

Omnes libri, præter excusum Lipsiæ: *Diuisusq̄;* & *Adludit*.

284. *Quod est in isto scelere præcipuum nefas,*

Hoc ipse faciat:--

Manuscripti, *faciet*.

427. *Deficere gressum.*

Mss. *Reflecte.*

438. *Astus resistens.*

Ms. *Bal. resurgens.*

439. *-mentem inpetit.*

Mss. Ald. Par. Lugd. *impedit.*

444. *Miser esse mauult esse qui felix potest.*

Liber Reuerendi Del Rio,

Miser esse mauis esse qui felix potest?

738. *Oblitus in quem fureret.*

Mss. Par. Bas. *rueret.*

754. *Erepta viuis exta pectoribus tremunt.*

Nonnulli librorum, *Eiecta.* Fortean fuerit, *Ex-*

secta. Medea; -- *& rauca strigis*

Exsecta viua viscera.

783. -- *verterit cursus licet*

Sibi ipse Titan, obuium ducens iter.

Non minus conueniat quod in utroque manu-
scripto, Parisiensi item editione & Basileensi,
cursus.

974. *Si iam meis gaudere felici datur.*

Auctior voce, *filiis.* Ortelij liber. quod recipi
queat si expungatur, *felici.*

1017. *Phlegethon arenas igneus totas agens.*

Ausim penè iurare, scripsisse Senecā nostrum,
ostas. licet quidem aliquo modo defendi pos-
sit lectio vulgata.

AD OEDIPVM.

18. *Est maius aliud patre maetato nefas?*

Prò misera pietas! eloqui fatum pudet.

Interferit Iocasta personā liber Lugdunensis,
cuius priorem versum facit, sequentes rursus
Oedipi: quod non absurdè factum quis dicat;

quamuis nec malè conuenire iste versus fluctuanti Oedipi menti posse videatur.

152. *Perbibit pestem latebrofa serpens.*

Acutè emendat Reuerendus Del Rio *Perdidit.*

192. -- *tunc amplexu*

Frigida presso saxa fatigant,

Quos liberior domus elato

Custode sinit, petitis fontes

Aliturq; sitis latice ingesto.

Manuscriptus, & editio Fabriciana, iamq; amplexu: quod amplector. Cetera ita distinguo:

-- *iamq; amplexu*

Frigida presso saxa fatigant,

Quos liberior domus elato

Custode sinit, petitis fontes,

Aliturq; sitis latice ingesto.

261. *Faciatq; (num quid grauius optari potest?)*

Quidquid ego fugi. ---

Aptius sit, mea opinione, *nam quid.*

425. *Veste cum longa regeres leones.*

Manuscriptus meus cū libris Del Rio, *tegeres;* quam vocem longa vestis exigit.

455. *Viuares hederas ramus tenet.*

Opinor fuisse *remus.* Huc facit Ouidius *Metamorph. lib. 3. vers. 644.*

Impediunt hederæ remos, &c.

472. *Sensere terræ Zedacum feroces.*

Emendat Del Rio *Zacarum,* seu potius *Sacarū.*

sed vereor vt contra leges versus. Num fortè, *re*

Dacum? Nihil affirmo, in re crepera; maximè

quū nil iuuēt libri. Qui nihilo minus in nomi-

nibus Geographicis plerunq. peccāt; qua insci-

tia exscriptorū, qua incuria: nec enim denominationes locorū norant, nec nosse laborabant.

619. Tandem vocatus saepe pudibundum extulit

Caput. ---

Nec dictio istæ, *extulit*, hoc loco mihi placet; nec mutare tamen quid audeam. Sensus tale quid postulat; sequentia repudiant. Si mecum libri, censeam legendum: *sæpe pudibundū oculis*
 Caput. Ecce enim subnectit - *atque ab omni desidet turba procul, Celatq; semet.*

873. Congerite ciues saxa in insandum caput.

Omnes excusi, præter eum qui Lipsiæ, *infestum*, quod propius accedit ad *incestum*. qualiter se reperisse in scriptis testatur Del Rio.

883. Gratulare matri liberis aucta domo.

Idem libri Del Rio, *auctam domum*.

917. Prædicta postquam fata, & insandū genus
 Deprendit. ---

Bene manuscriptus vterque & editio Parisina, *scelus*.

954. --- Subitus an vultus grauat

Perfusus imber. ---

Idem, *Profusus*.

1030. Non si ipse mundum concitans diuim sator.

Mss. Ald. Lugd. Par. Bas. *diuum pater*.

1052. --- lubricos ponens gradus.

Idem, *ponens pedes*.

AD HIPPOLYTVM

seu

PHÆDRAM.

3. Qua saxa solo Carpeneito
 Subiecta iacent; quæq; Thriasi

Vallibus amnis rapida currens

Verberat undâ.--

Ortelianus, *Thiasis*. repono, *Thriasis*. Campus enim Thriasis in Attica notus. At quod in ea solum *Carpeneitum*, aut, ut plures libri præferunt, *Carpanetum*; quis fluuius *Mæader* aut *Melanes*; quis Acarnan mons, & quæ silua Philipi: haud dum reperi: siue quòd nominum istorum memoria cum rebus interierit, siue quòd corrupta sint ab exscriptoribus, siue quòd noster, ut alias assolet, mirum delectetur longinquorum locorum appellationibus, ad horrorem vel mirationem audientibus incutiendum.

22. *Vbi per glareas lenis Ilissus,*

Vbi Mæander super æquales

Labitur agros.--

Magnæ turbellæ hic in re nulla. Primum aurea illa correctio Lipsij, qua restituit *glareas* pro *glacies*, quamuis is ipse in manuscripto suo istum versum non esse dicat: atque idem affirmet de libris suis Del Rio: ego etiam in manuscriptis & Parisiensi non repererim: unde aliquomodo inducor ut exulare posse eum asseuerem. Verum de sequenti versu quid iudicem, non habeo: nam nec *Mæandrum*, nec *Melanem* in Attica agnosco. Præterea Manuscripti mei habent, *inaequales*: ex quo quidam colligunt scribendum, *per inaequales*. Sed quorsum tot verba in re futili?

110. *Adiudicatam præsidem terra deam.*

In quibusdam *Adiudicare*. ex quo coniicias, *Adiudicata*.

148. -- teneri crede Lethæo abditum
Thesea profundo, ferre perpetuam Stygem.
 Ortelianus, Aldinus, & Basileensis suggerunt:
tamen tu crede, &c.

196. *Deum esse Amorem, turpiter vitio fauens*
Finxit libido.--

Fauēs ego lectioni scriptæ, turpis & vitio fauēs.
 Nec absone illi qui furens præferunt.

202. *Regnumq; tantū minimus in superos habet.*
 Non dissentio ab iis quibus placet è superis.

237. *Resistat ille; seq; mulcendum dabit;*
Castosq; ritus venere non casta exuet.

Tenebræ obortæ mihi hic erant: tribuebantur
 enim istæ omnia in omnibus libris Nutrici:
 & iam legebam:

Recipiet ille; seq; mulcendum dabit:
Castosq; ritus venere non casta exues?

Discussit tenebellas istas feliciter Doctorum
 Sol Lipsius.

340. *Venere instincti quàm magna gerunt*
Grege pro toto bella iuuenti!

Manuscriptus meus:
Suscipit audax Grege pro toto bella iuuentus.

457. *Arborq; celso vertice euincit nemus.*
 Libri Del Rio euincet.

504. -- niueo corpus Ismeno fouet.

Ita emēdauit Fabricius, cui *Ilisso* aut *Elisso* pa-
 gnare contra legem versus videbatur: quum ta-
 men & *Ilissus* in Attica (in qua hæc geri fin-
 guntur) fluuius sit, haud *Ismenus*: & syllaba
 prima etiam produci possit, si deriuetur à Græ-
 co *είλιος* ☉, quo Pausanias & alij vtrūtur, teste

Geographorum Rege Ortelio. Optimè nihilominus eiusdem Ortelij liber, *nineo corpus in riuo fouet*. Qui præcedentia & sequentia considerabit, mecum sentiet.

635. *Satisne dixit? precibus admotis agam.*

Scriptus meus cum libris Ant. Del Rio, *dixi*.

690. -- *Et tamen tacitum diu*

Crimen biformis partus exhibuit nota.

Melius lib. vet. Mart. Ant. Del Rio, *biformi*.

759. *Stella cum ventis agitata longos*

Corripit ignes.

Liber meus, atque Ant. Del Rio, *Porrigit*.

Sic Troade:

Et stella longâ semitam flammâ trahens.

Antonij Del Rio consule Aduersaria.

1098. -- *truncus ambusta sude*

Medium per ignem stipite eiectò tenet.

Dubitavi aliquando an non scripserit, *erecto*. At Lugdunensis editio non omnino malè *iniecto* substituit.

1203. *aquoris abscondit sinu.*

Lege, *condit*. respuit Dactylum ista regione Trochaicus versus.

1258. -- *ne metue qui manes regis,*

Casti venimus.

Res & versus efflagitant, *Casti redimus*.

1296. -- *fortis hic dextra locus:*

Hic leua frenis docta moderandis manus;

Ponenda: leui lateris agnosco notas.

Tantum non apud me præponderat Orteliani codicis lectio, *fortis hic humeri locus: Hic dextrâ frenis, &c.*

192. *Ite ite inertes, debitos manibus meis*

Auferte honores.

Manifeste peccatum in legē versus. Nec aliud suggerunt libri. Si audaci mihi liceat esse, reponam -*debitosq; manibus*; vt è glossa irrepsit *to meis*. Nisi forte ad manus, id est, res gestas; robur, &c. referas sensum, non manes; vt post, *qua minor merces potest Tanta dari virtuti?*

236. *Vt alia sileam merita, non vnus satis*

Hector fuisset.

Rarò fido lectioni Basileensis; hic ferè faciam. in eo reperi, *Vt alia sileam multa.*

306. -- *iàmre flammatum geris*

Amore solito pectus, & veneris noua?

Mss. Bas. *Amore subito.*

491. SE. *Hac causa multos vna ab interitu arcuit,*

Credi perisse. vix spei quicquam est super.

Graue pondus illum, magna nobilitas premit.

AN. *Ne prodat aliquis. SEN. amoue testes doli.*

AN. *Si quæret hostis. SEN. vrbe in euersa*

perIt.

Confusa hæc & turbida: at quæ feliciter ad hunc modum conciano:

SE. *Hac causa multos vna ab interitu arcuit.*

Credi perisse. AN. vix spei quicquam est super.

Graue pondus illum, magna nobilitas, premit.

SEN. *Ne prodat aliquis, amoue testes doli.*

AN. *Si quæret hostis. SEN. vrbe in euersa perIt.*

Consilium reperit ipsa Andromacha; ipsa præ pauore detrectat. Virget senex & trepidantem animat.

580. *Verberibus, igne, morte, cruciatu eloqui
Quodcunque celas, adiget inuitam dolor.*

Minimè verò in eorum sententiam eo qui malunt, *mortis cruciatu*, quod nec libri quos vidi, præferunt: nec patitur versus: Et sanè haud credam Vlyssè tã articulatè pensitasse quid minaretur, vt mortè distingueret à cruciatu mortis.

587. *Et quicquid audet victor iratus tumens.
VLX. Stulta est fides celare quod prodas
statim.*

AN. *Animosa nullos mater admittit metus.*

VLX. *Hic ipse, quo nunc contumax per-
stas amor.*

Consulere paruis liberis Danaos monet.

Variant libri, Manuscripti versum secundum ignorant: Excusi agnoscunt, sed cum sequentibus Vlyssis faciunt. Ego sic dispono: &, nec fallor, bene:

*Et quicquid audet victor iratus tumens,
Animosa nullos mater admittit metus.*

VLX. *Stulta est fides celare quod prodas statim.*

Hic ipse, &c.

Possit etiam illæsa sententia abesse versus ille qui in manuscriptis abest, *Stulta est fides.*

838. *An ferax varij lapidis Carystos?*

Scaligeri, summi critici, hæc lectio: pro qua faciunt manuscripti mei cum editione Lutetiana. Malunt alij *rari lapidis*, causa metri, cum tamen versu 1053. huiusce Tragœdiæ etiam dactylum sede secunda reperire sit in Sapphico.

1040. *-tenuit querelas*

Et vir & Pyrrha, mare cum viderent.

Errorem videre videor: quem tamē non tollo.
 Nam si emendem. *Et vir & coniux, &c.* possit
 intelligi ad *Pyrrha* irrepsisse è glossa: tamen au-
 daciam istam non assumo.

1104. --sponte dissiluit suā

In media Priami regna--

Libri Mart. Antonij Del Rio, *dissiluit.*

1115. *Et ora & illas nobilis patris notas.*

Manuscriptus meus, *nobiles.*

1136. --tali nubat *Hermione* face.

Manuscripti, & Basil. Paris. *tali nubat Hermione*
modo.

AD AGAMEMNONEM.

203. *Mors misera non est commori cum quo velis.*

Ingenuè fateor, nō intelligo: & minus, *qui cum,*

quod à Fabricio: aut, *quo cum,* quod ab Anton.

Del Rio. Ferè scribam, *Mors misera non est cum*

mori cum quo velis. quo, id est, aliquo, quopiam,

vsitatè. Ad hunc sensum illa ipsa versu præce-

dentis, --*perde pereundo virum.* & *Medea,* -*tra-*

here cum pereas, libet. Omnis item ille in Troade

Chorus cuius initium, *Dulce mærenti, &c.*

270. *Ignota tibi sicut iura regnorum haud noua.*

Gratior mihi lectio libri Orteliani, *aut noua?*

505. *Nil ratio & usus audet in magnis malis.*

Sunt qui malint, *ars cessit malis:* & multis ex-

emplis lectionem eam firmant. Nolui ego dis-

cedere à librorum consensu: maximè cum per-

usitatum id nostro huic Senecæ sit immiscere

sparsim sententiolas.

512. --*quisquis ad Troiam iacet,*

Felix vocatur: cadere qui meruit manus

Quem

Quem fama seruat, victa quæ tellus premit.
Scriptus meus, qui potuit manu. & pro, premit,
libri omnes, excepto Fabriciano, tegit.

600. *Vrbe cum totâ populos cadentes,*
Hostica muros populante flamma,
Indomitum bellum perrumpet omne.

Liceat feliciter emendare, aut saltem placito
errore labi: Emendem ego, inquam:

Vrbe cum tota populo cadente,
Hostica muros populante flamma,
Indomitus bellum perrumpet omne.

669. *Ramo cantat querula Edonis.*

Ald. Lugd. Bas. *tristis aëdon.*

854. *Audiuit sonitum crepitante flamma.*

Acute restituit Reuerendus Del Rio, *lamna.*

Sunt & qui malint, *silua.*

AD OCTAVIAM.

34. *Fulgore primo captus & facili bono*
Fallax aula.--

Facili, interpretantur, inconstanti: haud male
tamen legatur, *fragili.*

52. -- *mutat inmitis dolor*

Consilia nostra.--

Exemplaria Ortelianum & Aldinum, *mittit.* ill
est, reiicit, spernit.

89. *Spernit superbos humilesq; simul.*

Melius existimem conluli versui, si emēdetur,
summos, vel superos.

287. *Quid virginitas, castusq; pudor?*

Magis decorē omittit verū istū codex Ortelij.
Et certē inepte in maritata laudetur virginitas.

309. - *Hoc quoque nostra*

Videre nefas secula.

Si vera est lectio Manuscriptorum & Parisiensis Lugdunensisque editionum, *Hac quoque nati Videre nefas secula*: Collatio fuerit istius seculi cum præcedentis. Proculit enim crudelitatis filix in parentem exemplum chorus; iam filij.

406. -- quod sequi cursu feras

Auderet acres, fluctibus tectis graues

Extrahere pisces rete; vel calamo leui

Decipere volucres; premere subiectos iugo

Tauros feroces. ---

Vnicum tantum exemplar videre contigit, (cursum anno Cl. Io. xvii.) in quo ea verba quæ inferi vult vir doctus: *Decipere volucres crate: ceruos aut leuis Tenere laqueo: premere subiectos, &c.* Cum verò artem capiendarum siue decipiendarum auicularum tam industriè docuerit; velim etiam addiscere modum laqueis tenendi ceruos; nisi ille peculiaris fortè gladiatoribus Laqueariis. Mihi verò probatur editio Fabriciana; imò verò consensus librorum. At si mutandum quid, legam, -- *vel calamo leues Decipere volucres.* vt antè dixit, *feras acres, graues pisces. & pòst, tauros feroces.* Calamo verò aut virga visco illita decipi aues, vel Calepinus docuerit.

458. *Detectus enis faciet.*

Doctissime ita restituit Lipsius, cum antè esset, *Despectus.* Paulo remotius emendaram ego *Distrietus.*

460. *Inuisus & contemptus.*

Aldinum, *Inuitus*: Gryphianum & Ortelij, *Inuictus.* Si corrigendum aliquid, scribam *Inultus.*

657. -- *Socerum diri**Miseranda viri potes hac demens**Sperare memor?*

Insigniter hic iuuat nostri Ortelij liber, in illo est, *scelerum diri*, &c. Nec antè mentem Octaviae assequi poteram.

729. *Inrupit intra tecta tum trepidus meus,
Ensemq; iugulo condidit sauum Nero.*

Proba ista lectio, probata nempe à Lipsio. Antè erat, *tum trepidus mea*. Malebam ego, *tum trepidus meo Ensemq; iugulo*, &c. vt & post versu

749. *Iugulo quòd enssem condidit Princeps tuus.
Corrigo audacter tuo.*

777. *Quicumque tectis miles exsultat ducis,
Defendat aulam.*

Ad insolentiã & petulantia *σωματοφυλάκων* referat quis. frustra; verius emendo, *excubat*.

817. *Funerea Roma.*

Tres libri scripti Ant. Del Rio & vnus meus *Funesta*.

847. *Cecidere motus impio ferro duces.*

Vt Reuerendus Del Rio versu 686. loco *feris*, restituit, *feri*: sic ego hic *inpij*.

859. *Horrore victum trepidus adstrinxit rigor.
Adstringendi verbū postulare videtur, vincitū.*

ATQVE hic esto Notationum nostrarum finis. In quibus breuior si fui, ne mirere. Neque enim operapretium ratus sum, multa verba inpedere. Nam si feliciter emendatum quid à me est seu notatum; veritas conferenti per se elucescet: sin sequius acciderit, prudēter verò verbis peperc. Lector, si quis es, si non faues; saltē ne nimium seuerus carpas. Vale.

L V C T A T I I G R A M M A T I C I
 A N T I Q V I, (*ut volunt*)

I N S E N E C Æ T R A G O E D I A S

Periochæ,

Replendis pagellis adiecta.

M E D E A.

I A S O N suadente patruo suo Pelia, naui parata & collecta nobili societate adiit Colchos, pro aureo vellere acquirendo, quem Medea filia regis Colchorum adamavit: cuius auxilio consilioque, defunctus multis periculis, vellus obtinuit. Iasonē ergo Medea, patria & parentibus relictis, secuta est, & eidē nupta fuit. Creor rex Corinthiorū filiam suam traditurus Iasoni Medeam ob maleficia iussit occidi; sed interueniente Iasone, mortis suppliciū est commutatū in exilium. Medea obtentis exilij induciis ad spacium vnus diei, Creüsæ filiaē Creontis iam Iasoni despōsatæ, pallā quandā veneno tinctā, carminibusq; consecratā dedit: quam dum tractaret Creüsā, accensus de ea ignis filiam cum patre & palla cōsumpsit: nec Medea hoc cōtenta, proprios filios, quos genuerat Iasoni, in eius cōspectu interfecit, & deinde aufugit per aērē.

' T H E B A I S.

O E D I P V S qui patrem occiderat, & matrem duxerat in vxorē, & ob scelera seipsum excecauerat, (vt in alia habetur Tragœdia) duos filios genuit ex matre, vxore sua, Eteoclem & Polynicen, & filiam Antigonem. Filij adulti patrem expulerunt, & inter se sic regnum diuiserunt, vt vnus vno, alius alio anno regnaret, illo exu-

tante qui non regnaret. Initiò regnavit Eteocles, & ultra tempus pactum tenuit regnum: frater exul vxorem duxit, filiam regis Adraſti, à quo accepto auxilio, fratrem expugnare voluit. Ceciderunt ambo in bello mutuis vulnibus, vt in Statio habetur. Seneca autem non describit finem belli, ſed ſolum proœmia.

HERCVLES FVRENS.

HERCVLES rex Thebarū, vir iuſtus apud priſcos habitus eſt, qui derelicto Creonte ſocero ſuo, qui fuit pater Megaræ, & duobus filiis infantibus, & Amphitryone patre & Alcmena matre, ad regni gubernaculū, aſſumptiſq; ſecū Theſeo aliisq; proceribus, ad externas nationes profectus eſt: vt quos ibi ſæuos tyrānos, & quæ monſtra inueniſſet, interficeret, & peſtes à populis remoueret. In qua quidem profectioe quondā ad inferos fabuloſè deſcendiſſe fingitur, & inde deduxiſſe Cerberū legitur. Cum per longi aui ſpacia, mundū penè totū perambulās, moras traxiſſet, & iam mortuus putaretur; Lycus Thebanus è vili genere ortus, cū pleriſq; habita cōſpiratione, ſeditioſè caſo Creonte & duobus eius filiis, cū multa cæde regnū occupauit, & diadema ſuo capiti impoſuit, Megarā vxorem Herculis ad tædas iugales ſolicitat, cui vim parabat colluctāti & cōſtāter reſuſciti. Repentē rumor de reuerſione Herculis cū Theſeo auditus eſt, & magno triumpho ab effuſo vndiq; populo ſuſceptus: cūq; Megarā & Amphitryonē luētuoſos inſpiceret, cauſā edoctus, Lycum cū prole ſua, & fautoribus interficit. Iuno ſummo

summo dolore affecta, quòd Hercules illesus ab inferis redierat, & inde eduxerat Cerberū, timēs ne maiora aggredetur, scilicet cælū, primum sibi dolores immittit, deinde in furorē versa, eā ingreditur viā, qua ipsum Herculē in furorem ducat, vt furore captus moriatur. Excitat infernalē Furiam, vt faces accēdat, quibus ipsum in furorem vertit, vt tela in filios & vxores iaciat.

HERCVLES OETÆVS.

EVRYTVS rex Oechaliæ, filiam habet Iolen, quam Hercules adamauit, eamq. à patre petiit, quo denegate, terras eius inuasit, patrē occidit, Iolen abduxit, & ardētius quā vxorē Deianeiram dilexit: quòd cū audisset Deianeira, Herculi pallā quandā misit, tinctam sanguine Centauri Nessi, quē Hercules vulnerauerat sagittis toxicatis. Nessius autē cū pallā sanguine imbuisset, Deianeirē dixit, si vnquā ab ea amor Herculis auerteretur, ei pallam mitteret, vt indutus eam, ad eius amorem reuerteretur. Hercules ab vxore missam indutus, statim peste veneni corripitur, ita vt caro eius ab ossibus euelleretur, palla cuti & ossibus adhærente: vnde dolore nimio agitated, Lycā, qui pallā apportauerat, interemit. Hercules Philoctetē armigero suo, arcū & sagittas tradēs, sibi ipse in Oeta silua pyrā parauit, in quā assūpta pelle leonis & claua, morte implorata, seipsū imposuit: vbi cōsumpto quod in eo mortale fuerat, in cælum translatus est.

THYESTES.

ATREVS & Thyestes, è Pelope & Hippodamia, fratres fuerunt. Thyestes autē adulterium

commisit cū vxore Atrei, propter quod Atreus in odium Thyestis vehementer exarsit: nec cōtēntus quòd occupato regnō fratrē egisset in exilium, sed volens in eum crudelius desæuise, finxit se velle ei recōciliari, & ab eo filiis in obfides acceptis, partitus cum eo regnū est: quem postea vocauit ad conuiuiū: & interfectis filiis obfidibus, dedit eos patri vescendos, & eorum cruorē vino commiscuit, quod dedit ei bibere. Super quo scelere sol indignatus à Mycænis fugit. Conuiuiū finito, apportauit patri capita filiorū, nūcians ei quòd residuā partē comederit.

O E D I P V S.

CVM Laius rex Thebarū haberet filiū ex vxore Iocasta, à quo, ex oraculo Phœbi, deberet interfici, & ille matri propriæ subiacere, cum in monte Citherone exposuit, plantis ignito ferro perforatis. Quem quidā pastor inueniens, seni alendū dedit Corinthio, qui puerum detulit ad reginā, quæ eum adoptauit. Sic educatus in domo regis Polybi, putauit se filiū eius & reginæ Meropis. Adultus autē, audito quòd occisurus patrē esset, & ducturus matrē in vxorē, sponte iuit in exilium, in quo verū patrē casu quodam occidit: postea temporis progressu reginā Thebarū viduam duxit vxorē, nesciens quòd mater eius esset. Cū autem pestis tam bestias quàm homines regni sui vastaret, consulit Creontem fratrē Iocastæ coniugis suæ, qui dixit ex oraculo Phœbi, esse regnū purgandū illius exilio, qui regē Laium interfecisset. Cū autē nesciret se illum esse, adiit yatem Tiresiam: qui ex

reue-

reuelatione deorum infernalium, pandit Oedipum esse, qui regem interfecerit Laium, & matrem duxerit in vxorem.

HIPPOLYTUS.

HIPPOLYTUS filius Thesei, ex regina Amazonum Antiope, quem Phædra nouerca, vxor Thesei, adamauit: qui dum recusaret eam cognoscere, ab ea falsi criminis delatus, in exilium mittitur. In fuga territus à marino monstro, præcipitatus inter saxa, exspirauit. Phædra seipsam præ dolore interfecit.

TROADES.

TROIA bello decennali euersa, inde cum Græci vellent ad sua remeare, vento contrario classis eorum detinetur. Noctu apparet Achilles Talthybio, arguens Græcos, quòd redire vellent, inferiis sibi debitis nondum celebratis, præcepitq. vt Polyxena Priami & Hecubæ filia occideretur ad suum tumulū. Quam cum Pyrrhus Achillis filius ab Agamemnone peteret, rex se difficilem exhibuit, eo quòd optauerat eam sibi concubinam Tandem vates Calchas super detentione Graiæ classis consultus, dixit Polyxenā Achilli immolandā, & Astyanacten paruum Hectoris & Andromachæ filium occidendum, quem à matre absconditū reddi compulit Vlysses, & eum de altissima turri præcipitauit. Pyrrhus verò Polyxenam de gremio matris ereptam ad patris tumulum occidit.

AGAMEMNON.

ATREVS Thyestis frater genuit Agamemnonem & Menelaū, qui vxores duxerunt duas
soro-

forores filias Tyndarei & Lędę, Clytemnęstrę & Helenam. E Clytemnęstra Agamemnon genuit Orestem & Electrę. Sed cum Agamemnon profectus esset dux Gręcorũ ad bellum Troianum, Clytemnęstra adamauit Ægisthũ, quem Thyestes ex Pelopeia filia sua genuit: Agamemnon etiam alias mulieres adamauit, & bello finito Cassandrę filiam regis Priami coniugem accepit. Vnde Clytemnęstra indignata cum Ægisto mortę Agamemnoni machinata est: quę dum vestes exueret, Ægisthus vocatus in societatem cędis, gladio perfodit, cumque nondum mortuus, vindictam anhelaret, Clytemnęstra securi arrepta, caput eius diuidit. Volebat etiam filium Orestem occidere, sed Electra ipsum subtraxit, & euidę Strophio custodiendum tradidit. Clytemnęstra Electrę carceri mancipauit, & Cassandram iussit interfici.

OCTAVIA.

CLAVDIVS Imperator ex vxore Messallina, quam postea occidit, filium habuit Britannicum dictũ, & filiam nomine Octauiam. Postea cum Agrippinam fratris sui vxorę sibi nuptiis copulasset, Octauię Neroni priuigno suo dedit vxorem, quem post se, suggerente Agrippina, regnare voluit, Britannicum filium imperij faciens exfortę. Nero post Claudium imperans, Octauiam repudiavit, & vxorem aliam duxit Poppęam. Suscitato populi tumultu, propter repudium Octauię, Nero in populum defauit. Octauiam relegauit, & in exilio tandem præcepit interfici.

FINIS.

